UNIVERSAL LIBRARY

OU_180489

UNIVERSAL LIBRARY

ATHARVA VEDA

PAIPPALADAS

[illegible] 1

Prof Dr Raghu Vira

Sarasvati Vihara Series

EDITED BY

Raghu Vira, M. A., Ph. D., D. Litt. et Phil.
DIRECTOR, INTERNATIONAL ACADEMY OF INDIAN CULTURE, LAHORE
IN COLLABORATION WITH OTHER SCHOLARS

Volume 9

ATHARVA VEDA OF THE PAIPPALĀDAS

Books $14^{1.1}$-$18^{26.1}$

Rupees 20/ Shillings 30/-

February 1940

Published by the Director

for

The International Academy of Indian Culture
Lahore, India

Printed by Mr. Sadhu Ram, M. A., at the Academy's own printing works the Arya Bharati Press
LAHORE

सरस्वती-विहार-ग्रन्थाः

९

अथर्ववेदीया

पैप्पलाद-संहिता

काण्डाः १४' '–१८'' '

आचार्य-रघुवीरेण परिष्कृता

मूल्य—रूप्याणां विंशति.   विक्रमाब्दा. १९९६

प्रकाशयिता—सरस्वती-विहारः, लवपुरम्

एषा संहिता सरस्वती-विहार आर्यभारत्य्-अभिधे मुद्रण-यन्त्रे मुद्रिता

Text ([illegible]) Introduction and Appendices
appear as another
volume

	१४.१	
	इन्द्रो बाहुभ्याम् अभरद् चिकित्वान् अपो देवीर् वरुणाय प्रजानन् ।	ओं इन्द्रो * मभिरिश * आपो देवी
	तम् आदित्या अभ्य् अषिच्यन्त सर्वे राजानम् उग्र बृहते रणाय ।	* आदित्याभ्यषिच्यन्तु
	ता न आपो राजसूया भवन्तु ॥१॥	* नापो * वमन्तु
पै १ २५ १	हिरण्यवर्णाश् [शुचय× पावका यासु जात× कश्यपो यास्व् इन्द्र· ।	
	[या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास् ता न आपो राजसूया भवन्तु ॥२॥	
पै २	[यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यन् जनानाम् ।	
	[या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास् ता न आपो राजसूया भवन्तु ॥३॥	हिरण्यवर्णा इति चतस्र ऋ ४ पठेत्
पै ३	[यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्ष या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।	
	[या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास् ता न आपो राजसूया भवन्तु ॥४॥	
पै ४	[शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश् शिवया तन्वोप स्पृशत त्वच मे ।	
	[घृतश्चुतश् शुचयो या पावकास् ता न आपो राजसूया भवन्तु] ॥५॥	
तै १ ८ ११ मै २ ६ ८ का १५ ६	अपो देवीर् मधुमतीर् जगृभुर् वाजस्वती राजसूया मयोभुव ।	* * * गृभूर्
	याभिर् मित्रावरुणाव् अभ्यषिञ्चन् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥६॥	* * °षिञ्चन्
	वरुणेन प्रेषिता यन्तु शुभ्रा उत्स देवीर् दधते या हिरण्यम् ।	वरुणाने आ *
	या ब्रह्मणाप्नुवते सविदानास् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥७॥	* ब्रह्मणाप्नुन
शौ ४.२७ ४	अपस् समुद्राद् दिवम् उद् वहन्ति दिवस् पृथिवीम् अभि ये सृजन्ति ।	या *
	ये अद्भिर् ईशाना मरुतश् चरन्ति ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥८॥	याद्भिर्
	या अमृतम् अबिभ्रत या मधु प्रिय या अगृभ्णन्न् ऋषयो देवसख्ये ।	यामृत तिभ्रत * * * यागृभ्ण
[९]वा १० १[४] तै १ ८ ११ १[४] का	याभिर् इन्द्रम् अत्य् अनयन्न् अरातीस् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥९॥	* * अभ्रनयरातीस्ता।
[१५ ६[४]	या जीवयन्ति या अवर्धन्तु ? प्रणयन्ति देवायते दाशुषे मर्त्याय ।	* जीवयन् * * प्रा * दाशुशे मर्त्याया
	यासां पयो अक्षतम् अक्षतानां ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१०॥	
	हिरण्यपाशा स्वजिन्य× पुनाना यास् समुद्रम् अभ्यर्चन्ति धेनव· ।	हिरण्यु° स्व ।निय
	या× पर्जन्यो वहत्य् अन्तरिक्षे ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥११॥	
	रथन्तरे बृहद् [या] गीयमाने क्षत्र जिन्वन्ति प्र तिरन्त्य् आयु· ।	* बृहर तिरन्त *
	याभिस् त्रियान् ? वाजिनो वाजयन्ति ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१२॥	* * * वाजयन्तिन
	याभिस् सह वृत्रहा सोमम् इन्द्रो वसोर् ईशानो ऽपिबत् सुतस्य ।	* मह्रा
	यास् सप्त ऋषय× कवय× पुनन्ति ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१३॥	साप्त
	सप्त ऋषयो भरथम् अभ्य् अषिञ्चन्न् अस्मिन् राष्ट्रे अद्भिर् दक्षिणावत् ।	आस्मिन राष्ट्रम्
	प्रजयेमं सम् अस्यन्तु देवास् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१४॥	प्रजा इम मसुम त * ता
	याभिर् यज्ञं प्राङ्मुख च धीरा याभिस् सोम मधुपृच पुनन्ति ।	साम * *
	याभिर् इद जीवति विश्वम् एजत् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१५॥	ता
	यासां स्तोका मधुमया बभूवुर् घृत सञ्जान मधु पिन्वत याः ।	
	यास् सोमपा× पणयन्तु ब्रह्मणस् ता [न आपो राजसूया भवन्तु] ॥१६॥	* सोमाप * ब्रह्मणास्ता
	यासां पवोर् आज्य वाजिनं च सोमस्य प्रसवम् अनु या× पवन्ति ।	* पदोराराज्य पवन्ती
	अन्तर्वतीस् तृणवत्सा घृताचीस् ता न आपो राजसूया भवन्तु ॥ १७॥	* * * * नपो * व तु
	अजीजनन् तम् उत यास् स्वर्विदा ब्रह्मणास्ये ? या न्यगु ।	°जन * उत यम
	¿ असृक राजसूया× पयासि प्रसव ? एक इव सविता भुवनानि विश्वा ॥१८॥	* * * प्रमावकेव * * *
	सोमो राजा भवो राजा पशुपति× पशूनां वरुणो धृतव्रत· ।	
	ये यन्ति देवास् तेते क्षत्र दत्त्वायुर् ओज· ॥१९॥	दत्वायोर *
का ३९ १	आस्थाद् उद् अस्थाद् अजनिष्ट विप्रो मृधो व्य् अस्थाद् अशिशीत बाहू ।	* * अस्थाज जाजनिष्ठविप्रो * * आस्थरशशी
[४]का समपृक्षि	आरे बाधिष्ठा निर्ऋतिं पराचैस् समवृक्त ? रश्मिभिस् सूर्यस्य ॥२०॥	* बाधिष्ठ निर्ऋतिः [तवह
	॥का° १॥	
नीलरुद्रोपनिषदि १–१७	१४ २	
	अपश्यं त्वावरोहन्तं दिवत× पृथिवीम् इव ।	अपश्यन्
	अपश्यम् अस्यन्तं रुद्रं नीलग्रीवं शिखण्डिनम् ॥१॥	
	दिवत उग्रो ऽवारुक्षत् प्रत्य् अष्ठाद् भूम्याम् अधि ।	दिवरु उग्रमद् * *

	जनास पश्यतेम नीलग्रीव विलोहितम् ॥२॥	
	एष एत्य् अवीरहा रुद्रो जलाषभेषजी ।	एवैत वीरहा
	वि[ते]ऽक्षमम् अनीनशद् आ वाचीकारो व्य् एतु ते ॥३॥	* * क्षेपम्
	नमस् ते भवभामाय नमस् ते भवमन्यवे ।	* * भवतामाय * त *
	नमस् ते बाहुभ्याम् उतोत त इषवे नमः ॥४॥	इषव *
	याम् इषु गिरिशन्त हस्ते बिभर्ष्य् अस्तवे ।	* उस्तं * हस्तेर्
	शिवां गिरिश ता कृणु मा हिंसीः पुरुष मम ॥५॥	नम
वा ११ ४ ते ४ ५ १ २ का १७ ११	शिवेन वचसा त्वा कृच्छ्राछ वदामसि ।	कृच्छ्राछा वदाममसि
[कपि २७ १	यथा नस् सर्वम् इज् जगद् अयक्ष्मं सुमना असत् ॥६॥	येथ इसत्
ते १ का कपि	या त इषुश् शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः ।	
	शिवा शरव्या या तव तया नो मृड जीवसे ॥७॥	शिवा * * तवं
वा २ ते मा कपि	या ते रुद्र शिवा तनूर् अघोरापापकाशनी ।	°काशिनी
	तया नस् तन्वा शंतमया गिरिशन्ताभि चाकशीहि ॥८॥	गिरिशत्वाभि चाकशा
वा ६ ते २ का कपि	असौ यस् ताम्रो अरुण उत बभ्रुर् विलोहितः ।	* यास् ताम्रं वर्ण * बभ्रु विलोहितं
	ये चेमे अभितो रुद्रा दिक्षु श्रितास् सहस्रशो ऽवैषां हेड ईमहे ॥ ९ ॥	* * अभितो श्रृतस् महस्रशो * हेडा *
वा ७ ते ३ का कपि	अदृश्रन् त्वावरोहन्त नीलग्रीव विलोहितम् ।	अदृश्य त्वाविरोहित °ग्रव *
	उत त्वा गोपा अदृश्रन्न् उत त्वोदहार्य ।	* दा गोपादृश * °हार्या
	उतो त्वा विश्वा भूतानि तस्मै दृष्टाय ते नमः ॥१०॥	* दा
वा ८ ते का कपि	नमो अस्तु नीलशिखण्डाय सहस्राक्षाय वाजिने ।	* स्तु नीलशिखण्डाय
	अथो ये अस्य सत्वानस् तेभ्यो ऽहम् अकर नमः ॥११॥	* * स्य
वा १४ ते ४ का कपि	नमांसि त आयुधायानातताय धृष्णवे ।	
	उभाभ्याम् अकर नमो बाहुभ्यां तव धन्वने ॥१२॥	* अकरं
वा • ते ३ का कपि	प्र मुञ्च धन्वनस् पर्य् उभयोर् आर्त्न्योर् ज्याम् ।	* * * परि उभायोर् * ज्यम्
	याश् च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप ॥१३॥	*चं ते हस्त इषवः परा ता भगवो *
वा १३ ते ४ का कपि	अवतत्य धनुस् त्व सहस्राक्ष शतेषुधे ।	अवतिभ्य °पुते
	विशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नश् शम्भुर् आ चर ॥१४॥	विशय शल्याणा
वा १० ते का कपि	विज्यं धनुश् शिखण्डिनो विशल्यो बाणवां उत ।	* देनुश बानवा *
	अनेशन्न् अस्येषवश शिवो अस्य निषङ्गथिः ॥१५॥	अन्येशन्यस्य इषवश् * स्य निषङ्गनी
वा १२ ते का कपि	परि ते धन्वनो हेतिर् अस्मान् वृणक्तु विश्वतः ।	* * धन्विनो हेति यस्माद्वृनक्तु *
°कुर्वान् अस्मन्	अथो य इषुधिस् तवारे अस्मिन् नि धेहि तम् ॥१६॥	* य येषुधिस्तव आरे स्मिन् बि * *
वा ११ ते का कपि	या ते हेतिर् मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ।	* * हेति हतिन् मधुष्ठम
	तया त्व विश्वतो ऽस्मान् अयक्ष्मया परि भुज ॥१७॥ ॥का° २॥	भुजा
		॥ इत्यथर्वणिकपैप्पलादयष्टशाखाया चतुर्दशस्यार्धे ॥

१४ ३

	सुपार्श्वा कामदुघा न आगन् शतौदना पयसा पिन्वमाना ।	* * नागा * * *
	ऊर्जं दुहानापस्फुरन्ती यजमानस्य प्रतिरन्त्य् आयुः ॥१॥	पतिरन्त *
	गृभ्णामि वशाम् उशतीं स्वस्त्याम् ऊर्जस्वतीम् अनमीवां साध्याम् ।	गृभ्नामि * * यस्वस्तय * * साध्य
	विश्वो लोको मम देवेष्व् अस्तु ॥२॥	* लोक
	शतौदना कामदुघा ह्य् एषा नैनां हिंसीर् अश्विना जहृषाणः ।	शतोदनां जहिषाणो
	अप्य् एतु देवा अपि गच्छतु दिशः ॥३॥	गश्चत द्विषः
	आ रभस्व ब्रह्मणा वैश्वदेव्या शतौदनां शतम् आ च मा नो स्य ? ।	* * ब्राह्मणा वैश्वदेव्य
	समर्पय ? रश्मिना पर्वतेन स्वर्ग लोकम् अधि रोहयैनम् ॥४॥	रोहयनम्
	८ धृष्णु ह्य् एना विश्वधा नि कृन्त अपघ्नोश् चरम् इरया ससृजे ।	* * * विश्वता परया संसृजी
	८ मा विराजो दुहितेर्या ससत् कामकाम यजमानाय दुहाम् ? ॥५॥	
°शौ ९ ५ ४°	यथापरु विशसन् माभि मस्थाः कृणुष्व म एनाम् आधेयां पृथक् ।	यथापरि विषस माति * * मेनाम् * *
	अघ देवा मानुषी या पराभूव छतौदना पुरुरूपा सपर्णा ॥६॥	* देवा

	द्विपाद् द्विहस्त× पुरुषो महान् अयोन ? वनस्पतिं बिभर्ति ।	द्विपाद्
	सायकाग्रं तेन परूंषि प्रविद्वान् भग्न भायान् ? शतौदना देवीं शतधा व्यू अस्य ॥७॥	* * * * अग्नाया * * *
	एतं भग्नं चर्मणि कृत्तम् आधत् तम् अग्रमयं शतधा व्यू अस्य ।	एत * * कृन्तम् * * अग्रमाय
	समुत्सृजन्न् अविधानानि सर्वा रायस् पोषं यजमानाय धेहि ॥ ८ ॥	* ॰नानि सर्वा
'शौ ५'	ऋचा कुम्भीम् अध्य् अग्नौ श्रयामि भूम्यां भूत्वा भूमिम् अधि धारयामि।	ऋच
	अपो मांस बिभ्रती मा व्यथिष्ठा मा त्वा चि[द]द् इषुभिर् मेनिभि× पिशाच. ॥९॥	आपो मेनभि- पिशाचा
पै ५ १३ ६	ऊर्ध्वा प्रेहि माप ¿ व्यक्ता व्यू अस्य रजो अन्तरिक्षम् ? ।	* * साप
	रक्षांसि सर्वा तीर्त्वा यथा रोह दिव स्वम् ॥१०॥	
	दिव प्रेहि शतौदने सहस्रस्यायन भव ।	शतोदन
	अयुत प्रयुत ¿ अथाक्षतुर् भवतात्तमां ? स्वर्गं लोकम् आ रुहा ॥११॥	स्वग
	शतौदनां शतधा भक्षयन्ति शतारोहां रोहसि यो दधाति ।	* * * शतारोहा
	वामदेव्यं नौधसम् अस्या× पक्षौ तृतीये नाके अधि तिष्ठति श्रुना ॥१२॥	श्रुना
	शतौदना शतधा कल्पमाना शत रूपाणि कृणुते स्वर् यती ।	शतौदना * कल्पमाना * * कृणुती
	सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छत् ततो मृडात ईदृशो ॥१३॥	* * देवाम * * यच्छत् तथो
	शतौदना द्वादशाहेन कल्पते शतं इष्टानि ससृजे स्वर् यती ।	वृष्टयानि
	सर्वान् यज्ञान् पारयन्ती परस्तात् सा दातार रायस् पोषे दधाति ॥१४॥	सर्वाण्यज्ञानि प्रयाने द ानि
	अभि प्रेहि शतौदने जनान् सोमसत्वनः ।	जाना *
	यज्ञांस् त्वं सर्वान् आप्त्वा कामप्राव्यायन ? भव ॥१५॥	यज्ञम * * ओप्त्वा
	अभि प्रेहि शतौदने यज्ञेन यज्वरी भव ।	शतौधने यज्ञेना यज्वनिरव
'शौ १० ९ ५'	या देवयोनिं रोहसि यज्ञादस् त्रिदिव दिवः ॥१६॥	* देवयानि रोहांमि
	इडापक्षी प्रथमा शतौदना सत्य हि मध्यम् अमृत शिरस् तव ।	इडापती प्रमाश शतौद(उपरि ने)ना
	उभे देवि रोदसी या पृणासि ॥१७॥	* * रोषमि * पृणामी
	ऋचं श्रोण्यौ सक्थ्यौ तन्वो अकृषे बाहू उत उद् बलाय कम् ।	ऋच (उपरि द) * स्मक्तौ तन्वौ ओव
	वनिष्ठुर् जठरं सानु पार्श्वे सर्वान् लोकान् शतौदना सम् आप ॥१८॥	अनिष्ठ * आनि * मर्वा लोका आप
	चक्षुष्मती प्रथमा शतौदना सूर्यो ह चक्षुर् उत चन्द्रमास् तव ।	॰मतीम चन्द्रमम *
	विश्वैर् देवैर् ऋतुभिश् च नद्धा सा दातार तृप्त्या तर्पयासि ॥१९॥	विश्वैर् नद्धाम तर्पयामि
	शतं पयांसि शतम् अस्या वत्साश् शतधा पक्वानि वि भजन्त्य् एनाम् ।	पक्वाणि
	सप्त लोकान् दिव्यान् पित्र्यांश् चैतान् जिगेथ प्रथमा शतौदने ॥२०॥	* लोका * पिता एता जिगेत प्रथमाश *
	सहस्रेण शतमाना यद् एषि लोकान् जिगेथ प्रथमा शतौदनं ।	लोका जिगेत
	सर्ववेदसम् एतु वाजपेय सर्वान् लोकान् शतौदना सम् आप ॥२१॥	* इतु * मर्वा लोका शतौदना * आपः
	इन्द्र पपाथ प्रथमां शतौदनां सप्त ऋषिभ्यस् सुमनस्यमान ।	* प्रपाथ प्रथमाश शतौदनाम्
	तयासुराणां बलम् ओज आ दधे तया रुरोह विष्टपो देवलोकान् ॥२२॥	मया * * * * मया * * ॰लोका
	विश्वामित्रो ऽय जमदग्निर् अत्रिर् भरद्वाजो गौतमो ऽय वसिष्ठ. ।	
	इद पक्व कश्यपस् सप्तम× प्राश्नन्तु प्रथमां शतौदनाम् ॥२३॥	सप्तमा * पथमान शतौदना
	ज्योतिष्मती× प्रथमाश् शतौदनास् त्रीणि ज्योतींषि कृणुते स्वर् यती ।	
	तां दातार उप जीवन्ति तत्र यत्र देवैस् सधमाद मदन्ति ॥२४॥	* दातारम् देव सधमान पदन्ति
	छन्द×पक्षा बृहती शतौदना त्रीणि छन्दांसि ससृजे स्वर् यती ।	॰पक्षाद * शतौदनाम
	ऋतूनाम् अधिराज सवत्सर पतिमस्याधिवम् ? ॥२५॥	
	अभि क्रन्दस्य अग्निष्टोमम् अतिरात्र शतौदने ।	* * ॰ामि॰
	यज्ञांस् त्वं सर्वान् आप्त्वादित्यम् अग्निं वि ष्णुहि ॥२६॥	यज्ञाम
	अश्वमेधम् अतिक्रम्य द्वादशाह शतौदने ।	अश्वमध्यम्
	त्रिरात्र सानुम् आप्त्वा वाजपेयेन कल्पसे ॥२७॥	कल्पत
	ये सहस्रैर् ईजाना अग्निहोत्रहुताश् च ये ।	* सहस्रैर् ईजानाग्नि॰
	यज्ञे ये सर्वैर् ईजानास् तान् आप्नोति शतौदना ॥२८॥	* * सर्वैर्
	सं ते परूंषि सुभगे ददामि स ते मासान्य् ऋतजा ? भवन्ति ।	मासा नदत्ता *
	अस्थि यत् ते शमिता चचार [त]त् ते त्वष्टा विहुतं मिष् कृणोतु ॥२९॥	* यम विहृत * कृणतु
	ये यज्ञेन जिता लोका यानि छन्दांसि भेजिरे ।	छन्दामि *
	सर्वांस् तान् लोकान् आप्नोति यो ददाति शतौदना[म्] ॥३०॥ ॥का॰३॥	

शौ १० ४०, ५०	**१४ ४**	
	इषिरा योषा युवतिर् दमूना	* यूखा * दमूना
	रात्री देवस्य सवितुर् भगस्य ।	
शौ अश्वक्षभा * सभृत-(स-	अश्वक्षरा ? सुहवा संभृतश् श्रीर्	* * °त शीर्
[भृत वा)	आ पप्रौ द्यावापृथिवी महित्वा ॥१॥	* बभ्रोर्
शौ नाना अति (अवि, अभि वा) विश्वान्य् अरुहद् (अर्हद् वा) गभीरो वर्षिष्ठम् अरुहन्त. (अरुहन्त, अरुहत, अर्हति वा) श्रविष्ठा (श्रविष्ठा, श्रमिष्ठा वा)	अभि विश्वान्य् अर्हद् गभीरोद्	* विश्वां
	वर्षिष्ठम् अर्हद् अश्रविष्ठा ।	
शौ नाना उशती (°तीं वा) रात्र्य् अनुमाम ग्राहि (ग्राहिं, ग्रात्रि, प्राहि वा) तिष्ठते	उशती रात्र्य् अवसानभद्राद् ?	
	वि तिष्ठते मित्र इव स्वधाभि· ॥२॥	इन *
शौ नाना वर्ये * * सुजात आजगन् (अजागन्, आजागन् वा) रात्रि * इह स्याम्	नर्ये वन्द्र सुभगे सुजाता	निर्ये
	चाम्रि ? रात्रि सुमना य्य् अस्याम् ।	
एव शौ	अस्मांस् त्रायस्व नर्याणि जाता	अस्मा भूयस्व निर्याणि *
शौ अथो यानि	थिया यानि गव्यानि पुष्ट्या ॥३॥	
शौ पी(पीं वा)पस्य	सिंहस्य रात्र्य् उशती निपस्य	* रात्रि
	व्याघ्रस्य द्वीपिनो वर्च आ ददे ।	* द्वेपनो वर्चांधे
	अश्वस्य ब्रध्न पुरुषस्य मायु	माय
शौ विभाती (°ती वा)	पुरु रूपाणि कृणुषे विभाती ॥४॥	कृणुर्षी *
शौ रात्रिम् अहि (भनु वा)	शिवां रात्रिम् अह्नि सूर्यं च	
	हिमस्य माता सुहवा नो अस्तु ।	यमस्य
शौ अश्व (अस्य वा) स्तो मस्य * नि बोध * * * * द्विक्षु	अश्वस्तोमस्य सुभगे ऽव बोध	तोध
	येन त्वा वन्दे विश्वासु विक्षु ॥५॥	येरनु * * विश्नामे *
	स्तोमस्य नो विभावरि	
	रात्रि राजेव जोषसे ।	मोषसी
शौ असाम सर्ववीरा भवाम	यथा नस् सर्ववीरा भवामस्	
	सर्ववेदसो व्युच्छन्तीर् अनूषस ॥६॥	* विश्छन्तीरनूक्रम
शौ दधिषे [(धना वा)	शम्या ह नाम तरुषे ?	श्रम्या
शौ मम दिप्सन्ति ये धना	८ विपृच्छन्ती योजनाम् ? ।	
शौ नाना रात्रीहिताम (रात्रीहिताम, रात्रिहिताम, रात्रि हिताम वा) सुतपा	रात्रि हीर्त्रानसद्पात ?	
शौ य(यत् इति साधीयान् पाठ) स्तेनो न विद्यते यत् पुनर् न विद्यते	स्तनो न विद्यते ॥७॥	* न्व *
शौ * * चमसो न विष्टो (विष्टो, शिष्टो वा)	भद्रासि रात्रि तपस्तो नु विष्टो	
शौ विश्व (विष्व, विष्वङ् वा)	विश्व गोरूप युवतिर् बिभर्षि ।	युवतिद् (उपरि २) *
शौ * मे उशती वपूषि प्रति त्वां (त्व वा) दिव्या नक्षाम् (नक्मा, नक्ष्मा वा) अमुक्था (अमुक्षा वा)	चक्षुष्मती ८ वेयुवनी वरूप· प्रत्यां दिर्त्यां विश्यां अरुकमम् अमुग्धः ? ॥८॥	
एव शौ	यो ऽद्य स्तेन आयत्य् अघायुर् मर्त्यो रिपुः ।	युभ्य स्तनाद्येत्वघायु मृत्यो *
[1] शौ रात्री तस्य प्रतीत्य	रात्री तस्य प्र गीयस्व ? प्र ग्रीवा× प्र शिरो हनत् ॥९॥	गीवा * * *
	प्र पादौ न यथायति ? प्र हस्तौ न यथाशिषत् ।	* * * यताहतः बनाशिषत्
	यो मलिम्लुर् उपायति स संपिष्टो अपायति ? ।	* मुल्लमुलपावति * * तपायति

एवं शौ (अपायतः वा)	[अपायति स्वपायति शुष्के स्थाणाव्] अपायति ॥१०॥	
एव शौ	[अन्ध रात्रि] तृष्टधूमम् अशीर्षाणम् अहिं कृणु ।	तिष्टधूममशीर्षाणिम् * *
शौ अक्ष्यौ वृकस्य निर् जह्यास् तेन	हनौ ? वृकस्य निर् जह्य् आ त्व् एनं द्रुपदे जहि ॥११॥	हनो * * * * त्वेन नृपते *
[त द्रुपदे *	ये ते रात्र्य् अनड्वाहस् तीक्ष्णशृङ्गास् स्वाशवः ।	एते रात्रिय् * °शृङ्गयाइवामव
	तेभिर् नो अद्य पारयाति दुर्गाणि विश्वहा ॥१२॥	विश्वह
	रात्रिंरात्रिम् अरिष्यन्तस् तरेम तन्वा वयम् ।	तरेम * *
एव शौ	गम्भीरम् अप्लवा इव न तरेयुर् अरातय. ॥१३॥	* अप्नवापुष न तरेयुर् *
शौ प्रपतन्नपवान्	यथा श्यामाक× प्रपतन्नेविर्षां ? नानुविद्यते ।	* सान्याक
	एवा रात्रि प्र पातय यो अस्मां अभ्यघायति ॥१४॥	रमा अभ्यगायती
शौ * * वासो गोअजम् (गोरजम्,	अप स्तेन वासमथं गो[म]थम् उ[त] तस्करम् ।	* रतेन्
[गोरज, गोअज वा)	अथो यो अर्वतश् शिरो अभिधाय निनीषति ॥१५॥	* * उवतश * मिधाय *
एव शौ	यद् अद्या रात्रि सुभगे विभजन्त्य् अयो वसु ।	* अद्ि * * विभजन्नयो वसु
शौ यदेतद् * भोजय * * उपायसि	यथेद् अस्मान् इनाजय ? यथेद् अन्यान् उपायति ॥१६॥	यथय
[(°ति वा)	उषसे न× परि देहि सर्वान् रात्र्य् अनागसः ।	पेहि सर्वा रात्री अनाकश
[1]शौ भजाद् (भजद् वा)	उषा नो अह्न आ भजाद् अहस् तुभ्य विभावरि ॥१७॥ ॥का°४॥ ॥अनु°१॥	जुषाणो अह्नाभजद् * * विभावरी
	इत्यथर्ववेदे पैप्पलादशाखायां चतुर्दशः काण्डम् समाप्त. ॥	इत्यथवणिव. पै°
		ओं नमो गणेशाय ॥ ओं नमो ज्वालाभगवत्यै
तै ४ ४ १२ मै ३ १६ ४ का	१५ १	ओं नमस्तिलोत्तमायै ॥ ओं अथ पञ्चदशो
[२२, १४		धाय लिख्यते ॥ ॥
	८ सम्यक् दिग्भ्य× पवते संस्तव्यं मधो रजो ? माधव× पात्व् अस्मान ।	ओं मम्यर माधन * *
	अग्निर् देवो दुष्टरीतुर् अदाभ्य इद क्षत्र रक्षतु पात्व् अस्मान् ॥१॥	* * दुष्टरीदुरिनाभ्य
	रथन्तरं सामभि× पात्व् अस्मान् गायत्रेण छन्दसा विश्वरूपम् ।	
	८ द्वादशानां विष्ठया स्तोमो अह्नां समुद्रो व्यच ? इदम् ओज× पिपर्तु ॥२॥	द्वा°शा इथय * * * व्याच्य तम् * *
	उग्रा दिशाम् अभिभूतिर् वयोधाश् शुचिश् शुक्रे अहन्य् ओजस्ये ।	अहय् ओ नम
	इन्द्राधिपति× पिपृताद् उतो नो महत् क्षत्र विश्वतो धारयेदम् ॥३॥	* * उतं
	बृहद् राष्ट्रं क्षत्रभृद् वृ[द्ध]वृष्ण्य त्रिष्टुभौजस् सुकृतम् उग्रवीरम् ।	* * * वृवृष्णि
	इन्द्रस् स्तोमै× पञ्चदशान वर्च इद वातेन सगरेण रक्षतु ॥४॥	इ द्र
[1] तै मै सहयशा का सहाशया	प्राची दिशां सहदिशां ? सहस्वती विश्वे देवा× प्रावृषाह्नां स्वर्वती ।	प्रावृषहा *
	इद क्षत्र दुष्टरम् अस्त्व् ओजो ऽनाधृष्य सहस्य सहस्वत् ॥५॥	महस्व महस्वती
	वैरूपे सामन्न् इह तच् छकेयं जगत्यैन विक्ष्व् आ वेशयामि ।	* सामन जगत्येतु वृक्ष * *
	विश्वे देवास् सप्तदशेन वर्च इदं क्षत्र सलिलवातम् उग्रम् ॥६॥	सलिलावतम *
	धर्त्री दिशां क्षत्रम् इदं दधर्तूपस्थाशानां मित्रवद् अस्त्व् ओज ।	दधतुउपस्थाशाना
	मित्रावरुणा शरदाह्ना जिगत्नू अस्मै क्षत्राणि महि शर्म यच्छतम् ॥७॥	* * जिगभू
	वैराजे सामन्न् अधि मे मनीषानुष्टुभा सभृत वीर्य सह. ।	* साम य
	इद क्षत्र मित्रवद् आर्द्रदानु मित्रावरुणा रक्षतम् आधिपत्ये ॥८॥	मित्रवदार्न्वोजा * रक्षतुम् *
	सम्राड् दिशां सहसाम्नी सहस्वत्य् ऋतुर् हेमन्तो विष्ठया न× पिपर्तु ।	* * °सम्नी विष्णया *
	ओषजाता बृहती तु शाक्वरीम यज्ञम् अवतु ? नो घृताची ॥९॥	°जाना अमृतान् * *
	स्वर्वती सुदुघा न× पयस्वती दिशां देव्य् अवतु नो घृताची ।	* * न
	त्व गोपा× पुरएतोत पश्चाद् बृहस्पते याम्यां युङ्ग्धि वाचम् ॥१०॥	. युग्धि *
	॥का°१॥	
	१५.२	
[२२ १४		
तै ४ ४.१२ मै ३.१६ ४ का	स्तोमैकविंशो भुवनस्य पत्नि विवस्वद्वाते अभि नो गृणीहि ।	* * * विश्वग्वाते

	घृतवती सवितर् आधिपत्यै× पयस्वती रन्तिर् आशा नो अस्तु ॥१॥	* सविताधित्ये
तै मै का	ऊर्ध्वा दिशा रन्तिर् आशौषधीनां सवत्सरेण सविता नो अह्नाम् ।	* दिश
	रेवत् साम्नां पङ्क्तिश् च छन्दसाम् अजातशत्रुस् स्योना नो अस्तु ॥ २ ॥	
तै मै का	विष्कम्भो दिवो धरुण× पृथिव्या अस्येशाना जगतो विष्णुपत्नी ।	* * दरुणः * यस्येशाना * *
	विश्वव्यचा इषयन्ती सहोभिस् स्यो[ना] नो अस्त्व् अदितेर् उपस्थे ॥३॥	* ऋषयन्ती
तै मै का	ध्रुवा दिशां विष्णुपत्न्य् अघोरास्येशाना सहसो या मनोता ।	* * विष्णुपत्न्
	बृहस्पतिर् मातरिश्वोत वायुस् सध्वाना वाता अभि नो गृणन्तु ॥४॥	* मरुतोस्योत * मध्वाना * अपि नस्कृणोतु
	यो न× पिता जनिता यो विधर्ता यो नस् सतो अभ्य् आ सज् जजान ।	स्वतो * * * जनान
ऋ १० ८१ १३ ४ तै ४ ६ २ १	स आशिषा द्रविणम् इच्छमान× प्रथमस् स नो वर आ विवेश ॥५॥	
तै ४ २ ७ १	अभ्यावर्तस्व पृथिवि यज्ञेन पयसा सह ।	
	वपां ते अग्निर् इषितो वि रोहतु ॥६॥	अपांम * * इषतो
मै २	यद् अग्ने चन्द्र यत् पूत यच् छुक्र यच् च यज्ञियम् ।	जज्ञिय
	तद् देवेभ्यो भरामसि ॥७॥	
वा १२ १०४ तै	इषम् ऊर्जम् आभृता ? यज्ञस्य योनौ महिषस्य धामन् ।	योना महिषस्य धाम
	आ नो गोषु विशत्व् आ प्रजायां जहामि सेदिम् अजराम् अमीवाम् ॥८॥	* * * विशस्त्वा * * मेधिम् * *
	॥का॰२॥	
शौ १० ४४	१५ ३	
	आयुषो ऽसि प्रतरण विप्र भे[ष]जम् उच्यसे ।	
१४ शौ	तद् आञ्जन त्वं शंताते शम् आपो अभयं कृतम् ॥१॥	यद् आञ्जनि भ्र * अशिनायो मव *
	यो हरिमा जायान्यो ऽङ्गभेदो विशल्पक ।	* * जायांया
	सर्वं ते यक्ष्मम् अङ्गेभ्यो बहिर् निर् हन्त्व् आञ्जनम् ॥२॥	बहिर् * * *
	आञ्जन पृथिव्यां जात भद्र पुरुषजीवनम् ।	पुरुषा॰
१४ शौ	कृणोत्व् अप्रमायुकं रथजूतिम् अनागसम् ॥३॥	कृणोतुप्रमायिक ॰जूतम् अनागम्
	प्राण प्राणं त्रायस्वासो ऽसवे मृड ।	त्रायस्व अमवो * *
	निर्ऋते निर्ऋत्या न× पाशेभ्यो मुञ्च ॥४॥	
	सिन्धोर् गर्भो ऽसि विद्युतां पुष्पम् ।	
	वात× प्राणस् सूर्यश् चक्षुर् दिवस् पय. ॥५॥	
	देवाञ्जन त्रैककुद परि मा पाहि विश्वत. ।	देवाजनि त्रीककुद
	न त्वा चरन्त्य् ओषधयो बाह्या× पर्वत्या उत ॥६॥	
	वीद मध्यम् अवासृजद् रक्षोहामीवचातनम् ।	वीर
१४ शौ	अमीवास् सर्वांश् चातयन् नाशयद् अभिभा इत ॥७॥	अमीवा * चातय नाशयतापिवाहिसा
	बह्व् इद राजन् वरुणानृतम् आह पुरुष. ।	
	तस्मात् सहस्रवीर्य मुञ्च न× पर्य् अंहस ॥८॥	
	यद् आपो ऽघ्न्या इति वरुणेति यद् ऊचिम ।	* * * यति वरुणेन * *
	तस्मात् सहस्रवीर्य मुञ्च न× पर्य् अंहस. ॥९॥	
	मित्रश् च त्वा वरुणश् चानु प्रेयतुर् आञ्जन ।	* * * * * प्रदुजन
शा कोशेषु भूयिष्ठ ओहतु	तौ त्वानुगत्य दूरं भोगाय पुनर् ओहतु. ॥१०॥ ॥का॰३॥	* त्यानकत्य ओहतु
शौ १० ४५	१५ ४	
	ऋणाद् ऋणम् इव सं नय कृत्यां कृत्याकृतो गृहम् ।	
	चक्षुर्मन्त्रस्य दुर्हार्द× पृष्टीर् अप शृणाञ्जन ॥१॥	शृणाजनम्
	यद् अस्मासु दुष्वप्न्यं यद् गोषु यच् च नो गृहे ।	
॰शौ अनामगस त (त्व, त्वच, [तच वा) च दुर्हार्दे	मामगतस्य ? दुर्हार्द× प्रिय× प्रति मुञ्चताम् ॥२॥	प्रिय * *
	अपाम् ऊर्ज ओजसो वावृधानम् अग्नेर् जातम् अधि जातवेदसः ।	* ऊर्जोजमो
	चतुर्वीरं पर्वतीयं यद् आञ्जन दिश× प्रदिश× करद् इच् छिवास् ते ॥३॥	* पर्वत * * * * कदुविश्छवास् *
	चतुर्वीरं बध्यत आञ्जन ते सर्वा दिशो ऽभयास् ते भवन्तु ।	* बध्यता यजन्ते * * * * *
१४ शौ	ध्रुवस् तिष्ठासि सवितेव चार्य इमा दिशो अभि हरन्तु ते बलिम् ॥४॥	* * * वारि * * भ्रियन्तु * *
॰शौ स्नाक्षेकेनापिबकम् (?)	आक्ष्वैकं मणिम् एकं कृणुष्व स्नाह्येकेन पिबैकम् एषाम् ।	आक्षकं * * * इवशीकेन पबीकम् *

	चतु[र्वीरं नै]र्ऋतेभ्यश् चतुर्भ्यो प्राशा बन्धेभ्य× परि पान्त्व् अस्मान् ॥५॥	
	अग्निर् माग्निनावतु प्राणायापानायायुषे वर्चसे ।	* मा अग्निनावतु
	ओजसे तेजसे स्वस्तये सुभूतये स्वाहा ॥६॥	
¹शौ मेन्द्रियेणावतु	इन्द्रो मेन्द्रेणावतु प्राणायापानायायुषे वर्चसे ।	* मा इन्द्रणावतु
	ओजसे तेजसे स्वस्तये प्रभूतये स्वाहा ॥७॥	
	सोमो मा सौम्येनावतु प्राणायापानायायुषे वर्चसे ।	* * मोम्येनावतु
	ओजसे तेजसे स्वस्तये प्रभूतये स्वाहा ॥८॥	
	भगो मा भगेनावतु प्राणायापानायायुषे वर्चसे ।	
	ओजसे तेजसे स्वस्तये सुभूतये स्वाहा ॥९॥	
	मरुतो मा गणैर् अवन्तु प्राणायापानायायुषे वर्चसे ।	
	ओजसे तेजसे स्वस्तये सुप्रभूतये स्वाहा ॥१०॥ ॥का° ४॥ ॥अनु° १॥	[काण्डा- प्रथमानुवाक
		इत्यथर्वेणिकपैप्पलादयश शाखाया पञ्चदश-

१५ ५

शौ २ १३ १ मे ४ १२ ४ का [११ ११	आयुर्दा देव जरसं वृणानो घृतप्रतीको घृतपृष्ठो अग्ने ।	घृतपृष्ठो *
	घृतं पिबन्न् अमृतं चारु गव्यं पितेव पुत्रं जरसे नयेमम् ॥१॥	
शौ २ २९ २	आयुर् अस्मै धेहि जातवेद× प्रजां त्वष्टर् अधिनिधेह्य् ओज ।	* * नेहि त्वष्टुर्
	रायस् पोष सवितर् आ सुवास्मै शतं जीवातु शरदस् तवायम् ॥२॥	
शौ २ २८ ५	इमम् अग्न आयुषे वर्चसे धा× प्रियं रेतो वरुण मित्र राजन् ।	* * * * धा प्रियो
	मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ विश्वे देवा जरदष्टिर् यथासत् ॥३॥	
आ म २ ४ ४ हि गृ १ ७ ११	अग्निष् ट आयु× प्रतरां कृणोतु सोमस् ते पुष्टिं प्रतरां दधातु ।	* द्र व प्रतिर *
आ म इन्द्रो मरुद्भिर्ऋतुधा कृणोत्वादित्यैस्ते वसुभिरादधातु, हि गृ इन्द्रो मरुद्भिरिह ते दधात्वादित्यस्ते वसुभिरादधातु	[ ] ॥४॥	
	रेवतीस् त्वा व्य् अक्ष्णन् कृत्तिका[श्] चाकृतस् त्वा ।	* * * अक्षण कृत्तिकाश्चकृतम् * [आयुर्वन्तं
आ म २ २ ३–५	अभिशास्त्या व्य् अतन्वत धियो ऽवयन्न् अव ग्ना अयुवन्त ॥५॥	अभिमस्त्वा अभिशस्त्वा व्यतन्वतु * वयन्नवाग्ना-
	सहस्रम् अन्ता अभितो ऽददन्त शिनिर् मध्यम् अभि यन्तु नारी ।	* अन्ता * रन्ताशीतिर * अन * *
	देवीर् देवाय परिधी सवित्रे महत् तद् आसाम् अभवन् महित्वम् ॥६॥	* * परिदे अधवन् *
आ म २ हि गृ १ ४ १	इमम् अश्मानम् आ तिष्ठाश्मेव त्वं स्थिरो भव ।	
	प्र मृणीहि दुरस्यतस् सहस्व पृतनायत ॥७॥	* * दुरस्यतु
शौ १९ २४ १ देवा अधारयन्	येन देव सवितारं परि देवा दिधापयन् ? ।	
	तेनेमं ब्रह्मणस् पते परि राष्ट्राय धत्तन ॥८॥	न्त ।
एव शौ २	[परीमम् इन्द्रम् आयुषे महे क्षत्राय धत्तन ।	
¹शौ यथैन * नयां	[अथैनं जरसे नय ज्योक् क्षत्रे अधि जागरत् ॥९॥]	
शौ ३	परीमं सोमम् आयुषे महे श्रोत्राय धत्तन ।	परम धत्तन
²शौ यथैन * नयां	अथैनं जरसे नय ज्योक् श्रोत्रे अधि जागरत् ॥१०॥ ॥का° १॥	धि * ॥ ९ ॥

१५ ६

शौ १० २४ ४ आ म २ २ ६ हि [गृ १ ४ २	परि[धत्त]धत्त वर्चसेमं जरामृत्यु कृणुत दीर्घम् आयु. ।	* दत्त वर्नमे इम
	बृहस्पति× प्रायच्छद् वास एतत् सोमाय राज्ञे परिधातवा उ ॥१॥	* प्रायच्छ विवाचे * * परिधातवायु
शौ ५ आ म ७ हि गृ	जरां सु गच्छ परि धत्स्व वासो भवा कृष्टीनाम् अभिशस्तिपा उ ।	अभिशस्तिवायु,
	शतं च जीव शरदस् सुवर्चा रायश् च पोषम् उप त्वा मदेम ॥२॥	
शौ ६ आ म ८ हि गृ १	परीद् वासो ऽधि धास् स्वस्तये ऽभूर् व् आपीनाम् अभिशस्तिपा उ ।	अभिशस्तिवायु
	शतं च जीव शरद× पुरूचीर् वसूनि चारुर् वि भजासि जीवन् ॥३॥	* * जीवरा व्य भजासु *
शौ ७	योगेयोगे तवस्तरं वाजेवाजे हवामहे ।	
	सखाय इन्द्रम् ऊतये ॥४॥	
शौ ८	हिरण्यवर्णो अजरस् सुवीरो जरामृत्यु× प्रजया सं विशस्व ।	

तद् अग्निर् आह तद् उ सोम आह बृहस्पतिस् सविता तद् इन्द्रः ॥५॥
यद् ओत सत्य तु मध्याय म आवद् वास× पूर्वायावेतु पुरुरूपं पयस. । * ओत * * * नावद् * पूर्वयावयतु पुरुरूप *
ऽ भद्राचीकास् समजर ? सुधीर तेन ते देवा× प्रतिरन्त आयुः ॥६॥
यस्य ब्राह्मणास् सुजम् ? आरभन्ते स्वर्चन्तो नियमं प्रतिरन्त आयुः । * माह्मणस् * * स्वर्छन्तो
तस्य देवा देवहूतिं जुषन्तां स विश्वा[युस्] स जुषतां स्वस्तिम् ॥७॥ जतां स्वस्ति
यन् नरा धत्स्व परि धत्स्व वास इमम् उस्त्यम् अपुलं पानिजस् ते ।
जरस त्वाम् ऋषयस् स व्ययन्तु सूर्यो भगस् ते प्रतिरन्त आयुः ॥८॥
शौ २ १३ ५ आ म २ ५ १५ हि यस्य ते वा[स×] प्रथमवास्यं हरामि त त्वा विश्वे अवन्तु देवाः । * दे * प्रथमास्यो
[गृ १ ७ १७ त त्वा भ्रातरस् सुवृधा वर्धमानम् अनु जायन्तां बहवस् सुजातम् ॥९॥ * * * सुविश्रा जायतां * स्वतम् ॥ ३ ॥
आहतनाहतो भव स्थिरस् स्थिरेण सं भव । भवः
प्र मृणीहि दुरस्यतस् सहस्व पृतनायत. ॥१०॥ ॥का° २॥ * मृणीह दुरस्यतु

शौ ५ २४

१५ ७

मित्र× पृथिव्या अध्यक्ष । * * अध्यक्ष (एवम् उत्तरत्र)
स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा ॥१॥ आशिषस् *
वरुणो ऽपाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥२॥
वायुर् अन्तरिक्षस्याध्यक्ष ॥
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥३॥
सूर्यो दिवो ऽध्यक्ष । * दिवो *
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥४॥
चन्द्रमा नक्षत्राणाम् अध्यक्ष ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥५॥
वसुस् सवत्सराणाम् अध्यक्षः ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥६॥
सवत्सर ऋतूनाम् अध्यक्ष. । सवत्मर
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥७॥
अग्निर् वनस्पतीनाम् अध्यक्ष ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥८॥
इन्द्र× कर्मणाम् अध्यक्ष ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥९॥
सविता प्रसवानाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥१०॥
॥का° ३॥

शौ ५ २४

१५ ८

विष्णु× पर्वतानाम् अध्यक्षः । * पर्वतानानामध्यक्ष
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥१॥

त्वष्टा रूपाणाम् अध्यक्षः ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥२॥
रुद्र× पशूनाम् अध्यक्षः ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥३॥
सोम× पयसाम् अध्यक्षः ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्या
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥४॥
समुद्रो नदीनाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥५॥
पर्जन्य ओषधीनाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥६॥
हिंकारस् साम्नाम् अध्यक्षः ।
स मा[वत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्या पुरोधायाम अस्या   * मा ॥
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥७॥
सरस्वती वाचाम् अध्यक्षा ।   अध्यक्ष
सा मा[वत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां   म मा
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥८॥
पूषा पत्नीनाम् अध्यक्षः ।
स मा[वत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां   म मा ॥ म मा ॥
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥९॥ ॥का॰४॥

१५ ९

बृहस्पतिर् देवानाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्या पुरोधायाम् अस्या
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥१॥
प्रजापति× प्रजानाम् अध्यक्ष. ।
[स मावत्व् अस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम अस्या
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥२॥
शौ ५ २४ १४   यम× पितृणाम् अध्यक्षः ।
स मावत्व् अस्मिन् [ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां पुरोधायाम् अस्यां
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा] ॥३॥
शौ १५,१६,१७   पितर× पर ऽवरास् ततास् ततामहाः ।   * * वरस्ततस्ततामहस
ते मावन्त्व् आस्मिन् ब्रह्मण्य् अस्मिन् कर्मण्य् अस्यां [पुरोधायाम् अस्यां]
देवहूत्याम् अस्याम् आकूत्याम् अस्याम् आशिषि स्वाहा ॥४॥   आशिषम *
का १८ १२ पराक्रमध्व   देवानां देवा देवा देवा देवेष्व् अधिदेवा× प्र क्रमध्व प्रथमा द्वितीयेषु   * * * ॰व * * प्र (उपरि परा)
द्वितीयास् तृतीयेषु ॥५॥
का   त्रिर् एकादशा विश्वे वैश्वानरा महि शान्ताव् अनु व आ रभध्वम् ।   मा नो * * * *
इद शकेय यद् इद कृणोमि स्वाहा ॥६॥ ॥का॰५॥ ॥अनु॰२॥

इत्यथर्वणिकपैप्पलादय शाखायां पञ्चदश-
काण्डे द्वितीया नुवाक ॥

१५.१०

ऋ ६ ७५ १-१०

जीमूतस्येव भवति प्रतीक यद् वर्मी याति समदाम् उपस्थे ।   * * * य्यद्वर्मी * सुमना *
अनाविद्धया तन्वा जय त्व स त्वा वर्मणो महिमा पिपर्तु ॥१॥
धन्वना गा धन्वनाजि जयेम धन्वना तीव्रास् समदो जयेम ।   ध वनाजि * ममधो *
धनुश् शत्रोर् अपकाम कृणोतु धन्वना सर्वा× प्रदिशो जयेम ॥२॥
वक्ष्यन्तीवेद् आ गनीगन्ति कर्णं प्रियं सखायं परिषस्वजाना ।   प्रिय * ॰जानां
योषेव शिङ्क्ते वितताधि धन्वन् ज्या इय समिति पार[य]न्ती ॥३॥   इय समिति *

	ते आचरन्ती समनेव योषा मातेव पुत्र पिपृताम् उपस्थे ।	ती
	अप शत्रून् विध्यतां संविदाने आर्त्नी इमे विस्फुरन्ती अमित्रान् ॥४॥	* शतून् विधता * आत्नी
	बह्वीना पिता बहुर् अस्य पुत्रो ष्यू आ च कृणोति समदो अवगत्य ।	कृणोतु ममिथो वगत्या
	इषुधिस् सङ्का× पृतनाश् च सर्वा× पृष्ठे निनद्धो जयति प्रसूत. ॥५॥	* सकः
	रथ तिष्ठन् नयति वाजिन× पुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथि. ।	सुमारथि·
	अभीशूनां महिमान पनायत मन× पश्चाद् अनु यच्छन्ति रश्मयः ॥६॥	अभशूनां
	तीव्रान घोषान् कृण्वत वृषपाणयो ऽश्वा रथेभिस् सह वाजयन्त. ।	* * कृणुते
	[अवक्रामन्त×] प्रपदैर् अमित्रान् क्षिणन्ति शत्रू अ[न]पव्ययन्त. ॥७॥	प्रमृणीनमिक्षात् * शतृ *
	रथवाहन हविर् अस्य नाम यत्रायुध निहित[म् अ]स्य वर्म ।	निहत * *
	तत्रा रथम् उप शग्म सदेम विश्वाहा वय सुमनस्यमाना ॥८॥	विश्वाफा (उपरि हा) * *
	स्वादुषंसद× पितरो वयोधा× कृच्छ्रेश्रितश् शक्तीवन्तो गभीरा. ।	कृच्छेश्रृजश्र * *
	चित्रसेना इषुबला अमृध्रास् सतोवीरा उरवो व्रातसाहा ॥९॥	* * अमृध्रास
	ब्राह्मणास× पितरस् सोम्यासश् शिवे नो द्यावापृथिवी अनेहसा ।	ब्रह्मणामः न * *
	पूषा न× पातु दुरिताद् ऋतावृधो रक्षा माकिर् नो अघशस ईशत ॥१०॥	माकिर् णो * *
	॥ का° १ ॥	
	१५ ११	
ऋ १० ४२ ११ शौ ७ ५१ १	बृहस्पतिर् न× परि पातु पश्चाद् उतोत्तरस्माद् अधराद् अघायो· ।	
	इन्द्र× पुरस्ताद् उत मध्यतो नस् सखा सखिभ्यो वरिव× कृणोतु ॥१॥	
ऋ ६ ७५ ११	सुपर्णं वस्ते मृगो अस्या दन्तो गोभिस् सनद्धा पतति प्रसूता ।	* * * अस्यामि * * सन्नद्धामि पचति *
	यत्रा नरस् स च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यम् इषवश् शर्म यच्छान् ॥२॥	ऋषयश * *
	सुपर्णो वासो अधि सर्पिर् आस मनो हिरण्यम् इषव× पतत्री ।	. आमा पतत्री
	मास्मात् सरन्न् अमृता× पतन्तीर् उत प्रहितास् सवितुर् जयन्तु ॥३॥	* * असुना पतन्ती * प्रहीनाम * *
ऋ १४	अहिर् इव भोगै× पर्य् एति बाहु ज्याया हेतिम् अपबाधमान. ।	
	हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान् पुमान् पुमांसं परि पातु मृत्यो ॥४॥	मृत्यु
ऋ १३	आ जङ्घन्ति सान्व् एषा जघनां उप जिघ्नते ।	
	अश्वाजनि प्रचेतसोऽश्वान् समत्सु चोदय ॥५॥	
ऋ ६ ४७ २७	दिव× पृथिव्या× पर्य् ओज आभृत वनस्पतिभ्य× परि सभृतं स[ह] ।	
	अपाम् ओज्मान परि गोभिर् आभृतम् इन्द्रस्य वज्र हविषा रथ यज ॥६॥	*ओज्मन
ऋ २८	इन्द्रस्य वज्रो मरुताम् अनीक मित्रस्य गर्भो वरुणस्य नाभि. ।	वरुणस्य *
	स इमा नो हव्यदातिं जुषाणो देव रथ प्रति हव्या गृभाय ॥७॥	* इमा
ऋ २६	वनस्पते वीड्वङ्गो हि भूया अस्मत्सखा प्रतरणस् सुवीर ।	
	गोभिस् सनद्धो असि वीडयस्वास्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥८॥	वीडा°
ऋ २९	उप श्वासय पृथिवीम् उत द्यां पुरुत्रा ते मनुतां विष्ठित जगत् ।	* * * * * * तेन मुनुता विष्ठिता *
ऋ ३०	स दुन्दुभे [सजूर् इन्द्रेण देवैर् दूराद् दवीयो अप सेध शत्रून् ॥९॥	
ऋ ३१	[आ क्रन्दय बलम् ओजो न आ धा निष्टनिहि दुरिता बाधमान. ।	
	[अप प्रोथ दुन्दुभे] दुच्छुना इत इन्द्रस्य मुष्टिर् असि वीडयस्व ॥१०॥	
	॥ का° २ ॥	
	१५ १२	
शौ ६ १२६ ६ । ऋ ६ ४७ [३१	प्रामू जयाभीमे जयन्तु केतुमद् दुन्दुभिर् वावदीतु ।	प्रामु
	सम् अश्वपर्णा× पतन्तु नो नरो ऽस्माकम् इन्द्र रथिनो जयन्तु ॥१॥	स न सुपर्णः पतयन्ति
ऋ ५ ३१ १	इन्द्रो रथाय प्रवत कृणोतु यम् अध्यस्थान् मघवा [वा]जयन्तम् ।	* * प्रमिद * * अध्यस्था
	अहेर् इव पशून् त्रायते गोपा अरिष्टो यातु प्रथमस् सिषासन् ॥२॥	अहिर् * * त्रियैतु शिशाम
	८ पर्जन्यस्येव स्तनयित्नुर् आसीर् इन्द्राग्न्योर् इव छिद्यते घोषो ऽस्य ।	* * * * इव ते छिद्यते * *
	८ सहस्रवीरश् शत सिसुम्वा नेत सिसुम्वा रथ मृडय ? ॥३॥	सहस्रोवीरश् रथ *
ऋ १ ११६ ३ । शौ ० ४ ८	श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू अश्विनोर् असौ मरुताम् अनीकम् ।	बहू अ अश्विनोर्
पै १५ ११ ८	गोभिस् सनद्धो असि वीडयस्व[ास्थाता ते जयतु जेत्वानि] ॥४॥	
ऋ १ ९५ ७	उद् ययमीति सवितेव बाहू उभे सिचौ यतते भीम ऋञ्जन् ।	* यम्रसीनि * ववाहू ॥४॥ * मतौ * * रुज
	उच्छु शुक्रम् अत्कम् अजत शचीभिर् नवा मातृभ्यो वसना जहाति ॥५॥	* * अरथम् अयती शचीभिन्नवा * * *
	८ उग्रौ ते नमी पवी त उग्रास् सकपो बृहतो रथस्य ।	रथस्य

ꣳ ये शात्रवेणो नवतहुद् अप्राप्निश् चक्षु× प्रवेण रथस्य ? ।
तेनामित्रान् प्रमृणन् याहि शत्रून् ॥६॥ शत्रून्
ꣳ रानाभयो बलमित्येक्ष उम्र त घोषौ सह नः स्वराभ्याम् ।
ꣳ आरण्यो वर्माणि च घोयो राजान वंत उत बन्धुरे ते ? ॥७॥
ꣳ गोष्ठ वालिं मृग एकसङ्गं प्राक्रमध्व महा सुव च ।
ꣳ अभीशवो हतानेन वृत्रम् अयं क्षत्रेण प्रजयास्तूप्रा ? ॥८॥
आ तिष्ठ जिष्णुस् तरसा सहस्वी सहस्रवीर प्रमृणन् याहि शत्रून् । शत्रून्
त्रिष्ठे योग कृणुत वीर्याणि उद् एताम् एतं रथम् अस्य शग्मे ॥९॥ त्रिष्ठे
अष्टौ चक्षूंषि कवयस् सं नमन्ति ꣳ दवा प्राग् आश्वा रथ शावयन्त ।
ꣳ अनु प्रस्कम्भो दधर्ती पितेव चक्रमाणमै धत्स्वोपस्थे प्रतिरात्य् आयुः ॥१०॥
ꣳ कविभिस् सुथस् सरथ विवक्षस् स्वय धनुर्धनर् धनुस्थे दधान ।
ꣳ अनुप्रास्येषान् प्रतितिबुद्ध्यमान इषेभ्यः सताय ? कविभि× कृतानि ।
तेभिष् टे शर्म यच्छन्तु देवा· ॥११॥ ॥का॰ ३॥

१५ १३

शौ ११ ६ १ अग्निं ब्रूमो वनस्पतीन् ओषधीर् उत वीरुधः । ओषधीनत् *
इन्द्र बृहस्पतिं सूर्यं ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस ॥१॥ ॥ २ ॥
शौ २ ब्रूमो राजान वरुणं [मित्र] विष्णुम् अथो भगम् ।
अंश विवस्वन्तं ब्रूमस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस·] ॥२॥ ॥ ३ ॥
शौ ४ गन्धर्वाप्सरसो ब्रूमो अश्विना ब्रह्मणस् पतिम् ।
अर्यमा नाम यो देवस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस] ॥३॥ ॥ ४ ॥
शौ ६ वातं ब्रूम× पर्जन्य[म्] अन्तरिक्षम् अथो दिश ।
आशाश् च सर्वा ब्रूमस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस.] ॥४॥ * * सर्व ॥ ५ ॥
शौ ५ अहोरात्रे इद ब्रूमस् सूर्याचन्द्रमसा उभा ।
आदित्यान् सर्वान् ब्रूमस् ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस· ॥५॥ ॥ ६ ॥
शौ ७ मुञ्चन्तु मा शपथ्याद् अहोरात्रे अथो उषा· । वृषा
सोमो मादित्यो मुञ्चतु यम् आहुश् चन्द्रमा इति ॥६॥ ॥ ७ ॥
शौ १५ पञ्च राज्यानि वीरुधां सोमश्रेष्ठानि ब्रूमसि । * राज्यान् वीरुधान् सोमश्रेष्ठानि *
भङ्गो दर्भो यवस् सहस् ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस· ॥७॥ * * यक्ष्म ॥ ८ ॥
शौ ८ ये ग्राम्यास् सप्त पशव आरण्या उत य मृगा ।
शकुन्तान् पक्षिणो ब्रूमस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस·] ॥८॥ ॥ ९ ॥
शौ ९ भवाशर्वा इद ब्रूम उग्र× पशुपतिश् च य· । * * ब्रमा
इषूर् या एषां विद्मस् ते नो [मु]ञ्चन्त्व् अंहसः ॥९॥ ॥का॰ ४॥ * * एषा ॥ १० ॥

१५ १४

शौ ११ ६ १४ यज्ञ ब्रूमो यजमानम् ऋचस् सामानि भेषजा । ऋचाम् * *
यजूंषि होत्रा ब्रूमस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस·] ॥१॥ * होत्रा
शौ १७ ऋतून् ब्रूम ऋतुपतीन् आर्तवान् उत हायनान् । * * ऋतुपतीन् आर्तवान् * हायिनम
समास् संवत्सरान् मासांस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस] ॥२॥ समान् * मासहम्
शौ १० दिवं ब्रूमो नक्षत्राणि भौम यक्षाणि पर्वतान् । पार्वतान्
समुद्रा नद्यो वेशन्तास् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस·] ॥३॥
शौ ११ सप्त ऋषीन् वा इद ब्रूमो ऽपो देवी× प्रजापतिम् । देवी *
पितॄन् यमश्रेष्ठान् ब्रूमस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस·] ॥४॥ * यम श्रेष्ठानि
शौ १९ विश्वान् देवान् इद ब्रूमस् सत्यसन्धान् ऋतावृध· ।
विश्वाभि× पत्नीभिस् साक ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस· ॥५॥
शौ १३ । ꣳशौ दिवि देवा आदित्या रुद्रा वसवो देवा दैवा अथर्वाण· ।
अङ्गिरसो मनीषिणस् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहसः] ॥६॥

शौ १२ ये देवा दिविषदो अन्तरिक्षसदश् च ये ।
पृथिव्यां शक्रा [ये] श्रितास् ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहस.] ॥७॥ * चक्रा शृजम्
शौ १८ एत देवा दक्षिणतः पश्चात् प्राञ्च उदेत नः । ये उदेतु *
पुरश् शक्रा उत्तराद् विश्वे देवास् समेत्य ते [नो मुञ्चन्त्व् अंहसः] ॥८॥ * चक्रा * * देवा दक्षिणतः पश्चात् प्राञ्च उदेतु न.
शौ १६ अरायान् ब्रूमो रक्षांसि सर्पान् पुण्यजनान् उत । राया [पुरश्चक्रा उत्तराद्विश्वे देवास्समेतु ते
मृत्यून् एकशतं ब्रूमस् ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस. ॥९॥
शौ २२ या देवीः पञ्च प्रदिशो ये देवा द्वादश ऋतवः । * * * प्रदिश तुष.
संवत्सरस्य ते दंष्ट्रास् ते नस् सन्तु सदा शिवाः ॥१०॥
शौ २१ भूतं ब्रूमो भूतपतिं भूतानाम् उत यस् पतिः ।
भूतानि सर्वा ब्रूमस् ते नो मुञ्चन्त्व् अंहस. ॥११॥ ॥का°५॥ ॥अनु°३॥

॥ ॥ इति तृतीयो नुवाक पञ्चदश ॥ ॥

१५ १५

यावद् द्यौर् यावत् पृथिवी यावत् पर्येति सूर्य । योवद् यवात् * *
तावत् त्वम् उग्र ओषधे परि पाह्य् अरुन्धति ॥१॥ उग्रोषधी . अरुन्धती
अग्निष्टस् त्वाग्ननत् परिष्ठाय खनामि त्वा ।
ऋ १० ९७ २०[४] द्विपाच् चतुष्पाद् अस्माकं सर्वम् अस्त्व् अनातुरम् ॥२॥ अत्व् अनापुर
[१]पै ६ ४ १[४] [सा] देवानाम् असि स्वसा म् × × × सि सिञ्चनी । तवानाम् .
ऋ १७[४] य जीवम् अश्नुषे त्वं न स रिष्यात् पूरुष ॥३॥ पौरुष.
अरुन्धती नामासि तृतीयस्याम् उतो दिवि । इतो *
तत्रामृतस्य रोहण तेन त्वाच्छा वदामसि ॥४॥
श त आपो या दुन्व्याश् श ते कूलजा या उत । रुन्धापो दथाइश्न्दे कूलज्या उत
शौ ७ ६० ११ श वातश् शं बृहस्पतिश् श ते तपतु सूर्य. ॥५॥
[४]शौ १४ श त इन्द्राग्नी भवतां श रात्री प्रति धीयताम् । प्रति *
श ते पृथिव्या वीरुधस् सह वस् सन्त्व् ओषधीः ॥६॥
वशीकृतां त्वाम् अविधम् ओषधे वीर्यावती । वशीकृत्वामविषमोषधि *
[४]पै ५ १३ २[४] अरुन्धति त्वाम् अहार्षम् इतो मा पारयान् इति ॥७॥ * * अहार्षम्
८ अभिप्रेप्सी उपजीवन्ति ? मगधश् चेद् अरुन्धती ।
एषा च विश्वभेषजी देवी वातीकृतस्य न ॥८॥ वातीकृतस्य न
८ अनिषिञ्चनश् च क्रुध्य् ? अगदो वै भविष्यसि ।
[१]शौ ६ १०० ३[१] वातीकृतस्य भेषज्य् आगन् देव्य् अरुन्धती ॥९॥ ॥का°१॥ * * आग ॥१०॥

१५ १६

अरुन्धत्यस् स वदन्ते गावः प्रव्राजिनीर् इव । * य * प्रावा.
इम त्वरम् अव गच्छामावधि ? कृणु मार्ति ? ॥१॥ इमा * इव
इम मे त्व जरामृत्युं पुरुष कृण्व् ओषधे । जरा मृत्य * कृण्वोधे
राज्ञी सर्वासाम् अस्य् ओषधीनाम् अरुन्धति ॥२॥ ॰ती
त्रायमाणा च असि जीवला वीर्यावती ।
अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी ॥३॥
आदिग्धेन च विद्धस्याघस्याघविषा च या । अरिग्धेन ॰विष * *
अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी ॥४॥
अहिना च दष्टस्याघस्य[ाघविषा च या । आहेन
[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥५॥
वातीकारेण च क्षिप्तस्य[ाघस्याघविषा च या । वाचीकारेण * क्षुप्तस्य
[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥६॥
भवेन च [क्षिप्तस्याघस्याघविषा च या ।
[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥७॥
शर्वेण च [क्षिप्तस्याघस्याघविषा च या ।
[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥८॥

	पशुपतिना च क्षिप्तस्य[ाघस्याघविषा च या ।	* * क्षुप्तस्य ॥१०॥
	[अरुन्धति त्वं तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥९॥ ॥ का॰ २ ॥	
	१५.१७	
	उग्रेण च देवेन क्षिप्तस्य[ाघस्याघविषा च या ।	* * * च क्षुप्तस्य
	[अरुन्धति त्वं तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥१॥	
	महादेवेन च क्षिप्तस्य[ाघस्याघविषा च या ।	क्षुप्तस्य
	[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥२॥	
	ईशानेन च क्षिप्तस्याघस्याघविषा च या ।	क्षुप्त॰ हविषा * *
	[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥३॥	
	यत् पृथिव्यां विष वीरुत्सु यद् विषम् ।	वीरत्सुर * * ॥ ३ ॥
	[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥४॥	
	यद् ओषधीभ्यस् संभरन्ति ब्रह्मणो मेनये विषम् ।	ब्राह्मणो * *
	[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥५॥	
	यद् ब्रह्मणा सभरन्ति तृष्टम् आसीद् विषविषम् ।	* ब्रह्मणास * तिष्ठम् ॥ ४ ॥
	[अरुन्धति त्व तस्यासि विषस्य विषदूषणी] ॥६॥	
	सक्षिप्तो मृत्युना य× प× यो तृष्टस् तृष्टदंश्माभि ।	मक्षुप्तो ओ तृष्टस्यष्ठदंश्मभि
	अरुन्धति त्वं तस्यासि विषस्य विषदूषणी ॥७॥	॥ ५ ॥
	¿ संजीष्मा मुक्त्वा यष्मादाष्र्यो ? लोकम् उत्तमम् ।	* * य(उपरि यु)ष्मा॰
"शौ ५ ३० ६"	¿ अपावकीय स्वा ? पात्रेणाधि जीवपुरा इहि ॥८॥ ॥ का॰ ३ ॥	हि ॥ ६ ॥
	१५ १८	
	¿ अप्सरसो दिवोदिवो हि क्षत्रिवो हि ? भिनद्मि मेहनम् ।	
	¿ व्यू अतडाल व्यू अर्जुनम् उप ? वृत्र भिनद्मि यः ॥१॥	भिनद्दि व
	विश्वजन्या× पञ्च[ज]न्या महारुक्माथ शिखण्डिनी ।	* * रुक्मा शिखण्डिनी
	सर्वा इन्द्रस्य वज्रेणाहता बुद्बुदया तव ॥२॥	
	¿ अन्धाचीम् असिताचीम् ? उलूखलस्य मुष्मेन ।	* * उलू *
	अहित वत्सप जहि ॥३॥	
	दूराद् एना× प्रापश्यम् आपततीर् अथो दिव ।	* * प्रपश्यम् आपतन्तीर्
	देवानां हव्यमोहनीर् इन्द्रो ऽप्सरसो हनत् ॥४॥	देवाना ॰माहनीम्
	आहता आपतयन्ति खलाद् इव यातुधान्य ।	अहतापतायति
	¿ इमं गच्छत. ? ॥५॥	
	दिव गच्छन्तु दिव्यास् सरो गच्छन्तु सारसी ।	सारमी
	¿ उलं आलस्य यो गुलस् तद् अगच्छन्त्य् आसुरे ? ॥६॥	
"पै १५ १८ ९"	¿ ये स्कन्दीके ये ऽस्कन्दीके पराचैर् उपनृत्यथ. ।	य * व * पराचीरपनृत्यमश
"७४ पै ९"	¿ [शृणामि घोरा व× पृष्टीथ्] शार्ङ्गेण शुना सह ? ॥७॥	
	यच् छार्ङ्ग हिरण्यद यश् च दिव्य× परिप्लुवः ।	यश शाङ्ग * अहवा * *
	तस्याह नाम जम्रभास्मा अरिष्टतातये ॥८॥	* * जम्रभा असमा *
	¿ कङ्कन वीर्ण पराचैर् उपनृत्यथ. ।	अपनृत्यतश
	शृणामि घोरा व× पृष्टीर् ब्रह्मणा कीकसा उत ॥९॥	व पृष्टी
	¿ एकत्य सदग्ववती चतस्र उदकगुव. ।	
	शिवा दश सुता दश केशिनी× पञ्चविंशती ॥१०॥ ॥ का॰ ४ ॥	
	१५ १९	
	इदम् उलुंगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नमः ।	यदिम्
"पै ७ १३ ४"	या× प्रेङ्खे प्रेङ्खयन्त साम्स्वनेन माल्व्यया वा ॥१॥	* प्रयखे प्रयखयन्ते सस्वानेन माल्वायव
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकरं नमः ।]	

पै २	या× पुरस्ताद् आचरन्ति साकं सूर्यस्य रश्मिभि॰ ॥२॥	* * आचरन्त्यार * * *
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम॰ ।]	
	या [अ]धराद् आचरन्त्य् अरसास् सरसास् सह ॥३॥	* * * अरसात् सहषा *
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम ।]	
	या× पश्चाद् आचरन्त्य् अन्धेन तमसा सह ॥४॥	
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकरं नम॰ ।]	
	या उत्तराद् आचरन्ति वर्षेण विद्युता सह ॥५॥	विद्युतास *
	[इदम् उलुंगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम ।]	
पै ६	या अधस्ताद् उदीक्षन्ते सचक्षुष× कनिक्रती ॥६॥	साचक्षु कनिक्रती
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम॰ ।]	
	या उपरिष्टाद् अवेक्षन्त नीलव्यक्तानि बिभ्रती ॥७॥	* * अवीक्ष्यन्ते * बिभ्रती
	[इदम् उलृगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम ।]	
	या अन्तरिक्ष रायन्ति वातेन रंह्मणा सह ॥८॥	* * रयन्ति
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकरं नम ।]	
पै १०	या नदी× [प्रतिगाहन्ते स्वरभ्य कन्यया वय॰ ॥९॥	
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम ।	
पै ११	[यास् तीर्थम् अवगाहन्ते ऽप्स्याशु इवसनीर् इव ॥१०॥	या नदीरिति चतस्र ॥७॥
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम ।	इदमुलुंगुलुकोत्तरा ॥८॥ काण्ड॰ ५॥
पै १२	[यास् समुद्राद् उच्चरन्त्य् उच्चैर् घोषान् करिक्रती ॥११॥	॥ इति चतुर्थो नुवाक पञ्चदश ॥
	[इदम् उलुगुलुकाभ्यो ? ऽप्सराभ्यो ऽकर नम॰ ।	
पै १३	[या गच्छन्ति जनजनम् इच्छन्ती× प्रहित बहु] ॥१२॥ ॥का॰५॥ ॥अनु ४॥	

१५ २०

ऋ २ ३३ २	त्वज्जातेभी रुद्र शन्तमेभिश् शत हिमा भुजीय भेषजेभि॰ ।	त्वज्जाता * शन्तमा नो हि नो बभूज्या *
	वि यक्ष्मान् यावयास्मद् व्य् अंहो व्य् अमीवाश् चातयास्मद् विषूची ॥१॥	वीक्ष्मान् * * ओहो मेवश् * विषूची
ऋ ३¹ '	त्व देवानाम् असि रुद्र श्रेष्ठस् तवस्तमस् तवसाम् उग्रबाहो ।	रुद्रश * तपस्तवस्
	हरिणी या सा मनसा मोदमाना बभूविथ रुद्रस्य सूनो ॥२॥	* य बभूयथ्यथ * *
१ऋ ४³	त्व हि नो वीरां ईरय भेषजभिर् उरु नो वाम मघवो मरुत्वन् ।	* * * वीरीं ईरे * * * वन * मरुत्व
ऋ ३²ˣ	कचा ? न× पातुम् अहसस् स्वस्ति विश्वा अभीतीर् अप सेधास्मत् ॥३॥	अहस * विश्वाभीतीर् * *
१ऋ ७ˣ	त्व हि नो वृषभ चक्षमीथा असौ रुद्रायोग्राय मीढुषे ।	चक्षसेष्ठा वृसेम * *
	क्षीरक्षीराय प्र भरामहे मतिं यथा नश् शम् असो द्विपदे शं चतुष्पदे ॥४॥	
पव ऋ ७' ³	क स्य ते रुद्र मृडयाकुर् हस्तो [यो अस्ति भेषजो] जलाष ।	* ने तु * हस्तो मृडायाको *
	अपभर्ता रपसो दैव्यस्य ॥५॥	अपि॰
	परि निर्दाधिंर त्व अस्मच् छयेनी वसिष्ठा पृतदान् ? अमीवा ।	अस्मत् स्येने
	आ रा च्व सं मा प्र त ना जं ता ? ॥६॥	
ऋ १०¹¹	अर्हन् धनुर् हरित बिभर्ष्य अर्हन् निष्क रजतं विश्वरूपम् ।	अह * * * अह
ऋ १०¹ [भूयिष्ठ सर्वान्	अर्हन्न् इद दयस विश्वम् पजत् ।	अर्ह निधते विश्वमेजम्
शौ ११ २ २५¹ˣ । शौ काशेषु	न त दूर न परिष्ठास्ति ते भव सद्यस् सर्वा परि पश्यसि भूमिम् ॥७॥	* * * नु परिष्ठारिथ सर्वान् * पश्यामि *
शौ १ १३ १ ऋ खि ४ ४ १	नमस् ते अस्तु विद्युते नमस् ते स्तनयित्नवे ।	* * स्तु स्तनयित्नुवे
	नमस् ते अस्त्व् अश्मने येना ₆ दूरात् प्रत्यस्यसि ? ॥८॥	* * स्त्व् प्रादिजस्मसि
	मा देवानाम् उग्र राजन्न् अस्माक पुरुषा रिषन् ।	राजम् * * रिष
	रक्षास्व अस्मद् रक्षासि नाशयामसि ब्रह्मणा ॥९॥	रक्षामि यस्माद्
	ब्रह्मणतो नाशयामो यो दिवि ? चाक्षेष्व् आरुहत् ।	
	शल्यान् यक्ष्मस्याथो गोपीस् ता इतो वि नयामसि ॥१०॥ ॥ का॰ १ ॥	शल्या यक्ष्मस्यातो * त

१५ २१

	नयामि वां पशुपती घृतेनाज्येन वर्धयन् ।	* त्वां
	या द्विष्मो यश् च नो द्वेष्टि तस्य द्वेष× करिष्यथः ॥१॥	वेष× करिष्यता

अधि भूतं पशुपती द्विपदे मे चतुष्पदे ।
प्रसूतौ यत्र जघ्नतस् ततो मेमापरं ? वृषा ॥२॥   प्रसूतो * जघ्नतस्
या वां रुद्रा शिवा तनूर् या वाम् अस्त्य् अरोगिणी ।   * * रुद्रास् वां मन्त्य *
या वाम् आयुष्मती तनूस् ताभिर् नो मृ[ड]त युवाम् ॥३॥   युव
न प्र मृडन्ति वाजिनो व्रतानि सत्यं जिन्वन्त. ।   * * मृडान्ति वजिनो जन्वन्तो
अधि विदथ वदन्तः ॥४॥   दि विदथा *
यस्येमे रोदसी उभ सयुक्ते मनसा हृदा ।   यास्येमे रुदर्मी
स प्रजानां प्रजापतिस् साधु वर्षति वर्षति ॥५॥   * * °पति
स वेद रक्ष भेषजं देवेभ्यस् पर्याभृतम् ।
तेन नो मृडत युवां जीवातवे न मर्तवे अथो अरिष्टतातये ॥६॥   * * मृडात युवम् ॥६॥
सगुणा सासते सयुक्ता वलाय कम् ।   वलाय *
तेषां यद् इन्द्रिय बृहच् चित्त रुचित रोचनम् ॥७॥   वृह [ ] न रोचित रोचना ॥७॥
एते रोचने बृहती अन्तरिक्षे अथो दिव ।
ताभ्याम् अप्रह्विमस् ? सर्ववीरा न रिष्यन्ति ॥८॥   मवर्वीरा अरिष्यन ॥८॥
सर्ववीरा न रिष्यन्तो रोचने अधि तस्थिमा ।   सर्ववीरा अरिष्य तो रो [ ]नो * *
यथा न× पुनवद् वसु दिव× क्षुभ्यो ऽप्सु सूर्य ॥९॥ ॥अ° २॥   * नरिश्च पु रवद्

१५ २२

इन्द्राग्नी हुवे प्रथमो ह्वयामि मरुतश् शिवान् ।   मारुत शिवा
ह्वयामि विश्वा[न्] देवान् इम होमम् अवन्तु मे ॥१॥   * * * इमो
त्व प्रथमो ऽमृतत्वम् अग्ने देवो देवत्व प्रथमो जिगथ ।   * * * अग्न जिगथ
तव दिवि हृदय स बभूव स नश् शिवापो जातवेदो नि यच्छ ॥२॥   * * * * * मनश् * * * *
पै १३ ९ १ अग्नाव् अग्निश् [चरति प्रविष्ट ऋषीणां पुत्रो अधिराज एष ।   } अग्नावग्निरि ये।।
[तस्मै जुहोमि हविषा घृतेन मा देवाना योयुवद् भागधयम्] ॥३॥
ये देवा दिविष्ठा ये पृथिव्यां जातवेदो य उराव् अन्तरिक्षे ।   उराव अनरिक्ष
ये गिरिषु पर्वतेष्व् अप्स्व् अन्तस् ते देवा अशनिं यावयान् इत ॥४॥   यद देवाशने यावयाद *
मित्र दिग्भि× कृणुष्व जातवेद आशाभिर् मित्रम् अधिपा वि पश्य. ।   * [ ]रभ्य- * जातवंद पश्यत्
मा नो हिंसीर् दिव्यनाम्निना सत्येन यन्तु मरुतस् स्पर्धमाना ॥५॥   * * हिंसी मरुत स्पर्धमाना
विद्योतमानस् स्तनयन् वृषेवेषि कनिक्रदत् ।   विद्योतमान
भीम× पर्जन्य त रथस् स [वर्चो] नश् च यच्छतु ॥६॥   * * * रथश्नो नश्चा *
ये विद्युतम् अशनिम् आतन्वन्ति मरुतस् सलिलाद् अधि ।   यो विद्युतम
कृषिं नो विश्ववारा यावद् अन्या नितन्वताम् ॥७॥   अन्वा *
ये विद्युतम् अशनिं पातयन्त्य् अन्तरिक्षाद् उत वातान् दिवश् च ।   * * अशन वाता * *
तेभ्यो गृध्रेभ्यो नमो ऽस्त्व् ओजसे ॥८॥   * गृध्र्यो
ता यन्ति स्वरकृतास् स्योनाश् शिवतमा× पथा ।   * * स्वरकृता
मा न इन्द्र इम वधीन् मित्रम् एनेन कृण्महे ॥९॥   मा ना * * थथा
दर्भ उग्र ओषधीना श[त]काण्डो अजायत ।   दभग्र
स देवै× प्रहितो ऽयम् आगन् स्वस्तये वृषा मृग्भिस् सह सविदान ॥१०॥   आग मह सविधान
॥का° ३॥

१५ २३

वृषाण्यस्यासुरस्य मेनिर् असि तान्वा ? तथा वेद कतमस्य ।
‹ कोविदस्यो वमावात् तांनाभ्यम कान द्वादशाह्नानि वृक्षये ? ॥१॥
असृक् मे तिग्मस्याहतम् इन्द्राग्निभ्यां सुशासत. ।
तेन मे दामयु ? ददाति कृषिं मे मा वधीर् इति सस्यं मे मा वधीर् इति ॥२॥   ददाति कृपिन * * वधीर * शस्यन् *
‹ मरत× प्र वृष्णो ? दिव× क्षुद्रेभी रश्मिभि. ।   शुक्रेभि * [* वधीर *
उदुम्बरस्य शाखया चक्षुषाशनिं यावयान इतः ॥३॥   * * °शन यावयाद् *
¹ऋ १ २१ १२¹ मरुतो मृडयन्ति नो दिवश् शुक्रेभी रश्मिभि. ।   * मृडयाति शुक्रेभि *
उदुम्बरस्य शाखया विचक्षुषाशनिं यावयान् इत. ॥४॥   * * शन यावयाद् *

¿ घन्ता भुवन्तम् ? आ क्राम पर्वताद् अधि पर्वतम् ।
गिरौ प्रतिश्रिता सती ¿ श्रृक्षां भमक्धि सावयम् ? ॥५॥ गिरौ प्रतिश्रुता
¿ यद्वान्या त्वा सत्या निया यन्या परिभूर्ण्यो ? ।
मानौ प्रतिश्रिता सती ¿ तण भरमग्धि मावयम् ? ॥६॥ मानो प्रतिश्रुतस
उषती नामासि सद्विन्द्वा नाम ।
अम्याम् आसा गच्छ य ह्निष्मस् त गच्छ ॥७॥
पराचीम् अनु सघत पराच्य् अनु [निर्] द्रव । * * सम्यत * अनु
अद्रस् त्वा नाशयामसि ब्रह्मणा वीर्यावता ॥८॥ यद्रस
घार् भवोदक भवोदकस्योदक भव ।
क्षुद्रा[द्] क्षोदीयसी भूत्वाथाय् अधमं तम. ॥९॥ * * भूत्वा यथेश् * *
स्योना भव शग्मा भव शिवाच् छिवतरा भव ।
फनाद् ईम् ऋजीयसी भूत्वेद् साव्यम् उपाचर ॥१०॥ * इम साह्यम् उपचार
नमस् ते ऽस्तु विद्युंत नमस् ते स्तनयित्नवे ।
नमस् त ऽश्न दूरहेते कृण्मो मा नो हिंसीर् द्विपदो मा चतुष्पद. ॥११॥ दूरहेती कृण्वो
प्रति त्वा सास्माह सहस् सहा प्रतिरोधुम् असि । * * सासहा * * सहा प्रति * *
इहेन्द्र इव सुमहद् भूम्या अस्तभ्नोद् दिवि श्रितम् ॥१२॥ इहेन्द्रम् * सोमहद्भूम्यास्तभ् * श्रुतम्
अफालकृष्टम् आ क्राम मा न इन्द्रव वधी. । * अ इन्द्र इम *
यास् समुद्राद् उच्च[र]न्त्य उत्सेभ्यो या नदीभ्य. । उत्सभ्यो * * ॥१३॥
अत्यन्तस् सर्पो वैद्युतो अशनिं यावयाद् इत. ॥१३॥ ॥का°४॥ ॥अनु°५॥ अशन * *

इत्यथर्ववेदे पैप्पलादशाखायां पञ्चदशः काण्डस् समाप्तः ॥ इत्यथर्वणिकपैप्पलादयहशाखायां * काण्डस् समाप्तः ॥ ॥ ॥ काण्ड. १५ ॥

शौ ८ १ ## १६.१

{ ओं नमो गणाधिपतये ॥ ओं नमो ज्वाला-भगवत्यै ॥ ओं नमस् तिलोत्तमायै ॥ ओं नमश् शिवाभगवत्यै ॥ ओं }

अन्तकाय मृत्यवे नम इहायम् अस्तु पुरुषस् सहासुना ।
सूर्यस्य भागे अमृतस्य लोके प्राणा अपाना इह ते रमन्ताम् ॥१॥ प्राणापाना
उद् एन भगो अग्रभीद् उद् एन सोमो अंशुमान् । * अयन अयन * *
उद् एन मरुतो देवा उद् इन्द्राग्नी स्वस्तये ॥२॥ * अयन
[१]५४ शौ इह ते ऽसुर् इह प्राण इहायुर् इह ते [म]न. । पतघुर्षाय प्राणर * * * *
उत् त्वा निर्ऋत्या पाशभ्यो दैव्या वाचा भरामसि ॥३॥
[१]५४ शौ उत् क्रामात× [पुरुष] माव पत्था मृत्यो× पड्वीशम् अवमुञ्चमान । * क्रामथो पड्वीशव अवामुञ्चमान
मा छित्था अस्माल् लोकाद् अग्नेस् सूर्यस्य सद्दृश ॥४॥ * च्छत्था मदृशा
तुभ्य वात× पवता मातरिश्वा तुभ्य वर्षन्त्व् अमृतान्य् आप. ।
सूर्यस् ते तन्वे शं तपाति त्वां मृत्युर् दयतां मा प्र मेष्ठा. ॥५॥ * * * * तमा * * जयेथा * * मष्ठा
उद्यान ते पुरुष नावयान जीवातु ते दक्षतातिं कृणोमि । जीवातम् * दक्षदाति *
आ हि रोहेमम् अमृत सुख रथम् अ[थ] जिर्विर् विदथम् आ वदासि ॥६॥ मा हे रहेमम् दिर्विर् * * वदामीत्
मा ते मनस् तत्र गान् मा तिरो भून् मा जीवेभ्य× प्र मदो मानु गा× पितॄन् । पितून्
विश्वे देवा अभि रक्षन्तु त्वेह ॥७॥ त्वह
मा गतानाम् आ दीधीथा ये नयन्ति परावतम् । * * * दीदिहता * नेयन्तु *
उद् आ रोह तमसो ज्योतिर् एह्य् आ ते हस्त रभामहे ॥८॥ [पथिरक्षे *
श्यामश् च त्वा मा शबलश् च प्रेषितौ यमस्य यौ पथिरक्षी श्वानौ । मासश् चि * * शपलश् * * यमस्वौ
[४]शौ मात्र तिष्ठ पराङ्मना अर्वाङ् एहि मा वि दीध्यो मा तारिष्ठा× प्रत्ना न: ॥९॥ * एह * वदीध्यो * तरिष्ठा: * *
मैत पन्थाम् अनु गा भीम एष येन पूर्वं नेयथ तं ब्रवीमि । महित * * * * एषु * * नयतु * *
तम् एतत् पुरुष मा प्र पत्था भय परस्ताद् अभय ते अर्वाक् ॥१०॥ ॥का°१॥ वत्था ॥षोडशकाण्डे प्रथमस् सूक्त ॥

शौ ८ १ ११–१६,१८–२०, [१७,२१

१६ २

रक्षन्तु त्वाग्नयो ये ऽप्स्व् अन्ता रक्षतु त्वा मनुष्या यम् इन्धते ।
वैश्वानरो रक्षतु जातवेदा दिव्यस् त्वा मा प्र दहाद् विद्युता सह ॥१॥
रक्षतु त्वा पृथिवी रक्षतु द्यौस् सूर्यश् च त्वा रक्षतां चन्द्रमाश् च ।
मा त्वा क्रव्याद् अभि मस्ताराात् सकसुकाच् चर ।
अन्तरिक्ष रक्षतु देवहेत्या. ॥२॥
बोधश् च त्वा प्रतीबोधश् च र[क्ष]ताम् [अ]स्वप्नश् च त्वानवद्राणश् च रक्षताम् ।
गोपायंश् च त्वा रक्षतां जागृविश् च ॥३॥
ते त्वा रक्षन्तु ते त्वा गोपायन्तु ते त्वांहसस् सायन्तु ? ।
तेभ्यो नमस् तेभ्यस् स्वाहा ॥४॥
जीवेभ्यस् त्वा समुदे वायुर् इन्द्रो धाता दधातु सविता त्रायमाण ।
मा त्वा प्राणो बल हासीद् असु त निर् ह्वयामसि ॥५॥
मा त्वा जम्भस् सहनुर् मा तमो विदन् मा जिह्वा बर्हि× प्रमयु ' कथा स्या. ।
उ[त्] त्वादित्या वसवो भरन्तूद् इन्द्राग्नी स्वस्तये ॥६॥
अयं देवा इहैवास्त्व् अय मामुत्र गाद् इत. ।
इम सहस्रवीर्येण मृत्योर् उत् पारयामसि ॥७॥
उ[त्] त्वा मृत्योर् अपीपर स धमन्तु वयोधस. ।
मा त्वा व्यस्तकश्यो मा त्वाघरुदो रुदन् ॥८॥
आहार्ष त्वाविद् त्वा पुनर् आगा× पुनर्णव. ।
सर्वाङ्ग सर्व ते चक्षुस् सर्वम् आयुश् च ते ऽविदम् ॥९॥
उं[त्] त्वा द्यौर् उत् पृथिव्य् उत् प्रजापतिर् अग्रभीत् ।
उ[त्] त्वा मृत्योर् ओषधयस् सोमराज्ञीर् अपीपरन् ॥१०॥
व्यू अवात् त ज्योतिर् अभूद् अप त्वत् तमो अक्रमीत् ।
अप त्वन् मृत्यु निर्ऋतिम् अप यक्ष्म नि दध्मसि ॥११॥ ॥॥ २॥

. रक्षतु * * * *
मात् * * विद्युन *
रक्षन्तु सर्यस्य * * * *
°मस्तार मकसुका * ॥२॥
* नि °द्राणिश *
गोपायाँश नि * * जाग्रविश *
* * ममित
बल * अमन् ती * मा
* * जम्भस्यो हनुर् * तुमो विद * जिह्व वर्यु
* स्वादित्य * भरन्तुर * * [प्रमुयु- * स्य
* * इहवास्त्व * मावन प्रगाध *
पारयाममि
नम ना वयोवयोधम
व्यस्तवश्यं * त्वाघरिदो रुजम्
पुनर्नव
अपीपरम्
यावत् * * अभूर * नत्वमो कमेत्
* त्व

शौ ८ २,१–७,९,८,१०

१६ ३

आ रभस्वेमाम् अमृतस्य श्नुष्टिम् अच्छिद्यमाना जरदष्टिर् अस्तु ते ।
असु त आयु× पुनर् आ भरामि रजस् तमो मोप गा मा प्र मेष्ठा. ॥१॥
जीवतां ज्योतिर् अभ्येहि लोकम् आ त्वा हरामि शतशारदाय ।
द्राघीय आयु× प्रतर ते कृणोम्य् अवमुञ्चन् मृत्युपाशान् अशस्तिम् ॥२॥
वातात् ते प्राणम् अविद सूर्याच् चक्षुर् अह तव ।
यत् ते मनस् त्वयि तद् धारयामि स कृकृक्वाकैर वद जिह्वयालपन् ॥३॥
प्राणन त्वां द्विपदां चतुष्पदाम् अग्निम् इव जातम् अभि स धमामि ।
नमस् ते मृत्यो चक्षुष नम× प्राणाय त ऽकरम् ॥४॥
अय जीवतु मा मृतम सम् ईरयामसि ।
कृणोम्य् अस्मै भषजं मृत्यो मा पुरुष वधी ॥५॥
जीवलां नघारिषां जीवन्तीम् ओषधीम् अहम् ।
त्रायमाणा सहमानां सहस्वतीम् अरुन्धतीम् इ[ह] ह्वये अस्मा अरिष्टतातये ॥६॥
अधि ब्रूहि मा रभथास् सृजेमं तवैव सन् सर्वहाया इहास्तु ।
भवाशर्वौ मृडत शर्म यच्छ[त]म् उपजित्य दुरित धत्तम् आयु ॥७॥
देवानां हेति× परि त्वा वृणक्तु पारयामि [त्वा] रजस उ[त्] त्वा मृत्योर् अपीपरम् ।
आराद् अग्निं क्रव्याद निरूहं जीवातवे त परिधिं दधामि ॥८॥
अस्मै मृत्यो अधि ब्रूहीमं दयस्वोद् इतो ऽयम् एतु ।
अरिष्टस् सर्वाङ्गस् सुश्रुज् जरसा शतहायन आत्मना भुजम् अश्नवत् ॥९॥
यत् ते नियान रजसो मृत्यो अनवधर्ष्यम् ।
पथ इम तस्माद् रक्षन्तो ब्रह्मास्मै वर्म कृणमसि ॥१०॥ ॥का° १॥

* * * श्नष्टिम [मेष्ठा
अमन् तायु× * * भवामि * त्वमो * रा * *
जीवना * अभ्यर
* * प्रतिर * * अमुञ्च मृत्युपाशा अशस्ति
वाना * * सूया * अहारि
* * * त्वि न्द * * वृकशारैर् * जिह्वयापलम्
अग्नीव * अवि * धमामि
चक्षुर नमनम- * * *
* * * * सु धीरयाममि
वधि
जीवनाला
अपा
* * * रपथा सृ त्व * म मवा इहाइहास्तु
भवाशर्वा
रजमा
* * क्रव्याध निहम् * * परिधं दधामि
** * अधि इम जयस्वोद * हिम् *
* भवाङ्ग श्रु नरमाश छतायनात्मना *
* * नीयान * नवर्धरिष्य [उणवान्
पथैम त्वास्या रक्षन्तु ब्रह्मास्मे * *

शौ ८ २ ११–२०	१६ ४	
	कृणोमि ते प्राणापानौ जरां मृत्यु दीर्घम् आयुस् स्वस्ति ।	
¹शौ आराद् नास्ति	वैवस्वतेन प्रहितान् यमदूतांश् चरत आराद् अप सेधामि सर्वान् ॥१॥	* प्राहिता * चरताराम् उप * *
	आराद् अरातिं निर्ऋतिं परो ग्राहिं क्रव्याद॰ पिशाचान् ।	
	रक्षो यत् सर्वं दुर्भूतं [तत्] तम इवाप हन्मसि ॥२॥	* * * * तवैवाप *
	अग्नेष् ट प्राणम् अमृताद् आयुष्मतो वन्वे जातवेदस ।	* टूवे वनवे *
²शौ यथा न	यथा न रिष्या अमृतस् सजूर् असस् तत् ते कृणोमि	* * रिष्यामृतस्य दूतिशम् * * *
	तद् उ ते सम् ऋध्यताम् ॥३॥	
³शौ अभिश्रियौ	शिवं ते स्तां द्यावापृथिवी असंतापे भिश्र्यू ? ।	
	शं ते सूर्य आ तपतु शं वातो वातु ते हृदे ।	* * सूर्या तपति * * वात
	शिवा [अ]भि क्षरन्तु त्वापो दिव्या॰ पयस्वतीश् शिवास् ते सन्त्व्	* * क्षरन्ति
शौ ओषधय	ओषधी॰ ॥४॥	
	उत् त्वाहार्षम् अधरस्या उत्तरां पृथिवीम् अभि ।	५ त्वाहारिषम् अधरास्याद् * पृथिवम् अति
	तत्र त्वादित्यौ रक्षतां सूर्याचन्द्रमसा[व्] उभा ॥५॥	* त्वादित्यो
	यत् ते वास॰ परिधानं यां नीविं कृणुषे त्वम् ।	* * * परिधानी * नीव
	शिवं ते तन्वे तत् कृण्मस् संस्पर्शे ऽद्रूक्ष्णम् अस्तु ते ॥६॥	* * तन्मे * कृण्वः * दुक्षणम् * *
¹शौ मर्चयता	यत् क्षुरेण वर्चयता सुतेजसा वप्ता वपसि केशश्मश्रु ।	
शौ शुम्भ(शुभ वा) मा न आयु	शुम्भन् मुखं मैनम् आयु॰ प्र मोषी ॥७॥	शुम्भर्
	शिवौ ते स्तां व्रीहियवाव् अबलासाव् अदोमधौ ।	* * हरता दृश्रनाव् * अधोमधौ
²शौ मुञ्चतो अंहस	एतौ यक्ष्मं वि बाधेते एतौ मुञ्चतो मांहसः ॥८॥	यतो यतो मुञ्चतु मांहम
	यद् अश्नासि यत् पिबसि धान्यं कृष्या॰ पय॰ ।	* अष्णासु सुर्पेरि पिवमि धान्य॰ * पय
	[यद्] आद्यं यद् अनाद्यं सर्वं ते अन्नम् अविषं कृणोमि ॥९॥	* आद्यं * अनाद्यं
³शौ कोशिषु दध्मसि अपि	अह्ने च त्वा रात्रये चोभाभ्यां परि दध्मसि ।	रात्री
⁴शौ इमं मे परि रक्षत	[अ]रायेभ्यो जिघत्सुभ्य इमं न॰ परि रक्षता ॥१०॥ ॥का॰४॥	* जिगत्सुभ्य
शौ ८ २ २१–२५,२७	१६.५	
शौ चत्वारि कृण्म	शतं ते ऽयुतं हायना[न्] द्वे युगे त्रीणि चत्वारि सन्तु ।	
शौ देवास्ते ऽनु मन्यन्ताम्	इन्द्राग्नी विश्वे देवा अनु मन्यन्ताम् अहृणीयमाना॰ ॥१॥	
¹शौ दध्मसि	शरदे त्वा हेमन्ताय वसन्ताय ग्रीष्माय परि दध्मसि ।	
	वर्षाणि तुभ्यं स्योनानि येषु वर्धन्त ओषधी॰ ॥२॥	* * स्योनान * वर्धंत्य *
	मृत्युर् ईशे द्विपदां मृत्युर् ईशे चतुष्पदाम् ।	
²शौ उद् भरामि स मा बिभे	तस्मा[त्] त्वा मृत्योर् गोपतेर् उद् धरामि स मा मृथा॰ ॥३॥	* * * गोपयेर् मृत
एव शौ	सो ऽरिष्टो न मरिष्यसि [न मरिष्यसि] मा बिभे ।	म विष्ट
शौ * * * म्रियन्ते * * अधमं	न वै तत्र प्र मीयन्ते नो यन्त्य् अधरं रज ॥४॥	न्यो * अधरो रज
¹शौ जीवति [तम	सर्वो वै तत्र जीवतु गौर् अश्व॰ पुरुष॰ पशु॰ ।	शवो
	यत्रेदं ब्रह्म क्रियते परिधिर् जीवनाय कम् ॥५॥	* * क्रीयते
²शौ सबन्धुभ्य	परि त्वा पातु समानेभ्यो ऽभिचारात् सुगन्तुभ्य॰ ? ।	* * * सुमानेभ्यो भिचराद् *
एव शौ	८अमम्रिर् भवामृतो ऽतिजीवो ? मा ते हासिषुर् असवश् शरीरम् ॥६॥	अमुर्प्य त्वामृतो यजीवो * * हासिषर्
शौ नास्ति	विश्वे त्वा देवा अमृतेन बिभ्रत्व् अधिवक्ता पशुपतिष् ट ऽस्तु ।	* * देव मृतेन * अधिवक्ता
	अनामयस् सविता ते कृणोत्व् आ त्वा प्राणो ? शतजीवनाय ॥७॥	अनामयत्
³शौ अतिनार्या	ये मृत्यव एकशतं या नाष्ट्रा अतिजीव्या ।	तुजीम्या
	मुञ्चन्तु तस्मात् त्वा देवा अग्नेर् वैश्वानराद् अधि ॥८॥ ॥का॰५॥ ॥अनु॰१॥	अधी:
शौ ८ ३ १–४,५,६,७,१०	१६ ६	अथ राक्षोघ्नसूक्तम्
	रक्षोहणं वाजिनम् आ जिघर्मि मित्रं प्रथिष्ठम् उप यामि शर्म ।	रेक्षहेण * * जिर्घमि
	शिशानो अग्नि॰ क्रतुभिस् समिद्धस् स नो दिवा स रिष॰ पातु नक्तम् ॥१॥	दिवं श * * *
¹शौ अयोदंष्ट्रो	अयोदंष्ट्रान् अर्चिषा यातुधानान् उप स्पृश जातवेदस् समिद्ध॰ ।	अयोदंष्ट्रम् * यातुधानन्

	आ जिह्वया मूरदेवान् रभस्व क्रव्यादो वृष्ट्वापि धत्स्वासन् ॥२॥	?स्वामम
[1]शौ दंष्ट्रौ	उभोभयाविन्न् उप धेहि दंष्ट्रा हिंस्रश् शिशानो ऽवरं परं च ।	* * देहि * हिंमश
	उतान्तरिक्षे परि याह्य् अग्ने जम्भैस् सं धेह्य् अभि यातुधानान् ॥३॥	* पर्याह्य * * * धेह्य अपि यातुधानाम्
	अग्ने त्वचं यातुधानस्य भिन्धि हिंस्राशनिर् हरसा हन्त्व् एनम् ।	* * यातुधानास्य हन्त्य् *
	प्र पर्वाणि जातवेदश् शृणीहि क्रव्यात् क्रविष्णुर् वि चिनोत्व् एनम् ॥४॥	* फुर्वाणि व चिनोम्व् *
	यत्रेद् इषूस् संनममानो अग्ने वाचा शल्यां अशनिभिर् दिहान ।	* * मन्नममाना * * शल्यमशनिभिर् *
	ताभिर् विध्य हृदये यातुधानान् प्रतीचो बाहून् प्रति भङ्ग्ध्य् एषाम् ॥५॥	* विध * यातुधाना * बाहून्प्रतिभङ्ध्य *
[2]शौ यत्रेदानीं	उतेदानीं पश्यसि जातवेदस् तिष्ठन्तम् अग्न उत वा चरन्तम् ।	उत्वदानी
[3]शौ अस्ता । शौ पदकोशेषु सर्वा अपि	उतान्तरिक्षे पतन्तं यातुधान तम् अस्ता विध्य शर्वा शिशान ॥६॥	* पतन्त्र विद्धि मवा
[4]एव शौ	उतारब्धान् स्पृणुहि जातवेद उतारेभाणां ऋष्टिभिर् यातुधानान् ।	उतालब्धवा * आमवदा तारभाणा जुष्टिर् यातुधाना
	अग्ने पूर्वो नि जहि शोशुचान आमादः क्ष्विङ्कास् तम् अदन्त्व् एनी ॥७॥	* * * * शमिशाना मार क्षङ्काम त्वम् इद-
[5]शौ यातुधानो य * कृणोति	इह प्र ब्रूहि यतमस् सो अग्ने यो यातुधान इद् कृणोति ।	* * ब्रूह् यातुधानो * * [न्त्व एनी
[6]शौ रन्धयैनम्	तम् आ रभस्व समिधा यविष्ठ नृचक्षसश् चक्षुषे रन्धयैनम् ॥८॥	रन्धयेनम्
	तीक्ष्णेनाग्ने चक्षुषा रक्ष यज्ञं प्राञ्चं वसुभ्यः प्र णय प्रचेत ।	
[7]शौ हिंस्र * * शोशुचान	हिंस्रो रक्षांस्य् अभि शोशुचानो मा त्वा दभन् यातुधाना नृचक्ष ॥९॥	* * अत्यभि * * * दम * *
[8]शौ परि पश्य	नृचक्षा रक्षः प्रति पश्य विक्षु तस्य त्रीणि प्रति शृणीह्य् अग्रा ।	श्राणी * श्रणाह्य *
	तस्याग्ने पृष्टीर् हरसा शृणीहि त्रेधा मूलं यातुधानस्य वृश्च ॥१०॥ ॥का १॥	नस्याग्नि पृष्टा हिरसा श्रणीहि वृश्न

१६ ७

शौ ८ ३ ११ १४,१८,१५,१७, [१६,१९,२०	त्रिर् यातुधानः प्रसितिं त एत्व् ऋतं यो अग्ने अनृतेन हन्ति ।	त्रिय * प्रसित न शित * * * *
[1]शौ क्रोशेषु भूयिष्ठं नि युङ्ग्धि	तम् अर्चिषा स्फूर्जयन् जातवेदस् समक्षम् एनं गृणते नि वृङ्ग्धि ॥१॥	
	यद् अग्ने अद्य मिथुना शपातो यद् वाचस् तृष्टं जनयन्त रेभा ।	शफाचो * अद्य तिष्ठ जनयन्तु रेभा
	मन्योर् मनसश् शरव्या जायते या तया विध्य हृदये यातुधानान् ॥२॥	* मनमाश शरव्य विद्धि * यातुधानाम्
	परा शृणीहि तपसा यातुधानान् पराग्ने रक्षो हरसा शृणीहि ।	प्रा शृणीह * यातुधाना परोग्ने
	परार्चिषा मूरदेवाञ् शृणीहि परासुतृपश् शोशुचतश् शृणीहि ॥३॥	पुरार्चिषा मूरदेवाञ् * परामितप मासनन *
	पराद्य देवा वृजिनं शृणन्तु प्रत्यग् एनं शपथा यन्तु सृष्टाः ।	शृणातु [य तुधाना
	वाचास्तेनं शरव ऋच्छन्तु मर्मन् विश्वस्यैतु प्रसितिं यातुधान ॥४॥	वाचास्तेन मव * मम विश्वस्याने प्रमित
[2]शौ पृतनासु जिष्णु	सनाद् अग्ने मृणसि यातुधानान् न त्वा रक्षां[सि] पृतनासु जह्नु ।	* * मृणन यातुधाना * * * पृतनामि जिह्नु
[3]शौ सहमूरान् अनु दह	अनु दह सहमूरान् क्रव्यादो मा ते हेत्या मुक्षत दैव्यायाः ॥५॥	* ना मापुरा क्रव्याधा
	यः पौरुषेयेण क्रविषा समङ्क्ते यो अश्व्येन पशुना यातुधानः ।	यातुधाना
	यो अघ्न्याया भरति क्षीर[म् अ]ग्ने तेषां शीर्षाणि हरसापि वृश्च ॥६॥	* * भरत वृश ।
	संवत्सरीण पय उस्रियाया[स्] तस्य माशीद् यातुधानो नृचक्ष ।	नरया * * नृ क्षा
[4]शौ विध्य मर्मणि	पीयूषम् अग्ने यतमस् तितृप्सात् तं प्रत्यञ्चम् अर्चिषा विध्य मर्मन् ॥७॥	* * * तितृप्साम् त्व * * विधि मर्मन
शौ यातुधाना भरन्ताम् आ [वृश्चन्ताम्	विषं गवां यातुधानाः पिबन्त्व् आ मृश्चन्ताम् अदितये दुरेवाः ।	पिवन्त । * मृश्चन्ताम्
	परैणान् देवस् सविता ददातु परा भागम् ओषधीनां जयन्ताम् ॥८॥	परैणा
	त्वं नो अग्ने अधराद् उदक्तस् त्वं पश्चाद् उत रक्षा पुरस्तात् ।	* * अग्न पराद्
	प्रति त्ये ते अजरासस् तपिष्ठा अघशंसं शोशुचतो दहन्तु ॥९॥	पति * * अधराद्स्त रक्षा मघनाम * दहन्तु
[1]शौ अधराद् उतोत्तरात् कवि	पश्चात् पुरस्ताद् अधराद् उदक्तः कविः काव्येन परि पाह्य् अग्ने ।	
[2]शौ मर्ता	सखा सखायम् अजरो जरिम्णे [अ]ग्ने मर्त्यां अमर्त्यस् त्वं नः ॥१०॥	
	॥का २॥	

१६ ८

शौ ८ ३ २१ पश्यसि	तद् अग्ने चक्षुः प्रति धेहि रेभे शफारुजो येन पश्यासि ? यातुधानान् ।	शफारुजा * पश्यामि यातुधाना
	अथर्ववज्[ज्] ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वन्तम् अचितं न्य् ओष ॥१॥	अचिति * ओषा
शौ २२	परि त्वाग्ने पुरं वयं विप्रं सहस्य धीमहि ।	महस्य *
शौ धृषद्वर्णं भङ्गुरावतः	मिषंग्वर्णं ? दिवेदिवे हन्तारं भङ्गुरावतम् ॥२॥	°वना
शौ २४ ऋ ५ २ ९	वि ज्योतिषा बृहता भात्य् अग्निर् आविर् विश्वानि कृणुते महित्वा ।	कृणुते महित्वा
एव ऋ । [3]शौ रक्षोभ्यो विनिक्ष्वे	प्रादेवीर् मायास् सहते दुरेवाश् शिशीते शृङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥३॥	* * सहते दुरेवान शृङ्ग * विनिक्षे
शौ २६ ऋ ७ १५ १०	अग्नी रक्षांसि सेधति शुक्रशोचिर् अमर्त्यः ।	अग्न

	शुचिः पावक ईड्यः ॥४॥	
शौ नास्ति । ऋ ७ १५ १३	अग्ने रक्षा णो अंहसः प्रति ष्म देव रीषत. ।	ष्मा * *
	तपिष्ठैर् अजरो दह ॥५॥	
शौ २५	ये ते शृङ्गे अजरे जातवेदस् तिग्महेती ब्रह्मसंशिते ।	ए तिग्मशसी ब्रह्मशसिते
⁴शौ प्रत्यञ्चम् अर्चिषा जातवेदो	ताभ्या दुर्हार्दम् अभिदासन्त किमीदिन प्रत्यञ्च यातुधान जातवेदो वि निक्ष्व ॥६॥	} * दुहार्दसविदासत किमीदिन * * * नृचक्ष
ऋ १० ८७ २३ । शौ २३ प्रति	विषण भङ्गुरावतस् सम् इन्द्रो रक्षसो दह ।	विषेण * मम् इन्द्र
शौ * तिग्मन [स्म रक्षसो जहि	अग्ने शुक्रेण शोचिषा तपुरग्राभिर् अर्चिभिः ॥७॥	तपुरग्रेभिर् *
शौ नास्ति । ऋ २४	प्रत्य् अग्ने मिथुना दह यातुधाना किमीदिना ।	
	सं त्वा शिशामि जागृह्य् अदब्ध विप्र मन्मभिः ॥८॥	* * शुचामि जमुहय् अदुब्ध * मन्वभि
शौ नास्ति । ऋ २५	प्रत्य् अग्ने हरसा हरश् शृणीहि विश्वतः प्रति ।	शृणीहि विश्वत *
	यातुधानस्य रक्षसो बल वि रुज वीर्यम् ॥९॥	यातुधानस्य
शौ नास्ति ।	₆ सावाग्वेयं प्र मृण रक्ष इन्द्र यातुधान क्षीणैर् मूरै ⁷ ।	यातुधान क्षीणैर् मूरै.
	यां तवाग्ने मिथुना यातुधाना विष्वञ्चौ लुप्तौ हरसा शयाथाम् ⁷ ॥१०॥	* तवग्ने मिथुना यातुधानाम् * रसौ * *
पै १८ ११ १	बृहस्पतिर् नः [परि पातु पश्चाद् उतोत्तरस्माद् अधराद् अघायो । इन्द्रः पुरस्ताद् उत मध्यतो नस् सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु] ॥११॥	} बृहस्पतिन् न इत्य् एका
	॥का॰३॥	
शौ ८ ४ १-३,५,४,६-१० ऋ ७ [१०४ १-३,५,४,६-१०	१६ ९	
	इन्द्रासोमा तपत रक्ष उब्जत न्य् अर्पयत वृषणा तमोवृधः ।	इन्द्रासोमा * * तब्जात न्यर्पयत वृषाण *
	परा शृणीतम् अचितो न्य् ओषतं हत नुदेथां नि शिशीतम् अत्रिण ॥१॥	* शीह मदितो न्योषत * नदेथा न्य * *
	इन्द्रासोमा सम् अघशंसम् अभ्य् अघं तपुर् ययस्तु चरुर् अग्निवां इव ।	इन्द्रसोमा * अघशंमम् * अघ
शौ अग्निमाँ इव		तपुर् यियस्तु चरुर् अग्निवां *
	ब्रह्मद्विषे क्रव्यादे घोरचक्षसे द्वेषो धत्तम् अनवायं किमीदिने ॥२॥	ब्रह्मद्विषे अनवाय *
	इन्द्रासोमा दुष्कृतो वव्रे अन्तर् अनारम्भणे तमसि प्र विध्यतम् ।	इन्द्रासोमा दुष्कृते वव्रे अन्तर् अनारम्भणे
⁵शौ यतो नैषां ऋ यथा नात	अधेषा नात पुनर् एकश् चनोदयत् तद् वाम् अस्तु सहसे मन्युमच् छव. ॥३॥	{ अथैषां न्यात * * चनोदय * वाम् अस्तु / मामिम मन्युमश छवः [अस्यमर्मभि
शौ ऋ युवम् *	इन्द्रासोमा वर्तयत दिवस् पर्य् अग्नितप्तेभिर् दिवो अश्महन्मभि ।	इन्द्रसोमा वतयत * * अग्नितप्तेभिर् दिवो
	तपुर्वधेभिर् अजरेभिर् अत्रिणा नि पर्शाने विध्यत् यन्तु निस्स्वरम् ॥४॥	तपुर्वधेभिर् अजरभिर् * * पर्शान विध्यत यज
⁶शौ ऋ * वर्तयत दिवो	इन्द्रासोमा प्र हरतं दिवो वध स पृथिव्या अघशंसाय तर्हणम् ।	[निस्स्वरं
	उत् तक्षतं स्वर्यं पर्वतेभ्यो येन रक्षो वावृधानं निजूर्वथ ॥५॥	पवतेभ्य एन * वृवधान निजवत
	इन्द्रासोमा परि वा भूतु विश्वत इय मतिः कक्ष्याश्वेव वाजिना ।	
⁷शौ ऋ जिन्वतम्	यां वां होत्रां परिहिणोमि मधयमा ब्रह्माणि नृपती [इ]व हिन्वतम् ॥६॥	* * * प्रहिणोमि मेधमा।
	प्रति स्मरेथां [तु]जयद्भिर् एवैर् हत द्रुहो रक्षसो भङ्गुरावत ।	* स्मारेता * एभिर् अथ भङ्गुरावता
⁸ऋ यो न द्रुहा	इन्द्रासोमा दुष्कृते मा सुग भूद् यो मा कदाचिद् अभिदासति द्रुहु ॥७॥	* * * शुगम् * * * * अपिकाचिदु द्रुहू.
	यो मा पाकेन मनसा चरन्तम् अभिचष्ट अनृतेभिर् वचोभि ।	अतिष्ठे निऋतेभिर् *
	आप इव काशिना सगृभीता असन्न् अस्त्व् आसत इन्द्र वक्ता ॥८॥	आशन् अस्ताशन * *
	ये पाकशंस विहरन्त एवैर् ये वा भद्र दूषयन्ति स्वधाभि ।	पूषयन्ति *
	अहये वा तान् प्रददातु सोम आ वा दधातु निर्ऋतेर् उपस्थे ॥९॥	* * * ⁹ददाति * आराद् अराति * *
	यो नो रस दिप्सति पित्वो अग्ने यो अश्वानां यो गवा यस् तनूनाम् ।	इशान * * * *
⁹शौ ऋ नि ष हीयतां तन्वा	रिपुस् स्तेनस् स्तेयकृ[द्] दभ्रम् एतु अनु विहयतां तन्वा तना च ॥१०॥	रिपु स्तेन
	॥का॰४॥	
शौ ८ ४ ११-१८,२०,१९	१६.१०	
	परस् सो अस्तु तन्वा तना च तिस्रः पृथिवीर् अधो अस्तु विश्वा ।	अस्य निश्वा
	प्रति शुष्यतु यशो अस्य देवा यो मा दिवा दिप्सति यश् च नक्तम् ॥१॥	* शुष्यति
	सुविज्ञान चिकितुषे जनाय सच् चासच् च वचसी पस्पृधाते ।	* चिकितुषे जानाय पचती पस्पृशाते

	तयोर् यत् सत्य यतरद् ऋजीयस् तद् इत् सोमो अ[व]ति हन्त्य् आसत् ॥२॥	
³शौ वृजिन हिनोति	न वा उ सोमो वृजिन श्रृणोतु [न] क्षत्रियं मिथुया धारयन्तम् ।	वृजिन
	हन्ति रक्षो हन्त्य् आसद् वदन्तम् उभाव् इन्द्रस्य प्रसितौ शयाते ॥३॥	हन्त रिक्ष प्रशिता शयते
	यदि वाहम् अनृतदेवो अस्मि मोघं वा देवां अप्यूहे अग्ने ।	* * अनृतरेवो देवा * *
	किम् अस्मभ्य जातवेदो हृणीषे द्रोघवाचस् ते निर्ऋथं सचन्ताम् ॥४॥	हृदृणीषे * थे अनृत *
	अद्या मुरीय [यदि] यातुधानो अस्मि यदि वायुस् ततप पूरुषस्य ।	* मुदेर् * अस्मै वद् * तदपि पौरुषस्य
	अधा स वीरैर् दशभिर् वि यूया यो मा मोघ यातुधानेत्य् आह ॥५॥	
	यो मायातुं यातुधानेत्य् आह यो वा रक्षाश् शुचिर् असीत्य् आह ।	मा * * * *
	इन्द्रस् त हन्तु महता वधेन विश्वस्य जन्तोर् अधमस् पदीष्ट ॥६॥	* तो वजीष्ट [गूहमाना
	प्र या जिगाति खर्गलेव नक्तम् अप द्रुहुस् तन्व गूहमाना ।	* * जिघाम खर्गलेवि निक्तम् * द्रुहस् *
	वव्र अनन्त अव सा पदीष्ट ग्रावाणो घ्नन्तु रक्षस उपब्दै ॥७॥	वव्री अनन्तो
⁵शौ विक्ष्व् इच्छत	वि तिष्ठध्व मरुतो विक्ष्व् ईप्सत गृभायत रक्षसस् स पिनष्टन ।	* जिष्ठध्व * * अप्मित गृहायतत * * वनिष्टन
	वयो ये भूत्वा पतयन्ति नक्तभिर् य वा रिपो दधिरे दवे अध्वरे ॥८॥	* * * * * य
	एत उ त्यं पतयन्ति श्वयातव इन्द्र दिप्सन्ति दिप्सवो अदाभ्यम् ।	अत उत् ते * स्वातव अदाभ्या
	शिशीते शक्रः पिशुनेभ्यो वध नून सृजद् अशनिं यातुमद्भ्य. ॥९॥	* * पृशनेभ्यो अशन यातुमध्वा
	प्र वर्तय दिवो अश्मानम् इन्द्र सोमशितं मघवन् स शिशाधि ।	इन्द्रस * मघवा शी *
	प्राक्तो अपाक्तो अधराद् उदक्तो अभि जहि रक्षसः पर्वतेन ॥१०॥	परागतो अपागतो न्धाद्
	॥का॰ ५॥	
शौ ८ ४ २१-२५	१६ ११	
	इन्द्रो यातूनाम् अभवत् पराशरो हविर्मथीनाम् अभ्य् आविवासताम् ।	* याभूनाम् हविर्मतीनाम् * आयवासता
	अभी[द्] उ शक्रः परशुर् यथा वन पात्रेव भिन्दन् सत एतु रक्षसः ॥१॥	भिन्द सृजेतु *
	उलूकयातु शु[शु]लूकयातु जहि श्वयातुम् उत कोकयातुम् ।	* * * श्वयातिम्
	सुपर्णयातुम् उत गृध्रयातु दृशदेव प्र मृण रक्ष इन्द्र ॥२॥	सुपर्णयातिम् दृशेव इन्द्र
³शौ अपोच्छन्तु * * किमीदिन	मा नो रक्षो अभि नड् यातुमावद् अपोच्छन्ता मिथुना ये किमीदिनाम् ।	अपोछन्त * या *
	पृथिवी नः पार्थिवात् पात्व् अंहसो अन्तरिक्ष दिव्यात् पात्व् अस्मान् ॥३॥	पार्थिवान् न्तरिक्षा
	इन्द्र जहि पुमांस यातुधानम् उत स्त्रिय मायया शाशदानाम् ।	पुमामा * अन * मिथुना शामदाना
	विग्रीवासो मूरदेवा ऋदन्तु मा ते दृशन् सूर्यम् उच्चरन्तम् ॥४॥	व्यग्रीवामा * ऋनत दृश
	प्रति चक्ष्व वि चक्ष्वेन्द्रश् च सोम जागृतम् ।	जागृतु
	रक्षोभ्यो वधम् अस्यतम् अशनिं यातुमद्भ्य. ॥५॥ ॥का॰ ६॥ ॥अनु॰ २॥	अस्यतम् अश । *
		इति षोडशकाण्डे द्वितीयो नुवाकः ॥
शौ ८ ७ १-१०	१६ १२	
	या बभ्रवो याश् च शुक्रा रोहिणीर् उत पृश्नयः ।	* * या उक्र पृश्नय
	असिक्नीः कृष्णा ओषधीस् सर्वा अच्छावदामसि ॥१॥	ओषधाव ामसि
³शौ देवेषिताद् अधि	त्रायन्ताम् इमं पुरुष यक्ष्माद् देवहिताद् अधि ।	अधि
	यासां द्यौः पिता पृथिवी माता समुद्रो मूल वीरुधा बभूव ॥२॥	यासा
	आपो [अ]ग्र दिव्या ओषधयः ।	
	तास् ते यक्ष्मम् एनस्यम् अङ्गादङ्गाद् अनीनशन् ॥३॥	अ नीनश
	प्रस्तृणती स्तम्बिनीर् एकशुङ्गाः प्रतन्वतीर् ओषधीर् आ वदामि ।	प्रस्तरणती स्तम्भिनीर् एकशृङ्गः प्रथन्वतीर्
	अंशुमतीः काण्डिनीर् या विशाखा ह्वयामि ते वीरुधो वैश्वदेवीर् उग्राः पुरुषजीवनी ॥४॥	ह्वयामि ॰ ाविनीर्
[भेषजम्	यद् वस् सहस् सहमाना वीर्यं यच् च वो बलम् ।	
⁴शौ मुञ्चतौषधीरथो कृणोमि	तेनेमम् अस्माद् यक्ष्मात् पुरुष मुञ्चन्त्व् ओषधीः ॥५॥	मुञ्चत्व ओषधी
शौ * * * ओषधीनहम्	जीवलां नघारिषां जीवन्तीम् उत ।	
⁴शौ मधुमतीमिह हुवे ऽस्मा	अरुन्धतीम् उन्नयन्तीं पुष्पां मधुमतीं हुवे ॥६॥	
[अरिष्टतातये	इहा यन्तु प्रचेतसो मेदिनीर् वचसो मम ।	य इहा यन्ति * * * *
	यथेम पारयामसि पुरुष दुरिताद् अधि ॥७॥	अथेम
	अग्नेर् घासो अपा गर्भो या रोहन्ति पुनर्णवा ।	पुन वि
¹शौ सहस्रनाम्नीर्	ध्रुवास् सहस्रधाम्नीर् भषजीस् सन्त्व् आभृताः ॥८॥	ध्रुवम् * भेषजैस् * आसृता

	अघकोल्वा उदकात्मान ओषधय ।	अथकोल्वा उदकात्मानम् *
	व्य् ऋषन्तु दुरित तीक्ष्णशृङ्ग्य ॥९॥	वर्षन्त * °शृङ्गया
	उन्मुञ्चन्तीर् वि[व]रुणा उग्रा या वि[ष]दूषणीः ।	
शौ रक्षोनाशनी नास्ति	अथो बलासनाशनी रक्षोनाशनी× कृत्यादूषणीश् च यास् ता इहा यन्त्व् ओषधी ॥१०॥ ॥का° १॥	* °नाशिनी * * * य अषधी.

१६ १३

शौ ८ ७ ११-१६,१८,२० १७ [२०,२१		
शौ शिवास्ते सन्त्वोषधी नास्ति	शिवास् त सन्त्व् ओषधीर् अपक्रीतास् सहीयसीर् वीरुधो या अभिष्टुता ।	अपक्रीयता
शौ अपां * ज्येष्ठा नास्ति । अग्र च त्रायन्तामस्मिन् ग्रामे गाम्	अपा सरस्वती ज्येष्ठा त्रायन्ताम् अस्माकं गाम् अश्व पुरुष पशुम् ॥१॥	अपा
¹शौ बभूव	मधुमन् मूल मधुमद् अग्रम् आसां मधुमन् मध्य वीरुधां बलेन ¹ ।	* * * अग्धम् आम
शौ मधो सभक्ता * * घृतमन्न दुहतां *	मधुमत् पर्ण मधुमत् पुष्पम् आसां मधोस् सभूता अमृतस्य भक्षो घृतमद् दुहत गोपुरोगवम् ॥२॥	* * * * आस दुह्रते *
	यावती× कियतीश् चमा× पृथिव्याम् अध्य् ओषधी ।	* केतीश
²शौ ता मा	ता नस् सहस्रपर्ण्यो मृत्योर् मुञ्चन्त्व् अहस ॥३॥	
	वैयाघ्रो मणिर् वीरुधां त्रायमाणो ऽभिशस्तिपा ।	व्याघ्रोर् * वारुधा * भिशस्तिपान्
	अमीवास् सर्वा रक्षांस्य् अप हन्त्व् अधि दूरम् अस्मत् ॥४॥	अस्मात्
³शौ * * स विजन्ते	सिंहस्येव स्तनथोर् ओषधीनाम् ³ अग्नेर् इव विजन्त आभृताभ्य ।	* स्तनिदोर् वृजन्त्व अवृताभ्य
⁴शौ अतिनुत्तो	गवां यक्ष्म× पुरुषाणा वीरुद्भिर् जनभ्यो ⁴ नाव्या एतु स्रोत्या ॥५॥	नाव्या यति स्रोत्या
	मुमुचाना ओषधयो अग्नेर् वैश्वानराद् अधि ।	ममुचाना * अग्न
	भूमिं सतन्वतीर् इत यासां राजा वनस्पति ॥६॥	भूम्योम * अथो
	याश् चाह वेद वीरुधो याश् च पश्यामि चक्षुषा ।	
	अज्ञाता जानीमश् च या यासु विद्म च सभृतम् ॥७॥	* जानीमसि यासि विद्मि *
	सर्वास् समग्रा ओषधीर् बोधन्तु वचसो मम ।	ओषधी त्वोधन्तु
५ब शौ	[यथेम पारयामसि पुरुष दुरिताद् अधि] ॥८॥	
	या रोहन्त्य् आङ्गिरसी× पर्वतषु समेषु च ।	* रोहस्य् ममाषु *
शौ वीरुधो विश्वभेषजी नास्ति	वीरुधो विश्वभेषजीस् ता न× पयस्वतीश् शिवा ओषधीस सन्तु शं हृद ॥९॥	* विश्वभेषजी * नो मयस्वतीश
	अश्वत्थो दर्भो वीरुधा सोमो राजामृत हवि ।	* सर्भो वीरुध
	व्रीहिर् यवश् च भेषजौ दिवस् पुत्राव् अमर्त्यौ ॥१०॥	वाहर् यवस्य भेषजा अमृत्युम्
	उज् जिहीध्वे स्तनयत्य् अभिक्रन्दत्य् ओषधी ।	* जीभय * अभिक्रन्दन्त्य *
	यदा व× पृश्निमातर× पर्जन्यो रेतसावति ॥११॥ ॥का° २॥	* * पृश्णिमातर×

१६ १४

शौ ८ ७ २२ पारयामसि	तस्यामृतस्येम बल पुरुष फलयामसि ¹ ।	
	अथो कृणोमि भेषज यथासच् छतहायन· ॥१॥	छताहायना
शौ २३ [अस्मा अवस हुवे	वराहो वेद वीरुध नकुलो वेद भेषजीम् ।	अगाहो भेषजीत्
शौ सर्पा गन्धर्वा या विदुस् ता	गन्धर्वास् सर्पा या विदुस् ता इहा यन्त्व् ओषधीः ॥२॥	
शौ २४	यास् सुपर्णा आङ्गिरसीर् दिव्या या रघटो विदु ।	या सुपर्णाङ्गिरसीर् बघटो *
	वयांसि हसा या विदुर् याश् च सर्वे पतत्रिण ।	विदु
	मृगा या विदुर् ओषधीस् ता अस्मा अवस हुवे ॥३॥	* * बनिर् * तास्माम् * *
शौ २५¹ ²	यावतीनाम् ओषधीना गाव× प्राश्नन्त्य् अघ्न्या यावतीनाम् अजावय ।	अग्नयो * *
शौ २६¹ ²	तावतीर् विश्वभेषजीर् आ भरामि त्वाम् अभि ॥४॥	तावती इति
शौ २६¹ ²	यावतीषु मनुष्या भेषज भिषजो विदु· ।	
शौ २६³ ⁴ ओषधी शर्म यच्छन्त्वा-	तावतीस् तुभ्यम् आभृताश् शर्म यच्छन्त्व् ओषधी ॥५॥	* * आतृभाश
शौ २७ [भृता	पुष्पवती× प्रसूमती× फलिनीर् अफला उत ।	* प्रसुमतः
	समातर इव दुह्राम् अस्मा अरिष्टतातय ॥६॥	ममातरेव .
शौ २८ अथो दशशालाद्	उ[त] त्वाहार्षं पञ्चशालाद् उ[त] त्वा दशशालाद् उत ।	* त्वाहारिष

शौ अथो यमस्य * विश्वस्माद् [देवकिल्बिषात्	उ[त] त्वा यमस्य पड्बीशाद् ओषधीभिर् अपीपरम् ॥७॥ ॥का°३॥	
	१६ १५	
शौ १० ४ १	इन्द्रस्य प्रथमो रथो देवानाम् अपरो रथो वरुणस्य तृतीय इत् ।	* * रथमोरथो यिक्
	अहीनाम् अपमा रथस् स्थाणुम् आरद् अथार्षत् ॥१॥	* उपमा आरर् अथारिषत्
शौ २[१] [१] परुषस्य वार.	दर्भश् शोचिस् तरूणकम् अश्वस्य वारः पुरुषस्य वारः ।	
शौ २[१] ३[४] (वार् उग्रम्)	रथस्य बन्धुरम् अहीनाम् अरसं विषं वार इद् उग्रम् ॥२॥	* बन्धुर्वे
शौ ४ अरघुषो	उदाङ्घको ? [निम]ज्योन्मज्य पुनर् अब्रवीत् ।	
[४]शौ वार् उग्रम्	उदप्लुतम् इव दार्व् अहीनाम् अरसं विष वार इद् उग्रम् ॥३॥	उत्प्लुतम् * दाव
शौ ३	अव श्वेत पदा जहि पूर्वेण चापरेण च ।	* इंयतु परा
[४]शौ वार् उग्रम्	उदप्लुतम् इव दार्व् अहीनाम् अरसं विषं वार इद् उग्रम् ॥४॥	उनत्प्लुतम्
शौ ५ कसर्णील	पैद्वो हन्ति कषर्ण्णील ? पैद्वश् श्वित्रम् उतासितम् ।	चित्रम् उदासितम्
	पैद्वो रथर्व्याश् शिरस् स बिभेद पृदाका. ॥५॥	पैपैद्वो रथवृहा * म पिवेत प्रजाकुम्
शौ ६	पैद्व प्रेहि प्रथमो ऽनु त्वा वयम् एमसि ।	* पेहि * न
	अहीन् [व्य् अ]स्यतात् पथो येन स्मा वयम् एमसि ॥६॥	अहि स्यचात् * वयम् अम्माद् * *
शौ ७	इद पैद्वो अजायतेदम् अस्य परायणम् ।	* पैद्व अजायत इदम * *
	इमान्य् अर्वतः पदाहिघ्न्यो वाजिनीवत ॥७॥	इमात्य् अवर परा हवग्नया *
शौ ८	सयत न वि ष्परद् व्यात्त न स यमत् ।	* * * षतरतद् वयात
	अस्मिन् क्षेत्रे द्वाव् अही स्त्री च पुमाश् च ताव् उभाव् अरसा ॥८॥	* * * * * * पुमासस् धा * *
शौ ९	अरसास इहाहयो ये अन्ति ये च दूरके ।	अरमास याहया * र्नी
	घनेन हन्मि वृश्चिकम् अहिं दण्डेनागतम् ॥९॥	* हन्वि * अह *
शौ १० उभयो स्वजस्य च	अघाश्वस्येद भेषजम् उभयो[र्] वृश्चिकस्य च ।	अघासय्ये॰
	इन्द्रो मे ऽहिम् अघायन्तम् अहिं पैद्वो अरन्धयत् ॥१०॥ ॥का°४॥	* माश्रम * अह * अरुन्धयत
शौ १० ४ ११-२०	१६ १६	
	पैद्वस्य मन्महे वय स्थिरस्य स्थिरधाम्न ।	* मत्मेह * स्थिरश्च *
[३]शौ पश्चा	इमे पश्चात् पृदाकवः प्रदीध्यत आसते ॥१॥	* * प्रदाकवः प्रदीच्युतामते
	नष्टासवो नष्टविषा हता इन्द्रेण वज्रिणा ।	नष्टामो नष्टाहविषा
	जघानेन्द्रो जघ्निमा वयम ॥२॥	* जघनिमा *
	हतास् तिरश्चिराजयो निपिष्टासः पृदाकव. ।	निविष्टास. *
[२]एव शौ	दर्विं करिक्रत श्वित्र दर्भेष्व् असित जहि ॥३॥	द्रव्य कनिक्र चित्र
[२]शौ खनति	कैरातिका कुमारिका सका खनतु भेषजम् ।	आ * * मखा * *
	हिरण्ययीभिर् अभ्रिभिर् गिरीणाम् उप सानुषु ॥४॥	हिरण्यभिर् अभिद् * * माथिषु
	आयम् अगन् युवा भिषक् पृश्निहापराजित ।	अयम अगन् इवा * पृश्णि°
	स वै स्वजस्य जम्भन उभयोर् वृश्चिकस्य च ॥५॥	जम्भनम्
[१]शौ मे ऽहिम् अरन्धयन्	इन्द्रो मे ऽहीन् अजम्भयन् मित्रश् च वरुणश् च ।	अजम्भय
[पृदाकु च पृदाकम्	वातापर्जन्योभा ॥६॥	
शौ इन्द्रो मे ऽहिम् अरन्धयत्	पैद्वो मे ऽहीन् अजम्भयत् पृदाकुश् च पृदाकवः ।	अजम्भय प्रदाकूश * प्रदाकव
शौ स्वज	हतास् ? तिरश्चिराजिं कसर्णील दशोनसिम् ॥७॥	* थिरश्चराजी कुशिन्नील नशोनशीम्
	इन्द्रो जघान प्रथम जनितारम् अहे तव ।	इन्द्र
[१]शौ तेषाम् उ	तेषां वस् तृह्यमाणानां कस् स्वित् तेषाम् असद् रस ॥८॥	* * * कस्य त्यषाम् * रूषा
	सं हि शीर्षाण्य् अग्रभ पौञ्जिष्ठ इव कर्वरम् ।	* * शीर्षण्य * सौञ्जुष्ठीव *
	सिन्धोर् मध्य परेत्य व्य् अनिजम् अहेर् विषम् ॥९॥	* * परेथ
	अहीनां सर्वेषां विषं परा वहन्तु सिन्धव. ।	* * विर
	हतास् तिरश्चिराजयो निपिष्टासः पृदाकवः ॥१०॥ ॥का°५॥	* तिरश्चराजयो निविष्टासः प्रदाकव
	१६.१७	
शौ १० ४ २१	ओषधीनाम् अहं वृण उर्वरीर् इव साधुया ।	ऊर्वरीर् साध्लया
	नयाम्य् अर्वतीर् इवाह निरैतु ते विषम् ॥१॥	* अर्वतीव् इवा अहे * * *

शौ २२	यद् अग्नौ सूर्ये विष पृथिव्याम् ओषधीषु यत् ।	उषधीषु *
²शौ ऐतु ते विषम्	कान्दाविषं कनक्कक निर् एत्व् ऐतु त अह ॥२॥	* कनिक्कर एतु * वही
शौ २५	अङ्गादङ्गात् प्र च्यावय हृदय परि वर्जय ।	हृदयो * *
	अधा विषस्य यत् तेजो अवाचीन तद् एतु ते ॥३॥	. तद् * *
शौ नाग्नि	अग्न त्रायस्व द्विपद् नयेम पुनर् धेहि जीवसे जातवेद. ।	* * विपद्
	मा त हेडासि दुरिताव गन्माहिर् वधीद् द्विषत× पुरुषं न. ॥४॥	* * * * गन्म अहिर् * * पोरुष *
शौ २३ । ²शौ ये अप्सुजा	ये अग्निजा ओषधि[जा] अहीनां ये अभ्रजा विद्युत आबभूवु ।	* * * अहिनां * * विद्युताबभूवु
³शौ बहुधा महान्ति	येषां जातानि बहुधा बहूनि तेभ्यस् सर्पेभ्यो नमसा विधेम ॥५॥	तासा सर्वेभ्यो * *
शौ २४	तौदी नामासि कन्या घृताची नाम वा असि ।	
³शौ ते पदम्	अधस्पदेन त पदोर् आ ददे विषदूषणम् ॥६॥	विश्वदूषण
शौ २६	आर [अ]भूद् विषम् अरौद् विषे विषम् अप्राग् अपि ।	* * * अरो * * अप्रयाग *
शौ अग्निर् विषम् अहेर् निर् अधा-	अग्निर् अहेर् निर् अधाद् विष सोमो निर् अणयीद् विषम् ।	* हेन् निद् * विश * अनृणैः * द्विषम्
⁵⁴ शौ [त् सोमो निर् अणयीत्	[दंष्टारम् अन्व् अगाद् विषम्] अहिर् अमृत ॥७॥ ॥का° ६॥ ॥अनु° ३॥	अहीर् अमृत.
शौ ८ . १–१०	१६ १८	
	कुतस् तौ जातौ कतमस् सो अर्ध×	
	कस्माल् लोकात् कतमस्या× पृथिव्या ।	कतरस्या. *
	वत्सौ विराजस् सलिलाद् उद् एतां	वत्सो इता
⁵⁴ शौ	तां त्वा पृच्छामि कतरेण दुग्धा ? ॥१॥	दत् * * * दृष्ट्वा
	यो [अ]क्रन्दयत् सलिल महित्वा योनिं कृत्वा त्रिभुज शयान ।	माहित्वा योनि * त्यभिज शयानं
	वत्स× कामदुघो विराजस् [स] गुहा चक्रे तन्व× पराचै ॥२॥	वत्मा कामधुगा विराजो इहा * तन्वाः पराचे.
शौ यानि त्रीणि वियुनक्ति *	यानि चत्वारि बृहन्ति येषा चतुर्थं [वियु]नक्तु वाचम् ।	चतुर्थी * *
	ब्रह्मैनद् विद्यात् तपसा विपश्चिद् यस्मिन्न् एकं [युज्यते यस्मिन्न् एकम्] ॥३॥	ब्रा[ह्मै]नतु
	बृहत× परि सामानि षष्ठात् पञ्चा[धि] निर्मिता ।	षष्ठ * निमिता.
	बृहद् बृहत्या निर्मित कुतो ऽधि ? बृहती मिता ॥४॥	तु * मित
	बृहती परि मात्राया मातुर् मात्राधि निर्मिता ।	
²शौ माया ह	माया हि जज्ञे मायाया मायाया मातली परि ॥५॥	
⁵⁴ शौ	वैश्वानरस्य प्रतिमोपरि द्यौर् यावद् रोदसी विबबाध अग्नि ।	* प्रथमोपरि रपबाध ह्यग्ने
²शौ यन्ति	ततष् षष्ठाद् आमुतो यन्तु स्तोमा उद् इतो यन्त्य् अभि षष्ठम् अह्नः ॥६॥	* * आमित्रो
²शौ कश्यपेमं	षद् त्वा पृच्छाम ऋषय× कश्यपेर् त्व [हि] युक्त युयुक्ष योग्य च ।	शभ्र त पृश्छमि योक्ष * *
⁴शौ यतिधा सखिभ्य	विराजम् आहुर् ब्रह्मण× पितर तां नो वि धेह्य् ऋनुधा सखिभ्य. ॥७॥	पित्र तोन् * * धेहि रुतदा सिषिभ्य
	या प्रच्युताम् अनु यज्ञा× प्रच्यवन्त [उपतिष्ठन्त] उपतिष्ठमानाम् ।	प्रच्युवन्त्य् उभितिष्ठमाना
⁵⁴ शौ	यस्या व्रत प्रसवे [य]क्षम् एजति स विराड ऋषय× परमे व्योमन् ॥८॥	तस्या व्रजे मा
²शौ अप्राणति	साप्राणैतु प्राणेन प्राणतीना विराद स्वराजम् अभ्य् एति पश्चात् ।	सप्राणैतु प्राण * * सुरात्तम् * एतु *
	विश्व मृशन्तीम् अभिरूपां विराज पश्यन्ति त्वे न त्वे पश्यन्त्य् एनाम् ॥९॥	* विमिपन्तीम् अभिरूपा * * ते * * पश्यन्त् *
	को विराजो मिथुनत्व प्र वेद् क ऋतून् क उ कल्पम् अस्या. ।	क्रतू कौ * *
शौ कतिधा विदुग्धान धाम	क्रमान् को [अ]स्या बहुधा विदुग्धान् को [अ]स्या धामानि कतिधा व्युष्टी ॥१०॥ ॥का° ७॥	किमान विदुग्धा व्याम्नि
	१६ १९	
पै १.१०४.४ शौ ८.९.११ ते ४.३.११.१ मैत्र २.१३.१० काठ ३९.१०	इयम् एव सा या प्रथमा व्यौच्छत्	व्यौश्छत्
शौ आस्व् इतरासु चरति	सा[ऽ]स्व् अन्तश् चरति प्रविष्टा ।	सा[ऽ]प्स्वन्तश्च चरति *
शौ ११ʳ । पै वधूर् जिगाय	वधूर् जिगाय नवगज् जनित्री	
शौ ११ । पै त्रय एना महिमानस्	महान्तो अस्यां महिमानो अन्त ॥१॥	महांता अस्या महिमान हन्त
शौ १२ तै म का [सचन्त	छन्द×पक्षे उषसा पेपिशाने समान योनिम् अनु स चरते ।	* घुमाह * समानी
	सूर्यपत्नी स चरत× प्रजानती केतुमती अजरे भूरिरेतसा ॥२॥	* * चरति

शौ १३ ते मे का	ऋतस्य पन्थाम् अनु तिस्र आगुस् त्रयो घर्मा अनु रेत आगु ।	* * * तिस्र माहुम रेत *
[३]एव शौ	प्रजाम् एका जिन्वत्य् ऊर्जम् एका राष्ट्रम् एका रक्षति देवयूनाम् ॥३॥	* एका जत्य य् रक्षतु देवयू ॥
शौ १४ ते २ मे का	अग्नीषोमाव् अदधुर् या तुरीयासीद् यज्ञस्य पक्षाव् ऋषय× कल्पयन्तः ।	अग्निष्टोम धुया धुया धुयामाद् * पक्षाम् * *
[४]शौ आभरन्तीम्	गायत्रीं त्रिष्टुभ जगतीम् अनुष्टुभं बृहदर्की यजमानाय स्वर् आभरन्त. ॥४॥	गायत्री त्रिष्टुभ जगताम् * बृहदर्कीर् * *
शौ १५ ते ४ मे का	पञ्च [व्यु]ष्टीर् अनु पञ्च दोहा गां पञ्चनाम्नीं ऋतवो ऽनु पञ्च ।	गां पञ्चनाम्नीं * नु पञ्च [आभरन्ता
	पञ्च दिश× पञ्चदशेन क्लृप्तास् ता एकमूर्ध्नीर् अभि लोकम् एकम् ॥५॥	एकमूर्ध्नीर् * लोकं एता
शौ १६	षड जाता भूता प्रथमजा ऋतस्य षड् उ सामानि षडह वहन्ति ।	प्रथमजन्तस्य × उम * षड *
	षड्योग सीरम् अनु साम[साम] षड् आहुर् द्यावापृथिवीष् षड् उर्वी. ॥६॥	* शीम् अन ऊर्वा
शौ १७	षड् आहुश् शीतान् षड् [उ] मास उष्णान् ऋतुं नो ब्रूत यतमो ऽतिरिक्तः ।	आ * * शीता उष्णाम् ऋत चरिक्त
	सप्त सुपर्णा× कवयो नि षेदु[स] सप्त छन्दांस्य् अनु सप्त दीक्षा. ॥७॥	दीक्षा
शौ १८	सप्त होमास् समिधो नु सप्त मधूनि सप्त ऋतवो नु सप्त ।	* * * त * वधून
[४]शौ नास्ति	सप्ताज्यानि परि भूतम् आयन् सप्त होता ऋतुष्या यजन्ति ।	समज्याया पुरुहूतगाय * * ऋतुर *
	तास् सप्तगृध्रा इति शुश्रवाहम् ॥८॥	* * * यस्मुश्र ाहम
शौ २१	अष्टौ धामानि प्रथमजा ऋतस्याष्टेन्द्र ऋत्विजो दैव्या ये ।	प्रथमज तस्याष्ट्र * * यै
	अष्टयोनिर् अदितिर् अष्टपुत्राष्टमीं रात्रिम् अभि हव्यम् एति ॥९॥	* अनितर् अष्टपुत्रा अष्टमी * अपि * *
शौ २२	इत्थ श्रेयो मन्यमानेदम् आगम युष्माक सख्ये अहम् अस्मि शवा ।	* * मन्यमा तेम आग मवा
	समानजन्मा क्रतुर् अस्तु नश् शिवस् स नस् सर्वास् स चरति प्रजानन् ॥	अर्वाम * * *
	॥१०॥ ॥का २॥	

१६ २०

शौ ८ ९ २४	केवलीन्द्राय दुदुहे हि गृष्टिर् वशं पीयूष प्रथम दुहाना ।	केवली इन्द्राय दधुर य गृष्टि वशं * * दुहाना
	अथातर्पयच् चतु[र]श् चतुर्धा देवान् मनुष्यान् असुरान् अथर्वीन् ॥१॥	अथातर्पयञ्
शौ २३	अष्टेन्द्रस्य षड् यमस्य ऋषीणा सप्त सप्तधा ।	
	अपो मनुष्यान् ओषधीस् तान् उ पञ्चानु सेचिरे ॥२॥	ओषधाम तानि पञ्चानि सचिर
शौ २५ किमु धाम	को नु गौ× क एकऋषि× किम् उ साम का आशिष ।	का न * * यक
शौ यक्ष	यक्ष्म पृथिव्याम् एकवृद् एकऋतु× कतमो नु स ॥३॥	* * एकवज एकतु * न स
शौ २६ एक धामैक	एको गौर् एक एकऋषिर् एक सामैकधाशिष ।	* * येकैक कषिर * *
शौ यक्ष	यक्ष्म पृथिव्याम् एकवृद् एकऋतुर् नाति रिच्यते ॥४॥ ॥का० ३॥	* * एकवज एकर्तु * *

१६ २१

शौ ११ ४ १	प्राणाय नमो यस्य सर्वम् इद वशे ।	
	यो भूतस् सर्वस्येश्वरो यस्मिन् सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥१॥	
शौ २	नमस् ते प्राण क्रन्दाय नमस् ते स्तनयित्नवे ।	
	नमस् ते ऽस्तु विद्युते नमस् ते प्राण वर्षते ॥२॥	* * * विद्युत
शौ ८[११]	यत् प्राण ऋताव् आगते अभिक्रन्दत्य् ओषधी ।	क्रन्दत्व *
शौ ३[३४]	प्र वीयन्ते गर्भान् दधते अथो बह्वीर् वि जायन्ते ॥३॥	* * गभ जायत
शौ ३[१]	यत् प्राण[स] स्तयित्नुनाभिक्रन्दत्य् ओषधी ।	* * स्तनयित्नुना अभिक्रन्दत्व *
शौ ४[३४] [पृथिवीं महीम्	सर्वं तदा प्र मोदते यद् उ किं च भूम्याम् अधि ॥४॥	* तदात * मोदते * अ अधि
शौ ५ * * अभ्यवर्षीद् वर्षेण	यदा प्राणो अभ्यक्रन्दीद् वर्षेण स्तनयित्नुना ।	
	पशवस् तत् प्र मोदन्ते महो वै नो भविष्यति ॥५॥	पशव प्रमयत् भविष्यसि
शौ ६ । [१]शौ कोशेषु अभिवृष्ट्या	अभिवृष्टा ओषधय× प्राणेन सम् अवादिरन् ।	अभिरिष्टया अवादिर
[अपि	आयुर् वै न× प्रातीतरस् सर्वा नस् सुरभीर् अक ॥६॥	* * न प्राचाचरत् मवान्सुरभीर् अक
शौ ८[११]	नमस् ते [प्राण] प्राणते नमो [अ]स्त्व् अपानते ।	
शौ ८[४१५]	प्रतीचीनाय ते नम× पराचीनाय ते नमस् सर्वस्मै त इद् नम ॥७॥	त * *
शौ ७	नमस् ते [अ]स्त्व् आयते नमो [अ]स्तु परायते ।	
	नमस् ते प्राण तिष्ठत आसीनायोत ते नम. ॥८॥	
शौ ९ । [१]शौ यो ते	या ते प्राण प्रिया तनूर् या ते प्राण प्रेयसी ।	तनू
	अथो [य]द् भेषजं तव तस्य नो धेहि जीवसे ॥९॥	
शौ १० प्रजा अनु वस्ते	प्राण× प्रजा अनूपास्ते पिता पुत्रम् इव प्रियम् ।	प्राण प्रजानूपस्ते

	प्राणो ह सर्वस्येश्वरो यच् च प्राणति यच् च न ॥१०॥ ॥का°४॥	
शौ ११ ४ ११–२०	**१६ २२**	
शौ * * प्राणस्तक्मा	प्राणो मृत्युः प्राणो अमृत प्राण देवा उपासते ।	
	प्राणो ह सत्यवादिनम् उत्तमे लोक आ दधत् ॥१॥	उत्तमो लोका *
	प्राणो विराट् प्राणो देष्ट्री प्राण सर्व उपासते ।	प्राणो सर्वम् *
शौ प्राणो ह सूर्यश्चन्द्रमा	प्राणो ऽग्निश् चन्द्रमास् सूर्यः प्राणम् आहुः प्रजापतिम् ॥२॥	
	प्राणापानौ व्रीहियवाव् अनड्वान् प्राण उच्यते ।	°पानो व्रीहयाव् उचते
	यव ह प्राण आहितो ऽपानो व्रीहिर् उच्यते ॥३॥	येवे * प्राणाहितो * व्रीहि *
	अपानति प्राणति पुरुषो गर्भे अन्तरा ।	. अन्त
शौ यदा त्व प्राण जिन्वस्यथ स [जायते पुन	¿ या या त्वं प्राण जिन्व स दम्ब वायसे त्वत् ? ॥४॥	
	प्राणम् आहुर् मातरिश्वान वातो ह प्राण उच्यते ।	मातरिश्वान
शौ सर्वं प्रतिष्ठितम्	प्राणे [ह] भूत भव्य च प्राणे सर्व समा[हि]तम् ॥५॥	समाता (उपरि प्राम्ते तम्)
शौ मनुष्यजा उत	आथर्वणीर् आङ्गिरसीर् दैवीर् मनुषजाश् च या ।	अथर्वणीर् आङ्गिरसीर् देवेर्
शौ ओषधय प्र जायन्ते	सर्वाः प्र मोदन्त्व् ओषधीर् यदा त्व प्राण जिन्वसि ॥६॥	
	यदा प्राणो अभ्यवर्षीद् वर्षेण पृथिवीं महीम् ।	पृथिवार मही
शौ प्र जायन्ते	ओषधयः प्र मोदन्त [अ]थो याः काश् च वीरुध ॥७॥	य * * *
	यस् त प्राणेद वेद यस्मिंश् चासि प्रतिष्ठितः ।	* * प्राण इद
शौ सर्वे तस्मै	एवा तस्मै बलिं हरान् अमुष्मिन् लोक उत्तमे ॥८॥	यवा * बलि हराम्य् उत्तमम्
	यदा प्राण बलिहृतस् तुभ्य सर्वाः प्रजा इमा ।	* * बलिरुचस
शौ एवा तस्मै । शौ शृणवत [सुश्रव	सर्वे अस्मै बलिं हरान् यस् त्वा शुश्राव सुश्रवा ॥९॥	* यस्मे * हराम् शुश्रुवु
	अन्तर् गर्भश् चरति देवतास्व् आभूतो भूतस् स उ जायते पुन ।	देवतास * * सो * *
शौ स भूतो भव्य भविष्यत्	स भूत भव्य भुवन भविष्यत् पिता पुत्र प्र विवेशा शचीभि ॥१०॥	
	॥का°५॥	
शौ ११ ४ २१–२५	**१६ २३**	
शौ उच्चरन्	एक पाद नोत्खिदति सलिलाद् धंस उत्पतन् ।	अम उत्पपदम्
शौ यदङ्ग स	यदि स तम् उत्खिदे[न्] नैवाद्य न श्वस् स्यात् ।	इम * * * अहैवाच्यन च्यो
शौ न व्युच्छेत कदा चन	न रात्री नाहस् स्यान् न प्रज्ञात तु किं चन ॥१॥	न रात्रीन् नहस्याहः प्रज्ञा * कि *
	अष्टाचक्र वर्तत एकनेमि सहस्राक्षर प्र पुरो नि पश्चात् ।	* वत्तेक° * * मदो * *
शौ कतम स केतु	अर्धेन विश्व भुवन जजान यद् अस्यार्ध किम् उ तस्य केतु ॥२॥	अर्धेनि * * * एतस्यार्धं
शौ विश्वस्य चेष्टत	यो [अ]स्य विश्वजन्मन ईशे सर्वस्य चेष्टत. ।	* * °जन्मनि इशि * चष्ठित
	अन्येषु क्षिप्रधन्वने तस्म प्राण नमो ऽस्तु ते ॥३॥	* °धन्वते
शौ सर्वस्य चेष्टत	यो [अ]स्य सर्वजन्मन ईशे विश्वस्य चेष्टत ।	व * °जन्मनि चेष्ठित
शौ मानु तिष्ठतु	अतन्द्रो ब्रह्मणा धीरः प्राणो माम् अभि रक्षतु ॥४॥	
शौ सुप्तेषु	ऊर्ध्वस् स्वप्नेषु जागर ननु तिर्यङ् नि पद्यते ।	श्रियगु ननुप पद्यते
	न सुप्तम् अस्य सुप्तेष्व् अनु शुश्राव कश् चन ॥५॥	नम् सुप्तस्य सुप्तेष्व अन मशाचाव * *
	प्राण मा मत् पर्यावृतो न मद् अन्यो भविष्यसि ।	* * वत् वेद् * *
	अपां गर्भम् इव जीवसे प्राण बध्नामि त्वा मयि ॥६॥ ॥का°६॥ ॥अनु ४॥	
शौ ९ ४ १–३,५,४,६,८, [७,९,१०	**१६ २४**	
	साहस्रस् त्वेष ऋषभः पयस्वान् विश्वा रूपाणि वक्षणासु बिभ्रत् ।	सहस्रस् वक्षणासि *
	भद्र दात्र यजमानाय शिक्षन् बार्हस्पत्य उस्रियस् तन्तुम् आतान् ॥१॥	सिक्ष * उषियम * आताम्
	अपां यो अग्र प्रतिमा बभूव प्रभूस् सर्वस्मै पृथिवीव देवी ।	* * अग्रे पृथिवीम *
	पिता वत्सानां पतिर् अघ्न्याना साहस्रे पोष अपि नः कृणोतु ॥२॥	अघ्नान सहस्रे
	पुमान् अन्तवान् स्थविरः पयस्वा[न्] वसोः कबन्धम् ऋषभो बिभर्ति ।	ऋषवो पिबन्ति
	तम इन्द्राय पथिभिर् देवयानैर् हुतम् अग्निर् वहतु जातवेदाः ॥३॥	स्वम् * वेथिभिर् °वेद
	देवाना भाग उपनाह एषो ऽपा रस ओषधीनां घृतस्य ।	* * मपानाहेषो * रसीर् * *

[1]शौ सोमस्य भक्षम्	सोमस्य द्रप्सम् अवृणीत शक्रो बृहन्न् अद्रिर् अभव[द् य]च् छरीरम् ॥४॥	* द्रप्सुर् अमृणीत अथ अभवश् *
	पिता वत्सानां पतिर् अघ्न्यानाम् अथो पिता महतां गर्गराणाम् ।	अघ्नानां
[1]शौ कोशेषु जरायु अपि	वत्सो जरायु× प्रतिधुक् पीयूष आमिक्षा घृत तद् व् अस्य रेत. ॥'॥	वत्म * प्रदधा× पियूषामुष्या घृत तदस्य रेत
[1]शौ सोमेन पूर्णं	सोमस्य पू[र्णं क]लश बिभर्षि त्वष्टा रूपाणां जनिता पशूनाम् ।	
शौ प्रजन्व इह या इमा न्यू	शिवास् ते सन्तु ₀ प्रदर्मी× × घ ? अस्मभ्य स्वधित [य]च्छ या अमू ॥६॥	शिवम या मून्
शौ इन्द्रस्यौजो	इन्द्रस्य चौजो वरुणस्य बा[हू अ]श्विनोर् असौ मरुताम् इय ककुत् ।	* चौजौ गकतम्
	बृहस्पतिं सभृतम् एतम् आहुर् य धीरास× कवयो [ये] मनीषिण ॥७॥	बृहस्पति
	आज्यं बिभर्ति घृतम् अस्य रेतस् साहस्र× पोषस् तम् उ यज्ञम् आहु. ।	महस्रपोषम् तन यज्ञावाहु
[1]शौ ऋषभो	इन्द्रस्य रूप वृषभो वसानस् सो अस्मान् देवाश् शिव ऐतु दत्त ॥८॥	रमा * शिवेतु भत्त
	दैवीर् विश× पयस्वान् आ तनोषि त्वाम् इन्द्र त्वा सरस्वन्तम् आहु ।	देवीर् * * * तनुभ्
	सहस्र स एकमुखा ददाति यो ब्राह्मण ऋषभम् आजुहोति ॥९॥	महस्र
[1]शौ वयो दधौ	बृहस्पतिस् सविता त मनो दधौ त्वष्टुर् वायो× पर्य् आत्मा त आभृत ।	त्वष्टुर् * * आत्मङ्गताभृत·
[1]शौ द्यावापृथिवी उभे स्ताम्	अन्तरिक्षे मनसा त्वा जुहोमि बर्हिष् ट द्यावापृथिवी अभूताम् ॥१०॥	बर्हिष * * यभूताम्
	॥का° १॥	

१६ २५

शौ ९ ४ ११ देवेषु गोष्वेति	य इन्द्र इव देवेष्व् एति गोषु विवावदत् ।	ऐन्द्रीव * एषु * युवावद
	तस्य ऋषभस्याङ्गानि ब्रह्मा सं स्तौतु भद्रया ॥१॥	ब्रह्म
शौ १२	पार्श्वे आस्ताम् अनुमत्या भगस्यास्ताम् अनूवृजौ ।	पाइर्वेयास्ताम * भगस्यामस्ताम् अनुव्रजौ
[1]शौ अब्रवीन् मित्रो	अष्ठीवन्ताव् अब्रवीन् मृत्युर् ममैनौ केवलाव् इति ॥२॥	* * मृत्यू ममी केवलाम् *
शौ १३	भसद् आसीद् आदित्याना श्रोणी आस्तां बृहस्पते ।	भजद् श्रोणी यास्ता वृहस्पत
[1]शौ धूनोत्य्	पुच्छ वातस्य देवस्य तेन धूनोत्व् ओषधी ॥३॥	धूनोत्व *
शौ १५[११]	क्रोड आसीज् जामिशसस्य सोमस्य कलशो धृत ।	पुरोडा × × मशमस्य * * धृत
शौ १४[३४] । [1]शौ ऋषभ यद्-	उत्थातुर् अब्रुवन् पदो यद् ऋषभ व्यक[ल्पयन्] ॥४॥	इत्था उदब्रुवम् विक
शौ १४[१२] [कल्पयन्	गुदा आसन सिनीवाल्यास् सूर्यायास् त्वचम् अब्रुवन् ।	गुदाग * * * अब्रुव
शौ १५[३४]	देवास् संगत्य यत् सर्व ऋषभ व्यकल्पयन् ॥'॥	देवात् * * मर्वम् * विकल्पयम्
शौ १६	ते कुष्ठिकास् सरमायै कूर्मेभ्यो अदधुश शफान् ।	* कुष्ठिकाश शरमायी * अदितिज शफा
[1]शौ कोशेषु श्ववर्तेभ्यो अपि	ऊवध्यम् अस्य कीटभ्यश शवर्तेभ्यो अधारयन् ॥६॥	उन्मध्यम * * शिवर्तेभ्यो अधारयम्
शौ १७ ऋषत्य् अरातिं	शृङ्गाभ्या रक्ष ऋषद् अरातिं हन्ति चक्षुषा ।	* * रिषद् रार्ती * *
[1]शौ शृणोति	शृणोतु भद्र कर्णाभ्यां गवा य× पतिर् अघ्न्य ॥७॥	अग्नय
शौ १८ नैन दुन्वन्त्य्	शतयाज स यजत नैनम् ऋण्वन्त्य् अग्नय ।	मनयाद मेजत * नृण्वन्त्य *
[1]शौ जिन्वन्ति विश्वे	जिन्वन्तु सर्वे त देवा यो ब्राह्मण ऋषभम् आजुहोति ॥८॥	
शौ १९ ब्राह्मणेभ्य ऋषभ	ब्राह्मणाय वृषभ दत्त्वा वरीय× कृणुत मन ।	वयु * *
[1]शौ अव पश्यते	पुष्टिं सो अघ्न्यानां स्वे गोष्ठे वि पश्यतु ॥९॥	* सोमः यान
शौ २०	गावस् सन्तु प्रजास् सन्त्व् अथो [अ]स्तु तनूबलम् ।	मन्तु रथा * ननूबलि
[1]शौ तत् सर्वम्	सर्वं तद् अनु मन्यन्तां देवा ऋषभदायिने ॥१०॥ ॥का° २॥	°दायने

शौ ९ ४ २१,२२,२४,२३	१६ २६	

शौ इन्द्र इन्द्रियं दधातु चेतनीम्	अय पिपान ₀ इन्द्रिय गया बिभर्ति तेजनीम् ? ।	मय पिपाना
[1]शौ दुहां	अय धेनु सुदुघा नित्यवत्सा वश दुह विपश्चित परो दिव ॥१॥	विश * विपच्यत पुरो *
	पिशङ्गरूपो नभसो वयोधा ऐन्द्रश् शुष्मो विश्वरूपो न आगन् ।	* * रयोधा इद्रश आगं
हि गृ २ १० ५ शौ नाना	प्रजाम् अस्मभ्यं दधतो रयिं च दीर्घायुत्वाय शतशारदाय ॥२॥	
[1]शौ प्रति दध्मो	एतं वो युवान परि दध्मो [अ]त्र तेन क्रीडन्तीश् चरत वशां अनु ।	चरति * *
[1]शौ हासिष्ट	मा नो हिंसिष्ट जनुषा सुभागा रायश च पोषैर् अभि नस् सचध्वम् ॥३॥	* * हिंसिष्ट * सिभागा
[1][1]शौ ऋ ६.२८ ८ नाना	उपेहोपपर्चनम् [अ]स्मिन् गोष्ठ उप पृञ्चतु ।	उपेहोपपरिचुनो
	उप ऋषभस्य यद् रेत उपेन्द्र तव वीर्यम् ॥४॥ ॥का° ३॥	

शौ ८ ५ १-१०	१६ २७	
	अयं प्रतिसरो मणिर् [वीरो वीराय बध्यते ।	* * मणिम

	[वीर्यवान्] सपत्नहा शूरवीर× परिपाणस् सुमङ्गलः ॥१॥	सपत्नहम् सुवीरः परिमाणम *
	अय मणिस् सपत्नहा सुवीरस् सहस्वान् वाजी सहमान उग्र. ।	
शौ पृति	प्रत्य[क्] कृत्या दूषयन्न् एतु वीर ॥२॥	* * दूषयेन्न् * वीरा
	अनेनेन्द्रो मणिना वृत्रम् अहन्न् अनेनासुरान् पराभावयन् मनीषी ।	अह ननेनासुरात् * *
शौ अनेनाजयद् द्यावापृथिवी उभे	अनन द्यावापृथिवी उभ अजयद् अनेनाजयत् प्रदिशश् चतस्र. ॥३॥	अजयज जनेनाजयत् * *
[१]शौ प्रतीवर्त. प्रतिसर [इमे	अय स्राक्त्यो मणि× प्रतीवर्धतुम [?] प्रतिसरः ।	यो प्रतिसरा
शौ विमृधो वशी सर्वत	ओजस्वान् विमृधो मणिस् सो [अ]स्मान् पातु विश्वतः ॥४॥	यातु *
	तद् अग्निर् आह तद् उ सोम आह बृहस्पतिस् सविता तद् इन्द्रः ।	* * * * इ इन्द्रा'
शौ ते मे देवा प्रतिसरैरजन्तु	ते ते देवा× पुरोहिता× प्रतीची× कृत्या× प्रतिसरेणाजन्तु ॥५॥	कृत्या प्रतिमरेण जन्तु
शौ उतेम ब्रह्मणस्पतिं नास्ति	अन्तर् दध द्यावापृथिवी उताहर् उत सूर्यम् उतेमं ब्रह्मणस् पतिम् ।	उताहुर् * * उतैव * *
शौ यथापूर्वम्	ते ते देवा× पुरोहिता× प्रतीची× कृत्या× प्रतिसरेणाजन्तु ॥६॥	कृत्या प्रतिमरेण जन्तु
	ये स्राक्त्य मणि जना वर्माणि कृण्वत ।	* स्रागनि बर्मणि *
शौ सूर्य इव दिवम्	सूर्यो दिवम् इवारुह्य वि कृत्या बाधत वशी ॥७॥	
	स्राक्त्येन मणिन ऋषिणेव मनीषिणा ।	स्रागतेन * ऋषदेन *
	अजैष सर्वा× पृतना वि मृधो हन्मि रक्षस ॥८॥	अजीष मवा रक्षमा
[१]शौ उत नास्ति	या× कृत्या [आ]ङ्गिरसीर् या× कृत्या आसुरीर् उत ।	स्वरीर् *
[२]शौ या कृत्या	कृत्या यास् स्वयकृता या उ चान्येभिर् आभृता ।	उश् * आता
एव शौ	उभयीस् ता× परा यन्तु परावतो नवति नाव्या अति ॥९॥	उभैहम * * यन्ति परावनि * नाव्याति
[१]शौ अस्मै	अस्मिन् मणि वर्म बध्नन्तु देवा इन्द्रो विष्णुस् सविता रुद्रो अग्नि ।	
	प्रजापति× परमेष्ठी विराड् वैश्वानर ऋषयश् च सर्वे ॥१०॥ ॥का॰४॥	

शौ ८ ५ ११–१७,१९–२२

१६ २८

	उत्तमो [अ]स्य ओषधीनाम् अनड्वान् जगताम् इव व्याघ्रश् श्वपदाम् इव ।	
[१]शौ प्रतिस्पाशनम् अन्तितम्	यम् ऐच्छामाविदाम त प्रतिस्पाशनम् अब्रुवन् ॥१॥	* इच्छामावदाम नि प्रतिस्याशनम् *
	स इद् व्याघ्रो भवत्य् अथो सिंहो अथो वृषा ।	* यद् वृका
[२]शौ अथो सपत्नकर्शनो	सर्वा दिशो वि राजति यो बिभर्तीम मणिम् ॥२॥	बिभर्ति इम *
	नैनं घ्नन्त्य् अप्सरसो न गन्धर्वा न मर्त्या. ।	नना
	सर्वा दिशो वि राजति यो बिभर्तीम मणिम् ॥३॥	
शौ असृजत, त्वा	कश्यपस् त्वाम् असृजत कश्यपस् त्वां सम् ऐरयत् ।	ता * ईरय
	अबिभस् त्वेन्द्रो मानुष बिभ्रत् सश्रेषिणं ऽजयत् ।	अपिवस्सेन्द्रो * * मास्त्वा शषिणी जयत् ॥४॥
शौ देवा अकृण्वत	मणि सहस्रवीर्य वर्म देवा अबध्नत ॥४॥	
	यस् त्वा कृत्याभिर् यस् त्वा दीक्षाभिर् यज्ञैर् [यस् त्वा] जिघासति ।	यज्ञै *
	प्रत्यक् त्वम् इन्द्र त जहि वज्रेण शतपर्वणा ॥५॥	* तम इन्द्र शतपर्वणा
[१]शौ ओजस्वान्	अयम् इद् वै प्रतीवर्तस् महस्वान् सजयो मणि. ।	* अद् वै- प्रतीवर्त
	प्रजा धन च रक्षतु परिपाणस् सुमङ्गल ॥६॥	रक्षम * *
	असपत्न नो अधराद् असपत्न न उत्तरा[त्] ।	* * दराद
[१]शौ इन्द्रासपत्न	इन्द्र पिशाचान् न× पश्चाज् ज्योतिश् शूर पुरस् कृधि ॥७॥	इन्द्रा पिशाच * * ज्योतिः करः * *
	ऐन्द्राग्नं वर्म बहुलं यद् उग्रं विश्वे देवा नाति विध्यन्ति सर्वे ।	ऐन्द्राग्नं विद्वन्ति *
शौ तन्मे यथासानि	तत् ते तन्व त्रायता सर्वतो बृहद् आयुष्मान् जरदष्टिर् यथास ॥८॥	* * तन्नम यथामत्
[१]शौ आ मारुक्षद्	आ त्वा रक्षतु [?] देवमणिर् मह्या अरिष्टतातये ।	
शौ इम मेथिम्	इमम् एन्यम् [?] अभिसविशध्व तनूपानं त्रिवरूथम् ओजसे ॥९॥	* * अविसविश्वध्व
	अस्मिन्न् इन्द्रो नि दधातु नृम्ण[म् इ]म देवासो अभिसंविशध्वम् ।	देवासोम् *
	दीर्घायुत्वाय शतशारदायायुष्मान् जरदष्टिर् यथासत् ॥१०॥	* 'युष्मा * यथाम
शौ २०[२] नास्ति	इन्द्रो बध्नातु ते मणि जिगीवा अपराजितस् सोमपा अभयकरो वृषा ।	* * त मणि * * सोमपाम् * वृषात्
शौ सर्वतो	स त्वा रक्षतु सर्वश्च दिवा नक्त च विश्वतः ॥११॥ ॥का॰५॥ ॥अनु॰५॥	

१६.२९

शौ ८ ८ १	इन्द्रो मन्थतु मन्थिता शक्र[श्] शूर× पुरन्दर. ।	* * मन्थना

[1]शौ सेना	यथा हमाम सेनाम् अमित्राणा सहस्रशः ॥१॥	सहस्रशा
शौ २ कृणोत्वमूम्	पूतिरज्जुर् उपध्मानी पूतिं सेनां कृणोत्व् इमाम् ।	प्रतिरज्जुर् * बध्नामी प्रति * कृणोतु माम्
शौ धूममग्निं परादृश्यामित्रा	अग्निं धूमं परादृश्य हस्त्व् आ दधतां भयम् ॥२॥	* * पराधृष्व कृत्व् * * *
शौ ४ हृत्स्व्	परुषान् अमून् परुषाह्व× कृणोतु हस्त्य् एनान् वधको वधैः ।	पुरुषान् अमन् पुरुषाव×: एनां
[4]शौ सचिता	क्षिप्र शर इव भज्यन्तां बृहज्जालेन सचिताः ॥३॥	* शरव * * सञ्चिता
शौ ३ नि. (नि श) शृणीहि	अमून् अश्वत्थ नि मृणीहि खादामून् खदिराजिरम् ।	* * * ण्णीह खादासुत् खदिराचिरम्
शौ ताजद्भङ्ग इव * हस्त्वेनान्	ॄ ताद् इत् त भङ्क्व ? भज्यन्ता बृहज्जालेन सचिता. ॥४॥	मञ्चिता
शौ ५ [वधको वधै·	अन्तरिक्षं जालम् आसीज् जालदण्डा दिशो मही ।	मही
शौ * दस्यूनां शक्र सेनाम् *	तेनाभिधाय सेना इन्द्रो दस्यून् अपावपत् ॥५॥	* सेनम् अन्द्रो * उपावपद्
शौ ७[1] [1]	बृह[त्]ते जालं बृहत इन्द्र शूर सहस्रार्घस्य शतवीर्यस्य ।	शूरम सहस्राध्यस्य *
शौ ६[1] तेन शत्रूनभि सर्वान् न्युब्ज	तेन न्युब्ज मघवन्न् अमित्रान् शश्वतीभ्य. ॥६॥	तना अमित्रां *
शौ ६[1] [1]बृहद् धि...वाजिनीवत	बृहत् त जाल बृहतश् श[क्र]स्य रोचनावत[ ] ।	बृहन् त
शौ ७[3] [4] अयुत न्यर्बुद जघान	तेन शत सहस्रम् अयुतं जघानेन्द्रो दस्यूनाम् अभिधाय सेनाम् ॥७॥	तेना स्यूनाम् अविधाय *
शौ ८ [शक्रो * * सेनया	अय लोको जालम् आसीच् छक्रस्य महतो महान् ।	
शौ अमून् तमसा	तेना[ह]म् इन्द्रजालेन तमसामून् अभि दधामि सर्वान् ॥८॥	चमसामून् अपि * सर्वाम्
शौ * व्युद्धिर्, चानपवाचना	सेदिर् उग्रा विवृत्तिर् ? आर्तिश् चादपवाचिराम् ? ।	स्वेदर् उग्रा ववर्तिर आत्रिश् *
[4]शौ तैरमून्	श्रमस् तन्द्रीश् च मोहश् च तेनामून् अभि दधामि सर्वान् ॥९॥	समश चन्द्रीश * मुहश / मुहहन तेनमोन् अपि
शौ १०	मृत्यवे अमून् प्र यच्छामि मृत्युपाशैर् अमी सिता ।	* अमू प्रश्ञामि * अमे सिना [* सर्वाम्
[4]शौ बद्ध्वा	मृत्योर् ये अघला दूतास् तेभ्य एनान् प्रति नयामि बद्धान् ॥१०॥ ॥का°१॥	* * स्वाला दूता * एन पृष्ठ नयामि बद्धा

शौ ८ ८ ११–१५, १८, १६, १७, [१९–२१	१६ ३०	
शौ नयतामून् मृत्युदूता	मृत्युदूता अमून् नयत यमदूता अपोम्भत ।	* अमू * यमूता अपोभत
	परस्सहस्रा हन्यन्तां तृणेढ्व् एनान् मत्यं भवस्य ॥१॥	[1]सहस्र * त्रिनेढ्छूवाना मृत्यु भवस्व
	साध्या एकं जालदण्डम् उद्यत्य यन्त्य् ओजसा ।	* यन्ति * आन्त्यो * ओजनमा
[1]शौ * एक * एकम्	रुद्रा द्वितीय वसवस् तृतीयम् आदित्यैर् एक उद्यत. ॥२॥	एका उद्यता
	विश्वे देवा उपरिष्टा[द्] उब्जन्तो यन्त्व् ओजसा ।	* * * उपजन्त्या यन्त्य *
[4]शौ अङ्गिरसो महीम्	मध्येन घ्नन्तो यन्तु सेनाम् अङ्गिरसो वधै ॥३॥	मध्यानि खनन्तो
	वनस्पतीन् वानस्पत्यान् ओषधीर् उत वीरुध ।	ओषधान अवन्त *
[4]शौ हनन्	द्विपाच् चतुष्पाद् इष्णामि यथा सेनाम् अमू हताम् ॥४॥	* * भृष्णामि अमू *
शौ सर्पान् देवान्	गन्धर्वाप्सरसो देवान् सर्पान् पुण्यजनान् पितॄन् ।	* देवा
[4]शौ हनन्	दृष्टा अदृष्टान् इष्णामि यथा सेनाम् अमू हत ॥५॥	* अदृष्टा वृष्ण्यामि * मनामम् हता
	मृत्योर् आपम् आ पद्यन्तां क्षुध सेदिं वध भयम् ।	* भायुरम् मधि * भय
[2]शौ चाक्षुजालाभ्यां	इन्द्रश् चाक्षुमालाभ्यां शर्व सेनाम् अमू हतम् ॥६॥	इन्द्रस्याक्षमालाभ्या सव * अमू हनाम्
[1]शौ इम उप्ता मृत्युपाशा	मृत्युपाशा इमे युक्ता यान् आक्रम्य न मुच्यसे ।	* यम * याम क्रमि * *
	अमुष्या हन्तु सेनाया इद कूट सहस्रश ॥७॥	* य त महस्रश
	घर्मस् समिद्धो अग्निनायं होमस् सहस्रह ।	* * गुग्निना भय * महस्रश
	भवश् च पृश्निबाहुश् च शर्व सेनाम् अमू हतम् ॥८॥	भगस्य पृश्निबाहुस सव सनाममू हताम्
[1]शौ नुत्ता धावत	पराजिता× प्र त्रसतामित्रास् सिता धावत ब्रह्मणा ।	पराजिता * अमिनामित्रा * भवतु *
[3]शौ कोशिषु भूयिष्ठ बृहस्पतिप्रणु-	बृहस्पति× प्रणुत्ताना मामीषां मोचि कश् चन ॥९॥	* * सामेषा मोम * *
[1]शौ मा शकन् [त्तानां	अव पद्यन्ताम् एषाम् आयुधानि मा शिषन् प्रतिधाम् इषुम् ।	सिध प्रदधाम ग्वम
	अथैषां बहु बिभ्यताम् इषवो घ्नन्तु मर्मणि ॥१०॥	मर्मणि
[1]शौ क्रोशताम् एनान्, उभे तु नास्ति	सम् एनान् क्रोशतां द्यावापृथिवी उभे सम् अन्तरिक्ष सह देवताभि ।	समेना क्रोषता
[4]शौ यन्तु	मा ज्ञातार मा प्रतिष्ठां विदन्त मिथो विघ्नाना उप [य]न्ति मृत्युम् ॥११॥ ॥का°२॥	* * मामा प्रदिष्ठाम् इदन मथो भिघ्नानाम् * * *

	१६ ३१	
शौ ८ ८ २२, २३	दिशश् चतस्रो ऽश्वतर्यो देवरथस्य पुरोडाशाश् शफा अन्तरिक्षम् उद्धि. ॥१॥	पुरोडाशश शफान्तरिक्षव् उद्वि
	द्यावापृथिवी पक्षसी ऋतवो ऽभीशवो [ऽन्तर्देशा× किंकरा] वाक् परिरथ्यम् ॥२॥	* * रीतवो * वान् परिरिथ्यम्

	अहोरात्रे चक्रं मास अरास् सवत्सरो अधिष्ठानम् ॥३॥	* * * आराद्
शौ २३	विराड् ईषाग्नी रथमुखम् इन्द्रस सव्यष्ठाश चन्द्रमास् सारथि. ॥४॥	वीराड् ईशाग्नी रथमुखम् * मविष्ठश् * *
शौ २४'१	इतो जयतो वि जयस्व जय स जय स्वाहा ॥'५॥ ॥का ३॥	यतो जाया * ह्राय *

१६ ३२

शौ ९ ११	दिवस् पृथिव्या अन्तरिक्षात् समुद्राद् अग्नेर् वातान् मधुकशा हि जज्ञे ।	* पृथिव्यान्तरिक्षात् समुद्राग्नेर्वाता
'शौ नन्दन्ति	ता चायित्वामृत वसाना हृद्भि× प्रजा× प्रति नन्दन्तु सर्वा. ॥१॥	* चाहित्थामृत * ऋथिभि× पजा× पति रन्दन्तु *
शौ ३। 'शौ कोशेषु भूयिष्ठ पृथिव्या	पश्यन्त्य् अस्याश् चरित पृथिव्या ' पृथङ्क् नरो बहुधा मीमासमाना. ।	पश्यन्द् अस्याश् वरत मीमासमाना
	अग्नेर् वातान् मधुकशा हि जज्ञे मरुताम् उग्रा नप्ति. ॥२॥	* वाता अनपति
शौ २	महद् विश्वरूपं पयो ऽस्यास् समुद्रस्योत त्वा रत आहु ।	समुद्रस्योतु
	यत ऐति मधुकशा रराणा तत् प्राणस् तद् अमृत निविष्टम् ॥३॥	एत यैक * रराणाम * * तन्मृत दिविष्ठ
शौ ४	मातादित्याना दुहिता वसूनां प्राण× प्रजानाम् अमृतस्य नाभि. ।	
'शौ महान् भर्गश्	हिरण्यवर्णा मधुकशा घृताची महद् भ[र्ग]श् चरति मर्त्येषु ॥४॥	
शौ ५	मधो× कशाम् अजनयन्त देवास् तस्या गर्भो अ[भ]वद् विश्वरूप ।	* * अजनयन्ति विश्वरूप
'शौ भुवना वि चष्टे	त जात तरुण पिपर्ति माता स जातो विश्वा भुवनाभि चस्त ॥५॥	* * * पिबन्ति * सु जातो
शौ ६,७	कस् तौ प्र वेद क उ तौ जानाति याव् अस्या[स्] स्तनौ सहस्रधाराव् अक्षितौ ।	* * * * का उ तु नाभ अक्षतौ
	ऊर्ज दुहाते [अ]नपस्फुरन्तौ ॥६॥	ऊर्जे द्रुहाते *
शौ ८	कस् त प्र वेद क उ त चिकेत यो [अ]स्या हृद× कलशस् सोमधानो अक्षित ।	ति चकत * * हद अक्षत
	ब्रह्मा सुमेधा[स्] सो [अ]स्मिन् मदेत ॥७॥	देदेता
शौ ८	हिङ्कृण्वती बृहती वयोधा उच्चैर्घोषाभि याति या व्रतम् ।	उहच्चैर्घोषानभि * या व्राता
	त्रीन् घर्मान् अभि वावशाना मिमाति मायु पयते पयोभि. ॥८॥	त्रीणि घर्माम् * वावमाना मिमातिमाति * * *
शौ ९ आपः शाकरा वृषभा ये [स्वराज	याम् आपीनाम् उप सीदन्त्य् आपो या शाकरा वृषभा या स्वराज. ।	* आमीनाम् * * * यानि * मृषभा
	त वर्षन्ति ते [वर्षयन्ति तद्विद कामम् ऊर्जम् आप ॥९॥	* वर्षयन्तु *
शौ १०	[स्तनयित्नुस् ते वाक् प्रजापते] वृषा शुष्म क्षिपसि भूम्याम् अधि ।	* युष्म क्षपसि
	अग्नेर् वातान् मधुकशा हि जज्ञे मरुताम् उग्रा नप्ति ॥१०॥ ॥का°४॥	* वाता * * जजक्षे * * अनपति

शौ ९ १ ११–१५, १८, १९, [१७, २०, २०	१६ ३३	

	यथा सोम× प्रातस्सवने अश्विनोर् भवति प्रिय ।	भवतु *
	एवा मे अश्विना वर्च आत्मनि ध्रियताम् ॥१॥	यवा म भिमवो वर्चामेनु भ्रीयताम्
	यथा सोमो द्वितीयसवन इन्द्राग्न्योर् भवति [प्रिय ।	मवनम् ऐन्द्राग्नयोर् *
	[एवा म] इन्द्राग्नी वर्च [आत्मनि ध्रियताम्] ॥२॥	ऐन्द्राग्नी वर्च.
	यथा सोमस् तृतीयसवन ऋभूणां भवति प्रिय ।	ऋतूणा भवतु *
	एवा म ऋभवो वर्च आत्मनि ध्रियताम् ॥३॥	यवा म भिमवो वर्चामेनु भ्रीयता
	मधु जनिषीय मधु वशिषीय ।	* जनिषी मनु मम्भिकीयः
	पयस्वान् अग्न आगम् तं मा सं सृज वर्चसा ॥४॥	* अग्नागम
	सं माग्ने वर्चसा सृज सं प्रजया सम् आयुषा ।	मम् अयुषा
	विद्युर् मे अस्य देवा इन्द्रो विद्यात् सह ऋषिभि ॥५॥	* मे अस्य * इन्द्रो विद्यात् * ऋषिभि
५४ शौ	यद् गिरिषु [पर्वतेषु गोष्व् अश्वेषु यन् मधु ।	} यदि गिरिष्व विपा त्रिविषी
	[सुरायां सिच्यमानायां यत् तत्र मधु तन् मयि] ॥६॥	
	यथा मधु मधुकृतस् सभरन्ति मधाव् अधि ।	
	एवा मे [अ]श्विना बलम् ओजश् च ध्रियताम् ॥७॥	यवा भ्रीयताम्
शौ यथा मक्षा इद मधु न्यञ्जन्ति [मधावधि	यथा मक्षा (मधुज मधु ? न्यञ्जन्ति दक्षिणाम् अधि ।	* * मधुक्ज मधु न्युज * *
	एवा मे अश्विना वर्चस् तेजश् च ध्रियताम् ॥८॥	यवा वर्चास् भ्रीयता
	अश्विना सारघेण मा मधुनाङ्क्तं शुभस्पती ।	मधुवी उत शुभस्वती
	यथा वर्चस्वतीं वाचम् आवदानि जना अनु ॥९॥	जबे *
शौ स्तनयित्नुस्ते वाक्प्रजापते वृषा शुष्मं क्षिपसि भूम्या दिवि	वृषा शुष्म क्षिपसि भूम्या दिवो मधो कशया पृथिवीम् अनक्षि ।	* युष्म क्षपसि…मधो× कशय- * *

[१]शौ दातारं नास्ति । [२]शौ तेनो [मेषमूर्जं पिपर्ति	तां दातारं ? पशव उप जीवन्ति सर्वे तेन वो सेषम् ऊर्जं बिभर्ति ॥१०॥ ॥का॰५॥	शेषम् * *
	१६ ३४	
शौ ९ १ २१	पृथिवी दण्डो अन्तरिक्ष गर्भो द्यौ× कशा विद्युत् प्रकश. ॥१॥	प्रकामा
शौ मधोः * * घृताची नास्ति	मधो× कशा च घृताची हिरण्ययो बिन्दुः ॥२॥	मधो * न्वि
	उर्व्य् असि प्रण्यो ऽस्य् अम्भो ऽसि नभो ऽसि सहो ऽसि ॥३॥	* * प्रह्वो
	अम्भो मां कृणु नभो मां कृणु सहो मां कृणु ॥४॥	मा *
	समुद्रो ऽस्य् अक्षतो अपरिमित. ।	अपरिमिता
	सहस्रमणिस् सहस्र माम् ऋच्छतु ॥५॥	°मनिम् महस्र * अइछतु
शौ २२,२३ नाना	यो वै मधुकशायास् सप्त मधूनि वद् सप्त मधुमतीन् ? ॥६॥	मधोन * * *
	मधुमन्त लोक जयति इमध्य् ? अस्मात् तरीयान् भवति ॥७॥	तारीय *
शौ २४[१]	यद् वीध्रे स्तनयित्नु तत् प्रजापतिर् एव प्रजाभ्य× प्रादुर् भवति ॥८॥	उज जीध्रय स्तनयत्नु तत् प्रजापतिर् एव तत् [प्रजापत्य× प्रातुर् *
शौ २४[२] तिष्ठे	तस्मात् प्राचीनोपवीतस् तिष्ठेत् प्रजापते ऽनु मा बुध्यस्वति ॥९॥	
शौ २४[३]	अन्व् एन प्रजापतिर् अनु प्रजा बुध्यन्ते य एव वेद ॥१०॥ ॥का॰६॥ ॥अनु॰६॥	अन्य्
	१६ ३५	
शौ १० १ १	यां कल्पयन्ति वहनौ वधूम् इव विश्वरूपां हस्तकृता चिकित्सव ।	* * वहतो
	सारादु एत्व् अप नुदाम एनाम् ॥१॥	* * अपु नराम्राम *
शौ २[१ २] नाना	शीर्षण्वतीं नस्वतीं कर्णिनीं कृतां कृत्याकृतां सभृता विश्वरूपाम् ।	शीर्षण्वर्णी नुम्बना कर्णनी * °कृता * *
पै ७ १ ५[३ ४]	प्रत्यक् प्रतिप्रहिण्मसि यश् चकार तम् ऋच्छतु ॥२॥	* * यश्
शौ ३	शूद्रकृता राजकृता [स्त्री]कृता ब्रह्मभि× कृता ।	* °कृनी
[१]शौ बन्ध्व् ऋच्छतु	जाया पत्या नुत्तेव कर्तार बन्धुम् ऋच्छतु ॥३॥	* * नुत्वेन * बन्दुम् *
शौ ४ पै ५ २४.६	अनयाहम् ओषध्या [सर्वा× कृत्या अदूदुषम् ।	अनयाहम् ओषध्य इत्य् एका
शौ गोषु, पुरुषेषु	[या क्षेत्रे चक्रुर् या गोभ्यो या वा ते पुरुषेभ्य] ॥४॥	
शौ ५ । [१]शौ अघमस्त्वघकृते	कृत्यास् सन्तु कृत्याकृते शपथश् शपथीयते ।	शपथ्यश शपथ्यविने
शौ नाना	प्रत्यक् प्रतिप्रवर्तय यश् चकार तम् ऋच्छतु ॥५॥	
शौ ६	प्रतीचीन आङ्गिरसो ऽध्यक्षो न× पुरोहित. ।	प्रतीचीर् पुरोहिता
	प्रतीची× कृत्या आकृत्या[मून् कृत्याकृतो जहि ॥६॥	* * कृत्याम्
शौ ७	[यस् त्वोवाच परेहीति प्रतिकूलम्] उदाय्यम् ।	
	त कृत्ये अभिनिवर्तस्व मास्मान् इच्छो अनागस ॥७॥	* * अभिनिनिवनस्व मास्माद् अइस्रो *
शौ ८	यस् ते परूषि सन्दधौ रथस्येव ऋभुर् धिया ।	* त पुरुष मन्निधौ * ददुर् धिय
	त गच्छ तत्र ते ऽ[य]नम् अज्ञातस् ते ऽयं जन. ॥८॥	अज्ञा नम * अज *
शौ ९	ये त्वा कृत्वालेभिरे विद्वला अभिचारिण. ।	यम * कृत्या° * अभिचारुण,
शौ शंभ्विद * * पुन सर	विषेद कृत्यादूषण प्रतिवर्त्म प्रतिसर तेन त्वा स्नपयामसि ॥९॥	* * प्रतीवरत्तम् अप्रतिमर
शौ १०	यद् दुर्भगा प्रस्नपिता मृतवत्साम् उपेयिम ।	विद्यर्भगा पृष्णिपथा * उपेयिम
	अपैतु सर्व मत् पाप द्रविण मोप तिष्ठतु ॥१०॥ ॥अ॰७॥	अमेतु * नत * * मोप *
शौ १० १ ११–२०	**१६ ३६**	
	यत् ते पितृभ्यो ददतो यज्ञे वा नाम जगृहुः ।	* * पितुर्भ्यो दधतु यद्दे * * जग्रहु
	सदेश्यात् सर्वस्मात् पापाद् इमा मुञ्चन्तु त्वौषधी. ॥१॥	मदेश्यात्
	देवैनसात् पित्र्यान् नामग्राहात् सदेश्याद् अभिनिष्कृतात् ।	* पित्र्या °ग्रहात् मदेश्याद् अभिनिष्कृता
	मुञ्चन्तु त्वा वीरुधो वीर्येण ब्रह्मण ऋग्भि× पयस ऋषीणाम् ॥२॥	* * वीरोधो * * ऋपिभिः
	यथा वातश् च्यावयति भूम्या रेणुम् अन्तरिक्षाच् चाभ्रम् ।	* वात स्यावयतु
	एवा मत् सर्वं दुर्भूत ब्रह्मनुत्तम् अपायति ॥३॥	यवम सत् * * ब्रह्मनन्त्वम् उपायती
	अप क्राम नानदती विनद्धा गर्दभीव ।	* * नाद्धनो अविनद्धाद् *
	कर्तॄन् नक्षस्वेतो नुत्ता ब्रह्मणा वीर्या[व]ता ॥४॥	कर्तृन् वक्ष इवेतो नुत्वा * *
	अय पन्थापि नयामस् त्वा कृत्ये प्रहिता प्रति त्वा प्र हिण्मः ।	* * नयामि * कृत्यपु हित्वां * * * हिण्म

	तेनाभि याहि भञ्जत्य् अनस्विनीव वाहिनी विश्वरूपा कुरूटिनी ॥५॥	तेनाभ्याहि तुजन्य् अनस्विनीवि
	पराक् ते ज्योतिर् अपथ ते अर्वाग् अन्यत्रास्मद् अयना कृणुष्व ।	पराग ती एना कृणष्व
¹शौ मा क्षणिष्ठाः	परेणेहि नवतिं नाव्या अति दुर्गास् स्रोत्या मा घानिष्ठा× ? परेणेहि ॥६॥	* नवति नाव्याति दुर्गा स्रोत्या * * परेणाहि
	वात इव वृक्ष नि मृणीहि पादय मा गाम् अश्वं पुरुषम् उच् छिष एषाम् ।	वातेव * नृम्णीहि पादे * * * * इच्छिप येषाम्
	कर्तॄन् निवृत्येत× कृत्ये अप्रजास्त्वाय बोधय ॥७॥	कर्तु निवर्तयत·
	यां त चक्रुर् बर्हिषि या श्मशान कृत्या क्षेत्रे वलग वा निचख्नुः ? ।	या या नितक्षण
²शौ पाक सन्त	अग्नौ वा त्वा गार्हपत्ये ऽभिचेरु× पूर्ण सन्त धीरतरा अनागसम् ।	* गा त्रा * भचेरुः पूर्णा * * नाकमम्
शौ नास्ति	ताम् इतो नाशयामसि ॥८॥	मम् इत *
शौ निखात	उपाहृतम् अनुबुद्ध निपात वैर त्सार्य् अन्व् अविदाम कर्त्रम् ।	उपाहरुतम् * * * त्सार्य नविदाम कर्तॄन्
	तद् एतु यत आगन् तत्राश्व इव वर्तता हन्तु कृत्याकृत× प्रजाम् ॥९॥	* एत * आग तत्राश्वै
	स्वायसा [असयो] भवन्ति नो गृहे विद्म त कृत्ये यतिधा परूंषि ।	स्वयशा भवन्ति ता निधा- *
	उत् तिष्ठैव परेहीतो ऽज्ञाते किम् इहेच्छसि ।	* निष्ठेव परीहेता * * एहेक्षमि
शौ २१¹³	ग्रीवास् त कृत्ये पादौ चापि कर्त्स्यामि निर् द्रव ॥ १०॥ ॥का° २॥	पादे चाप कृश्छाणि नि द्रव.

१६ ३७

शौ १० १ २१¹⁴ * अस्मान्	इन्द्राग्नी एनान् बृधतां यौ प्रजानां प्रजापती ।	* एना * गी- * *
शौ २२ [रक्षतां * * प्रजावती	सोमो राजाधिपा मृडिता च भूतस्य ? न× पतयो मृडयन्तु ॥१॥	* * मृडना ए भूतस्य * * मृडायन्तु
शौ नास्ति	भवश् शर्वश् चोभया मृडता न. ॥२॥	भवाश्शवाश्चोभया मृडाना न इत्येकपदा
शौ २३ पापकृते कृत्याकृते	भवाशर्वाव् अस्यता पापकृत्वने कृत्याकृते वा ।	व
[(वा नास्ति)	दुष्कृते विद्युतं देवहेतिम् ॥३॥	-वहेति
शौ २४	यद् एयथ द्विपदी चतुष्पदी कृत्याकृता संभृता विश्वरूपा ।	* एनद् द्विपदे चतुष्पदे * संभृता °रूपा
	सेतो ऽष्टापदी भूत्वा पुन× परेहि दुच्छुन ॥४॥	इवेतो
शौ २५	अभ्यक्ताक्ता स्वरंकृता सर्व भरन्ती दुरित परेहि ।	अभ्यक्तागतास्स्वयंकृतः * * * परहि
	जानीहि कृत्ये कर्तारं दुहितेव पितरं स्वम् ॥५॥	
शौ २६	परे[हि] कृत्ये मा तिष्ठो विद्धस्येव पदं नय ।	पदे * * धिष्ठो
⁴शौ न त्वा निकर्तुमर्हति	मृगस् स मृगयुस् त्व ८ नक्तात् कर्तुम् ? अर्हसि ॥६॥	मृगस्य * तन्
शौ नास्ति	अमर्त्यो मर्त्यस् स्वयकृत यच् चकारानिरया ।	* मर्त्यो * य °नित्या
	हस्ताभ्याम् आत्मने ऽवधीम् ॥७॥	* * वधम्
शौ २७	उत हन्ति पूर्वासिन प्रत्यादायापर इष्वा ।	* ह तु पूर्व्यासिन पत्यादायापर्ष्वा
⁴शौ नि हन्त्य्	उत पूर्वस्य निघ्नतो वि हन्त्य् अपर× प्रति ॥८॥	उता यन्त्य * पति
शौ २८ अथेहि	एतद् धि शृणु मे वचो अपरेहि ? यत एयथ ।	यतद् धृष्णु * * अपरेहयतथत
शौ त प्रति	यस् त्वा चकार त पुन ॥९॥	द *
शौ २९¹²	अनागोहत्या वै भीमा कृत्ये मा नो गाम् अश्वं पुरुष वधी ॥१०॥ ॥का° ३॥	अनागोहत्य * भीम

१६ ३८

शौ १० १ २०¹⁴⁵	यत्रयत्रासि निहिता ततस् त्वोत्थापयामसि ।	यत्रयत्रासु नीहता * त्वोत्या°
	पर्णाल् लघीयसी भव ॥१॥	पर्णा लिर्घायमा भवा
शौ ३० तमसावृता * इव	यदि स्थ तमसावृता जालेनाभिहिता यूयम् ।	यद अस्तु * जालनाभीयता *
	सर्वास् संलुप्यत× कृत्या× पुन× कर्त्रे प्र हिण्मसि ॥२॥	* सन्लुप्य- कृत्या * कृत्या * *
शौ ३१ कृत्याकृतो वलगिनो	कृत्याकृता मूलकृताम् अभिनिष्कारिण× प्रजाम् ।	°कृत °कृतम् °नि कारिणि *
⁴शौ अमून् कृत्याकृतो	मृणीहि कृत्ये मोच्छिषो अमु कृत्याकृतं जहि ॥३॥	मृणीहि * सुश
शौ ३२ मुच्यते तमसस्परि	यथा सूर्यस् तमसो मुच्यते परि रात्रिं जहात्य् उषसश् च केतुम् ।	* * तपसो * पर राष्ट जहात्व् अघमश * *
[केतून्	एवाह सर्व दुर्भूत [कर्त्र कृत्याकृता कृत] हस्तीव रजो दुरित जहामि ॥४॥ ॥का° ४॥	यवाह रहो *

१६ ३९

शौ ० ३ १	उपमित× प्रतिमितो ऽथो परिमितश् च य. ।	* प्रतिमो * परमितश्

	शालाया विश्ववारायास्[स्] ते नद्धानि वि चृतामसि ॥१॥	नद्धान् * *
शौ २	यत् ते नद्धं विश्ववारे पाशो ग्रन्थिश् च यः [कृ]तः ।	
	बृहस्पतिर् इवाहं बलं वाचा वि स्रंसयामि तत् ॥२॥	बृहस्पति वह * * * स्रमियामि *
शौ ३	आ ययाम सं बबर्ह ग्रन्थींश् चकार ते दृढान् ।	* यामि * विवर्हो ग्रन्थि दृढ
	परूंषि विद्वान् शस्तेवेन्द्रेण वि चृतामसि ॥३॥	* विद्वाय
शौ ५	संदंशानां पलदानां परिष्वञ्जल्यस्य च ।	सदमानां पलिदानां परिष्वञ्जनदस्य *
	सर्वा मानस्य पत्नि ते नद्धानि वि चृतामसि ॥४॥	नद्धान् * *
शौ ४	वंशानां ते नहनानां प्राणाहस्य तृणस्य च ।	अशाना * नाहवामि
	पक्षाणां विश्ववारे ते नद्धानि वि चृतामसि ॥५॥	त नद्धान् * *
शौ ६	यानि ते ऽन्तश् शिक्यान्य् आबेधू रण्याय कम् ।	* च * * आमधो न्याय *
	प्र ते ता वि चृतामसि सर्वा मानस्य पत्नि न उद्धिता तन्वे भव ॥६॥	* न * * * * * पत्न्या नु उद्धयता तत्वे *
शौ ७	हविर्धानम् अग्निशालं पत्नीनां सदनं सदः ।	
	सदो देवानाम् असि देवि शाले ॥७॥	मनो
शौ ८	अक्षुम् ओपशं विततं सहस्राक्षं विषूवति ।	यक्ष्मोपिश * * विपुवति
[१]शौ अवनद्धम् अभिहितं	अपिनद्धम् अपिहितं ब्रह्मणा वि चृतामसि ॥८॥	* * ब्रह्मणश न कृतामसि
शौ ९	यश् च त्वा प्रति गृह्णाति येन चासि मिता त्वम् ।	यश् चित्रा प्रति गृह्णातु येन आशसिता *
	उभौ मानस्य पत्नि तौ जीवतां जरदष्टी ॥९॥	
शौ १० नद्धा परिष्कृता	अमुत्रैनम् आ गच्छताद् दृढा नद्धापिनिष्ठिता ।	अमित्रैनम् * गइछता त्रिधा °ष्ठता
	तस्यास् ते वि चृतामस्य् अङ्गमङ्गं परुष्परुः ॥१०॥ ॥का°५॥	

१६ ४०

शौ ९ ३ १४	अग्निम् अन्तश् छादयसि पुरुषान् पशुभिस् सह ।	* * छादेमि
	विजावति प्रजावति वि ते पाशाश् चृतामसि ॥१॥	ति * *
शौ १६	ऊर्जस्वती घृतवती पृथिव्या निमिता मिता ।	नमिता मिता
[४]शौ प्रतिगृह्णत	विश्वान्नं बिभ्रती शाले मा हिंसीः प्रतिगृभ्णतः ॥२॥	विश्वान * शाला * * पगृभ्णत
शौ ११	यस् त्वा पूर्वो निमिमाय सञ्जभार वनस्पतीन् ।	निममाय * वानस्पती
	प्रजायै चक्रे त्वा शाले परमेष्ठी प्रजापतिः ॥३॥	प्रजाये परमेष्ठी *
शौ १२	नमस् तस्मै नमो दात्रे शालापतये च कृण्मसि ।	* तस्यै
	नमो अग्नये प्रचरते पुरुषाय च ते नमः ॥४॥	ज * *
शौ १३[१ २]	गोभ्यो अश्वेभ्यो नमो यच् छालायां विजायते ।	
शौ १५[१ २]	अन्तरा द्यां च पृथिवीं च यद् व्यचस् तेन शालां प्रति गृह्णामि त इमाम् ॥५॥	पृथिवी * * वदस तेना * * * तैमा
शौ १५[३ ४]	यद् अन्तरिक्षं रजसो विमानं तत् कृण्व उदरं शेवधिभ्यः ।	कृणु * शेवलिभ्य.
शौ तेन	यच् ? छालां प्रति गृह्णामि तस्मै ॥६॥	
शौ १७	तृणैर् आवृता पलदान् वसाना रात्रीव शाला जगतो निवेशनी ।	तृणैपावृता पलदा निवशिनी
	मिता पृथिव्यां तिष्ठसि हस्तिनीव पद्वती ॥७॥	हस्तिनाव *
शौ २१	या द्विपक्षा चतुष्पक्षा षट्पक्षा या निमीयते ।	
	अष्टापक्षां दशपक्षां शालां मानस्य पत्नीम् अग्निर् गर्भ इवा शये ॥८॥	* * शाला मानस्व पत्निम् * * * से
शौ १८	इटस्य ते वि चृताम्य् अपिनद्धम् अपोर्णुवन् ।	चृतामामिम् अपिनदसपूर्णवा
	वरुणेन समुब्जितां मित्रः प्रातर् व्य् उब्जतु ॥९॥	* ममुपिजता * * व्यभजतु
शौ २०	कुलाय ऽधि कुलायं कोशे कोशः समुब्जितः ।	ममुपजितः
	तत्र मर्त्यो वि जायते यस्माद् विश्वं प्रजायते ॥१०॥ ॥का°६॥	प्रजायमे

१६ ४१

[१]शौ ९.३ १९[१]	चतुस्स्रक्तिं परिचक्रां कविभिर् निमितां मिताम् ।	* * कविभिन् नमिता सिता
[२]शौ १६[३] । [४]शौ १९[४]	विश्वान्नं बिभ्रतीं शालां अमृतौ सोम्य सदः ॥१॥	विश्वान बिभ्रती * अमृतो सोम्या मत
शौ १४ भव	मा नः पाशान् प्रति मुचो गुरुर् भारो लघुर् भवः ।	
	वधूम् इव त्वा [शा]ले यत्रकामं भरामसि ॥२॥	
शौ २३ प्र भरामि	इमा आपः प्र हराम्य् अयक्ष्मा यक्ष्मनाशनीः ।	अक्ष्म्या यक्ष्मनाशिनी
	गृहान् अभि प्र सीदाम्य् अमृतेन सहाग्निना ॥३॥	

शौ २२	प्रतीचीं त्वा प्रतीचीनश् शाले प्रैम्य् अहिंसतीम् ।	* * प्रतीचीनि * प्रहिं प्रहिंमती
	अग्निर् ह्य् अन्तर् आपश् च ऋतस्य प्रथमा द्वा· ॥४॥	* हिंददापश्चन्तस्य प्रथमोभा
शौ २५¹¹	स्वाहा देवेभ्यस स्वाह्येभ्य· ।	स्वायेभ्य·
	प्राच्या दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥५॥	प्रच्या दिशश
शौ २६¹¹	स्वाहा देवेभ्यश् स्वाह्येभ्य ।	स्वाहायभ्य·
	दक्षिणस्या दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥६॥	
शौ २७ ¹	स्वाहा देवेभ्यस् स्वाह्येभ्य· ।	स्वाहेभ्य·
	प्रतीच्या दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥७॥	प्रतीच्या
शौ २८ ¹	स्वाहा देवेभ्यस् स्वाह्येभ्य ।	स्वाहेभ्यो
	उदीच्या दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥८॥	दीच्या
शौ २९¹¹	स्वाहा देवेभ्यस् स्वाह्येभ्य· ।	स्वाहभ्यो
	ध्रुवाया दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥९॥	
शौ ३०¹¹	स्वाहा देवेभ्यस् स्वाह्येभ्यः ।	स्वाहेभ्यो
	ऊर्ध्वाया दिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥१०॥	दिध्वाया
शौ ३१¹¹	स्वाहा देवेभ्यस् स्वाह्येभ्य· ।	स्वाहेभ्यो
	दिशोदिशश् शालाया नमो महिम्ने ॥११॥ ॥का ७॥ ॥अनु° ७॥	
		इति पट्टनसूक्तम्
शौ १० ६ १–७,९	**१६ ४२**	
	अरातीयोर् भ्रातृव्यस्य दुर्हार्दो द्विषतश् शिर ।	अ· रात्रीयोर् * द्रहा·ो
	प्र वृश्चाम्य् एनद् ओजसा ॥१॥	* वृश ·ा·ीनम् *
	वर्म मह्यम् अयं मणि× फाला[ज्] जात× करिष्यति ।	नम मय्याम्
	तृप्तो मन्थेन मागमद् रसेन सह वर्चसा ॥२॥	रथेन * *
¹शौ वाश्या	य[त्] त्वा शिक्व× परावधीत् तक्षा हस्तेन वाश्या ।	तक्ष * वान्या
	आपस् त्वा तस्माज् जीवला× पुनन्तु शुचयश् शुचिम् ॥३॥	* तास्
शौ हिरण्यस्रग् । ¹शौ नास्ति	हिरण्यश्रङ्गो ? ऽय मणिर् दधन नो वस्व् अरातिम् ? ।	हिरण्यश्रङ्ग * * द्वाहम्
	श्रद्धां यज्ञ महो दधत् गृहे वसति नो ऽतिथिः ॥४॥	दधति
	तस्मै घृत सुरा मध्व् अ[न्नम]न्न क्षदामहे ? ।	अन खनामहे
	स न× पितेव पुत्रेभ्यश श्रेयश्श्रेयश् चिकित्सतु ।	श्रयश्श्रयश चिकिचकित्सतु
	[भूयोभूयश् श्वश्श्वो] देवभ्यो मणिर् एत्य ॥५॥	दवभ्यो * अभ्य
शौ यम् अबध्नात् (एवम् उत्तरत्र)	इम बध्नातु बृहस्पतिर् मणिं फाल घृतश्चुतम् उग्र खदिरम् ओजसे ।	
	भूयोभूयश् श्वश्श्वस् तेन त्व द्विषतो जहि ।	भूयोभूयस्यश्वस * * * * ॥६॥ इम बध्नाद्वृहस्पति मणि फाल घृतश्चुतमुग्र खादिरमोजसे भूयोभूयश्च श्वस्तेना ॥७॥
	तम् अग्नि× प्रत्य् अमुञ्चताज्या[य] रसाय कम् ।	त्वम्
	सो ऽस्मा आज्य दुहे ॥६॥	
	[इमं बध्नातु बृहस्पतिर् मणिं फाल घृतश्चुतम् उग्र खदिरम् ओजसे ।	
	[भूयोभूयश् श्वश्श्वस् तेन त्व द्विषतो जहि ।]	
	तम् इन्द्र× प्रत्य् अमुञ्चतौजसे वीर्याय कम् ।	त्वम
	सो ऽस्मै बलम् इद् दुहे ॥७॥	वहे
	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् मणिं फाल घृतश्चुतम् उग्र खदिरम् ओजसे ।	
	[भूयोभूयश् श्वश्श्वस् तेन त्वं द्विषतो जहि ।]	
	त सूर्य× प्रत्य् अमुञ्चत तेनेमा अजयद् दिशस् सो ऽस्मै वर्च इद् [दुहे] ॥८॥ ॥का° १॥	त्व विष·
	१६.४३	
शौ १० ६ ८	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् मणिं फाल घृतश्चुतम् उग्र खदिरम् ओजसे ।	
	[भूयोभूयश् श्वश्श्वस् तेन त्व द्विषतो जहि ।]	

	तं सोमः प्रत्य् अमुञ्चत द्रविणाय रसाय कम् ।	स्वं
	सो ऽस्मै मह इद् [दुहे] ॥१॥	* * महद् *
शौ १०	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् मणि फाल घृतश्चुतम् उग्र खदिरम् ओजसे ।	
	[भूयोभूयश् श्वःश्वस तेन त्वं द्विषतो जहि ।]	
	तं बिभ्रच् चन्द्रमा मणिम् असुराणा पुरो ऽजयद् दानवानां हिरण्ययी. ।	त्व ॰ हिरण्ययी
	सो ऽस्मै तज इद् दुहे ॥२॥	वहे
शौ १५	[इमं बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् आशवे ।]	
	त राजा वरुणो मणि प्रत्य् अमुञ्चत शभुवम् ।	त्व .
	सो ऽस्मै राज्यम् [इद्] दुहे भूयोभूयश् श्वःश्व ।	* स्मा
	[तेन त्व द्विषतो जहि] ॥३॥	
शौ नास्ति	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणि आशवे ।]	
	त त्वष्टा प्रत्य् अमुञ्चत प्रजाभ्यो वीर्याय कम् ।	त्व
	सो ऽस्मै रूपम् इद् दुहे [भूयोभूयश् श्वःश्व ।	वह
	[तेन त्व द्विषतो जहि] ॥४॥	
शौ १२	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् आशवे ।]	
	तेनेमां मणिना कृषिम् अश्विनाव् अभि रक्षत ।	तनमा * * अश्ताम् * रक्षतु
	स भिषग्भ्यां पयो दुहे [भूयोभूयश् श्वःश्व॰ ।	* निग्भ्या
	[तेन त्व द्विषतो जहि] ॥५॥	
शौ १३	इमं बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् [आशवे] ।	
	[त बिभ्रत् सविता मणि] तेनेदम् अजयत् स्व. ।	तेनेदम् * स्वत्
	सो ऽस्मै सूनृतां दुहे [भूयोभूयश् श्वःश्व ।	
	[तेन त्व द्विषतो जहि] ॥६॥	
शौ १६,१४	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् आशवे ।]	
	त देवा बिभ्रतो मणि सदा धावन्त्य् अक्षिता ।	मणियों * * अक्षताम्
	स एभ्यो अमृतं दुहे [भूयोभूयश् श्वःश्व. ।	माभ्योम् * *
	[तेन त्व द्विषतो जहि] ॥७॥	
शौ १४,१६	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् आशवे ।]	
	तम् आपो बिभ्रतीर् मणि सर्वान् लोकान् युधाजयन् ।	मणि । य मर्वो लोकां (।धाजय
	स आभ्यो जितिम् इद् दुहे [भूयोभूयश् श्वःश्व ।	मोभ्यो * * वहे
	[तेन त्वं द्विषतो जहि] ॥८॥	
शौ १७	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् वाताय मणिम् आशव ।]	
	तम् इम देवता मणि तुभ्य दधतु भर्तवे ।	मणि तुभ्यो * *
	[अ]सौ ते भूतिम् इद् दुहे भूयोभूयश् [श्वःश्व.] ।	* * भूतम् * वहा भूयोभूयस्य
	तेन त्व द्विषतो जहि ॥९॥ ॥का॰२॥	स्वेन

१६ ४४

शौ १० ६ १९	अन्तर्देशा अबध्नत प्रदिशस् तम् अबध्नत ।	* बध्नत- * * अबध्नत-
	प्रजापतिसृष्टो मणिर् द्विषतस् सो ऽधरा अक ॥१॥	॰पतिस्सृष्टो मणि द्विषतो
शौ १८	ऋतवस् तम् [अबध्नतार्तवास् तम्] अबध्नत ।	अबध्नतस
	संवत्सरस् त बद्ध्वा सर्व भूत वि राजति ॥२॥	भूति * रा.जती
शौ २०	अथर्वाणो [अ]बध्नताथर्वणा अबध्नत ।	* बध्नन आथर्वाणा बध्नन
	अङ्गिरसस् तं बध्नन्ति दस्यूनां बिभिदुः पुरः ॥३॥	आङ्गिरस्तरत बद्धामि * विवदः पुरा
शौ २१	त धाता प्रत्य् अमुञ्चत स भूत व्य् अकल्पयत् ।	त्व * प्रति मुञ्चत सु भूता न्य् *
	तेन त्व द्विषतो जहि ॥४॥	
शौ २३	इमं बध्नातु बृहस्पतिर् देवेभ्यो असुरक्षितिम् ।	॰क्षति
	स त्वाय मणिर् आगमत् सह गोभिर् अजा[वि]भिर् अन्नेन प्रजया सह ॥५॥	अन्येन * *
शौ २५	[इम बध्नातु बृहस्पतिर् देवेभ्यो असुरक्षितिम् ।	
	[स त्वायं मणिर्] आगमन् मधोर् घृतस्य धारया कीलालेन श्रिया सह ॥६॥	अगमन् कलालेन * *
शौ २६	इमं बध्नातु बृहस्पतिर् देवेभ्यो असुरक्षितिम् ।	॰क्षति

[स त्वा]यं मणिर् आगमद् ओजसा तेजसा सहसा भूत्या द्रविणेन श्रिया सह ॥७॥ अय
यस्य लोका इमे त्रय× पयो दुग्धम् उपासते।
स त्वायम् अभि रक्षतु मणि[श्] श्रैष्ठ्याय मूर्धतः ॥८॥ श्रेष्ठाय मूर्धता
स त्वाय शतदक्षिणो मणि[श्] श्रैष्ठ्याय जिन्वतु। श्रेष्ठाअ *
य देवा× पितरो मनुष्या उपजीवन्तु सर्वदा ॥९॥
तस्मै त्वा यज्ञवर्धन मण प्रत्य् अमुञ्च शिवम्। मणेः
त त्वा शतदक्षिण मण श्रैष्ठ्याय जिन्वतात् ॥१०॥ ॥का° ३॥ * त्व * मणिमणिश श्रेष्ठाय जिन्वतः

१६ ४५

शौ १० ६ ३०[१४] असपत्नस् सपत्नहा सपत्नान् द्विषतो ते ऽधरा अक.। मपत्ना * मे धरा *
शौ ११[११] उत्तर द्विषतस् त्वा मणि× कृणोतु देवजा ॥१॥ देवजा
शौ ३०[११] मणिं सहस्रवीर्यं ब्रह्मणा तेजसा सह प्रति मुञ्चामि ते शिवम्। मणिय * * तेतेजमा सहत्
शौ ३१[५६] स त्वाम् अभि रोहतु देवै× फालमणिस् सह ॥२॥
शौ ३३ यथा बीजम् उर्वरायां कृष्टे फालेन रोहति। गृष्टे * *
एवास्मिन् प्रजा पशवो ऽन्नमन्नम् वि रोहतु ॥३॥ यवास्मिन् * * नमन * *
शौ ३५ एतम् इध्म समाभृत जुषाणो अग्ने प्रति हर्य होमम्। अग्ने
तस्मिन् विदेम सुमतिं स्वस्ति चक्षु× प्राण प्रजा पशून् जातवेदसि ब्रह्मणा ॥४॥ ॥का° ४॥ * विधेम सुमती

१६ ४६

का चासि क्षमा चासि तस्यास् ते भूतिश् च सुभूतिश् चैति मुखे। भूतिं * सुभूतिं चेति *
ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नमः।
ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि। ताभ्यौ * * *
ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम्। सूत्रम्
अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम् ॥१॥ नन्वा मुमुग्धिर् एम
भूमिश् चासि भूतिश् चासि तस्यास् ते भुवनं च सुभूतिश् चै[ति मुखे। च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्या ते नम ।
[ताभ्या नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि।
[ताभ्या नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम्।
[अय त ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥२॥
पृथिवी चासि पार्थिवी चासि तस्यास् ते भविष्य[च्] चाभविष्यच् चै[ति मुखे। * * पृथिव्यै च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्या त नमः।
[ताभ्या नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम्।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥३॥
क्षेम्या चासि क्षितिश् चासि तस्यास् त क च नाक चै[ति मुखे। च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां त नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम्।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥४॥
दृढा चासि सुदृढा चासि तस्यास् ते स्वश् च स्वर्गश् चै[ति मुखे। च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम्।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥५॥
अमितिश् चासि निर्ऋतिश् चासि तस्यास् ते मित्र च मैत्र चै[ति मुखे। च

[ताभ्यां ते विधेयं ताभ्यां ते नम॰ ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्वं मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमदं न एनम्] ॥६॥
शतपृष्ठा चासि विधून्वाना चासि तस्यास् ते विन्दचू च विन्दमानं चै[ति मुखे । * * वैधून्वाना विन्दश् च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नम॰ ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥७॥
सुविता चासि सुवितिश् चासि तस्यास् ते वित्तिश च सुवित्तिश् चै[ति मुखे । च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नमः ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्वं मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥८॥
वप्सा ? चासि वप्सतिश् ? चासि तस्यास् त वसुश च प्रवसुश् चै[ति मुखे । च
[ताभ्यां त विधेय ताभ्यां ते यम॰ ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बधेभ्यो विमद न एनम्] ॥९॥
अप्सराश् चासि सदान्वा चासि तस्यास् ते रोह च रोहश् चै-[ति मुखे । रोह * * न
[ताभ्यां त विधेयं ताभ्यां ते नम॰ ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥१०॥
॥का॰५॥

१६ ४७

रोहिणी चासि सुरोहिणी चासि तस्यास् ते गच्छश् च प्रयच्छश् चै[ति मुखे । * * मरोहिणी च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥१॥
विश्वभृच् चासि विश्वरूपा चासि तस्यास् ते ददच् च प्रददच् चै[ति मुखे । …तेय * * * च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥२॥
गिरयन्ती ? चासि गिरिगिरि[श] ? चासि तस्यास् ते विन्दच् च सुवृन्दाम ? चै[ति मुखे । च
[ताभ्यां ते विधेयं ताभ्यां ते नमः ।
[ताभ्या नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।
[अयं ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥३॥
गुर्वी चासि गुर्विन्तिरि ? चासि तस्यास् ते दोहश् च दोहन चै[ति मुखे । गवी दोहान च

[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम. ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्या नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमदं न एनम्] ॥४॥
दितिश चास्य् अदितिश चासि तस्यास् ते पयश् च पयसश् चै[ति मुखे । च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्या नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥५॥
जूर्णा चासि जरयन्ती चासि तस्यास् ते दक्षश च दक्षमाण चै[ति मुखे । च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥६॥
अप्रतिष्ठा चासि प्रतिष्ठिता चासि तस्यास् त ओजश च तेजश च[ति मुखे । * * प्रतिष्ठित च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥७॥
वव्री चासि प्रवव्री चासि तस्यास् ते स्रुवच् च स्रुवसच् ? चै[ति मुखे । उर्वी * प्रवत्री च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नमः ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥८॥
लोकिनी चासि लोककृच् चासि तस्यास् ते कुर्वच् च सस्कुर्वाणं चै[ति
मुखे ।
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अयं ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥९॥
नीची चास्य् उत्ताना चासि तस्यास् ते स्व च स्वावश् चै[ति मुखे ।
[ताभ्यां ते विधेयं ताभ्यां ते नम. ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥१०॥
॥का° ६॥

१६ ४८

पृश्निश् चासि पृषती चासि तस्यास् ते चाम्न चाम्नाथ चै[ति मुखे । पृष्णिश् * पृषतीश च
[ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नमः ।
[ताभ्या नो गच्छस् ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्या नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अयं ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमदं न एनम्] ॥१॥
सरा चासि सरस्वती चासि तस्यास् ते ब्रह्म च क्षत्र चै[ति मुखे । च
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्या ते नम ।
[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।
[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सू नुम् ।
[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि प्राह्या बन्धेभ्यो विमदं न एनम्] ॥२॥
वसुभृच् चासि वसुमती चासि तस्यास् ते सूनृता चेरा चै[ति । ज
[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नम. ।

	[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।	
	[ताभ्यां नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम् ।	
	[अयं ते ऽस्मि तन्वं मुमुग्धि ग्राह्या बन्धेभ्यो विमदं न एनम्] ॥३॥	
	महश् चासि महस्वती चासि तस्यास् ते कामश् च तृतिश् चैति [मुखे ।	* * महस्वतीश चेति * चेति
	[ताभ्यां ते विधेय ताभ्यां ते नम. ।	"
	[ताभ्यां नो गच्छस् ताभ्यां नो ऽधि ब्रूहि ।	
	[ताभ्या नो ऽभि जग्रहो ? मातेव पुत्र पितेव सूनुम् ।	
	[अय ते ऽस्मि तन्व मुमुग्धि ग्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम्] ॥४॥	
	सर्वा चासि सर्व चासीद ? तस्यास् त विश्व च विश्वे च देवा यन्ति मुखे ।	* * * चेदद इ * ॥५॥
	ताभ्या ते विधेय ताभ्यां ते नमः ।	
	ताभ्यां नो मृड ? ताभ्या नो ऽधि ब्रूहि ।	
	ताभ्यां नो ऽभि जिग्रह ? मातेव पुत्रं पितेव सूनुम् ।	जिग्रह ॥६॥ मानेमानेव
	अयं ते ऽस्मि तन्वं मुमुग्धि ग्राह्या बन्धेभ्यो विमद न एनम् ॥५॥	तन्वा ॥७॥
	॥का° ७॥ ॥अनु° ८॥	
	१६ ४९	
शौ ६ ११४ १	यद् देवा देवहेडन देवासश् चकृमा वयम् ।	
	आदित्यास् तस्मा[न्] नो यूयम् ऋतस्य ऋतेन मुञ्चत ॥१॥	ऋतस्यनतं मुञ्चता
शौ २	ऋतस्य ऋतेनादित्या यजत्रा मुञ्चतेह न ।	* * यदत्रा मुमुञ्चतेह न
	यज्ञं[द् यद्] यज्ञवाहसश् शिक्षन्त उपारिम ॥ २ ॥	* यज्ञमाहमस्मिक्षन्तु *
शौ ३	मेदस्वता यजमानास् स्रुचाज्येन जुह्वत. ।	वदस्स्वता
	अकामा विश्वे वो देवाश् शिक्षन्तो नोप शेकिम ॥ ३ ॥	मेपिम
शौ ६ ११५ १	यद् विद्वांसो यद् अविद्वास एनांसि चकृमा वयम् ।	* विद्वामा यदि विद्वाम एनामश * *
	तस्मान् नो ह्य अमुञ्चत विश्व देवास् सजोषसः ॥ ४ ॥	* न मजोषमा
शौ २	यदि जाग्रद् ऋजत् ? स्वपन्न् एन एनस्यो ऽकरम् ।	स्वप येनेनस्या *
	भूतं मा तस्माद् भव्य च द्रुपदाद् इव मुञ्चताम् ॥५॥	भूर्नि पवि *
शौ ३ स्विन्न	द्रुपदाद् इव मुमुचानस् सिन्धौ ? स्नात्वा मलाद् इव ।	सिन्धु
	पूत पवित्रेणवाज्य विश्वान् मुञ्चन्तु मैनस. ॥६॥	* पवित्रेणाज्य
शौ ६ ११६ १	यद् यामं चक्रुर् निखनन्तो अग्रे कार्षीवणा अन्नविदो न विद्यया ।	अद् कार्षीवरुणानविनो नु *
	वैवस्वंत राजनि तज् जुहोम्य् अथ यज्ञिय मधुमन् नो अस्तु ॥७॥	* नराजन * * अथा यज्ञै मधुमान् * *
शौ २	वैवस्वत× कृण्वद् भेषजानि मधुभागो मधुना स सृजाति ।	
	मातुर् यद् एन इषित न आगन् यद् वा पितापराद्धो जिहीडे ॥८॥	आग * * परायद्धो जिहीले
शौ ३	यदीद मातुर् यदि वा पितुर् नो भ्रातु× पुत्रा[च्] चेतस एन आगन् ।	यदद भ्रात * भ्रेतमो न आग
	यावन्तो अस्मान् पितरस् सचन्ते तेषा सर्वेषा शिवो [अ]स्तु मन्यु ॥९॥	* स्मात् * म ान्ये
शौ ६ ११७ १ तै आ २ ३ २	अपमित्यम् अप्रतीत्त यद् अस्मिन् यमस्य येन बलिना चरामि ।	अपमृत्युम प्रतीन * * नस्वेन * *
[साम म २ ३ २०	इद तद् अग्ने अनृणो भवामि जीवन्न् एव प्रति ददामि सर्वम् ॥१०॥	एन * * *
	॥का° १॥	
	१६ ५०	
शौ ६ ११७ २	इहैव सन्त× प्रति दद्म एतज् जीवा जीवेभ्यो नि हराम एनत् ।	दद्म हाम *
	अपमित्य धान्य यज् जघसाग्निर् मा तस्माद् अनृण कृणोतु ॥१॥	अपमृत्यु * * जघामा अग्निर्
शौ ३	अनृणा अस्मिन्न् अनृणा× परस्मिस् तृतीये नाके अनृणास् स्याम ।	अनृणास्मिन्
	ये देवयाना उत पितृयानास् सर्वान् पथो अनृणा अक्षीय ? ॥२॥	पित्र्याणास् सर्वां * * * [प्समाना
शौ ६ ११८ १	यद् धस्ताभ्या चकृमा किल्बिषाण्य् अक्षाणाम् अक्तम् अभिलिप्समाना ।	* अस्ताभ्या * किल्बिषम् अक्षम् * अभिलि-
	उग्रपश्ये उग्रजितौ तद् अद्याप्सरसाव् अनु दत्ताम् ऋण न. ॥३॥	* * चद् अधाप्सरसाम् * * ऋड *
शौ २	उग्रंपश्ये राष्ट्रभृत् किल्बिषाणि यद् अक्षवृत्तम् अनु दत्तं नस् तत् ।	* °भृत. किल्बिष * * * दत्त न्वस * [आयुत
	ऋणान् नो नर्ण यद् यरुछमानो यमस्य लोके अधिरज्जुर् आयत् ॥४॥	नृणवा नो नृणवा * अयदछमानो * * अधियज्जर्
शौ ३	यस्मा ऋण यस्य जायाम् उपैमि य याचमानो अभ्यैमि देवा. ।	* रुणी * * उपैमे * याजमानो अअभ्येमहे । वा
शौ वाच वाविषुः	ते (वाजिन् वाजिभिर् ? मोत्तरां मद् देवपत्नी अप्सरसाव् अधीतम् ॥५॥	* * * * अद् येवपत्नी अप्सरसाप् अदीतम्
शौ ६ ११९ १	यद् अदीव्यन्न् अहम् ऋणं कृणोम्य् अदास्यन्न् अग्न उत सगृणामि ।	यदि दैव्य नाहम् * * अतामस्मिन्न् * * मगृणन्तु

	वैश्वानरो नो अधिपा वसिष्ठ उरुं नयातु सुकृतस्य लोकम् ॥६॥	* * धिपानो
शौ ३	वैश्वानर× पावया[न्] न× पवित्रैर् यत् संगरम् अभिधावाम्य् आशाम् ।	सगलम् अवि° *
	अनाजानन् मनसा याचमानो यत् तत्रैनो ऽप धित्सामि ॥७॥	अनाजानां यत्र त्वैनोप दिश्छामि
शौ २	वैश्वानराय प्रति वेदयामि तद् अनृण संगरो देवतासु ।	* * वेदयामे
	स एतान् पाशान् विचृत प्र वेदाथ एकेन सह सं भवेम ॥८॥	* यतान् * * * वेदा अद्रा * * * *
शौ ६ १२० १	यद् अन्तरिक्ष पृथिवीम् उत द्यां यन् मातरं पितर वा जिहिंसिम ।	
	अग्निर् मा तस्माद् एनसो गार्हपत्य× प्र मुञ्चतु ॥९॥	
शौ २	भूमिर् मातादितिर् नो जनित्रं भ्रातान्तरिक्षम् अभिशस्त्या नः ।	* माता अदितिर्
	द्यौर् न× पिता पित्र्याच् छ भवाति जामिम् ऋत्वा माव पत्सि लोकात् ॥१०॥ ॥का° २॥	* * * पित्र्यात् सम्भवामि जहामि वृत्वा लोकाम् [मविश्य

१६ ५१

शौ ६ १२० ३	यत्रा सुहार्दस् सुकृतो मदन्ति विहाय रोग तन्वस् स्वाया. ।	तन्व स्याया।
	अश्लोणा अङ्गैर् अह्रुतास् स्वर्गे तत्रा पश्येम पितरौ च पुत्रान् ॥१॥	अश्रुणागैर् हरितास् पुत्रौ
शौ ६ १२१ १[१]	विषाणा पाशान् उत वि ष्याध्य् अस्मद् य उत्तमा अधमा वारुणा ये ।	विषाणा पाशा * * इय तथषद् उत्तमाधमा * *
शौ २[१]	यद् दारुणा बध्यसे यच् च रज्ज्वा यद् भूम्या बध्यसे यच् च वाचा ॥२॥	* * बध्मे बद्धसे * * *
शौ ३। पै १ ९९ २[१],३ २ ४[१]	उद् अगाता भगवती विचृतौ नाम तारके ।	* * * विद्गृतौ
	प्रेहामृतस्य यच्छतां प्रैतु बद्धकमोचनम् ॥३॥	* यश्छत प्रतो *
शौ ४	वि जिहीष्व लोक कृणु बन्धान् मुञ्चासि बद्धकम् ।	* जीष्व * * बद्धा
	योन्या इव प्रच्युतो गर्भ× पथस् सर्वा अनु गच्छा ॥४॥	* यथः * * पृथक्
शौ ६ १२२ १ पै २ ६० २	त प्रजानन् [प्रति गृह्णाति विद्वान् बृहस्पति× प्रथमजा ऋतस्य ।	} त प्रजानन् इत्यका
	[अस्माभिर् दत्त जरस× परस्ताद् अच्छिन्न तन्तुम् अनु स तरेम] ॥५॥	
शौ २	तत तन्तुम् अत्य् एके तरन्तु येषा दत्तम् आयन पित्र्येण ।	नद तदत्तम् * * चरन्तु * धत्तम् येन *
	अबन्ध्व् एके जनन्त× प्रयच्छान् दातु त शिक्षान् स स्वर्ग एषाम् ॥६॥	अबन्ध * * प्रयश्छा * * शिक्षा म * *
शौ ३	अन्वारभेथाम् अनुसरभेथाम् एत लोक श्रद्दधानास् सचन्ते ।	°रभेताम अनुपरभेताम् * * श्रद्धदाना सृजन्ते
	यद् वा पूर्तं प्रविष्टम् अग्नौ तस्य गुप्तये दम्पती स श्रयेथाम् ॥७॥	विद् बान्
शौ ६ १२३ ३	देवा× पितर× पितरो देवा ।	
	यो ऽस्मि सो ऽस्मि सो ऽयम् अस्मि ॥८॥	
शौ ४	¿ प्रशजामि शतजामि मेजने स्य ? ।	
	समैष्णवस्तुष्णोशु ? शान्त शिवं कृतं तस्मान् मायम् ? ॥९॥	
शौ ५	नाके राजन् प्र[ति तिष्ठ तत्रैतत् प्रति] तिष्ठतु ।	* राज
	विद्धि पूर्तस्य नो राजन् स देव सुमना भव ॥१०॥ ॥का° ३॥	विद्ध * * राज .

१६ ५२

	अपास्माद् ब्राह्मण्यां सधाम् अप धारां नि दध्मसि ।	* ब्राह्मण्य * अपा
	इन्द्राग्नी विश्ववेदसाव् अर्णवाद् अधि मुञ्चताम् ॥१॥	* नवस्ववेदसा वर्णावाद् * *
	नमस् ते ब्राह्मणसधे अपरे ह्य् अतप्त ? ।	* * ब्राह्मणामन्वे
	यो ऽस्मान् द्वेष्टि य च वय द्विष्मस् तं ते प्र सुवामि विधुमध्यं प्र सूर्याः ॥२॥	
	अपार त्वाहुर् अर्णवम् ¿ अनुर् याजाङ्क ? विदु. ।	
	यस् त ¿ वेदो नरम् ? आस्य महत् साक्षाद् वदिमुखम् ॥३॥	
	तथ निर्याण तत ते विदु ।	* निर्याण
	इन्द्रेण कलशा योनिर् नरको ऽस्या× कुलायम् ॥४॥	* क्लिशा * * स्या *
	महान् समुद्रो रजसो विमान ।	मह
	स्वर्गे लोके अपि न× कृणोतु ॥५॥ ॥का° ४॥	स्वर्ग

१६.५३

शौ ११ ३ १	तस्यौदनस्य बृहस्पति[शि] शिरो ब्रह्म मुखम् ॥१॥	
शौ २ नाना	सूर्याचन्द्रमसाव् अक्ष्यौ बृहद्रथन्तरे श्रोत्रे ॥२॥	* अक्षौ

	अग्निर् आस्य विद्युद् जिह्वा ॥३॥	
	मरुतो दन्ता× पवमान× प्राण. ॥४॥	* * पवान- *
	ओषधयो लोमानि वनस्पतय× केशाः ॥५॥	
	समुद्रो मूत्रम् अश्विना प्रपदे ॥६॥	
शौ १८	चरुं पञ्चबिलम् उख घर्मो ऽभीन्धे ॥७॥	,घर्ममभियदुहे
शौ ३	चक्षुर् मुसल काम उलूखलम् ॥८॥	* * कम् ऊ°
शौ ४	[दितिश्] शूर्पम् अदिति[श्] शूर्पग्राही वातो अपाविनक् ॥९॥	वामोम् अपाविनट्
शौ ५	गावस् तण्डुला अश्वा× कणा मशकास् तुषा. ॥१०॥	गावास् स्तण्डुलाश्वनः * मषकास् *
शौ ६ कब्रु फलीकरणा शरो ऽभ्रम्	खमुत् ? फलीकरणा[ ] ॥११॥	
शौ ७	श्यामम् अयो ऽस्य मांम [लोहितम्] अयो लोहितम् ॥१२॥	* * लोहितम् अयो स्य मास
शौ ८	त्रपु भस्मार्जुनम् अस्थि हरित वर्ण. पुष्कल गन्ध ॥१३॥	त्रिपु * अर्न्तार्
{	खल× पात्रम् अष्टारी बाहू ॥१४॥	फल-
शौ ९,१०	स्फ्याव् असौ गुदा वरत्रा. ॥१५॥	स्फामुषदा वरत्रा
}	ईषानूक्य युगानि जत्रव. ॥१६॥	यथानूक्य * चत्रव
शौ १३	ऋतं हस्तावाभिषेचन कुल्योपसेचनम् ॥१७॥	ऋ न हस्तामभिषेचन *
शौ १७	आर्तवा× पक्तारो अग्नि× प्राशिता ब्राह्मण× प्रतिग्रहीता ॥१८॥ ॥का ५॥	प्रतिगृह्नता

१६ ५४

शौ ११.३ ११	तस्यौदनस्य भूमि× कुम्भी द्यौर् अपिधानम् ॥१॥	मस्योदनस्य
शौ ६	शरो ऽभ्रम् उषा निहारः ॥२॥	शिरो * उष्या *
शौ १६	बृहद् आयवन रथन्तर दर्वी ॥३॥	* आयमनो रथन्तर *
शौ १२ {	दिश× पार्श्वे सीता× पर्शव. ॥४॥	* पार्शे शीता पार्श्वम्
	सिकता ऊबध्य वलनम् उपस्तरणम् ॥५॥	मिकता उपध्य वललम् *
	अहोरात्रे विक्रमणे ओदनस्य वर्ष प्रोक्षण मरुत× परि [द]धति ॥६॥	मोक्षण * पर्थ *
	मरुत× किष्वदिव ? परिधय. ॥७॥	
शौ १४,१५	ऋचा कुम्भ्य् [अ]धिनीयते सार्त्विज्येन प्रेष्यते ब्रह्मणा प्रतिगृह्यते ॥८॥	* कुम्भि ब्राह्मणा *
शौ २१	[स य] एतस्यौदनस्यैव महिमानं विद्या[त्] ॥९॥	एस्यौ° * *
शौ २४	नाल्प इति ब्रूयान् नानुपसेचन इति नेद च किं चेति ॥१०॥	* यितु भया °मचनेति नैद चिग *
शौ २५	यावद् दाताभिमनस्येत तन् नातिवद[त्] ॥११॥	* दताभिमनस्ये त्वत्र *
शौ १९	ओदनेन यज्ञवचस् सर्वे लोकास् समाप्या ॥१२॥	* यज्ञवतस
शौ २०	अस्मिन् समुद्रो द्यौर् भूमिस् त्रयो ऽवरपर श्रिताः ॥१३॥ ॥का° ६॥	स्त्रत

१६ ५५

शौ ११ ३ २६	ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× [प्राच्य त्वम् ओदनं प्राशी] ।	
शौ नास्ति	यस् त्वाम् ओदन इति कस्यैन शीर्ष्णा प्राशीः ॥१॥	कस्यन * प्राशी
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राच्य त्वम् ओदन प्राशी ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन मुखेन प्रा[शी] ॥२॥	यन * *
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राच्यं त्वम् ओदन प्राशी ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् अक्षीभ्यां प्रा[शी] ॥३॥	येनम् * * (एवम् उत्तरत्र)
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राच्य त्वम् ओदन प्राशी. ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन श्रोत्राभ्या प्रा[शी] ॥४॥	
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राच्य त्वम् ओदन प्राशी. ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् आस्येन प्रा[शी] ॥५॥	
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदनं प्राशी× प्राच्य त्वम् ओदनं प्राशी ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन जिह्वया प्रा[शी] ॥६॥	
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राच्य त्वम् ओदन प्राशीः ।	
	[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन दन्तै× प्रा[शी·] ॥७॥	
	[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदनं प्राशी× प्राच्यं त्वम् ओदनं प्राशी. ।	

[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन प्राणै× प्रा[शी·] ॥८॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदनं प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् उरसा प्रा[शी] ॥९॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्यं त्वम् ओदनं प्राशीः ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन व्यचसा प्रा[शी] ॥१०॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन पृष्ठेन प्रा[शी] ॥११॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् उदरेण प्रा[शी] ॥१२॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी· ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैन वस्तिना प्रा[शी]॥ १३॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् ऊरुभ्यां प्रा[शी·] ॥१४॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति कस्]यैनम् अष्ठीवद्भ्यां प्रा[शी] ॥१५॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति] कस्यैनं पद्भ्यां प्रा[शी] ॥१६॥
[ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदनं प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
[यस् त्वाम् ओदन इति] कस्याम् एन प्रतिष्ठाया प्राशी ॥१७॥ प्राशीत्
ब्रह्मवादिनो वदन्ति प्रत्यञ्चम् ओदन प्राशी× प्राञ्च्य त्वम् ओदन प्राशी ।
यस् त्वाम् ओदन इति कस्यैन हस्ताभ्यां प्राशी ॥१८॥ ॥का॰ ७॥ कस्येन * प्राशीत्

१६ ५६

शौ ११ ३ ३२ ततश् चैनम् अन्येन शीर्ष्णा प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेनम् * शार्षा * याभ्यां मेदम् * प्राश्न
शिरस् ते अव पतिष्यतीत्य् एनम् आह ॥१॥ * स्वाव * * *
शौ ३५ [ततश् चैनम् अन्येन मुखेन प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।
[इत्य् एनम् आह ॥२॥]
शौ ३४ ततश् चैनम् अन्याभ्याम् अक्षीभ्यां प्राशीर् याभ्यां चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेदम् अनाभ्याम् मेदम् * प्राश्न
अन्धो भविष्यसीत्य् एनम् आह ॥३॥
शौ ३३ ततश् चैनम् अन्याभ्या श्रोत्राभ्या प्राशीर् याभ्यां चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेदम् अन्नाभ्यम् मेदम् * प्राश्न
बधिरो भविष्यसीत्य् एनम् आह ॥४॥
[ततश् चैनम् अन्येनास्येन प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।
[इत्य् एनम् आह ॥५॥]
शौ ३६ [ततश् चैनम् अन्यया जिह्वया प्राशीर् येन चेदम अग्रे प्राश्नन् ।
[जिह्वा ते मरिष्यतीत्य् एनम् आह ॥६॥]
शौ ३७ ततश् चैनम् अन्यैर् दन्तै× प्राशीर् यैश् चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेदम् अन्नैर् * * याभ्या मेदम् * प्राशीर्
दन्तास् ते शत्स्यन्तीत्य् एनम् आह ॥७॥ * * शछ्मीत्य् * * [याभ्या मेदमग्रे प्राश्न
शौ ३८ [ततश् चैनम् अन्यै× प्राणै× प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।]
प्राणास् त्वा हास्यन्तीत्य् एनम् आह ॥८॥
शौ ४१ [ततश् चैनम् अन्येनोरसा प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।
[इत्य् एनम् आह ॥९॥]
शौ ३९ ततश् चैनम् अन्येन व्यचसा प्राशीर् येन चेद[म् अ]ग्रे प्राश्नन् । * चेदम् याभ्या मेद * प्राश्न
राजयक्ष्मस् त्वा हनिष्यतीत्य् एनम् आह ॥१०॥
शौ ४० ततश् चैनम् अन्येन पृष्ठेन प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेदम् * * * याभा मेदम् * प्राश्न
विद्यु[त्] त्वा हनिष्यतीत्य् एनम् आह ॥११॥
शौ ४२ ततश् चैनम् अन्येनोदरेण प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेनम् अन्येन उदरेण * याभा मेदम् * प्राश्न
ऊरू त उध पत्स्येते इत्य् एनम् आह ॥१२॥ * * * पृषछेतेत्य् * *
शौ ४३ ततश् चैनम् अन्येन वस्तिना प्राशीर् येन चेदम् अग्रे प्राश्नन् । * चेनम् * * * याभा मेदम् * प्राश्न
अप्सु मरिष्यसीत्य् एनम् आह ॥१३॥ * मरिष्यतीत्य् * *

शौ ४४	ततश् चैनम् अन्याभ्याम् ऊरुभ्यां प्राशीर् याभ्यां चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।	* चेनम् अन्येन * * याभ्या मेदम् * प्राष्ण
	वरुणस् त्वा छास्यतीत्य् एनम् आह ॥१४॥	* * इछमीत्य् * *
शौ ४५	ततश् चैनम् अन्याभ्याम् अष्ठीवद्भ्यां प्राशीर् याभ्यां चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।	* चेदम् अन्येन अष्ठीवद्भ्या * याभ्या
	श्रामो भविष्यसीत्य् एनम् आह ॥१५॥	इयामो [मेदम् * प्राष्ण
शौ ४६	ततश् चैनम् अन्याभ्या पद्भ्यां प्राशीर् याभ्यां चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।	* नेनम् अन्यन * * याभ्या मेदम् * प्राष्णा
	सर्पस् त्वा छास्यतीत्य् एनम् आह ॥१६॥	* * इछमीत्य् * *
शौ ४९	ततश् चैनम् अन्यया प्रतिष्ठया प्राशीर् यया चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।	* नेनम् अन्येनो प्रतिष्ठाया * याभ्या मेदम्
	अप्रतिष्ठानो मरिष्यसीत्य् एनम् आह ॥१७॥	अप्रअप्रतिष्ठानो [* प्राष्ण
शौ ४८	ततश् चैनम् अन्याभ्यां हस्ताभ्या प्राशीर् याभ्या चेदम् अग्रे प्राश्नन् ।	* चेनम् अन्य प्रतिष्ठाया * * याभ्या मीदम्
	ब्राह्मण हनिष्यसीत्य् एनम् आह ॥१८॥ ॥का° ८॥	ब्राह्मणो [* प्राष्ण
	१६ ५७	
	[ओदन प्राशीत् ।	
शौ ११ १ ३२	तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	माहम आदन ओदनं
	बृहस्पतिना शीर्ष्णाशीत् ॥१॥ [ओदन प्राशीत् ।]	* शीर्ष्णाशीद्
शौ ३५	[तम् अहं न प्रत्यञ्चं न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	ब्रह्मणा मुखनाशीत् ॥२॥ [ओदन प्राशीत् ।]	* मुखेन आशीत
शौ ३४	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	सूर्याचन्द्रमसाभ्याम् अक्षीभ्याम् आशीत् ॥३॥ [ओदन प्राशीत् ।]	सूर्यांश्च द्रममौषामर्साभ्या *
शौ ३३	[तम् अहं न प्रत्यञ्चं न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	रथन्तराभ्या श्रोत्राभ्याम् आशीत् ॥४॥ [ओदन प्राशीत् ।]	
	[तम् अहं न प्रत्यञ्च न पराञ्चं नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	अग्निनास्येनाशीत् ॥५॥ [ओदन प्राशीत् ।]	अग्नास्येन आशाद्
शौ ३६	[तम् अहं न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	विद्युता जिह्वयाशीत् ॥६॥ [ओदन प्राशीत् ।]	* जिह्वया आशीर्
शौ ३७	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	मरुद्भिर् दन्तैर् आशीत् ॥७॥ [ओदन प्राशीत् ।]	मनद्भिर्
शौ ३८	[तम् अह न प्रत्यञ्चं न पराञ्चं नाहम् ओदन न माम् ओदनो ओदन	
	सप्तऋषिभि× प्राणैर् आशीत् ॥८॥ [ओदन प्राशीत् ।]	
शौ ४१	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	पृथिव्योरसाशीत् ॥९॥ [ओदनं प्राशीत् ।]	पृथिव्योरमा आशीद्
शौ ३९	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	अन्तरिक्षेण व्यचसाशीत् ॥१०॥ [ओदन प्राशीत् ।]	* व्यनमा आशीद्
शौ ४०	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	दिवा पृष्ठेनाशीत् ॥११॥ [ओदन प्राशीत् ।]	युवा पृष्ठेन आशीत्
शौ ४२	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	[सत्यनोदरेणाशीत् ॥१२॥] [ओदन प्राशीत्]	
शौ ४३	[तम् अहं न प्रत्यञ्चं न पराञ्चं नाहम् ओदनं न माम् ओदन ओदन	
	समुद्रेण वस्तिनाशीत् ॥१३॥ [ओदन प्राशीत् ।]	* वस्तिना आशीर्
शौ ४४	[तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	मित्रावरुणयोर् ऊरुभ्याम् आशीत् ॥१४॥ [ओदन प्राशीत् ।]	
शौ ४५	[तम् अह न प्रत्यञ्चं न पराञ्च नाहम् ओदनं न माम् ओदन ओदन	
	ऋतस्याष्ठीवद्भ्याम् आशीत् ॥१५॥ [ओदन प्राशीत् ।]	ऋतस्यानष्ठीवद्भ्याम् *
शौ ४६	[तम् अहं न प्रत्यञ्चं न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	सवितु× पद्भ्याम् आशीत् ॥१६॥ [ओदन प्राशीत् ।]	
शौ ४९	[तम् अहं न प्रत्यञ्चं न पराञ्चं नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	
	तस्यां प्रतिष्ठायां प्राशीत् ॥१७॥ [ओदन प्राशीत् ।	
शौ ४८	तम् अह न प्रत्यञ्च न पराञ्च नाहम् ओदन न माम् ओदन ओदन	* आह माहम् * ओदने
	सत्यस्य हस्ताभ्यां त एन प्राशिषुस् त एनम् आरुरोहन् त एनम्	* * तेन * तेनम् आरुरोहत तेनम्
	अजीगमन् ॥१८॥	अजीजगम

	८ यत्तस्मां वै लोकां लोकास् त्रयस्त्रिंशत प्रजापतिन् निर्मितः ? ।	
	यत् त्रयस्त्रिंशत् प्रजापति× प्रष्ठा× पुण्यलोका॰ ।	* * °पतिस् पष्ठा× *
	तस्य सर्वे अभिचिता [अ]विरुद्धा भवन्ति य एवं वेद ॥१८॥ ॥का°९॥	तेस्य * * * भवन्ती
	१६ ५८	
	एष वा ओदनस् सर्वाङ्गस् सर्वात्मा सर्वपरुस् सर्वपात् सर्वपृष्ठ॰ ॥१॥	सर्वपृष्ठ वाः
शौ ११ ३ ३२	सर्वाङ्गस् सर्वात्मा सर्वपरुस् सर्वपात् सर्वपृष्ठो भवति य एव वेद ॥२॥	सर्वपृष्ठयो
शौ ५४	य एव विदुष उपद्रष्टा भवति प्राण रुणद्धि ॥३॥	* * वेदुषोपद्रष्टा भवत्युपद्रष्टा * वृणद्धि
शौ ५५	न च प्राणं रुणद्ध्य् अथ सर्वस् स जीयते ।	* * * वृणद्ध्य् अज * * * अथ सर्वस् स जीयते
शौ ४९	अथैनम् आहाप्रतिष्ठानो ऽनायतनो मरिष्यसीति ॥४॥	* आह प्रतिष्ठानो
	अप्रतिष्ठान एवानायतनो य एव विदुष उपद्रष्टा भवति ॥५॥	अप्रतिष्ठान्यवानायतनो * * विदुषोपद्रष्टा *
	॥का°१०॥ ॥अनु°९॥	
	१६.५९	
शौ १० २ १	केन पार्ष्णी आभृते पुरुषस्य केन मांसं सभृतं केन गुल्फौ ।	* * याभृते पौरुषस्य
शौ केनोच्छ्लङ्खौ	केनाङ्गुली× पेशनी× कन खानि केनौच्छ्लिनकौ ? मध्यत× क× प्रतिष्ठाम् ॥१॥	* पेशिनी * खनि
शौ २	कस्मान् नु गुल्फाव् अधराव् अकृण्वन्न् अष्ठीवन्ताव् उत्तरौ पूरुषस्य ।	इकृण्वन्न् अष्ठीवन्ताम् उत्तरो पौरुषस्य
	निर्ऋत्य जङ्घे न्य् अदधु× क स्विज् जानुनोस् सधी क उ तज् जजान ॥२॥	निर्ऋति * नि दधुः कस्य जानिनो सधी मूच
शौ ३	चतुष्टय युज्यते संहितान्त जानुभ्याम् ऊर्ध्वं शिथिर कबन्धम् ।	चतुष्ट * संहतात्व * * शधि * [जाना
	श्रोणी यद् ऊरू क उ तज् जजान याभ्या कुसिन्ध सुधृत बभूव ॥३॥	शोणी * ऊरो व * * जहानौ
शौ ४ य उरो ग्रीवाश्चिक्यु	कति देवा× कतमे त आसन् ८ नीलश् चक्रोर् अप्रिय ? पूरुषस्य ।	* * कतिमे पौरुषस्य
	कति स्तनौ न्य् अदधु× क× कफोडौ कति स्कन्धान् कति पृष्टीर् अचिन्वन् ॥४॥	* * नि दधु× * कपोलौ अजिन्व
शौ ५	को ऽस्य बाहू सम् अभरद् वीर्यं कृणवाद् इति ।	कृणवान् *
	असौ [को] अस्य तद् देव× कुसिन्ध आ दधाद् अधि ॥५॥	अशो स्य * * कसिन्धा * *
शौ ८	मस्तिष्कम् अस्य यतमो ललाट ककाटिका प्रथमो य× कपालम् ।	* अरित
²शौ * * हन्वो पूरुषस्य	चित्वा चित्य पुरुषस्य मह्नो दिव रुरोह कतमस् स देव॰ ॥६॥	यद्दा चिक्य * * दिवो * कतमस्य देवा॰
शौ ६	कस् सप्त खानि वि ततर्द शीर्षणि कर्णाव् इमौ चक्षणी नासिके मुखम् ।	* * षाणि * * शीर्षाणि कर्णामव् चक्षिणी
	येषां पुरुत्रा विजयस्य मह्मनि चतुष्पादो द्विपादो यन्ति यामम् ॥७॥	येषा * विजायस्य महन्मनि योमून् [नासिसी *
शौ ७	हन्वोर् हि जिह्वाम् अदधात् पुरूचीम् अधा महीम् अधि शिश्राय वाचम् ।	अर्हनोर * * अदधातु * अधाय मयीम् अध
	[स] वरीवर्ति महिना व्योमन्न् अ[पो] वसान× क उ चित् प्र वेद ॥८॥	व्योम [मस्थाय *
शौ २६	मूर्धानम् अस्य ससीव्याथर्वा हृदयं च यत् ।	* * ससीद्वाथर्वा
	मस्तिष्काद् ऊर्ध्वं प्रेरयत् पवमा[नो] ऽधि शीर्ष्णः ॥९॥	
शौ २७	तद् वा अथर्वणश् शिरो देवकोशस् समुब्जितः ।	* वाथर्वणश् समुपजित
	तत् प्राणो ऽभि रक्षति शिरो अन्नम् अथो मनः ॥१०॥ ॥का°१॥	* * * रक्षत श्रीमनम् * *
	१६ ६०	
शौ १० २ ९	प्रियाप्रियाणि बहुला स्वप्नं संबाधतन्द्र्यः ।	* * स्वप्नो °तन्द्रिय
	आनन्दान् उग्रो नन्दांश् च तान् उद् वहति पूरुष ॥१॥	आनन्दम् अद् * पौरुष
शौ १०	आर्तिर् अवर्तिर् निर्ऋति× कुतो ऽधि पुरुषे ऽमति॰ ।	* वर्ति * * थि× * *
	राद्धिस् समृद्धिर् अतिवृद्धिर् मतिर् उदितय× कुतः ॥२॥	आध्य॰ उतदय× कुता×
शौ ११	को ऽस्मिन्न् आपो ऽदधाद् विषूवृत× पुरूच्युतस् सिन्धुसृत्याय जाता ।	पुरूच्यतस् °सृत्याय जाता
	तीव्रा अरुणा लोहिनीस् ताम्रधूम्रा ऊर्ध्वा अवाची× पुरुषे तिरश्ची॰ ॥३॥	तीव्रारुणा वाती× * तिरश्ची
शौ १२	को ऽस्मिन् रूपम् अदधात् को मह्मानं च नाम च ।	ज
	गातु को ऽस्मिन् क× केतु च कश् चरित्राणि पूरुषे ॥४॥	* * सिश्चि * केतुश् पौरुषे
शौ १७	को ऽस्मिन् रेतो ऽदधात् तन्तुर् आ तायताम् इति ।	तीयताम् इतः
	मेधां को ऽस्मिन्न् अध्य् औहत् को वाण को नृतं दधौ ॥५॥	* * सिरध्यहत् * वाशा * अनृतं *
शौ १५	को वाससा पर्य् अदधात् को ऽस्यायु[र् अ]कल्पयत् ।	* * परि द्धात्
	बल को ऽस्मै प्रायच्छत् को ऽस्याकल्पयज् जवम् ॥६॥	* * स्मै जीव

शौ ११	को ऽस्मिन् प्राणम् अवधात् को अपानं व्यानम् उ ।	
	समानम् अस्मिन् को देवो ऽधि शिश्राय पूरुषे ॥७॥	. शुश्राव पौरुषे
शौ १४	को ऽस्मिन् यज्ञम् अदधाद् एको ऽग्रे अधि पूरुषे ।	पौरुषे
	को ऽस्मिन् सत्यं को अनृतं को मृत्युं को अमृत दधौ ॥८॥	
शौ १६	केनापो ऽन्व् अतनुत केनाहर् अकृणोद् रुचे ।	केनाप्नोन्वतनत * * रजे
	उषस केनान्व् ऐन्द्ध केन सायंभव ददे ॥९॥	* केनार्वेद केना * *
शौ १८	केनेमां भूमिम् और्णोत् केन पर्य् अभवद् दिवम् ।	* * ऊर्णो युव
	केनाभि मह्ना पर्वतान् केन कर्माणि पूरुषः ॥१०॥ ॥का° २॥	* * पर्वना पौरुषात्

१६ ६१

शौ १० २ २२ दैवजनीर्विश॰	केन देवां अनु क्षियति केन देवीर् अजनयद् दिश॰ ।	* देवां * क्षीयति
	केनेदम् अन्यन् नक्षत्र केन सत् क्षत्रम् उच्यते ॥१॥	केनदम् अन्य
शौ १९[११]	केन पर्जन्यम् आप्नोति केन सोम विचक्षणम् ।	
शौ २०[३४]	केनेदम् अग्नि पुरुष× केन संवत्सर ममे ॥२॥	मिमे
शौ २४	केनेय भूमिर् निहिता केन द्यौर् उत्तरा हिता ।	केनेद * निहत॰
	केनेदम् ऊर्ध्वं तिर्यक् चान्तरिक्ष व्यचो हितम् ॥३॥	* ऊर्ध न्यक्वाच अन्तरिक्ष वचो *
शौ २५	ब्रह्मणा भूमिर् निहिता ब्रह्म द्याम् उत्तरां दधौ ।	ब्राह्मणा * नियता * ज्याम् * *
	ब्रह्मेदम् ऊर्ध्वं तिर्यक् चान्तरिक्ष व्यचो हितम् ॥४॥	* ऊर्ध त्रियक् चान्मान्तरिक्ष वचो *
शौ २०	केन श्रोत्रियम् आप्नोति केन सोम विचक्षणम् ।	
	केनेदम् अग्नि पुरुष× केन संवत्सरं ममे ॥५॥	मिमे
शौ २१[११]	ब्रह्म श्रोत्रियम् आप्नोति ब्रह्मेम परमेष्ठिनम् ।	
शौ १९[३४]	ब्रह्म यज्ञ च श्रद्धां च ब्रह्मास्मिंश् च हित मनः ॥६॥	* यज्ञस्य श्रद्धा * मह्मासि * इत *
	क इदम् अस्थि [सम् अ]सृजत क इदं मांस सम् अभरत् ।	* * अस्मिन् आभरत्
	क इमां त्वच च [लोम च] क इदं रूप सम् ऐरयत् ॥७॥	ईरयत
	ब्रह्मास्थि सम् [अ]सृजत ब्रह्म मांस सम् अभरत् ।	ब्रह्मासित * * ब्रह्मे आभरत्
	ब्रह्म त्वच च लोम [च] ब्रह्म रूप सम् ऐरयत् ॥८॥	ब्रह्मा ईरयत्
	क इदं चक्षुर् असृजत क× प्राणं कण्व् आमयत् ? ।	प्राणे * *
	क इदं मनश् च वाचं च क इमां सम् अभरत् पुरम् ॥९॥	अतत् *
	ब्रह्म चक्षुर् असृजत ब्रह्म खे ? प्राणम् आवयम् ? ।	
	ब्रह्म मनश् च वाचं च ब्रह्मेमां सम् अभरत् पुरम् ॥१०॥ ॥का° ३॥	ब्रह्मा * अभवत् *

१६.६२

शौ १० २ ३०	नैन चक्षुर् जहाति न प्राणो जरस× पुरा ।	जरजम- पुर॰
	पुर यो ब्रह्मणो वेद यस्मात् पुरुष उच्यते ॥१॥	
शौ २९	यो वै ता ब्रह्मणो वेदामृतेनावृतां पुरम् ।	वेदावृतेनानामृत *
	तस्मै ब्रह्म च ब्राह्माश् चायु× प्राणं प्रजां ददुः ॥२॥	* * * ब्रह्मेश्चाश * प्रण * दधुः
शौ ३१	अष्टाचक्रा नवद्वारा देवाना पूर् अयोध्या या ।	* नवद्वारा देवान * अयोध्य *
	तस्यां हिरण्मय× कोशस् स्वर्गो ज्योतिषावृत॰ ॥३॥	* * केशस् * ज्योरुपाभृता
शौ ३२	तस्मिन् हिरण्मये कोशे त्र्यरे त्रिप्रतिष्ठित ।	* * केशे
	तस्मिन् यद् अन्तर् आत्मन्वत् तद् वै ब्रह्मविदो विदु॰ ॥४॥	* * * आत्मन्वर्
शौ ३३	प्रभ्राजमानां हरिणीं यशसा संपरीवृताम् ।	* * यससा सवरीवृताम्
	पुर हिरण्मयीं ब्रह्मा विवेशापराजिताम् ॥५॥ ॥का° ४॥	पुरो * ब्रह्मा विवेशाचपराजित॰

१६ ६३

शौ १० ३ १	अय ते वरणो मणिस् सपत्नक्षयण× कृत॰ ।	* * वरुणो * सपत्न क्षेणभ *
	तेना रभस्व त्व शत्रून् प्र मृणीहि दुरस्यत ॥१॥	* रभस्य * शत्रून् * मृणीह *
शौ २	प्रैनां शृणीहि प्र मृणा रभस्व मणिस् ते ऽस्तु पुरएता पुरस्तात् ।	नैना श्रीहि प्रयता परस्यत्

	अवारयन्त वरणेन देवा अभ्याचारम् असुराणां श्वश्श्व॰ ॥२॥	* वरुणेन * अभ्यातारम् * स्यश्च
शौ ३	अन्व् आरक्षद् वरणो विश्वभेषजस् सहस्राक्षो हरितो हिरण्मयः।	* * वरुणो * * वृतो *
	यस् ते शत्रून् अधरान् यातयाति पूर्वस् तान् दभ य उ त्वा द्विषन्ति ॥३॥	* * शतून् * यातयामि * * दम्न * * *
शौ ४	अय ते कृत्यां विततां पौरुषेयम् अय वधम्।	* * * भ्यततां [दिशन्ति
	अय ते सर्व पाप्मान वरणो वारयिष्यते ॥४॥	वरुणो *
शौ ५	वरणो वारयाता इद देवो बृहस्पति॰।	वरुणो वारया।वता
	यक्ष्मं प्रतिष्ठा यो ऽस्मिन् तम् उ देवा अवीवरन् ॥५॥	यक्ष्मा वीवर
शौ ६	स्वप्न सुप्त्वा यदि पश्यामि पापं मृगस् सृत यदि धावाद् अजुष्टम्।	स्वप्नो स्वप्त्वाभि * * मृगश्रुत * धावारिजुष्ट
	परिक्षवाच् छकुन॰ पापवादाद् अयं मणिर् वरणो वारयातै ॥६॥	परिश्ठवाश् छकुनैः पापवाराद् * * वरुणो *
शौ ७	अरात्या मा निर्ऋत्या अभिचाराद् अथो भया[त्]।	रभ्या * निर्ऋत्याद्
	मृत्योर् ओजीयसो वधात् त्व वरण वारय ॥७॥	मृत्युर् ओजीयसो * * वरुण *
शौ ९	वरणेन प्र व्यथिता भ्रातृव्या मे सबन्धव।	वरुणेन * व्यथता मबान्धवः
	असूर्त रजो ऽप्य् अगुस् त यन्त्व् अधमं तम॰ ॥८॥	असून्ता तसा
शौ ८	यन् मे माता यन् मे पिता भ्रातरो यच् च मे स्वा यद् एनश् चकृमा वयम्।	इवा * * *
	तस्मान् नो वारयिष्यत इदं देवो बृहस्पति॰ ॥९॥	
शौ १०	अरिष्टो ऽयम् अरिष्टगुर् आयुष्मान् सर्वपूरुष।	सर्वपौरुषस
	त माय वरणो मणि॰ परि पातु दिशोदिश ॥१०॥ ॥का॰५॥	* * वरुणो * * * दिशोमणि

१६ ६४

शौ १० ३ ११[१ २]	अय मे वरण उरसि राजा देवो वनस्पति।	* * वरुणोरसि * * *
शौ १२[३ ४]	स मे क्षत्र च राष्ट्र च पशूश् चौजश् च मे दधत् ॥१॥	* * क्षत्र वोजश
शौ १२[१ २]	इम बिभर्मि वरणम् आयुष्मान शतशारद।	* * वरुणम् आयुष्मा *
शौ ११[३ ४]	स मे शत्रून् [वि] बाधताम इन्द्रो दस्यून इवासुरान ॥२॥	* * शतून्
शौ १३	यथा वातो वनस्पतीन् जीर्णान् भनक्त्य् ओजसा।	भिनक्त्य् *
	एवा सपत्नास् त्व भङ्ग्धि पूर्वान् जातान् उतापरान् वरणस् त्वाभि रक्षतु ॥३॥	यवा * * भङक्ति * * उत्रापरान् वरुणस् *
शौ १५	यथा वातेन प्रक्षीणा वृक्षाश् शेरे न्यर्पिताः।	* * प्रक्षिणा * शरेणार्पितस
	[एवा सपत्नांस्] त्व सर्वान् प्र क्षिणीहि न्य् अर्पय [पूर्वान् जातान् उतापरान्] वरणस् [त्वाभि रक्षतु] ॥४॥	* * पक्षिणी न्य् * वरुणा।
शौ १४	यथा वातश् चाग्निश् च सर्वान् प्सातो वनस्पतीन्।	सर्वा इछातो *
	एवा सपत्नांस त्वम् प्साहि पूर्वा[न्] जातान् उतापरान् वरणस् त्वाभि रक्षतु ॥५॥	यवा * * इछाहि वरुणस् *
शौ १६	तांस् त्वं प्र छिन्द्धि वरण पुरा दिष्टात् पुरायुष।	* त्वां पृश्छन्ति वरुण * दृष्टान् परायुष
	य एन पशु[षु] दिप्सन्ति ये वास्य राष्ट्रदिप्सव ॥६॥	* एव * * ए * *
शौ १७[१ २]	यथा सूर्यो ऽति भाति यथास्मिन् तज आहितम्।	* सूर्योद् भाति * * आहिन
	एवा सपत्नास् त्व सर्वान् अति भाहि श्वश्श्वो वरणस् त्वाभि रक्षतु ॥७॥	यवा * * * इति * स्यश्वो वरुणस् * *
शौ १९	यथा यश॰ पृथिव्यां यथास्मिन् जातवेदसि।	
	एवा मे [व]रणो मणि॰ कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु यशसा सम् अनक्तु माम् ॥८॥	यवा * रुणो यश्छन अक्षतु मान्
शौ २२	यथा यशो अग्निहोत्रे वषट्कारे यथा यश।	
	[एवा मे वरणो मणि॰ कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु यशसा सम् अनक्तु माम्] ॥९॥	
शौ २१	[यथा यशस्] सोमपीथ मधुपर्के यथा यश।	सोमर्पीते
	[एवा मे वरणो मणि॰ कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु यशसा सम् अनक्तु माम्] ॥१०॥ ॥का॰६॥	

१६ ६५

शौ १० ३ २०	[यथा] यश॰ कन्यायां यथास्मिन् सभृते रथे।	

	[एवा मे वरणो मणि× कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु	
	यशसा सम् अनक्तु माम्] ॥१॥	
शौ १८	[यथा] यशश् चन्द्रमस्य् आदित्ये [च नृ]चक्षसि ।	
	[एवा मे वरणो मणि× कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु	
	यशसा सम् अनक्तु माम्] ॥२॥	
शौ २४	यथा यश× प्रजापतौ यथास्मिन् जातवेदसि ।	
	[एवा मे वरणो मणि× कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु	
	यशसा सम् अनक्तु माम्] ॥३॥	
शौ २५	यथा देवेष्व् अमृत यथैषु सत्यम् आहितम् ।	
	एवा मे वरणो मणि× कीर्त्तिं भूतिं नि यच्छतु तेजसा मा सम् उक्षतु	यवा * वरुणो यश्छत * सो मम् अक्षत
	यशसा सम् अनक्तु माम् ॥४॥ ॥का° ७॥ ॥अनु° १०॥	
ऋ १ १६४ १–१० शौ ९ ९ [१–४,५,७,५,८–१०	१६ ६६	
	अस्य वामस्य पलितस्य होतुस् तस्य भ्राता मध्यमो अस्त्य् अश्न ।	अथास्य वाम ॥ अस्यं वामस्य पलितस्य होतु-
	तृतीयो भ्राता घृतपृष्ठो अस्यात्रापश्यं विश्पतिं सप्तपुत्रम् ॥१॥	[स्तस्य भ्राता
	सप्त युञ्जन्ति रथम् एकचक्रम् एको अश्वो वहति सप्तनामा ।	वहतु * *
	त्रिनाभिचक्रम् अजरम् अनर्वं यत्रेमा विश्वा भुवनाधि तस्थु ॥२॥	त्रिनाभिश्चक्रम् भुवभादि तस्थु
	इम रथम् अधि ये सप्त तस्थुस् सप्तचक्र सप्त वहन्त्य् अश्वा. ।	
	सप्त स्वसारो अभि स नवन्ते यत्र गवा निहिता सप्त नाम ॥३॥	* * * मन्नमन्ते * * निहितास्
	को ददर्श प्रथम जायमानम् अस्थन्वन्त यद् अनस्था बिभर्ति ।	अस्थनमन्न यत * भिभर्ति
	भूम्या असुर् असृग् आत्मा क स्वित् को विद्वांसम् उप गात् प्रष्टुम्	
	एतत् ॥४॥	
	पाक× पृच्छामि मनसाविजानन् देवानाम् [एना] निहिता पदानि ।	
	वत्से बष्कये ऽधि सप्त तन्तून् वि तत्निरे कवय ओतवा उ ॥५॥	
	अचिकित्वान् चिकितुषश् चिद् अत्र कवीन् पृच्छामि [वि]द्मनो न विद्वान् ।	अचिकित्वा चिकितुषाश द्मो * *
	वि यस् तस्तम्भ षड् इमा रजांस्य् अ[जस्य] रूप किम् अपि स्विद् एकम् ॥६॥	इ इम कम् * * *
	इह ब्रवीतु य ईम् अङ्ग वेदास्य वामस्य निहित पद व ।	* * * इम् वि
	शीर्ष्ण× क्षीर दुह्रते गावो अस्य वव्रिं वसाना उदक पदापु ॥७॥	शार्ष्ण * * * अस्मि त्वविं * * पतापु
	माता पितरम् ऋत आ बभाज धीत्य् अग्रे मनसा स हि जग्मे ।	* * अमृता बभ्राज * * * * * जग्मे
	सा बीभत्सुर् गर्भरसा निविद्धा नमस्वन्त इद् उपवाकम ईयु ॥८॥	
	युक्ता मातासीद् धुरि दक्षिणाया [अ]तिष्ठद् गर्भो वृजनीष्व् अन्त ।	
	अमीमेद् वत्सो अनु गाम् अपश्यद् विश्वरूप्य त्रिषु योजनेषु ॥९॥	
	तिस्रो मातॄस् त्रीन् पितॄन् बिभ्रद् एक ऊर्ध्वस् तस्थौ नेम् अव ग्लापयन्ति ।	त्रिस्रो मातृम * * बिभिद्
	मन्त्रयन्ते दिवो अमुष्य पृष्ठ विश्वविद वाचम् अविश्वमिन्वाम् ॥१०॥	* दव अविश्वमित्रा
	॥क° १॥	
ऋ १ १६४ ११–२०,२२,२१	१६ ६७	
शौ ९ ९ १३	द्वादशार नहि तज् जराय वर्वर्ति चक्र परि द्याम ऋतस्य ।	ववत्यचक्र * भ्याम् *
	आ पुत्रा अग्ने मिथुनासो अत्र सप्त शतानि विंशतिश् च तस्थु ॥१॥	
शौ १२	पञ्चपाद् पितर द्वादशाकृतिं दिव आहु× परे अर्धे पुरीषिणम् ।	देव * * अंव *
	अथेमे अन्य उपरे विचक्षण सप्तचक्रे षडर आहुर् अर्पितम् ॥२॥	* * उपरि
शौ ११	पञ्चारे चक्र परिवर्तमाने समारोहन्ति भुवनानि विश्वा ।	
	तस्य नाक्षस् तप्यते भूरिभारस् सनाद् एव न छिद्यत सनाभि ॥३॥	* नाक्षा नुप्यते
शौ १४	सनेमि चक्रम् अजर वि वावृत उत्तानायां दश युक्ता वहन्ति ।	सनेमि
	सूर्यस्य चक्षू रजसैत्य् आवृत यस्मिन्न् आर्पिता भुवनानि विश्वा ॥४॥	भुवनान्य् आर्पिता
शौ १६	साकंजानां [स]तथम् आहुर् एकज षड् इद् यमा ऋषयो देवजा इति ।	साकजानाहु× प्रथम्
	तेषाम् इष्टानि निहितानि धामशस् स्थात्रे रेजन्ते विकृतानि रूपश ॥५॥	
ऋ शौ १५ अक्षण्वान् न वि चेतद्	स्त्रियस् सतीस् तां उ मे पुंस आहु× पश्यद् अक्षण्वान् अभितो विश्वद्	स्थयाम * त पश्य न-काणां * *
	अन्धः ।	अतः

	कविर् य× पुत्रस् स ईम् आ चिकेत यस् ता विजानात् स पितुष् पितासत् ॥६॥	त्वा विजानीत् * *
शौ १७	अव× परेण पर एनावरेण पदा वत्सं बिभ्रती गौर् उद् अस्थात् ।	इद् *
	सा कद्रीची क स्विद् अर्ध परागात् सा क स्वित् सूते नहि यूथे अस्मिन् ॥७॥	. म * स्यम् मयूथे * *
शौ १८	अव× परेण पितर यो अस्यानुवेद पर एनावरेण ।	अवर्
ऋ शौ कवीयमान क इह प्र	गुह्यमानो गुह्या प्र वोचद् देव मन× कुतो अधि प्रजातम् ॥८॥	गुह्यमान गुह्य कोतो * *
शौ १९ [वोचद्	ये अर्वाञ्चस् तां उ पराच आहुर् ये पराञ्चस् तां उ अर्वाच आहु. ।	* * तीं य अर्वाञ्च
	इन्द्रश् च या चक्रथुस् सोम तानि धुरा न युक्ता रजसो वहन्ति ॥९॥	* * * * * पा भरा नि * * *
शौ २०	द्वा सुपर्णा सयुजा सखाया समानं वृक्ष परि षस्वजाते ।	* * सुयु गा
	तयोर् अन्य× पप्पल स्वाद्व् [अ]त्त्य् अनश्नन्न् अन्यो अभि चाकशीति ॥१०॥	स्वादु त्त्यं .
शौ २१	यस्मिन् वृक्षे मध्वदस् सुपर्णा निविशन्ते सुवते चाधि विश्वे ।	* * मध्यतस्
	तस्येद् आहु× पिप्पल स्वाद्व् अग्रे तन् नोन् नशद् य× पितर न वद ॥११॥	वो * * * *
शौ २२	यत्रा सुपर्णा अमृतस्य भक्षम् अनिमेष विदथाभिस्वरन्ति ।	°स्स्वरन्ति
	इनो विश्वस्य भुवनस्य गोपास् स मा धीर× पाकम् अत्रा विवेश ॥१२॥	योनो
	॥का° २॥	
शौ ९ १० १–७,९,८,११	१६ ६८	
ऋ १ १६४ २३	यद् गायत्रे अधि गायत्रम् आहितं त्रैष्टुभाद् वा त्रैष्टुभ निरतक्षत ।	अधि
	यद् वा जगज् जगत्य् आहितं पदं य इत् तद् वि[दु]स् ते अमृतत्वम् आनशु ॥१॥	* * * * * पदपद य एतद् * * * आनशु
ऋ २४	गायत्रेण प्रति मिमीते [अ]र्कम् अर्केण साम त्रैष्टुभेन वाकम् ।	* * मिमायते
	वाकेन वाक द्विपदा चतुष्पदाक्षरेण मिमत सप्त वाणी ॥२॥	मिमती समप्त *
ऋ २५	जगता सिन्धु दिव्य् अस्कभायद् रथन्तरं सूर्य पर्य् अपश्यत् ।	जगतस्
	गायत्रस्य समिधस् तिस्र आहुस् ततो मह्ना प्र रिरिचे महित्वा ॥३॥	मह्नात् प रिरिचे *
ऋ २६	उप ह्वय सुदुघा धनुम् एतां सुहस्तो गोधुग् उत दोहद् एनाम् ।	सुहस्त
	श्रेष्ठं सव सविता साविषन् नो ऽभीद्धो घर्मस् तद् उ षु प्र वोचम् ॥४॥	* * * सविष
ऋ २७	हिङ्कृण्वती वसुपत्नी वसूना वत्सम् इच्छन्ती मनसाभ्य् आगात् ।	
	दुहाम् अश्विभ्या पयो अघ्न्येय सा वर्धता महते सौभगाय ॥५॥	
ऋ २८	गौर् अमीमेद् अभि वत्स मिषन्त मूर्धान हिङ्ङ् अकृणोन् मातवा उ ।	* मामेद् अप हिं कृणो म्मातवा *
	सृक्वाण घर्मम् अभि वावशाना मिमाति मायुं पयत पयोभि. ॥६॥	
ऋ २९	अय स शिङ्क्ते येन गौर् अभीवृता मिमाति मायु ध्वसनाव् अधि श्रिता ।	* * शङक्ति माय
	सा चित्तिभिर् नि [हि] चकार मर्त्य विद्युद् भवन्ती प्रति वव्रिम् औहत ॥७॥	
ऋ १० ५५ ५	विधु दद्राण सलिलस्य पृष्ठ युवान सन्त पलितो जगार ।	विधु दद्राण चकार
	देवस्य पश्य काव्यं महित्वाद्या ममार स ह्यस् सम् आन ॥८॥	* * * * * * * * आनरसमान.
ऋ १ १६४ ३०	अनच्छ् छये तुरगातु जीवम् एज[द्] ध्रुव मध्यम् आ पस्त्यानाम् ।	अनुगश्
	जीवो मृतस्य चरति स्वधाभिर् अमर्त्यो मर्त्येना सयोनि ॥९॥	जवो
ऋ ३१	अपश्य गोपाम् अनिपद्यमानम् आ च परा च पथिभिश् चरन्तम् ।	
	स सध्रीची[स्] स विषूचीर् वसान आ वरीवर्ति भुवनेष्व् अन्त ॥१०॥	* * * * वमानम्
	॥का ३॥	
	१६ ६९	
ऋ १ १६४ ३२ शौ ९ १० १०	य ईं चकार न सो [अ]स्य वेद य ईं ददर्श हिरुग् इन् नु तस्मात् ।	य चकार * * * * अ य नदर्श हुग् ऊ न
	स मातुर् योना परिवीतो अन्तर् बहुप्रजा निर्ऋतिम् आ विवेश ॥१॥	बाहुप्रजा * * *
ऋ ३३ शौ १२	द्यौर् न× पिता जनिता नाभिर् अत्र बन्धुर् नो माता पृथिवी महीयम् ।	
	उत्तानयोश् चम्वोर् योनिर् अन्तर् अत्रा पिता दुहितुर् गर्भम् आधात् ॥२॥	* चपिवोर् * * अत्रा.. आधः
ऋ ३० शौ १३ तै ७ ४ १८ २	पृच्छामि त्वा परम् अन्त पृथिव्या× पृच्छामि त्वा भुवनस्य नाभिम् ।	
	पृच्छामि त्वा वृष्णो अश्वस्य रेतो वाच× पृच्छामि परम व्योम ॥३॥	...वात× * परमे *
ऋ ३५ शौ १४	इय वेदि× परो अन्त× पृथिव्या अय यज्ञो भुवनस्य नाभि. ।	* विधि×

	अयं सोमो वृष्णो अश्वस्य रेतो ब्रह्मायं वाच× परम व्योम ॥४॥	* * विष्णु
ऋ ३६ शौ १७	सप्तार्धगर्भा भुवनस्य रेतो विष्णोस् तिष्ठन्ति प्रदिशो विधर्मणि ।	
	ते धीतिभिर् मनसा ते विपश्चित× परिभुव× परि भवन्ति विश्वत. ॥५॥	विपइनत
ऋ ३७ शौ १५	न वि जानामि यद् इवेदम् अस्मि निण्यस् सनद्धो बलिना चरामि ।	
	यदा मागन् प्रथमजा ऋतस्याद् इद् वाचो अश्नुवे भागम् अस्या ॥६॥	॰वाजो * * *
ऋ ३८ शौ १६	अपाङ् प्राङ् एति स्वधया गृभीतो ऽमर्त्यो मर्त्येना सयोनि ।	
	ता शश्वन्ता विषूचीना वियन्ता न्य् अन्य चिक्युर् न नि चिक्युर् अन्यम् ॥७॥	* * निषूचीना
ऋ ३९ शौ १८	ऋचो अक्षरे परमे व्योमन् यस्मिन् देवा अधि विश्वे निषेदु ।	
	यस् तन् न वेद किम् ऋचा करिष्यति य इत् तद् विदुस् त इमे सम् आसते ॥८॥	एम *
शौ १९	ऋच× पद मात्रया कल्पयन्तो ऽर्धर्चेन चाक्लपुर् विश्वम् एजत् ।	* * मात्रा कल्पयन्न र्धर्चेण चाक्लपु * एतत्
	त्रिपाद ब्रह्म पुरुरूप वि चष्टे तेन जीवन्ति प्रदिशश् चतस्र ॥९॥	त्रिपा॰ * परिरूप
ऋ ४० शौ २०	सूयवसाद् भगवती हि भूया अथो वय भगवन्तस् स्याम ।	
	अद्धि तृणम् अघ्न्ये विश्वदानीं पिब शुद्धम् उदकम् आचरन्ती ॥१०॥	
ऋ ४१ शौ २१	गौर् इन् मिमाय सलिलानि तक्षत्य् एकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी ।	* इर् निन्माय * अतक्षत्य्
	अष्टापदी नवपदी बभूवुषी सहस्राक्षरा भुवनस्य पङ्क्तिस् तस्यास् समुद्रा अधि वि क्षरन्ति ॥११॥	* * बभूवुशी महस्राक्षयारा * * क्षति
ऋ १ १५२ ३ शौ २२	अपादाद् एति प्रथमा पद्वतीना कस् तद् वा मित्रावरुणा चिकेत ।	अथपाद् * * पद्विनाना चिकना
	गर्भो भार भरत्य् आ चिद् अस्य ऋत पिपर्त्य् अनृत नि तारीत् ॥१२॥	* * भरन्त्य * दृत् अस्या
ऋ १ १६४ ४७ शौ २३	कृष्ण नियान हरयस् सुपर्णा अपो वसाना दिवम् उत् पतन्ति ।	
	त आववृत्रन् सदनाद् ऋतस्याद् इद् घृतेन पृथिवीं व्य् ओदु ॥१३॥	* आववृत्र * * इड
	॥का ४॥ ॥अन ११॥	

१६ ७०

	द्यौर् जवेन पृथिवी वरिम्णान्तरिक्ष महित्वापो भूम्ना ।	* नवेना * वरिम्णा अ नरिक्ष महित्वा अपो *
	देवस्य त्वा सवितु× प्रसवे ऽश्विनोर् बाहुभ्या पूष्णो हस्ताभ्यां प्रसूत ब्राह्मणेभ्यो निर् वपामि ॥१॥	प्रसूतो
	ऋषिभ्यस् त्वार्षेयेभ्यस् त्वा जुष्टतम वह्नितमं पप्रितम स्वस्तितमम् ऊर्जो भागम् अक्षितम् अक्षितये निर् वपामि ॥२॥	* त्वा ऋषयेभ्यस्त्वा ऋषियेभ्यस् * * * * * * अक्षतम अक्षतय
	वसवस् त्वा गायत्रेण छन्दसा निर् वपन्तु ॥३॥	
	रुद्रास् त्वा त्रैष्टुभेन छन्दसा [निर् वपन्तु] ॥४॥	रुद्रस
	आदित्यास् त्वा जागतेन छन्दसा निर् वपन्तु ॥५॥	आदित्यस
	? यन् माभिगव्णा यन् माभिकृत्वराणा यन् माभिमन्यूनाम् ? ॥६॥	* मभिगव्णान्यन्मभिकत्वराणाम यनाभिमन्यूना
	यथा कूपाश् शतखा[स्] सहस्रखा नोपदस्यन्ति ।	नापदस्यति
	एवेद मोप दसत् तीर्थम् अश्विनोर् इव ॥७॥	
	यो नो द्वेषन् मनसा यश् च वाचा दैव्ये लोक उत मानुषे य ।	* * द्वेष दैव्या
	ग्राव्णा हन्तु महता तस्य सर्वम् इन्द्रो देवो मघवान् शचीपति ॥८॥	मघवा *
	वीरुत् सवत्स परि जयैतद् ऊर्जस् सोम पुनर् आ विशाह न ।	जायतद् ऊर्जास
	द्रोहस्य वाह्नोर् माधि रिष्याम अर्यो ? अग्निश् चेतस् सनिष्यत ॥९॥	द्रहस्य * मधि रिष्यमार्यो इनेम *
	देवीर् आप ऊर्जं भागाय वो ऽक्षिता अक्षितय आ सिञ्चामि ॥१०॥ ॥का १॥	* * * * वाक्षताक्षतया *

१६ ७१

	अक्रव्यादा तन्वा जातवेदो या ते स्वर्गा तपसा सयोनि ।	अक्रव्यादा
	तस्यौदनम् अभि श्राम्यता तया नो ऽग्ने महि शर्म यच्छ ॥१॥	नयोदनम * श्राम्यत यछात्
	सोमस्यांशुभिर् एतद् वसुधित्या× पृष्ठ ऽसीदथा यन ओदन देवयाने लोके विदु× पात्र दारुमय सम्नुयाा ॥२॥	* येतद् वसधित्या * मादत यतोदन * * विद
	तेषाम् एधि पात्रमात्रस् स्वर्ग× पृथिवी व्यहतु ? पात्रम् ।	
	एतास् त्वौदनोप यन्त्य आपो घृतश्चुत× पयसा वर्धयन्ती ॥३॥	एतस त्वोदनोप
	तेभ्नास्य ? स्व× पृथिवीम् उत द्याम् उतान्तरिक्ष स्वधया पूरयती ॥४॥	यो मुनान्तरिक्षे * प्रतयति

यावन्तस् तण्डुलास् त[त्] तस्य विष्ठास् तावन्तो यज्ञास् तत् तस्य दोहा ।	* * * तस्त्र
तावती स्वधा घृतपृष्ठ मे ऽस्तूर्ज दुहां मधुपृच्च व्योमन् ॥५॥	
यम् ओदन पचसि श्रद्दधानः पात्रे पूर घृतपृष्ठ जुषाण ।	श्रद्दधानः * पुर
स मे मा क्षेष्ट सदम् इष्यमाणः पितॄणा लोक परम व्योमन् ॥६॥	क्षेष्ठा
ओदनः पात्रेण सारो दक्षिणया ब्राह्मणेभ्यो दत्तो अमृतत्वं दधाति ॥७॥	सार * ब्रह्मणेभ्यो ददाति
सूर्यस्य भ्रजीर् अनु रश्मीन् आगन् दिवस पृष्ठान् शकुन इवारोहन् ।	* भ्रीजीर् * * आग * * शकुनेवरोह
स प्राणेन प्राणभृत सृजामि स वीर्येण पयसाशिषा च ॥८॥	ख
आस्था गच्छ सुकृताम् एहि लोक त त्वा प्राश्नन्तु दक्षिणतो निषद्य ।	* * * एति प्रश्नतु * निषद्या
अग्निष्टोमेन सरथ हि याह्य् अथोक्थम् अतिरात्र च गच्छ ॥९॥	* * ह्
द्विरात्रमात्रस् ऽयह विष्णुरय ? अथा रोह चतूरात्र रथम् ।	चतुरात्र *
एकरात्रेण कल्पमाना हि याह्य् अथ सप्तरात्र दशरात्र च गच्छ ॥१०॥	इकत्तरात्रेण * ह् * अत
द्वादशाहं परिभूय विश्वत एकविंशत्या विमृधो नुदस्व ।	त्वादशाह * विश्वतम् * विमृतो नुतस्व
एकविंशत्या विमृधो हि याह्य अथैकचत्वारिंशत उप याह्य् एनान् ।	ह् * °चत्वारिंशतोप * अन
त्रयस्त्रिंशतामृतो भूत्वा त्रिमास्यम् ओदन मा रभस्व ॥११॥ ॥का° २॥	त्रिमास्वम् ओदनार् * *

१६ ७२

यद् वा वत्सर च ब्रध्नस्य विष्टपि परम व्योमन् ।	
नाकेन नाकम् अभि सभवौदन साध्या नयन्तु मुखतो मिर्मानुम् ? ॥१॥	मम्भवोदना माध्य
आदित्या रुद्रा वसवस् सचेतसा विश्वे देवा ऋतुभिस् सविदाना. ।	
इम रक्षन्तु सधम् अप्रमादम् ॥२॥	
यद् आवत्सर च परिवत्सर च सवत्सरम् अहोरात्राणि मासा ।	माम
सूर्यस्याग्नेश् चन्द्रमसो ऽनुभूतिं वातस्याभूतिम् अत्राभ ? ।	
ओदन यम् ईडत पितरो यन्तु देवाः पुरोहित तपसा ब्रह्मणा च ।	* यन्म् ईडिते देवा
स्वधाम् ऊर्जा रक्षतम् आ जुहोमि धाते देवे पवमाने बृहस्पतौ चतुर्धाभ्य ओदनः कल्पमान ॥३–४॥	
ऊर्जा देवान् स्वधा पितॄन् शरीर मनुष्यान् आतिदम्भो ब्राह्मणान् ।	ब्रह्मणान्
सो ऽस्माकम् अस्तु परम व्योमन् ॥५॥	
अय पन्था ओदन देवयानो अनारुद्धो मृत्युना तन याहि ।	
¿ अदुबुध स्वधो निहतस् सुकृतिभिर् ब्रह्मणा सृष्टः प्रशिक्षायमस्यम ? ॥६॥	
यत्र त गृहा ओदन तत् परेहि यत्राप[स्] तद् गच्छन्त्य् आप ।	परेह
यत्र योनिम् ओदन ब्राह्मणा विदुस् सो ऽस्माकम् अस्तु परम व्योमन् ॥७॥	
हुत ते वाचि हुतम् अस्तु चक्षुषि हुतं विज्ञाने हुतम् अस्तु त बले ।	
श्रोत्रे प्राण त हुत प्रजामृतत्व त हुत काम च हुतम् अस्तु त ॥८॥	
यथाग्नयो यदि वा स इन्द्रो यत् मारुतो मरुतो वैश्वदेवा ।	यथाग्नया °देव
यस् त अग्निर् नृम्णानाम् अहृद्य[स्] तस्मिन्न् एक[स्] सुहुतो ऽस्त्व् ओदन सो ऽस्माकम् अस्तु परम व्योमन् ॥९॥	सुहतो * *
य आविवेश नृम्ण मनुष्यम् अग्निर् यो धर्त्रिः प्रथमो वयोधा. ।	याविवेश नृम्णा मनुष्य नर्नीना * * *
तस्मिन्न् एकस् [सुहुतो ऽस्त्व् ओदन सो ऽस्माकम् अस्तु परम व्योमन्] ॥१०॥ ॥का ३॥	तस्मिन् येष

१६ ७३

¹ऋ १ ८९ २ या ते तनूर् अपचक्राम मन्यैर् ? देवाना सख्यम् उप सेदिमा वयम् ।	मस्यम् * * *
अप्सुचरा गह्वरेष्ठा महित्वा तस्याम् एक[स्] सुहुतो ऽस्त्व् ओदन सो ऽस्माकम् अस्तु परमे व्योमन् ॥१॥	अप्सुजरा सुहतो * ओदन
अहृत्रमानाभ्यैनो ? गृह सकाश भद्रा सुमना अघोरा ।	भद्रे * घोरा
प्रति त्वा वर्षवृद्धम् एतु ॥२॥	
येषा न स्वधा नवगज् जनित्री ¿ रमृतेष्व् अमृताहुताभूत् ? ।	
तान् नो गोपाहि ? सधम् अप्रमादम् अस्माकम् एनोर् अनु रक्ष जागृवि ॥३॥	* * * मधम्
ये नो निधिम् अभिधामन्तु ये त प्रावहन् प्रौढ यमराज्ये ।	.. अविधासत्व * * प्रवाह * *

	राजा तेषां वरुण इन्द्रियाण्य् अभि तिष्ठतु हरसा दैव्येन ।	
	एतं सधस्था× पर्योरि ? वो ददाम्य् अनुक्चूता ? यज्ञपतिर् यद् आयत् ॥४॥	यत
	य आखिदन्ति विखिदन्ति दत्त विगृह्णते दक्षिणाम् ईयमाना. ।	याखिदन्ति दक्षिणा नीयमाना
	तान् इन्द्रो देवान् शचीपतिर् अग्निमेदी प्रदहन्न् एतु शक्रः ।	* * देवा शश्चर्चीपतिर् अग्निमेदी * अयतु *
	बृहस्पतिर् वरुणस् सोम इन्द्रो ममैव दत्तं केवल कृण्वन्तु ॥५॥ ॥का॰४॥	
शौ ९ ८ १,२,४,३,५-१०	१६ ७४	
	शीर्षक्त्यं शीर्षामय कर्णशूल तृतीयकम् ।	
	सर्व शीर्षण्य ते रोग बहिर् निर्मन्त्रयामहे ॥१॥	
पै १ ९० ४ᶜ स्रक्तिवल्ग	कर्णाभ्या ते कङ्कुशेभ्यश् शुक्तिवल्श ? विलोहितम् ।	* त्वे कङ्कुवभ्यश
	[सर्व शीर्षण्य त रोग बहिर् निर्मन्त्रयामहे] ॥२॥	
	य× कृणोतु प्रमोतम् अन्ध कृणोतु पूरुषम् ।	* * पुवोचम् अन्द * पौरुष
	[सर्व शीर्षण्य ते रोग बहिर् निर्मन्त्रयामहे] ॥३॥	
	यस्य हतो× प्रच्यवते यक्ष्मो नासत आस्यत ।	* * प्रच्यवतो * नामतास्यत
	[सर्व शीर्षण्य ते रोग बहिर् निर्मन्त्रयामहे] ॥४॥	
	शीर्षरोगम् अङ्गरोगं विश्वाङ्गीन विसल्पकम् ।	विशल्यक
	[सर्व शीर्षण्य त रोग बहिर् निर्मन्त्रयामहे] ॥५॥	
	यस्य भीम× प्रतीकाश उद्वेपयति पूरुषम् ।	मुद्वयमुपयति पौरुष
	तक्मान शीत रूर च तं ते निर्मन्त्रयामहे ॥६॥	त्वे *
	य ऊरू अनुसर्पत्य् अथो य ऽनु गवीनिके ।	* उरू नसपत्य् * * न गवीनिके
	बलासम् अन्तर् अङ्गेभ्यो बहिर् निर्मन्त्रयामहे ॥७॥	
	यत् कामाद् अपकामाद् धृदयाज् जायते परि ।	* कामाच
	हृदो बलासम् अङ्गेभ्यो बहिर् निर्मन्त्रयामहे ॥८॥	
	हरिमाण ते अङ्गेभ्यो यक्ष्मोधाम् अन्तर् आत्मन ।	आन्तर् *
	यक्ष्म ते सर्वम् अङ्गेभ्यो बहिर् निर्मन्त्रयामहे ॥९॥	
	आसो बलासो भवन् मूत्र भवत्व् आमयत् ।	मामो
	यक्ष्माणां सर्वेषां विष निर् [अ]वोचम् अह त्वत् ॥१०॥ ॥का॰५॥	यक्ष्माण * * विनिर्
शौ ९ ८ ११-२२	१६ ७५	
ᵃशौ काहाबाह	बहिर् बिल निर् धावतु कहावल ? तवोदरात् ।	* * * ववतु * त्वदरा
	यक्ष्माणा सर्वेषा विष निर् [अ]वो[चम् अ]ह त्वत् ॥१॥	
	उदरात् ते परि क्लोम्नो नाभ्या हृदयाद् अधि ।	क्लोम्न
	यक्ष्मोधाम् अन्तर् आत्मनो बहिर् निर्मन्त्रयामहे ॥२॥	
	यास् सीमान विरुजन्ति मूर्धान प्रत्य् अर्षणी ।	यस्सैमान वीरुजति मूर्धग * अर्षणी
	अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम् ॥३॥	
	या हृद[य]म् उपक्रषन्त्य् अनुतन्वन्ति कीकसा ।	* * उपदिशन्त्व अनु दन्वतु कीकसान्
	[अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम्] ॥४॥	
	या× पार्श्वे उपक्रषन्त्य् अनुनिक्षन्ति पृष्टी. ।	य: पर्श्वे उपदिशन्त्य् अनुरक्षतु पृष्ठि
	[अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम्] ॥५॥	
	यास् तिरश्चीर् उपक्रषन्त्य् अर्षणीर् वक्षणाभ्य. ।	यस् * उपदिशन्त्य् * *
	[अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम्] ॥६॥	
	या गुदा अनुसर्पन्त्य् आन्त्राति यापयन्ति च ।	* * निमर्पभ्य् .
	[अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम्]॥७॥	
	या मज्ज्ञो ऽनुसर्पन्ति परूषि विरुजन्ति च ।	* मग्न्यो विरजन्ति *
	अहिंसन्तीर् अनामया निर् द्रवन्ति बहिर् बिलम् ॥८॥	बलम्
	ये [अ]ङ्गानि मदयन्ति यक्ष्मासो रोपणा[स्] सह ।	यो * सदयन्त
	यक्ष्माणां सर्वेषां विष निर् [अ]वोचम् अह त्वत् ॥९॥	
	विसल्पस्य विद्रधस्य वातीकारस्य वालजे. ।	विशल्पस्य * वातीकालस्य वालदे

	यक्ष्माणां सर्वेषां विषं निर् [अ]वोचम् अह त्वत् ॥१०॥	
	पादाभ्यां ते गुल्फाभ्या जङ्घाभ्या जानुभ्याम् ऊरुभ्यां श्रोणिभ्या परि	श्रोणाभ्यां *
	भसस ।	भशस
	अनूकाद् अर्षणीर् उष्णिहाभ्यो ग्रीवाभ्यस् स्कन्धेभ्यश् शीर्ष्णो रोगम्	अनूक्याद् अर्शणीर् रोमम्
	अनीनशम् ॥११॥	
	स ते शीर्ष्णः कपालानि हृदयस्य च यो विधु.।	विदु
	उद्यन् सूर्य आदित्यो अङ्गानि रोमं नखानि सर्वाणि सादनान्य् [अ]नी-	उद्यत् सूर्यादित्यो सादनानि *
	नशत् ॥१२॥ ॥का ६॥ ॥अनु° १२॥	
शौ ९ २ १-३,५-११	१६ ७६	
		[दशमदिवसेमा पिण्डपुष्पम् ॥ ॥)
	सपत्नहनम् ऋषभ घृतेन काम शिक्षामि हविषाज्येन ।	सपत्नहाम् * * कामो * * (अध. प्रान्ते ॥ ॥
	नीचैस् सपत्नान् मम पादय त्वम् अभिष्टुतो महता वीर्येण ॥१॥	नीचास् * अमु
	यन् मे मनसो न प्रिय न चक्षुषो यन् मे हृदये नाभिनन्दति ।	°नन्दन्ति
शौ स्तुत्वा	तद् दुष्वप्न्य प्रति मुञ्चामि सपत्ने काम जुष्टहान् ? उद् अह भिदेयम् ॥२॥	उ द्दष्वप्न अ *
	दुष्वप्न्यं काम दुरित च कामाप्रजस्ताम् अस्वगताम् अवार्तिम् ।	दुष्व(उपरि स्व) प्र * * * कामा प्रद्युस्वाम.
	उग्र ईशानः प्रति मुञ्च तस्मिन् यो अस्मभ्यम् अंहूरणा चिकित्सा[त्] ॥३॥	अहरिणा * [स्वकदाममर्त्यं
	सा ते काम दुहिता धेनुर् उच्यते याम् आहुर् वाच कवयो विराजम् ।	वाज * *
	तया सपत्नान् परि वृङ्ग्धि ये मम पर्य् एनान् प्राणः प्रजा ' पशवो जीवन	* * * वृङ्धि इ मम् अर्य् एणाः
	वृणक्तु ॥४॥	
	कामस्येन्द्रस्य वरुणस्य राज्ञो [विष्णोर्] बलेन सवितुस् सवेन ।	
	अग्नेर् होत्रेण प्र णुदे पिशाचान् शम्वीव [नाव]म् उदकेषु धीर ॥५॥	* * * पुत पिशाचा धीरा
	अध्यक्षो वाजी मम काम उग्रः कृणोतु मह्यम् असपत्नम् एव ।	* वाची
	विश्वे देवा मम नाथ भवन्तु सर्वे देवा हवम् आ यन्तु म इमम् ॥६॥	वन्तु मैमम्
	यन् म आज्य घृतम् इज् जुषाणाः कामज्येष्ठा इह मादयन्ताम् ।	* माज्य
	कृण्वन्तु मह्यम् असपत्नम् एव ॥७॥	
	इन्द्राग्नी काम सरथ हि भूत्वा नीचैस् सपत्नान् मम पादयाथ ।	* कामस् * वि भूत नीचीस् * * पादयाथ
	तेषां सपत्नानाम् अधमा तमास्य् अग्ने वास्तून्य् अनुनिर्दह त्वम् ॥८॥	* * अधुमा तमातमास्य् * वास्तून् अनिदह। *
	जहि त्व काम मम ये सपत्ना अन्धा तमांस्य् अव पादयैनान् ।	* * कामो * * सपत्नाधा तमास्य् अमु पादयेमम्
	अनिन्द्रिया [अ]रसास् सन्तु सर्वे यथा न जीवात् कतमश् चनैषाम् ॥९॥	नु * * चनेषा
	अवधीत् कामो मम ये सपत्ना उरु लोकम् अकरन् मह्यम् एधतुम् ।	अवधीत सपत्न अकर
	मह्यं नमन्ता प्रदिशश् चतस्रो मह्य षड् उर्वी[र्] घृतम् आ वहन्तु ॥१०॥	
	॥का° १॥	
	१६ ७७	
शौ ९ २.१६	यत् ते काम शर्म त्रिवरूथम् उद्भूद् ब्रह्म वर्म विततम् अनतिव्याध्यं कृतम् ।	* * कामस् सन्म व्यनतम् आनुदिव्याध्य *
	तेन सपत्नान् परि वृङ्ग्धि ये मम पर्य् एनान् [प्राणः] प्रजाः पशवो	* * * * इ * पय् एणा
	जीवन वृणक्तु ॥१॥	
शौ १२ पं ३ ३ ७	[ते] अधराञ्चः प्र प्लवन्तां छिन्ना नौर् इव बन्धनात् ।	अधराच * प्लुवताश् छन्ना नोर् * बन्धन
	न सायकप्रणुत्तानां पुनर् अस्ति निवर्तनम् ॥२॥	* मायक प्रणुत्ताना
१ शौ १३	अग्निर् [यव] इन्द्रो यवस् सोमो [यवो] यव[यावानो] यावयन्त्व् अमुम् ।	
	आमुष्यायणम् अमुष्याः पुत्र जीवलोक मृतलोकं कतामुम् ? ॥३॥	आमुष्यायेनम् अमुष्या * °लोका .
शौ १४	असर्ववीरश् चरतु प्रणुत्तो मित्राणा द्वेष्यः परिवर्ग्यस् स्वानाम् ।	असव° चरित प्रवृग्यस *
	उत पृथिव्याम् अव स्यन्ति विद्युत उग्रो [वो] देवः प्र मृणत् सपत्नान् ॥४॥	उतत् * अम स्यच मृणण सपत्नां
शौ १५	च्युता चेय बृहत्य् अच्युता च विद्युद् बिभर्ति स्तनयित्नूश् च सर्वान् ।	* चे स्तनयित्नुश् * सर्वा
	तेषाम् आदित्यो द्रविणेन तेजसोद्यन् सपत्नान् नुदतां म सहस्वान् ॥५॥	उदितान् * *
शौ १७	येन देवा असुरान् प्राणुदन्त येनेन्द्रो दस्यून् अधम तमो बबाधे ।	प्रणुदन्त पबाधे
	तेन त्वं काम मम ये सपत्नास् तान् अस्माल् लोकात् प्र णुदस्व सर्वान् ॥६॥	सपत्ना उग्रस्माल् लोकान् प्र णुतस्व सर्वा
शौ १८	यथा देवा असुरान् प्राणुदन्त यथेन्द्रो दस्यून् अधम तमो बबाधे ।	* देव * प्राणदन्त यथैन्द्रो पबाधे
	तथा त्व काम मम ये सपत्नास् तान् अस्माल् लोकात् प्र णुदस्व दूरम् ॥७॥	सपत्ना प्र णुतस्व *

शौ १९	कामो जज्ञे प्रथमो नान्य आपुर् नैनं देवास× पितरो नोत मर्त्या. ।	ना यत् पुग
	ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महांस् तस्मै ते काम नम इत् कृणोमि ॥८॥ ॥का॰२॥	ज्याया विश्वा नमेत्
	१६ ७८	
शौ ९ २ २४	न वै [वा]तश् चन कामम् आप नाग्निस् सूर्यो नोत चन्द्रमा. ।	आपु र्
	[ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महांस् तस्मै ते काम नम इत् कृणोमि] ॥१॥	
	न वा आपश् चन कामम् आपुर् नाहोरात्राणि निहितानि यन्ति ।	* वापश नहो॰ निहतानि यन्ती
	[ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महास् तस्मै त काम नम इत् कृणोमि] ॥२॥	
	न वै पुण्यजनाश् चन कामम् आपुर् न गन्धर्वाप्सरसो न सर्पा ।	
	[ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महास् तस्मै ते काम नम इत् कृणोमि] ॥३॥	
शौ २०	यावती द्यावापृथिवी वरिम्णा यावद् आपस् सिष्यदुर् यावद् अग्नि ।	यापद् आपश् शुष्यतिर् * *
	[ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महास् तस्मै ते काम नम इत् कृणोमि] ॥४॥	
शौ २१	यावतीर् दिश× प्रदिशो विषूचीर् यावतीर् आशा अभिचक्षणा दिव ।	दिव
	[ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महांस् तस्मै त काम नम इत् कृणोमि] ॥५॥	
शौ २२	यावतीर् भृङ्गा जत्व× कुरूरवो यावतीर् वघा वृक्षसर्प्यो [बभूवु] ।	* * चत्व करवोर् विक्षसर्प्य
	ततस् त्वम् असि ज्यायान् विश्वहा महांस् तस्मै त काम नम इत् कृणोमि ॥६॥	ततस् त्वाम * ज्याया विश्वा महा
शौ २५	यास् ते शिवास् तन्व× काम भद्रा याभिस् सत्य भवति यद् वृणीषे ।	तन्व॰ वृर्णीते
	ताभिष् ट्वम् अस्मान् अपसंविशस्वान्यत्र पापीर् अप वेशया धिय ॥७॥ ॥का॰३॥	* टम् अस्वान् उप॰ * उप * *
शौ ८ ६ १–६,८,७,९,१०	**१६ ७९**	
	यौ ते मातोन्ममार्ज जाताया× पतिवेदनौ ।	यू * मातोमनुपर् जाताया उततेदनु
	दुर्णामा तत्र मा गृधद् अलिंश उत वत्सप ॥१॥	दुन्नामा * * गृधाद् * * वत्सप
शौ शर्कुं कोक मलिम्लुच पलीजक	पलालानुपलालौ ? शुल्क कोक मलीमृत पलीनकम् ? ।	
शौ आश्रेष	अश्रेष ? वव्रिवास[स]म् ऋक्षग्रीव प्रमीलिन मुष्कयोर् अप हन्मसि ॥२॥	
	मा स वृतो मोप सृप ऊरू माव सृपो [अ]न्तरा ।	* म व्रतो उरू * सृजो *
	कृणोम्य् अस्यै भेषज बज दुर्णामचातनम् ॥३॥	कृणोस्य् अस्मै * जव दुर्नामचातन
	दुर्णामा च सुनामा चोभौ सम्भृतम् [इच्छत ।	दुनामा * * न उभौ *
	[अरायान् अप हन्मस् सुनामा स्त्रैणम्] इच्छताम् ॥४॥	
	य× कृष्ण× केश्य् असुरस् स्तम्बज उत तुण्डिक. ।	* * कश्र असिर स्तनजा तउ तुण्डिका
	अरायान् अस्या भसतो मुष्कयोर् अप हन्मसि ॥५॥	रायन्
	अनुजिघ्र प्रमृशन्त क्रव्यादम् उत रेरिहम् ।	अनुजिस्र रारिह
	अरायान् श्वकिष्किणो बज× पिङ्गो अनीनशत् ॥६॥	रायश शुन्कर्किण बज. पिगा *
शौ स्वपति	यस् त्वां सुप्ता छिनत्ति ? यश् च दिप्सति जाग्रतीम् ।	* * मप्ता जाग्रर्तीन्
	छायाम् इव प्र तान् सूर्य× परिक्रामन्न् अनीनशत् ॥७॥	* * * दा सूत× ॰क्रामम् *
	यस् त्वां सुप्तां निपद्यते भ्राता भूत्वा पितेव च ।	
	बजस् तान् सहताम् इत× क्लीबरूपांस् तिरीटिन. ॥८॥	* त्व * इतत् क्लीब॰ किरीटिनम्
	य× कृणोत्य् अवतोकां मृतवत्साम् इमां स्त्रियम् ।	
	तम् ओषधे त्व नाशयास्या× कमलम् अञ्जिवम् ॥९॥	त्वम् कमल्व् अन्युव
	ये शाला× परिनृत्यन्ति साय गर्दभनादिन. ।	
	कुसूला ये च कुक्षिला× ककुभा× करुमास् स्रिमा. ।	कुशूला यश * कुक्षुला ककुभा स्वरमा सुमा
	तान् ओषधे त्व गन्धेन विषूचीनान् वि नाशय ॥१०॥ ॥का॰४॥	विषूचीना * नाशय

१६ ८०

शौ ८ ६ ११ कुकुन्धा कुकूरभा	ये ककुन्धा× करूरभा× कुर्त्यद् दूर्शानि बिभ्रति ।	दुरिशानि *
[कृत्तीर्	क्लीबा इव प्रनृत्यन्तो घोष ये कुर्वत वन ता[न्] इतो नाशयामसि ॥१॥	क्लीवा यव प्रनृत्यन्ते घोषा यितो *
शौ १५	यथा पश्चात् प्रपद्द पुर× पार्ष्णी पुरो मुखम् ।	पर्ष्णी
⁴शौ मद्मटा	खलजाश् शकधूमजा उरुण्डा ये च मय्यजा× ? कुम्भमुष्का [अ]याशव. ।	* शाक°
	तान् अस्या ब्रह्मणस् पत प्रतीबोधन नाशय ॥२॥	* अम्याद् नाशया
शौ १२	ये सूर्यं न तितिक्षन्त आतपन्तम् अमु दिव. ।	* * निदत्कुन्तयापतन्तम् * *
⁴शौ मककान्	अरायान् बस्तवासिनो दुर्गन्धींल् लोहितास्यान् मृषकान् ? नाशयामसि ॥३॥	रार्या बस्त° दुर्गन्धे लोहितस्यां * *
शौ ⁿ४	य सूर्यात् परिसर्पन्ति स्नुषेव श्वशुराद् अधि ।	
	बजश् च तेषां पिङ्गश् च हृदय ऽधि नि विध्यताम् ॥४॥	च न विथताम्
शौ १३ अस	[य] आत्मानम् अतिमात्रम् अहिम् ? आधाय बिभ्रति ।	
	स्त्रीणां श्रोणिप्रतोदिन इन्द्र रक्षांसि नाशय ॥५॥	* °तोदिनम् * * नाशये
शौ ⁿ४	ये पूर्वे वध्वो यन्ति हस्ते शृङ्गाणि बिभ्रत. ।	* पूर्व * यन्त्यस्ते शृङ्गानि बिभ्रता
शौ आपाकेष्ठा. (°स्था वा)	आपाकता ? प्रहासिनस् स्तम्ब ये कुर्वते ज्योतिस् ता[न्] इतो नाशयामसि ॥६॥	* प्रहासन यितो *
शौ ⁿ५	पर्यस्ताक्षा अप्रचङ्कशा अस्त्रैणास् सन्तु पण्डगाः ।	* त्प्रदकशा स्त्रीणा * पन्तगा
¹शौ पादय	अव भेषज पातय य इमा सविवृत्सत्य् अपति[स्] स्वपतिं स्त्रियम् ॥७॥	* * * येमां सविवृश्चन्य् * स्वपतीं *
शौ १७	उद्धर्षिणं मुनिकेश जम्भयन्त मरीमृशम् ।	उद्धर्षण * जम्भयन्ती सरीसृशम्
	उपेषन्तम् उदुम्बल तुण्डलम् उत शालुडम् ।	उपेशन्तम् अदरसुल तुण्डेनम् * शालुडं
	पदा प्र विध्य पार्ष्ण्या स्थालीं गौर् इव स्पन्दना ॥८॥	पदात् * वृद्धि पार्ष्णी स्तालां * * स्यन्दना
शौ १८	यस् ते गर्भं प्रतिमृशाज् जात वा मारयाति ते ।	मारयादि *
	पिङ्गस् तम् उग्रधन्वा कृणोतु हृदयाविधम् ॥९॥	हृदयाविनम्
शौ१९	ये अम्नो जातान् मारयन्ति सूतिका [अ]नुशेरते ।	* स्तो
	स्त्रीभागान् पिङ्गो गन्धर्वान् अभ्रम् इव वात अजतु ॥१०॥ ॥का° ५॥	* * * अभ्रैवातैवराजतु

१६ ८१

शौ ८ ६ २०	परिसृष्ट धारयतां यद् धित माव पादि तत् ।	परिशिष्ट धारयत युज्यत * * *
	गर्भं त उग्रौ रक्षतां भेषजौ नीविभार्यौ ॥१॥	* ताम् * रक्षसा * निवभायर्यौ
¹पै ८ ३ ३¹	परिपाण पुरुषाणां रक्षसाम् असि चातनम् ।	
	अरायान् सर्वान् दुर्णाम्नो यातुधानान् विषूचीनान् वि नाशय ॥२॥	रायान् सुसर्वान् उन्नाम्नो °धाना विषूचीना * *
शौ २१	पवीनसात् तङ्गल्वाच् छायकाद् उत नग्नकात् ।	पवैनमा नह्नका
	प्रजायै पत्ये त्वा पिङ्ग× परि पातु किमीदिन. ॥३॥	किमेदिन
शौ २२	द्व्यास्याच् चतुरक्षात् पञ्चपादाद् अनङ्गुले. ।	द्वैआस्याच् चतुरक्षाः
	वृन्ताद् अधि प्रसर्पत× परि पाहि वरीवृतात् ॥४॥	वृद्धाद् वीरवृता
शौ २३	य आमं मांसम् अदन्ति पौरुषेय च ये क्रवि ।	यास * * पौरुष चेत् कवि
	गर्भान् खादन्ति केशवा अरायान् अस्या भंससो मुष्कयोर् अप हन्मसि ॥५॥	गर्भो दा × × × केशवारायान्
शौ २५	पिङ्ग रक्ष जायमानं पुमांस मा स्त्रियम् क्रन् ।	क्र
	आण्डादो गर्भान् मा दभन् बाधस्वेत× किमीदिन ॥६॥	* गर्भ * दभ बाधस्वोध. त्रिमीदिन
शौ २६	अप्रजास्त्वं मार्तवत्सम् आद् रोदम् अघम् आवयम् ।	* * आमाभ्रोघम् * आनय
	वृक्षाद् इव स्रज कृत्वाप्रिये प्रति मुञ्च तत् ॥७॥	वृक्षद् * मज ..
	पिङ्ग जहि यातुधानान् दुर्गन्धींल् लोहितास्यान् ।	* जह्यतुधाना * लोहितस्या
	त्वया प्रणुत्ता× क्रव्यादो विश्वञ्चो यन्ति निर्हताः ॥८॥ ॥का° ६॥ ॥अनु° १३॥	तयाः निर्हत

१६ ८२

शौ ११ ७ १–१०		
	उच्छिष्टे नाम रूपं चोच्छिष्टे लोक आहितः ।	उत्तिष्ठ * रूपान्योच्छिष्टे रोकाहित
	उच्छिष्ट इन्द्रश् चाग्निश् च विश्वम् अन्तस् समाहितम् ॥१॥	विश्वव् * *
	उच्छिष्टे द्यावापृथिवी विश्वं भूत समाहितम् ।	

	आपस् समुद्र उच्छिष्टे चन्द्रमा वात आहि[तः] ॥२॥	आपास * * इन्द्रमा वाताहि
	सन्न् उच्छिष्टे [अ]सश् चोभौ मृत्युर् वाज× प्रजापति ।	* * मस्योभून् * वाज× *
	लौक्या उच्छिष्ट आयत्ता व्रश् च द्रश् चापि श्रीर् मयि ॥३॥	* उच्छिष्टाय त्वा पृश्चि दृश्चा वृश्चीर् *
	दृढो दृहस्थिरो न्यो ब्रह्म विश्वसृजो दश ।	* दृह॰ विश्वादृचो *
	नाभिम् इव सर्वतश् चक्रम् उच्छिष्टे देवता [आ]हिता[ ] ॥४॥	मबाभिम्
	ऋक् साम यजुर् उच्छिष्ट उद्गीथ× प्रस्तुत स्तुतम् ।	उच्छिष्टम् उद्गीत× * स्थितम्
	हिंकार उच्छिष्टे मदस् साम्नो मेडिश् च [त]न् मयि ॥५॥	माम्नो मीदुश
	ऐन्द्राग्न पावमान महानाम्नीर् महाव्रतम् ।	ऐन्द्राग्नि पवमाना महानामुनीर् महाव्रतीम्
	उच्छिष्टे यज्ञस्याङ्गान्य् अन्तर् गर्भ इव मातरि ॥६॥	मातरम्
	राजसूय वाजपेयम् अग्निष्टोमस् ततो ऽध्वर ।	
	अर्काश्वमेधाव् उच्छिष्टे जीवबर्हिर् मदिन्तम ॥७॥	मदन्तमे
	अग्न्याधेयम् अथो दीक्षा कामप्रश् छन्दसा सह ।	* * दक्षा काम॰ प्रश छानसा *
	उच्छिन्ना यज्ञास् सत्त्राण्य् उच्छिष्टे ऽधि समाहिता ॥८॥	* * सत्त्रान्य् * तु *
	अग्निहोत्र च श्रद्धा च वषट्कारो व्रत तप ।	
	दक्षिणेष्टं पूर्त चोच्छिष्टे ऽधि समाहिता ॥९॥	दक्षिणेष्ट * * ति *
	एकरात्रस् त्रिरात्रश् च सद्य×क्री× प्रक्रीर् उक्थ्य ।	मद्य.क्री॰ * उग्थ्य.
	ओत निहितम् उच्छिष्टे यज्ञस्याणूनि विद्यया ॥१०॥ ॥का १॥	ओत न्येतम् * यज्ञस्यानानु *

१६ ८३

शौ ११ ७ ११–२०		
	चतूरात्र× पञ्चरात्रष् षड्रात्रश् चोभयस् सह ।	॰रात्रा॰
	षोडशी सप्तरात्रश् चोच्छिष्टा[ज्] जज्ञिरे सर्वे ये यज्ञा [अ]मृते हिता[ ] ॥१॥	* सप्तरात्रस्योच्छिष्टा
	प्रतीहारो निधन विश्वजिच् चाभिजिच् च य ।	प्रतिहारो * ॰जिच चाभिजिच् * य
	साह्नातिरात्राव् उच्छिष्टे द्वादशाहो ऽपि तन् मयि ॥२॥	रात्रव अच्छिष्टे
	सूनृता सनति× क्षेमस् स्वधोर्जामृत सह ।	* मिन्नति * स्वधोर्ज्यामृत *
	उच्छिष्टे सर्वे प्रत्यञ्च× कामा× कामेन तृप्यन्ति ॥३॥	
	नव भूमीस् समुद्राश् चोच्छिष्टे ऽधि श्रिता दिव· ।	* भूम्या समुद्रस्य स्योच्छिष्टे ति श्रुता *
	आ सूर्यो भात्य् उच्छिष्टे ऽहोरात्रे च तन् मयि ॥४॥	* * ता य
	उपहव्य विषूवन्तं ये च यज्ञा दिवि श्रिता ।	श्रुत
	बिभर्ति भर्ता विश्वस्योच्छिष्टो जनितु× पिता ॥५॥	जनतु॰ *
	पिता जनितुर् उच्छिष्टा ऽसो× पौत्रश् च पितामह ।	* जनतुर उच्छि ष्टो मो
शौ स क्षियति	शिक्षद् ? विश्वस्येशानो यो वृषा भूम्याम् अतिघ्न्य ॥६॥	* * च * * अतिघ्नय
	ऋत सत्य तपो दीक्षा श्रमो धर्मश् च कर्म च ।	इशशमा * * * ज
	भूत भविष्य[द्] उच्छिष्टे वीर्य लक्ष्मीर् बल बले ॥७॥	भूत
	समृद्धिर् ओज आकूति× क्षत्र राष्ट्र षड् उर्व्य ।	* ओज कूति
	संवत्सरो ऽध्य् उच्छिष्ट इडा प्रैषा ग्रहा हवि ॥८॥	* य * इडात्य प्रेषाद् गृहा *
	चतुर्होतार [आ]प्रियश् चातुर्मास्यानि नीविद· ।	॰होतार * चतुमास्यान् उनविद
	उच्छिष्टे यज्ञा होत्राश् च पशुबन्धास् तद् इष्टय· ॥१०॥	* * होरात्राश् नव * * *
	अर्धमासाश् च मासाश् चार्तवा ऋतुभिस् सह ।	
शौ-कोशषु भूयिष्ठ श्रुतिर्	उच्छिष्टे घोषिणीर् आप[स्] स्तनयित्नु[श्] शुचिर् मही ॥१०॥ ॥का २॥	उच्छिष्टे मया

१६ ८४

शौ ११ ७ २१	शर्करा[स्] सिकता अश्मान ओषधयो वीरुधस् तृणा ।	* सिकाश्मा सम्
	अभ्राणि विद्युतो वर्षम् उच्छिष्टे संश्रिता श्रिता ॥१॥	सश्रुता श्रुता
शौ २२	राद्धि× प्राप्ति[र्] व्याप्तिस् समाप्ति[र्] मह एधतु ।	राध्य मह्य एधति
	अत्यासिर् उच्छिष्टे भूतिर् आहिता निहिता हिता ॥२॥	अन्या (उपरि त्या)प्तिर निहना *
शौ २३	यच् च प्राणति प्राणेन यच् च पश्यति चक्षुषा ।	यद्य * प्राणाति * यच
	उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित ॥३॥	अर्थानिश्रुत
शौ २५	प्राणापानौ चक्षुश् श्रोत्रम् अक्षितिश् [च क्षितिश्] च या ।	अक्षतिश

	[उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित] ॥४॥	
शौ २७	देवा× पितरो मनुष्या गन्धर्वाप्सरसश् च ये ।	देवान्देवा॰
	[उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित.] ॥५॥	
शौ २४	ऋचस् सामानि छन्दांसि पुराण यजुषा सह ।	ऋग्यजुस्
	[उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित] ॥६॥	
	अथर्वाङ्गिरसा ब्रह्म सर्पपुण्यजनाश् च ये ।	॰जनश * *
	[उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित] ॥७॥	
शौ २६	आनन्दाश् च प्रमोदाश् चाभिमोदमुदश् च ये ।	आनन्दश् चाभिमोदपुनश * *
	उच्छिष्टाज् जज्ञिरे सर्वे दिवि देवा दिविश्रित ॥८॥ ॥का° ३॥	दिविश्रुत ॥ अ॰ दिवि देवा दिविश्रुत

१६ ८५

शौ ११ ८ १	यन् मन्युर् जायाम् आवहत् सक[ल्प]स्य गृहाद् अधि ।	अनु
	क आसन् जन्या× क वरा× क उ ज्येष्ठवरो ऽभवत् ॥१॥	काम जन्य॰ * वर× को * *
शौ २	तपश् चैवास्तां कर्म चान्तर् महत्य् अर्णवे ।	* * * जातन् * *
	त आसन् जन्यास् ते वरा ब्रह्म ज्येष्ठवरो ऽभवत् ॥२॥	उपा ह जज्ञ कमणस् त ते ज्येष्ठम् उपासता
शौ ३	दश साकम् अजायन्त देवा देवेभ्य× पुरा ।	* शाखम् पर.
	यो वै तान् विद्यान नामथा स वा अद्य महद् वदेत् ॥३॥	* * ना विद्या नामनाइछाच महद्दत
शौ ४	प्राणापानौ चक्षुश् श्रोत्रम् अक्षितिश् च क्षितिश् च या ।	अक्षतश * क्षतश * *
	व्यानोदानौ वाङ् मनस् ते वा आकूतिम् आवह[न्] ॥४॥	व्यानोदानोदाना * * * वाकूतिम् *
शौ ५	अजाता आसन्न् ऋतवो ऽथो धाता बृहस्पति ।	अनाना धृतवो या धात *
	इन्द्राग्नी अश्विना तर्हि क ते ज्येष्ठम् उपासत ॥५॥	इद्राग्निर् * * नि॰
शौ ६	तपश् चैवास्ता कर्म चान्तर् महत्य् अर्णवे ।	* * * जान्तन्
	तपो ह जज्ञे कर्मणस् तत् ते ज्येष्ठम् उपासत ॥६॥	कमणा तन्
शौ ८	कुत इन्द्र× कु[त]स् सोम[×] कुतो ऽग्निर् अजायत ।	
	कुतस् त्वष्टा सम् अभवद् धाता सम् अभवत् कुत. ॥७॥	
शौ ९	इन्द्राद् इन्द्र[स्] सोमात् सोमो अग्नेर् अग्निर् अजायत ।	अग्निर् * *
	त्वष्टा ह जज्ञे त्वष्टुर् धाता धातुर् अजायत ॥८॥	
शौ १०	ये त आसन् दश जाता देवा देवेभ्य× पुरा ।	ए ताम * * * * पुर॰
	पुत्रेभ्यो लोक दत्त्वा कस्मिन् ते लोक आसते ॥९॥	
शौ ७¹·²	यतो भूमि× पूर्वासीद् याम अद्धातय इद् विदु ।	
	के तस्यां देवा आसन कस्मिन साधिश्रिता ॥१०॥ ॥का° ४॥	* तस्यन् ॰श्रुत

१६ ८६

शौ ११ ८ १२	कुत× केशान् कुतस् स्नाव कुतो ऽस्थीन्य् आभरत् ।	* केशा॰ * स्नाव॰ * स्थीत्य् *
	अङ्गा पर्वाणि मज्ज्ञान को मांस कुत आभरत् ॥१॥	* पावाणि * कु * कुताभरत्
शौ ११	यदा केशान् अस्थि स्नाव मांस मज्ज्ञानम् आभरत् ।	मज्जानिम् *
	शरीर कृत्वा पादवत् क लोकम् अनु प्राविशत् ॥२॥	* * * त * * *
शौ १३	संसिचो नाम ते देवा ये सभारैस् समभरन् ।	शम्तो * * दिवा ए षभारैम ममभरम्
	सर्वं संसिच्य मर्त्यं देवा× पुरुषम् आविशन् ॥३॥	* ससृज्य मृत्यु आविशम्
शौ १५¹·²	शिरो हस्ताव् अथो बाहू जिह्वा ग्रीवाश् च कीकसा ।	* हस्तान् ग्रीवश * केकमा
शौ १४³·⁴	पृष्टीर् बर्जह्ये पार्श्वे कस् तत् सम् अदधाद् ऋषि ॥४॥	* मज्जह्ये
शौ १४¹·²	ऊरू पाद[व् अ]ष्ठीवन्तौ श्रोणी हस्ताव् अथो मुखम् ।	
शौ १५³·⁴	त्वचा प्रावृत्य तत् सर्व [स]धा सम् अदधान् मयि ॥५॥	
शौ १६	यत् तच् छरीरम् अदधत् सधया सहित मयि ।	सधाया मोहित *
	यनेदम् अद्य रोचते को ऽस्मिन् वर्णम् आभरत् ॥६॥	येनदम् अद्ि * मो
शौ १७	सर्वे देवा उपाशिक्षन् तद् अजानाद् वधूस् सती ।	* * उपामिक्षन् * इजानाद् विधू शती
	ईशा वशस्य या जाया सास्मिन् वर्णम् आभरत् ॥७॥	* विषस्य
शौ १८	यदा त्वष्टा व्यतृणत् पिता त्वष्टुर् य उत्तर. ।	* * व्यतृणात् पित त्वष्टी * *

	गृह्य कृत्वा मर्त्य देवा× पुरुषम् आविशन् ॥८॥	आविशेत्
शौ १९	स्वप्नो वै तन्द्रीर् निर्ऋतिः× पाप्मानो नाम देवता ।	* * तन्द्रीन् निऋन
	जरा खालत्य पालित्यं शरीरम् अनु प्राविशन् ॥९॥	* षालित्य प्राविशम्
शौ २०	स्तेय दुष्कृतं वृजिन सत्यं यज्ञो यशो मह ।	* * व्रजिन
	बल च क्षत्रम् ओजश् च शरीरम् अनु प्राविशन् ॥१०॥ ॥का° ५॥	प्राविशम्

१६ ८७

शौ ११ ८ २१	भूतिश् च वा [अ]भूतिश् च रातयो ऽरातयश् च या[ ] ।	
	क्षुधश् च सर्वास् तृष्णाश् च शरीरम् अनु प्राविशन् ॥१॥	क्षुन * सार्वास प्राविशम्
शौ २२	निन्दाश् च वा [अ]निन्दाश् च यच् च हन्तेति नेति च ।	नि वा(उपरि न्थ)श * * निन्थाश्
	शरीर श्रद्धा दक्षिणाश्रद्धा चानु प्राविशन् ॥२॥	प्रविशम् [हन्वेति * *
शौ २३	विद्याश् च वा [अ]विद्याश् च यच् चान्यद् उपदेश्यम् ।	नृत्यन् *
	शरीर सर्वे प्राविशन्न् ऋचस् सामाथो यजु ॥३॥	ऋषम * *
शौ २४	आनन्दा नन्दा× प्रमुदो ऽभीमोदमुदश् च य ।	* * प्रमदो भीनोदमुनरा * *
	हसो नरिष्टा नृत्तानि शरीरम् अनु प्राविशन् ॥४॥	* * न तान प्राविशम्
शौ २५	आलापाश् च प्रलापाश् चाभीलापलपश् च ये ।	* * प्रलापश न भालापलपलाश * *
	शरीरं सर्वे प्राविशन्न् आयुज× प्रयुजो युज ॥५॥	
शौ २६	प्राणापानौ चक्षुश् श्रोत्रम् अक्षितिश् च क्षितिश् च या ।	* * श्रत्राम् अक्षतश * क्षनिश * *
	व्यानोदानौ वाङ् मनश् शरीरेण त ईयन्त ॥६॥	* * * * तु य न
शौ २७	आशिषश् च प्रशिषश् च संशिषो विशिषश् च या[ ] ।	* * * * समिश
	चित्तानि सर्वे संकल्पाश् शरीरम् अनु प्राविशन् ॥७॥	नित्तानु मव प्राविशम्
शौ नास्ति	त्वराश् च वै धृतयश् चेडाशीस् सूनृते च या ।	* * * * च इडाशाम सुनृते यश
	शरीर सर्वे प्राविशन् निजरीरिष्याधो ? मृध ॥८॥	
शौ २८ आस्नेयीश्, वास्नेयीश्	आस्तेयीश् च वास्तेयीश् च त्वरणा× कृपणाश् च या[ ] ।	आस्नश * वास्त्रेश * तरुणा कृपणेश * *
[अप	गुह्याश् शुक्रा यास् स्थूला [अप]स् ता बीभत्सुर् असादयन् ॥९॥	* शुक्रिया * * * * धामवत्सुर् असाधयत्
शौ २९	अस्थि कृत्वा समिध तद् अष्टापो असादयन् ।	* कृ × × × × गोष्टापो वाधोय
	रेत× कृत्वाज्य देवा× पुरुषम् आविशन् ॥१०॥ ॥का° ६॥	रात आविशम्

१६ ८८

शौ ११ ८ ३०	या आपो याश् च देवता या विराड् ब्रह्मणा सह ।	य
	शरीर ब्रह्म प्राविशच् छरीरे ऽधि प्रजापति ॥१॥	पता
शौ ३१	सूर्यश् चक्षुर् वात× प्राण पुरुषस्य वि भेजिर ।	भिवि भद्रिर
	तथास्येतरम् आत्मान देवा× प्रायच्छन्न् अग्नय ॥२॥	तथास्यतरम * * प्रायच्छन्त्य *
शौ ३२	तस्माद् वै विद्वान् पुरुषम् इद ब्रह्मेति मन्यते ।	तस्मद *
	सर्वा ह्य अस्मिन् देवताश् शरीरे ऽधि समाहिता ॥३॥	समाहिता
	यद् एभ्यस् स्थानम् अङ्गेषु पिता लोकम् अकल्पयत् ।	* इभ्य ला‌क *
	शरीर सर्वा देवता यथाङ्गम् अनु प्राविशन् ॥४॥	प्राविशम्
	अङ्गमङ्ग शरीरस्य सर्वे देवा [अ]नु प्राविशन् ।	प्राविशम
	पिता ह्य् एभ्य× प्रायच्छत् त लोकम् अपराजितम् ॥५॥	अपिपराजितम्
	तं लोकम् अपराजित सर्वे देवा [अ]नु प्राविशन् ।	प्राविशम
	प्रजापतिर् यम् आभरच् छरीर बहुधा हितम् ॥६॥ ॥का° ७॥ ॥अनु° १४॥	

शौ ११ १ १–१०	१६ ८९	
	अग्ने जायस्वादितिर् नाथितेय ब्रह्मौदन पचति पुत्रकामा ।	* जायास्वादितिन् नाथितय * °कामस्
	सप्तऋषयो भूतकृतस् ते त्वा मन्थन्तु प्रजया सहेह ॥१॥	संहय
	कृणुत धूम वृषणस् सखायो ऽद्रोघाविता वाचम् अच्छ ।	वातम अरव
	अयम् अग्नि[×] पृतनाषाद् सुवीरो यन देवा [अ]सहन्त शत्रून् ॥२॥	त्वाम * शत्रून्

	अग्ने ऽजनिष्ठा महते वीर्याय ब्रह्मौदनाय पक्तवे जातवेद ।	* * * वीयाय °वेद्य.
	सप्तऋषयो भूतकृत[स्] ते त्वाजीजनन्न् अस्यै रयिं सर्ववीरं नि यच्छ ॥३॥	* * तन्ते °जन अस्मे रियिं °वीरन् * यश्छताम्
	समिद्धो अग्न समिधा सम् इध्यसे विश्वा देवान् यज्ञिया एह वक्ष ।	मसिद्धो में मसिधा संमिध्यमे विश्वा देवान् यज्ञिया
	तेभ्यो हव्यं श्रपयन् जातवेदस् स्वर्गं लोकम् अधि रोहयैनम् ॥४॥	तेभ्यो हव्य श्रपय रोहयेनम् [एह वक्ष
	त्रेधा भागो निहितो जातवेदो देवानां पितृणाम् उत मर्त्यानाम् ।	* * निहतो * देवानां पितृणाम् उत मर्त्यानाम्
	अंशान् जानीध्व वि भजामि तान् वो यो देवाना स एष पारयाति ॥५॥	वशो * * * त * * * सेव *
	अग्ने सहस्वान् अभिभूर् अभीद् असि नीचो न्य् उब्ज द्विषतस् सपत्नान् ।	* महस्वान्न् * अभीर् द्विशत स्वपत्नान्
शौ बलिहृत	इय मात्रा मीयमाना मिता च सजातांस् ते बलिहृत× ? कृणोतु ॥६॥	यन् * * * ति स्वजातस्
शौ उद्दजनां	साक सजातै× पयसा सहैध्य् अर्बुदेन ? महते वीर्याय ।	* सुजाते * मेध्य् * महते वीर्याय
	ऊर्ध्वो नाकस्याधि रोह विष्टप स्वर्गो लोक इति य वदन्ति ॥७॥	विष्टपस स्वर्गे वदन्तम्
	इय मही प्रति गृह्णातु चर्म पृथिवी देवी सुमनस्यमाना ।	यन् पृथिव्यै
	अधि गच्छेम सुकृताम् उ लोकम् ॥८॥	* गच्छयेम
	एतौ ग्रावाणौ सयुजा युङ्ग्धि चर्मणि निर् भिन्द्ध्य् अंशून् यजमानाय साधु ।	भिद्य अंशौन् * साधु
	अव[घ्न]ती नि जहि य पृतन्यव ऊर्ध्वं प्रजाम् उद्धरन्त्य् उद् ऊह ॥९॥	* नृ जहू * प्रदन्यवद् ऊर्ध्वां * * अर् उहः
	गृहाण ग्रावाणौ सयुजा वीर हस्त आ त देवा यज्ञिया यज्ञम् अगु. ।	गृहाणा * * वीर हस्ता * * यशेया * अगु
	त्रयो वरा यतमास् त्व वृणीषे तास् ते समृद्धीर् इह राधयामि ॥१०॥	समृद्धयेर् * *
	॥का १॥	

१६.९०

शौ ११ १.१२	उपश्वसे द्रु[व]ये सीदता यूय वि विच्यध्व यज्ञियासस् तुष ।	उपश्वसे वच्यध्व यज्ञियामस् तुषा
	श्रिया समानान् अति सर्वान् स्यामाधस्पद द्विषतस् पादयम ॥१॥	* * अतु मर्वाश छ्यामधस्पद * माधयेम
शौ ११	इय ते धीतिर् इदम् उ ते जनित्र गृह्णातु त्वाम् अदितिश् शूरपुत्रा ।	यं तु * मम °पुत्रा
	परा पुनी[हि] य इमां पृतन्यवो ऽस्यै रयिं सर्ववीर नि यच्छ ॥२॥	* पुं । इय व * रिम * °वीरन् * यश्छात्
शौ १३	परेहि नारि पुनर् एहि क्षिप्रम् अपां त्वा गो[ष्ठो] अध्य् अरुक्षद् भराय ।	परिहि * * * * अपामपान् * * अध रिक्षद् *
	तासां गृह्णीता[द्] यतमा यज्ञिया [अ]सन् विभाज्य धीरीतरा जहीतात् ॥३॥	* * * * म विभज्य * हर्यीत
शौ १४	एमा [अ]गुर् योषितश् शुम्भमाना उत् तिष्ठ नारि तवसं रभस्व ।	यामा कुर् नाक तवस्म भरस्व
	सुपत्नी पत्या प्रजया प्रजावत्य् आ त्वागन् यज्ञ× प्रति कुम्भ गृभाय ॥४॥	मपत्न वन्या * प्रजापत्य् * त्वाक
शौ १५	ऊर्जो भागो निहितो य× पुरा व ऋषिप्रशिष्टाप आ हरैता ।	* * निहतो यत् सुरा वो ऋषिप्रमृताया हरेता
	अय यज्ञो नाथविद् गातुवित् प्रजाविद् उग्र× पशुविद् वीरविद् वो ऽस्तु ॥५॥	अयं यज्ञो नाथविद् उ गातदित् प्रजाविद् * पशुमद् .
शौ १६	अग्ने चरुर् यज्ञियस् त्वाध्य् अरुक्षच् छुचिस् तपिष्ठ[स्] तपसा तपैनम् ।	* * * त्वाढ्य अरिक्षद् शुचिस
	आर्षेया दैवा [अ]भिसहत्य भागम् इमे तपिष्ठा ऋतुभिस् तपन्तु ॥६॥	आर्षेया * °हन्य * इमेत् तपिष्ठ
शौ १७	शुद्धा [आ]पो योषितो यज्ञिया इमा [आ]पश् चरुम् अव सर्पन्तु शुभ्रा[ ] ।	* * * यज्ञया यमा * चरम् इव * *
	ददन् प्रजा बहुलान् पशून् मे पक्तौदनस्य सुकृताम् एति लोकम् ॥७॥	ददत् * * आशून्
शौ १८	ब्रह्मणा शुद्धा उत पूता घृतेन सोमस्यांशवस् तण्डुला यज्ञिया इमे ।	ब्राह्मणा * उत्
	अप[×] प्र विशत प्रति गृह्णातु वश् चरुर् इम पक्त्वा सुकृताम् एति लोकम् ॥८॥	* * विश्यतु * गृह्णातुर् पक्त्या सुकृताम्
शौ २२¹	अभ्यावर्तस्व प्रजया सहैना प्रत्यङ्ङ् एना देवताभिस् सहैधि ।	°वर्तस्व * महेन प्रत्या एव * सहाधिमिस
	स्वर्ग लोकम् अभिसंवहैनाम् आदित्य देवा परमे व्योम[न्] ॥९॥	स्वगा * °विहानम् आदित्यो देव
शौ १९	उरु× प्र[थ]स्व महता महिम्ना सहस्रपृष्ठस् सुकृतस्य लोक ।	मुरु
शौ-कोशेषु भूयिष्ठ पक्त्वा	पितामहा× पितर× प्रजोपजाह पक्त्वा पञ्चदशस् ते ऽस्मि ॥१०॥	* * प्रजोपजाह
	॥का २॥	

१६.९१

शौ ११ १ २०	सहस्रपृष्ठश् शतधारो अक्षितो ब्रह्मौदनो देवयानस् स्वर्ग ।	* * अक्षतो
	अमूस् त आ दधामि प्रजया रेषयैनान् बलिहाराय मृडतान् मह्यम् एव ॥१॥	अमूस त्व * * * रूषमाणो * मृडाता *
शौ २१	उदेहि वेदिम् प्रजया वर्धयैना नुदस्व रक्ष× प्रतर धेह्य् एनाम् ।	वर्धयेन प्रतिर * एनम्
	श्रिया समानान् अति सर्वान् स्यामाधस्पद द्विषत× पादयेम ॥२॥	पश्य * अतु सर्वा श्छामाधस्पद द्विषतस सादयेम
शौ २३	ऋतेन तष्टा मनसो हितैय ब्रह्मौदनस्य निहिता वेदिर् अग्रे ।	* त्वष्टा ब्राह्मौदनस्य निहता .
²शौ-कोशेषु भूयिष्ठ अमद्रीं, असध्रीं	अंशध्रीं शुद्धाम् अव धेहि नारि तत्रौदन सादय दैवानाम् ॥३॥	अशध्रि(उपरि द्धि)य शुद्धाम् अवि * * मन्त्रोदन
शौ २४	अदितेर् हस्ता स्रुचम् एता द्वितीया सप्तऋषयो भूतकृतो याम् अकृण्वन् ।	* हस्त

	सा गात्राणि विदुष्य् ओदनस्य दर्विर् वेद्याम् अध्य् एन चिनोतु ॥४॥	* * विदिष्य् * द्रव्यवेभ्याम * * *
शौ २५ कोशेषु भूयिष्ठ दैवा	श्रुत त्वा हविर् उप सीदन्तु देवा अनुसृप्याग्न× पुनर् एनान् प्र सर्प ।	श्रुतन् सिदन्तु * अनुस्रप्याग्न * एन * सृप्यम
	सोमेन पूतो जठरे सीद ब्रह्मणाम् आर्षेयास् त मा रिषन् प्राशितार ॥५॥	ब्राह्मणा आर्षेयस् त मर्ष *
शौ २६	सोम राजन् संज्ञानम् आ वपैभ्यो ऽब्राह्मणा यतमे त्वोपसीदान् ।	सोमो राज मवज्ञानम् °सीदाम्
	ऋषीन् आर्षेयांस् तपसो ऽधि जाता[न्] ब्रह्मौदने सुहवा जोहवीमि ॥६॥	ऋषीणा ऋषयम् ब्राह्मौदने * जोहविमि
शौ २७	इदम् अपो मधुमती[र्] घृतश्चुतो ब्रह्मणा हस्तेषु प्रपृथक् सादयामि ।	इयम् आपो * °श्च्युतो ब्राह्मणा * प्रपथश छादयामि
	यत्काम इदम् अभिषिञ्चामि वो ऽहम् इन्द्रो मरुत्वान् स ददाद् इद म ॥७॥	यत्कामेदिम् * चो * * मरुत्वा स्थ धिताद् * *
शौ २८	इद म ज्योतिर् अमृत हिरण्य पक्व क्षेत्रात् कामदुघा म एषा ।	हिरणमय पक्व * कामधुगा * *
	इदं धन नि दध ब्राह्मणेषु कृण्व पन्था पितृषु यस् स्वर्ग ॥८॥	ब्रह्मणेषु यत् *
शौ २९	अग्नौ तुषान् आ वप जातवेदसि पर× कम्बूकान् अप मृड्ढ्य एतान् ।	* तुषाङ गा वाप मढवय् एताम्
	एत शुश्रुम गृहराजस्य भागम् अथो विद्म निर्ऋतेर् भागधेयम् ॥९॥	यत इवश्रुम् उग्रराजस्व निऋतर् *
शौ ३०	श्राम्यत× पचत एति सुन्वतस् स्वर्गं लोकम् अधि रोहयैनम् ।	इयामत * येति रोहयेनम्
	येन रोहात् परम् आपद्य यद् वय [उत्तम नाक परम व्योम] ॥१०॥ ॥का° ३॥	* * परमात् पद्य यम वय

शौ ११ १ ३१–३७	१६ ९२	
	बभ्रेर् अध्वर्यो मुखम् एतद् वि मृड्ढ्य् [आ]ज्याय लोक कृणुहि प्रजानन ।	* अध्वयु * * व मृढि
	घृतन गात्रानु सर्वा वि मृड्ढि कृण्व पन्था पितृषु यस् स्वर्ग ॥१॥	घृतन गात्रान् * * मृढि यत् *
	बभ्रे रक्ष[स्] सुमतिम् आ वपैभ्यस् सुब्राह्मणा यतम त्वोपसीदान् ।	बभ्र त्वपसीदात्
	पुरीषिण× प्रथमाना× पुरस्ताद् आर्षेयास् त मा रिषन् प्राशितार ॥२॥	* प्रथमान× पुरस्तानाना रिषयस् * * रिष *
	आर्षेयेषु नि दध ओदन त्वा नानार्षेयाणाम् अप्य् अस्त्व् अत्र ।	* * दधो नुद * नाना ऋषयाम् * * *
	अग्निर् म गुप्त्वा मरुतश् च सर्वे विश्वे देवा अभि रक्षन्ति पक्वम् ॥३॥	पक्वाम्
	यज्ञ दुहान सदम् इत् प्रपीन [पु]मास धेनु सदन रयीणाम् ।	अत् प्रमीण
	प्रजामृतत्वम् उत दीर्घम् आयू रायश् च पोषैर् उप त्वा सदम ॥४॥	
	ऋषभो ऽसि स्वर्ग ऋषीन् आर्षेयान् गच्छ ।	* * * ऋषाणार्षेया *
	सुकृतां लोके सीद तन् नौ संस्कृतम् ॥५॥	सुकृताल् लोके सोद तन् ना सकृतम्
	समाचनुष्वानुसम्प्रयाह्य् अग्न पथ× कल्पय देवयानान् ।	समातनुष्वानमप्रेष्य् * पृथ× कल्प °याना
	एभिस् सुकृतैर् अनु प्र गेष्म यज्ञ नाक तिष्ठन्तम् अधि सप्तरश्मौ ॥६॥	एभिम * * * इष्टस्म यज्ञ * * * *
	येन देवा ज्योतिषा द्याम् उदायन् ब्रह्मौदन पक्त्वा सुकृतस्य लोकम् ।	येन देवा ज्योतिषा * उदाय
शौ नास्ति	त त्वा पचामि ज्योतिषा ज्योतिर् उत्तम स नस् तद् धेहि सुकृताम् उ लोक ॥७॥ ॥का° ४॥	

	१६ ९३	
	प्राच्यै त्वा दिशे निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम ।	प्राची * दिशो
	स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा ॥१॥	* पक्वावम ॥ सर्वत्रम् सवत्र निवपामीत्य् [अनुषङ्ग ॥ पुनरुक्ति ॥
	दक्षिणायै त्वा [दिशे निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम ।	
	[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥२॥	
	प्रतीच्यै त्वा [दिशे निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।	प्रताचो *
	[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥३॥	
	उदीच्यै त्वा [दिशे निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।	उदाचा *
	[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥४॥	
	ध्रुवायै त्वा [दिशे निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम ।	
	[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥५॥	
	ऊर्ध्वायै त्वा दिशे [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।	* * दिशि
	[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा.] ॥६॥	
	दिवे त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् ।	दिशे नि दिवे त्वा निशि
	[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥७॥	
	अन्तरिक्षाय त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् ।	अन्तरिक्षाय त्वा निर्दिशि
	[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥८॥	

पृथिवीभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । पृथिवीभ्यम् * निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥९॥
पशुभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । पशुभ्यास * निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥१०॥
॥का° ५॥

१६ ९४

मनुष्येभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । मनुष्येभ्यस * निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा.] ॥१॥
पितृभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । पितृभ्यस * निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥२॥
ऋषिभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । ऋषिभ्यम त्वा निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा'] ॥३॥
आर्षेभ्यस् त्वा निर् वपामि [शतधारम् अपक्षुधम् । आर्षेभ्यस * निर्दिशि
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥४॥
अङ्गिरोभ्यस् त्वा नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् । अङ्गिराभ्यस् * नि°
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥५॥
अथर्वभ्यस त्वा नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् । * * नि°
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा.] ॥६॥
वनस्पतिभ्यस् त्वा [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् । वनस्पतेभ्यम् त्वा°
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥७॥
॥का° ६॥

१६ ९५

वीरुद्भ्यस् त्वा [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥१॥
ओषधीभ्यस् त्वा [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् । उपधीभ्यस *
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा.] ॥२॥
ऋतुभ्यस त्वा [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥३॥
आर्तवेभ्यस् त्वा नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥४॥
लोकेभ्यस् त्वा [निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥५॥
लोकाना त्वाध्यक्षेभ्यो नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥६॥
दवेभ्यस् त्वा नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृतां यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥७॥
दैवेभ्यस् त्वा नि[र् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
[स पक्वारोहस् सुकृता यत्र लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा] ॥८॥
सर्वाभ्यस् त्वा देवताभ्यो निर् वपामि शतधारम् अपक्षुधम् ।
स पक्वारोहस् सुकृतां य[त्र] लोको यत्र ऋषय× प्रथमजा× पुराणा. ॥९॥ * पक्वार्वस
॥का° ७॥

१६ ९६

पुमान् पुंसो अधि तिष्ठ चर्म न ते शिश्न प्र दहाज् जातवेदा । शिष्ण
भवाम् तन्त्रीणिम् ? अप्य् अप्सरासु ॥१॥
महती द्यावापृथिवी अन्तरिक्षम् इद महत् ।
महान महिम्ना सर्वाङ्गो यस् त्वा पचत्य ओदन ॥२॥ महन् * सर्वाङ्ग ओदन।
सप्तेद् सूर्या [आ]भूतास् सप्त पुष्करिणीर् उत । सप्तैद * भूतम

	सप्त सहस्रं गन्धर्वा यस् त्वा पचत्य् ओदन ॥३॥	सप्तौ ओदना
	यथा तेषाम् उद्गातासीद् देवा होतार ऋत्विज ।	यथा तैषाम् उदगातसीद्
	सर्वाङ्गं यत्रौदन सत्येनाग्रे समीरयन् ॥४॥	समरयम्
	सप्त ऋषयो भूतकृत ऋषयस् साध्याश्च च ये ।	
	ते वै सर्वाङ्गम् ओदन श्रद्धयाग्रे समीरयन् ॥५॥	
	यस् सर्वाङ्ग पचति ब्रह्माण च न हिंसति ।	
	तस्मै ज्योतिष्मन्त लोकं यमो राजाभि रक्षति ॥६॥	
	त सर्वाङ्गं घृतपृष्ठ दिविमात्रं देवसहितम् ।	* * घृतप्रिष्ठ
	निदत्स्वाम् ? उत्तरशेषधि त त ब्रह्माभि रक्षतु ॥७॥	* °धि * त
	तस्यौदनस्योदरम् अन्तरिक्ष द्यौ× पृष्ठ दिश× पार्श्वे सूर्याचन्द्रमसाव् अक्ष्यौ ।	तस्योदनस्योदनम् अक्ष
	ऋतवो दन्ता× पवमान× प्राणा आङ्गिरसो रूपम् ॥८॥ ॥ऋ° ८॥ ॥अनु° १५॥	प्राणो * *
	१६ ९७	
शौ ९ ५ १[११]	आ नयैतम् आ रभस्व सुकृतां लोकम् अपि गच्छतु प्रजानन् ।	प्र नैतम् * * सुकृताल
शौ ३[३४]	तीर्त्वा तमांसि बहुधा विपश्यन्न् अजो नाकम् आ क्रमता तृतीयम् ॥१॥	विपश्य
शौ ३[१२]	प्र पदो [ऽव] नेनिग्धि दुश्चरित यच् चचार शुद्धैश् शफैर् आ क्रमता प्रजानन् ।	* * देनिगद * * चचारु शुद्धश
[३]पै १६ ९८ १[१]। [४]शौ ८[४]	प्र ? ज्योतिष्मन्त सुकृतां लोकम् ईप्सन् तृतीय नाकं अधि वि क्रमस्व ॥२॥	तेज्योतिष्मन्त इप्स [मना मा मेस्था
शौ ४	अनु छ्य श्यामेन त्वचम् एतां विशस्तर् यथापर्व् असिना मा[भि] मस्था ।	* इठ श्यामेन कृत्वानमना विशस्वी यथाप्रव्य-
	माभि द्रुह× परुश× कल्पयैन सुकृता मध्ये अधि वि श्रयमम् ॥३॥	* द्रुव पश्शु कल्पयन इवयेमम्
[१]पै ५ ४० ३[१],१४ ३ ९[१]। [२४]शौ ५	भूम्यां [त्वा] भूमिम् अधि धारयाम्य् आ सिञ्चोदकम् अभि धेह्य् एनम् ।	धारयामिम् अपिञ्चोदकाम् * * अनम्
	पर्याधत्ताग्निना शमितारश्च शृतो गच्छतु सुकृतां यत्र लोक ॥४॥	* * सृतो
शौ ५	उत्क्रामात× परि चेद् अतप्तस् तप्ता[च्] चरोर् अधि नाक तृतीयम् ।	°क्रामात× * चेर् उपत्तास्
	अग्नेर् अग्निर् अपि सं बभूविथ ज्योतिष्मान् गच्छ सुकृता यत्र लोक ॥५॥	बभूयथा ज्योतिष्मा अइछ
शौ ८	पञ्चौदन× पञ्चधा वि क्रमस्वाक्रस्यमान× पञ्च ज्योतींषि ।	विक्रमस्वात क्राश्यमाण
[४]शौ ६[४]	ईजानानां सुकृतां प्रेहि मध्य ज्योतिष्मन्तम् अभि लोकम् जयास्मै ॥६॥	इजानानी
शौ ७	अजम् एवाग्निम् अजम् उ ज्योतिर् आहुर् अज ब्रह्मणे जीवता देयम् आहु ।	* * * अज जीयना * आउ
	अजस् तमांस्य् अप हन्तु दूरम् अस्मिंल् लोके श्रद्दधानेन [द]त्त ॥७॥	* त्वमास्य श्रद्धदानेन *
शौ ११	एतद् वो ज्योतिर् पितरस् तृतीय पञ्चौदन ब्रह्मणे ऽज ददाति ।	एतद पञ्चौ°न
	अजस् तमास्य् अप हन्ति दूर पञ्चौदनो ब्रह्मण दीयमान ॥८॥	पञ्चोदना
	पञ्चौदनो ब्रह्मणे दीयमानो अजो नाक प्र क्रमता तृतीयम् ।	पञ्चदनो नाक पञ्चना *
	विचक्रमाणस् सुकृतस्य लोक स्वर् ज्योतिषा तमो अप हन्ति दूरम् ॥९॥	°माणास जोतिषा
शौ ९[१२]	अजा क्रमस्व सुकृतां यत्र लोक[श्] शलभो न चत्तो अति दुर्गाण्य् एष ।	नि दत्तो * * *
शौ १०[३४]	पञ्चौदनो ब्रह्मण दीयमानो विश्वरूपा [धेनु×] कामदुघास्य् एका ॥१०॥ ॥का° १॥	कामनुघास्य *
	१६ ९८	
शौ ९ ५ १२	प्र ज्योतिष्मन्तं सुकृतां लोकम् ईप्सन् पञ्चौदन ब्रह्मणे ऽज ददाति ।	इप्स
	स व्याप्तो नेष्य् अभि लोक जयास्मै शिवो ऽस्मभ्य प्रतिगृहीत एधि ॥१॥	* व्यापो निष्य् * * जयास्मे प्रतिगृहातेधि
शौ १०	अजस् त्रिनाके त्रिदिवे त्रिपृष्ठ सुकृतां लोके ददिवास दधाति ।	* * * त्रिप्रतिष्ठिन षदिवाम ददाति
[४]शौ ९[४]	पञ्चौदनो ब्रह्मणे दीयमानस् स दातार तृप्त्या तर्पयाति ॥२॥	* ब्राह्मण * * धातार * तर्पयामि
शौ १३	अजो ह्य् अग्नेर् अजनिष्ट शोकाद् विप्रो विप्रस्य सहसो वयोधा ।	वयोधात्
	हुतम् इष्टम् अभिपूर्त वषट्कृत तद् देवा ऋतुश× कल्पयन्तु ॥३॥	व * * *
शौ १४	अमोत वासो दद्याद् धिरण्यम् अपि दक्षिणा[म्] ।	अमूत
	तथा लोकान् सम् आप्नुयाद् य दिव्या य च पार्थिवा ॥४॥	
शौ १५	एतास् त्वा धाराश् शमयन्ति विश्वतस् सोम्या देवीर् घृतपृष्ठा मधुश्चुत ।	* * त्धाराश मयन्ति विश्वताम साम्या
	स्तभान पृथिवीं दिव सदस्व नाके तिष्ठास्य् अधि सप्तरश्मौ ॥५॥	स्तभाने * दिव
पै ३ ३८ ८	पृष्ठात् पृथिव्या [अहम् अन्तरिक्षम् आरुहम् अन्तरिक्षाद् दिवम् आरुहम् ।	पृष्ठा पृथिव्या इति नास

	[दिवो नाकस्य पृष्ठात् स्वर् ज्योतिर् अगाम् अहम् ॥६॥	
पै ९ शौ १६ । ¹शौ कोशेषु प्रजानन्	[अजो ऽस्य् अज स्वर्गो ऽसि त्वया लोकम् अङ्गिरस× प्राजानन् ।	
[अपि	[त लोकम् अनु प्र ज्ञेषम् ॥७॥	
पै १० शौ १७	[येन वा सहस्र वहसि येन वा सर्ववेदसम् ।	
	[तनम यज्ञ नो वह स्वर् देवेषु गन्तव ॥८॥	
पै ११ शौ ३७'	[अज च पचत पञ्च चौदनान् ।	
	[अज पञ्चौदनान् पक्त्वा देवा लोकान् सम् आनशु] ॥९॥	
शौ ४ १४ ७¹¹	पञ्चौदन पञ्चभिर् अङ्गुलीभिर् दर्व्योद् धर पञ्च चौदनम् एतम् ।	* * * द्रव्योद्.
	प्राचीं दिश दक्षिणा प्रतीचीम् उदीचीं ध्रुवाम् ऊर्ध्वां दिशम् आ क्रमस्व ॥१०॥ ॥का° २॥	

१६ ९९

शौ ४ १४ ७¹¹	प्राच्या दिशि शिरो अजस्य धेहि दक्षिणाया दिशि दक्षिण धेहि पार्श्वम् ।	देहि देहि *
शौ ८¹¹	प्रतीच्यां दिशि भसदम् अस्य धेह्य् उदीच्या दिश्य् उत्तर धेहि पार्श्वम् ॥१॥	* * भसतम् उत्तरे *
शौ ८¹ ¹,९¹	अजस्यानूकम् ऊर्ध्वायां दिशि धेहि पाजस्यं ध्रुवायां [दिशि धेहि] ।	आ जस्यानेकम्
	अन्तरिक्षे मध्यतो मध्यम् अस्य पद्भिश् चतुर्भि× प्रति तिष्ठ दिक्षु ॥२॥	अन्तरिक्ष पद्भ्यश् चतुर्भ्यं
शौ ९	शृतम् एक शृतया प्रोर्णुहि त्वचा सर्वैर् अङ्गैस् सभृत विश्वरूपम् ।	श्रुतम् * श्रुतया
	स उत् तिष्ठ प्रेहि नाकम् उत्तम पद्भिश् च[तुर्भि×] प्रति तिष्ठ दिक्षु ॥३॥	पद्भ्यश
शौ ९ ५ ३७	सर्वा दिशस् सविदाना[स्] सध्रीचीस् सान्तर्देशा× प्रति गृह्णन्तु तेजसम् ।	सध्रीची अस्यान्तर्देशा×
शौ ३८	ते रक्षन्तु तव तुभ्यम् एत ताभ्यो जुहोमि हविषा घृतेन ॥४॥	
शौ १९	य ब्राह्मणं निदध य च विक्षु या विप्रुष ओदनानाम् अजस्य ।	ये * * यस् ति दिक्षु * विपुरुषा जनानाम् *
	सर्वं तद् अग्ने सुकृतस्य लोके जानीतान् नस् सगमने पथीनाम् ॥५॥	
शौ २०	अज× पञ्चौदनो व्य् अक्रमत तस्योर इयम् अभवद् उदरम् अन्तरिक्षम् ।	* * * * * व्यम्
	द्यौस् ते पृष्ठ दिश× पार्श्वे ॥६॥	
	दिशश् चातिदिशश् च शृङ्गे सत्य च ऋत च चक्षुषी ।	
शौ २१	विश्वरूप श्रद्धा प्राणो विराद् परु ॥७॥	पुर
	एष वा अपरिमितो यज्ञो यद् अज× पञ्चौदन ।	अद× *
शौ ३१¹¹	निर् अप्रिय भ्रातृव्य दहति भवत्य् आत्मना ।	* अप्यय * * भरत्य् *
पै १६ १०० ५	परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति ॥८॥ ॥का° ३॥	परास्यात्प्रियो * *

१६.१००

शौ ९ ५ २३	नास्यास्थीनि भिन्द्यान् न मज्ज्ञो निर् दहे[त्] ।	मज्ज्यो * *
	सर्वाणि समादायेदमिद् प्र वेशये[त्] ॥१॥	* ममादाये इदमिद
शौ २४	इदमिदम् अस्य रूपं तेनेद स गमयति ।	गमेति
	स्वधाम् ऊर्जम् अक्षतिं ? मह्नो ऽस्मै दुहे य एव विदुषे [अ]ज पञ्चौदन ददाति ॥२॥	विदुषो *
शौ २	इन्द्राय भाग शमिता कृणोतु यज्ञ यज्ञपतिश् च सूरि. ।	कृणोत्व यज्ञ * * मूरि
	ये नो द्विषन्त्य् अनु तान् द्रवस्वारिष्टा वीरा यजमानस्य सर्वे ॥३॥	* * द्वेषत् * ता * * यजमानश्च *
	पञ्च लोका× पञ्च ऋतव× पञ्च (स्रुषु वृषनोती ? ।	
	य एव विदुष अज पञ्चौदन ददाति ॥४॥	
	यो वा आयन्तम् इत्य ऋतु वेद ।	* वायन्तमित्यत *
	आयतीम् एवाप्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	* एव प्रियस्य
	भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति ॥५॥	* * परास्यतियो
शौ ३१	[यो] वै सयन्तम् इत्य [ऋतु वेद] ।	व * इति
	सयतीम् एव[ाप्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	सवयन्तीम् एव
	[भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति] ॥६॥	
	[यो] वै भवन्तम् इत्य [ऋतु वेद] ।	इति

	भवन्तीम् एव[।प्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	भवन्तम् एव
	[भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति] ॥७॥	
शौ १६	[यो] वा अभिभवन्तम् इत्य् [ऋतु वेद] ।	वाति अभिभवतम् इर्ती
	अभिभवन्तीम् एव[।प्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	
	[भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति] ॥८॥	
शौ १५	यो वा उद्यन्तम् इत्य् [ऋतु वेद] ।	वाव * * इर्ती
	उद्यतीम् एव[।प्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	
	[भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति] ॥९॥	
	[यो] वै मूर्धानम् इत्य् [ऋतु वेद] ।	* * इर्ती
	मूर्ध्नीम् एव[।प्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	
	[भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति] ॥१०॥	
	यो वै सर्वम् इत्य् ऋतु वेद ।	* * * इत्न *
	सर्वाम् एवाप्रियस्य भ्रातृव्यस्य श्रियम् आ दत्ते ।	सर्वम् एवास्य प्रियस्य * * *
	भवत्य् आत्मना परास्याप्रियो भ्रातृव्यो भवति ॥११॥	* * परास्यात्प्रियो
	यावन्त्य् अस्य लोमानि ब्रह्मास्तृणोति वेद्याम् ।	°स्तृणाति *
	तावतीर् अस्य धारा[स्] समुद्रस्येवाक्षता ॥१२॥	* अस्व * °त
	दुह्रां क्षीर भवतु सर्पिर् एभ्यस् स्वरा[ड्] भूत्वोपतिष्ठत् सुरापम् ।	°तिष्ठात् सुरापाम
	मधोर् धाराम् अधिपेभ्यो दुह्राद् ओजो नाके तिष्ठतु मोदमान ॥१३॥	ओज
	॥का ४॥	

१६ १०१

शौ १० ८ २	स्कम्भनेम विष्कभिते द्यौश् च भूमिश् च तिष्ठत ।	* °भिनेभ्यो
	स्कम्भ इद सर्वम् आत्मन्वद् यत् प्राणन् निमिषच् च यत् ॥१॥	स्कम्भेद * आत्मान्वते तत् प्राण निविष्य यम्
शौ ७	एकचक्र वर्तत एकनेमि सहस्राक्षर प्र पुरो नि पश्चात् ।	सहस्राक्ष * मदो * *
	अर्धेन विश्वं भुवन जजान यद् अस्यार्ध किम् उ तस्य केतु ॥२॥	* * * * एतस्यार्ध * * * *
शौ ८ कोशेषु प्रष्ट्यो अपि	पञ्चवाही वहत्य अग्रम् अस्य पृष्टयो युक्ता अनुसवहन्ति ।	°वाहि * * अस्व * युक्त्वान् *
	अयातम् अस्य ददृशे न यात पर नेदीयो ऽवरं दवीय. ॥३॥	* अस्व * * यातु परन्
शौ ५	इद सवितर् वि जानीहि षड यमा एक एकज ।	इद सवितुर् व्य जानीह * यमो क एव ग
	अस्मिन् हापित्वम् इच्छन्ते य एषा[म्] ए[क एक]ज ॥४॥	यस्मिन् निहापत्युम् इच्छन्त * * * च
शौ ९	निर्यग्बिलश् चम[स] ऊर्ध्वबुध्नस् [त]स्मिन् यशो निहित विश्वरूपम् ।	श्रायुबिलश * ऊर्ध्वबुध्न्या
	अत्रासत ऋषयस् सप्त साक य अस्य गोपा महतो बभूवु ॥५॥	
शौ ३	तिस्रो ह प्रजा [अ]त्यायम् आय[न्]न्य् अन्या [अ]र्कम अभितो ऽविशन्त ।	विशन्त [विवेश ॥
	बृहन् ह तस्थौ रजसो विमानो हरितो हरिणीर् आ विवेश ॥६॥	* न * * विमान ॥ आ हरितो हरिणीर् आ
शौ ४	द्वादश प्रधयश् चक्रम् एक त्रीणि नभ्यानि क उ तच् चिकेत ।	आ द्वादश प्रदिशश चकमेत * * कव * * *
	तत्राहतास् त्रीणि शतानि शङ्कवष् षष्टिश् च खीला [अ]विचाचला ये ॥७॥	षष्टिश् * कला * *
शौ १२	अनन्त वितत पुरुत्रानन्तम् अन्तवच् चा समन्ते ।	* वतत °नन्तर् अन्तवन्या ममक्ष
	ते नाकपालश् चरति प्रजानन् विद्वान् भूत यदि भव्यम् अस्य ॥८॥	
शौ ६	आविस् सन् निहित गुहा जरन् नाम महत् पदम् ।	* वन् * * जर
	तत्रेद सर्वम् आर्पितम् एजत् प्राणन निमिषच् च यत् ॥९॥	तत्र° * * एतत् प्राण विमिषित्य *
शौ १४	ऊर्ध्व भरन्तम् उदक कुम्भेनेवोदहार्यम ।	
	पश्यन्तु सर्व चक्षुषा न सर्वे मनसा विदु ॥१०॥ ॥अ°५॥	

१६ १०२

शौ १० ८ २०	ऊनात् पूर्णम् उद् अचति पूर्णाद् ऊनम् उद् अच्यते ।	* * * भ ति इ-यो
	कश्चिस् तद् ब्रह्मणा वेद यतस् तत् परिषिच्यते ॥१॥	* * ब्रह्मह्म त्वत *
शौ १३	प्रजापतिश् चरति गर्भे अन्तर् [अ]दृश्यमानो बहुधा प्र जायत ।	प्रजापतिश चरति गर्भे अन्तर्
	अर्धेनेद परि बभूव विश्व यद् अस्यार्ध किम् उ तज् जजान ॥२॥	* * * * एत्
शौ ११	यद् एजति चरति यच् च तिष्ठत्य् अप्राण[न्] प्राणन निमिषच् च तिष्ठत् ।	प्राण * * *
	तद् दाधार पृथिवीं द्याम् उतामू तत् सभूय भवत्य् एकम् एव ॥३॥	उद् वाधार उतामु ऐकम् इव

शौ १०	या पुरस्ताद् युज्यते योत पश्चाद् या विश्वतो युज्यते योत सर्वत ।	यः * * * पतपश्चाद्
	यया यज्ञस् तायते प्राङ् ता त्वा पृच्छामि कतमा स ऋचाम् ॥४॥	* * श्रायते पडक् तान् * * कतिमा XXX म्
शौ १६	यतस् सूर्य उदेत्य् अस्त यत्र जिगीर्षति ।	यन्स् जिगिलमति
	तद् एव मन्ये ऽहं ज्येष्ठ ततो नात्य् एति किं चन ॥५॥	उद् नास्य (उपरि नाप्य्) * * *
शौ १९	सत्येनोर्ध्वस् तपति ब्रह्मणार्वाङ् वि पश्यति ।	इठ *
	प्राणेन तिर्यङ् प्राणति यस्मिन् ज्येष्ठम् अधि श्रितम् ॥६॥	* त्रिङ ज्येष्ठम् * श्रुतम्
शौ २०	यो वै ते विद्याद् अरणी याभ्या निर्मथ्यते वसु ।	निर्मध्यते *
	स विद्वान् ज्येष्ठ मन्येत स विद्या[द्] ब्राह्मण महत् ॥७॥	* विद्वाह
शौ २१	अपाद् अग्रे सम् अभवत् सो ऽग्रे स्वर् आभरत् ।	* अग्ने * अभरत् * * असुर् आभवत्
	चतुष्पाद् भूत्वा भोग्यस् सर्वम् आदत्त भोजनम् ॥८॥	* अभूत्वा
शौ २२	भोग्यो भवद् अथो अन्नम् अदद् बहु ।	अत्तद् बहु
	यो देवम् उत्तरावन्तम् उपासाते सनातनम् ॥९॥	अवासते *
शौ २३	सनातनम् एतम् आहुर् उताद्य स्यात् पुनर्णव ।	उताभ्या श्र॰ पुनन्नव
	अहोरात्रे प्र जायेते अन्यो अन्य[स्य] रूपयो ॥१०॥ ॥का° ५॥	

१६ १०३

शौ १० ८ २४	शत सहस्रम् अयुत न्यर्बुदम् असङ्ख्येय स्वम् अस्मिन् निविष्टम् ।	* * * निवुधम् * मम * *
	तद् अस्य घ्नन्ति विपश्यत एव तस्माद् देवो रोचते ८ अघ भवत् ? ॥१॥	उनरयाघ्नि दिवि पश्यतेव * * * * *
शौ २५	आराग्रमात्र ? ददृश उतेक नैव दृश्यत ।	
	अत× परिष्वजीयसी देवता सा मम प्रिया ॥२॥	* °ष्वजीयेमे * * ममु *
शौ २६	[इ]य कल्याण्य् अजरा मर्त्यस्यामृता गृहे ।	
	तस्मै कृता शये स यश् चकार जजार स ॥३॥	* * मे * * * तदार *
शौ २७	त्व स्त्री त्व पुमान् असि त्व कुमार्य् उत वा कुमार ।	
	त्व जीर्णो दण्डेन वञ्चसि त्व जातो भवसि विश्वतोमुखः ॥४॥	* * * मजसि * जात * *
शौ २८	उतैषा ज्येष्ठ उत वा कनिष्ठ उतैषां भ्रातोत वा पितैषाम् ।	उतेव ज्येष्ठोत * कनिष्ठोतैष * * पितैष
	एको [ह] देवो मनसि प्रविष्ट× पूर्वो जातस् स उ गर्भे अन्त ॥५॥	गर्भो *
	अनेनैत्य् एजति सर्वम् अस्मिन् विश्वरूपाण्य् [उ]पयाद् ऋतस्य ।	अनेनत्य् रूपाणि * *
	स पुमान् पुसो ८ जन भूतेन सर्वाद् अन्तां गश्छतु तिष्ठन्येव ? ॥६॥	
ऋ ५ ४७ ३[१४]	मध्ये दिवो निहित× पृश्निर् अश्मा वि चक्रमे रजस[स्] पात्य् अन्तौ ।	मध्यन् दि चक्रमाचोठ * पन्य् *
ऋ १० १३९ २[३४]	स विश्वाचीर् अभि चष्टे घृताचीर् अन्तरा पूर्वम् अपर च केतुम् ॥७॥	म विश्वाभिर् * * शचीभिर् अन्तरा पंथम् अप-
शौ १७	ये अर्वाङ् [मध्य] उत वा पुराण वेद विद्वासम् अभितो वदन्ति ।	* अर्वाग पुराण वदन्ति [रश्च केतुम्
	आदित्यम् एव ते परि वदन्ति सर्वे अग्नि द्वितीय त्रिवृत च हसम् ॥८॥	सव अग्नि द्वितीय
	एकाम् ऋच सम् इन्धते द्वादशभिर् अग्निभि ।	
	तस्याम् आपस् तस्या गावस् तस्याम् ओषधयश् श्रिता ॥९॥	श्रुता
	सप्त सुपर्णा उप धावन्ति वाणम् अनुष्टुभा सभृत वायुम् एतम् ।	
	तम् आतरन् वितत तन्तुम् ओत स न× पुनात् सलिलस्य पृष्ठे ॥१०॥	* आतर * * आउत
वा ३४ ५५	सप्त ऋषय× प्रतिहिताश् शरीरे स[प्त] रक्षन्ति सदम् अप्रमादम् ।	रक्षन्ति * *
	सप्तापस् स्वपतो लोकम् ईयुस् तत्र जागृतो [अ]स्वप्नजौ सत्रसदौ च देवौ ॥११॥ ॥का° ७॥ ॥अनु° १६॥	* मप्ता जाग्रतो * मन्त्रसदौ *

१६ १०४

शौ ११ २ १-१०		
	भवाशर्वौ मृडत माभि यात पशुपती भूतपती नमो वाम् ।	भवाशर्वौ मृडात माभि * पशुपती भूतपती * *
	प्रतिहिताम् आयता मा वि स्राष्ट मा नो हिंसिष्ट द्विपदो मा चतुष्पद ॥१॥	प्रतिहितम् आयता चतुष्पद [अविश्यव
	शुने क्रोष्ट्रे मा शरीराणि कर्तम् अलिक्लवेभ्यो गृध्रेभ्यो ये च कृष्णा अविष्यव ।	शुने * * शरीराणि कृत्रम् * * * च कृष्ण।
	मक्षिकास् [ते] पशुपत वयांसि ते विघसे मा विदन्त ॥२॥	मक्षिका॰ °पति वयांसि * विशम मा विदयन्त
	क्रन्दाय ते प्राणाय ते याश् च ते भव रोपय. ।	क्रन्दाय ति भव रोपय

	नमस् ते रुद्र कृण्मस् सहस्राक्षामर्त्य ॥३॥	* * रुम्र कृण्वस् °मन्त्या
	पुरस्तात् ते नम× कृण्म उत्तराद् अधराद् उत ।	
	[अभीवर्गाद् दिवस् पर्य् अन्तरिक्षाय ते नम.] ॥४॥	
	मुखाय ते पशुपते यानि चक्षूंषि ते भव ।	मुखाने * * यानि चिक्षुषि ते नम
	त्वचे रूपाय संदृशे प्रतीचीनाय ते नम. ॥५॥	त्वके
	अङ्गेभ्य उदराय जिह्वाया आस्याय च ।	अङ्गभ्योदराय * स्याय *
	दद्भ्यो गन्धाय ते नम. ॥६॥	* * ते नम
	अस्त्रा नीलशिखण्डेन सहस्राक्षेण वाजिना ।	अस्त्रा नीलशिखण्डिने
	रुद्रेणार्धकघातिना तेन मा सम् अरामसि ॥७॥	* तेने * नम् *
	स नो भव× परि वृणक्तु विश्वत आप इवाग्नि× परि वृणक्तु नो भव ।	* * भव- * * विश्वत अपेवाग्नि× परि वृणक्त
	मा नो अभि मांस्त नमो अस्त्व् अस्मै ॥८॥	* * * मोस्तु * वस तस्मै [नो भव
	चतुर् नमो [अ]ष्टकृत्वो भवाय दशकृत्व× पशुपते नमस् ते ।	दशकृत्वाप- * * *
	तवेम पञ्च पशवो विभक्ता गावो [अ]श्वा× पुरुषा अजावय ॥९॥	पुरुषा दजावय
	तव चतस्र× प्रदिशस् तव द्यौस् तवेदम् उग्रोर्व् अन्तरिक्षम् ।	* * * तव उग्रोर्व्य् *
	तवेद सर्वम् आत्मन्वद् यद् एजद् अधि भूम्याम् ॥१०॥ ॥का° १॥	एजर् * *
शौ ११ २ ११–२०	१६ १०५	
	उरु× कोशो वसुधानस् तवाय यस्मिन्न् इमा विश्वा भुवनान्य् अन्त ।	
	स नो मृड पशुपते नमस् ते पर× क्रोष्टारो अभिभाश्व श्वान× परो यन्त्व् अघरुदो अकेश्य ॥१॥	* * मृड °पति * * * क्रष्टारो विभाश्मानः * * अपह्रदोर् अकेश्या ॥२॥
	धनुर् बिभर्षि हरित हिरण्यय सहस्रघ्नि शतवधं शिखण्डिन् ।	धनुन् निभर्षि मतवध शिखण्ड्यम्
	रुद्रस्येषुश् चरति देवहेतिस् तस्यै नमो यतमस्यां दिशीत. ॥२॥	तस्मै * * दिशात·
	यो ऽभियातो निलयते त्वाम् उग्र निचिकीर्षति ।	नृचकीषर्षा
	पश्चाद् अनुप्र[युङ्]क्षे तं विद्धस्य पदनीर् इव ॥३॥	* अदृप्रक्षे तु * प्रनिती यव
	भवारुद्रौ सयुजा संविदानाव् उभा[व्] उग्रौ चरतो वीर्याय ।	मविधानाव * * चरतौ *
शौ नास्ति	तयोर् भूमिर् अन्तरिक्ष स्वर् द्यौस् ताभ्या नमो भयमत्याय ? कृण्व[न्] ॥४॥	* भूमिम
	नमस् ते ऽ[स्]त्व् आयते नमो अस्तु परायते ।	
	नमस् ते प्राण तिष्ठत आसीनायोत ते नम ॥५॥	
	नमस् सायं नम× प्रातर् नमो रात्र्या नमो दिवा ।	* माय
	भवाय च शर्वाय चोभाभ्याम् अकर नम ॥६॥	
	सहस्राक्षम् अतिपश्य पुरस्ताद् रुद्रम् अस्यन्त बहुधा विपश्चितम् ।	रुरुम * * *
	मोपाराम जिह्वयेयमानम् ॥७॥	मापानाम जिह्वायेयुवानम्
	श्यावाश्व कृष्णम् असित मृणन्त भीम रथं केशिन× पादयन्तम् ।	श्यावास्या * * वृणन्त भीमो * * पारयन्तम्
	पूर्वे प्रतीमो नमो अस्त्व् अस्मै ॥८॥	* प्रतीयुवा
	मा नो ऽभि स्रा मत्य देवहेतिं मा न× क्रुध× पशुपते नमस् ते ।	°हिन * न क्षुध * * *
	[अ]न्यत्रास्म[द्] दिव्या शाखा वि धूनु ॥९॥	* ख्रिव्या * * दुर
	मा नो हिंसीर् अधि [नो] ब्रूहि परि णो वृङ्ग्धि मा क्रुध ।	कुध
	मा त्वया सम् अरामसि ॥१०॥ ॥का २॥	अरामसि ॥२॥
शौ ११ २ २१–३१	१६ १०६	
	मा नो [अ]श्वेषु गोषु पुरुषेषु मा गृधो नो अजाविषु ।	* * श्वेषु कृधा * *
	अन्यत्रोग्र वि वर्तय पियारूणां प्रजां जहि ॥१॥	* * वनयत् प्रियारूपाणा * *
	यस्य तक्मा कासिका हेतिर् एकम् अश्वस्येव वृषण× क्रन्द एति ।	एकाश्वस्यव * * यति
	अभिपूर्व निर्णयते नमो अस्त्व् अस्मै ॥२॥	* निन्त्रयते * वस्त्व * ॥३॥
	यस् तिष्ठति विष्टभितो अन्तरिक्षे ऽयज्वन× प्रमृणन् देवपीयून् ।	* * विश्वभृना °पायु
	तस्मै नमो दशभिश् शक्वरीभिः ॥३॥	* * दिशिभिश *

	तुभ्यम् आरण्या× पशवो मृगा वने हितास् तुभ्य वयांसि शकुना× पत	* आरण्य× * मृत्या
	त्रिण ।	त्रिणा
	तव यक्ष पशुपते [अ]प्स्व् अन्तस् तुभ्य क्षरन्ति दिव्या [आ]पो वृधे ॥४॥	तवेक्ष पशुपते
	शिशुमारा [अ]जगरा× पुरीकया जषा मत्स्या रजसा येभ्यो अस्यसि ।	सिशुमारा * पुरोषया जगा मस्या
	न ते दूर न परिष्ठास्ति ते भव सद्यस् सर्वान् परि पश्यसि भूमिम् ॥५॥	* * * नु परिष्ठास्थि * * सद्यश् शवान्
	पूर्वस्माद् धस्य् उत्तरस्मिन् समुद्र मा नो रुद्र तक्मना मा विषेण ।	पूर्वस्या
	मा नस् स स्रा दिव्येनाग्निनान्यत्रास्मद् विद्युन पातयैताम् ॥६॥	* * * स्राद् दिव्या॑ विद्यत पातयेताम्
	भवो दिवो भव ईशे पृथिव्या भव आ पप्र उर्व् अन्तरिक्षम् ।	* देवो * * * भवाप× प्रा * *
शौ नास्ति	तस्य न प्राप वुच्छुना का चनेह ॥७॥	* वा (उपरि ना)
	भव राजन् यजमानाय मृड पशूनां हि पशुपतिर् बभूथ ।	
	यश् श्रद्दधाति सन्ति देवा इति चतुष्पदे द्विपदे अस्य मृड ॥८॥	* श्रद्धायदि * * यति यस्य *
	मा नो महान्तम् उत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तम् उत मा न उक्षतं ।	* * महान्तव् इतं क्षीयन्त * * नो अक्षत
	मा नो हिंसी× पितरं मोत मातरं [च] स्वां तन्व रुद्र मा रीरिषो न. ॥९॥	* * हिंसी- * मोत * स्वां न्तन्नो रुद्रं *
	रुद्रस्यैलबकारेभ्यो ऽससूक्तगिरेभ्य. ।	रुद्रस्येलकारेभ्यो सोसुक्तगिरम्य [रिषो *
	इद् महास्येभ्यश् श्वभ्यो ऽकर नम ॥१०॥	* महस्यैभ्यश् श्भ्यो * *
	नमस् ते घोषिणीभ्यो नमस् ते [के]शिनीभ्य ।	
	नमस् सभुञ्जनीभ्यो नमो नमस्कृताभ्य. ॥११॥ ॥का॰ ३॥	* ममृञ्जनीभ्यो * नमस्स्वस्ते(उपरि ते)भ्य.

शौ १० १० १–१०	१६ १०७	

	नमस् ते जायमानायै जाताया उत ते नम ।	
	बालेभ्यश् शफेभ्यो रूपायाघ्न्ये ते नम ॥१॥	
	यो विद्यात् सप्त प्रवतस् [सप्त विद्यात् परावत ।	* * * प्रपत
	[शिरो यज्ञस्य यो विद्यात् स वशां प्रति गृह्णीयात् ॥२॥	
	[वेदाह सप्त प्रवतस्] सप्त वेद परावत ।	* * वद *
	शिरो यज्ञस्याह वेद सोम चास्यां विचक्षणम् ॥३॥	मोमा चास्य *
	यया द्यौर् यया पृथिवी यया[पो] गुपिता इमा ।	गापिमा हिमा
	वशा सहस्रधारां ब्रह्मणाच्छावदामसि ॥४॥	
	शत कसाश् शत दोग्धारश् शत गोप्तारो अधि पृष्ठे अस्या ।	स्य
	य देवास् तस्या प्राणन्ति ते वशा विदुर् एकधा ॥५॥	* * तस्य प्रेणन्ति तए
	यज्ञपदीराक्षीरा स्वधाप्राणा महीलुका ।	यज्ञपातराक्षीराद् * महिलाका
	वशा पर्जन्यपत्नी देवां अप्य एतु ब्रह्मणा ॥६॥	अस्य् * *
	अनु त्वाग्नि[×] प्राविशद् अनु सोमो वशे त्वा ।	
	ऊधस् ते भद्र पर्जन्यो विद्युतस् ते स्तना वशे ॥७॥	युधम
	अपस् त्व धुक्षे प्रथमा उर्वरा [अ]परा वशे ।	* त धुक्षे * ऊर्वरा परापरा *
	तृतीय राष्ट्र धुक्षे अन्न क्षीर वशे त्वम् ॥८॥	वशा *
	यद् आदित्यैर् हूयमानोपातिष्ठ ऋतावरि ।	* * हूयमानापादिष्ट *
	इन्द्रस् सहस्र पात्रान् सोम त्वापाययद् वशे ॥९॥	* * पात्र * त्वापाश्रद् *
	यद् अनूचीन्द्रम् ऐर् आत् त्व ऋषभो ऽह्वयत् ।	* उर्धूचीन्द्रम् * आद् वृषभा ह्वयन
	तस्मात् ते वृत्रहा पय× क्षीर क्रुद्धो ऽभरद् वशे ॥१०॥ ॥का॰ ४॥	क्रुधो * *

	१६ १०८	

शौ १० ११	यत् ते क्रुद्धो धनपति× क्षीर देव्य् [अ]भरद् वशे ।	यद क्रुद्धा * * देवि * *
	इद तद् अद्य नाकस् त्रिषु पात्रेषु रक्षति ॥१॥	* तु नद्य नागम * * रक्षिति
शौ १२	त्रिषु पात्रेषु त सोमम् आ देव्य् अभरद् वशा ।	* * हित * * येव्य् * *
	अथर्वा यत्र दीक्षितो बर्हिष्य् आस्त हिरण्यये ॥२॥	अस्तु हिरण्यवे
शौ १५[१]	स हि सूर्येणागत सम् उ सर्वेण चक्षुषा ।	* * * स्तमम * *
शौ १४[३,४]	वशा समुद्र प्रानृत्यद् ऋचस् सामानि बिभ्रती ॥३॥	* * प्राणन्तो ऋजुस * *
शौ १३	स हि सोमेनागत सम् उ सर्वेण पद्वता ।	* * * स्मम् अ * *

	वशा समुद्रम् उत् तिष्ठा[द्] गन्धर्वै॰ कलिभिस् सह ॥४॥	खलुभिस् *
शौ १४[११]	स हि वातेनागत सम् उ सर्वै॰ पतत्रिभि ।	* * * स्सम् अ * पतित्रिभि॰
शौ १५[१४]	वशा समुद्रम् अत्य् अख्यद् भद्रा ज्योतींषि बिभ्रती ॥५॥	* * अभ्य्
शौ १७	तद् भद्रास् सम् अगच्छन्त वशा देष्ट्र्य् अथो स्वधा ।	अुाइछन्ति * दीध्ट्री * *
	अथर्वा यत्र दीक्षितो बर्हिष्य् आस्त हिरण्यये ॥६॥	अस्त हिरण्ययी
शौ १६	अभीवृता हिरण्येन यद् अतिष्ठ ऋतावरि ।	* * दि तिष्ठ *
	अश्वस् समुद्रो भूत्वाध्य् अस्क[न्द]द् वशे त्वा ॥७॥	मश्वस * भूत्वा अध * * *
शौ १८	वशा माता राजन्यस्य वशा माता स्वधे तव ।	
	वशाया यज्ञ आयुधं ततश् चित्तम् अजायत ॥८॥	* जज्ञायुध * चित्रम् *
शौ १९	ऊर्ध्वो बिन्दुर् उद् अचरद् ब्रह्मण॰ ककुदाद् अधि ।	
	ततस् त्व जज्ञिषे वशे ततो होताजायत ॥९॥	उतस् होता अजायत
शौ २०	आस्नस् ते गाथा अभवन्न् उष्णिहाभ्यो बल तव ।	* * * भवन्त्य
	पाजस्य[ाज्] जज्ञे त यज्ञ[स्] स्तनेभ्यो रश्मयो वशे ॥१०॥ ॥का ५॥	स्तनेभ्यो * *

शौ १० १० २१–३०	१६ १०९	
	ईर्माभ्याम् अयन जात सक्थिभ्या च वशे तव ।	अयुन्माभ्याम् एन * शक्तिभ्या ज * *
	आन्त्रेभ्यो अत्रा जज्ञिर उदराद् अधि वीरुध ॥१॥	अन्त्रेभ्यो यत्रा विरुधा
	यद् उदर वरुणस्यानुप्राविशथा वशे ।	°प्राविशता *
	ततस् त्वा ब्रह्मोद् अह्वयत् स हि नेत्रम् अवेत् तव ॥२॥	* * ब्रह्मो न ह्वयत् मैनत्र भवे त्वा
	सर्वे गर्भाद् अवेपन्त जायमानाद् असूस्व ।	* * अवपन्न्त * असारव
	ससूव हि ताम् आहुर् वशेति ब्रह्मणा क्लृप्त उत बन्धुर् अस्या ॥३॥	ससूते ताम् * * * क्लिप्त * * अस्यात्
	युध एकस् स सृजति यो ऽस्या एक [इ]द् वशी ।	युधकस * * * * * * *
	तरांसि यज्ञा अभवन् तरसा चक्षुर् अभवद् वशा ॥४॥	पारांश्र यज्ञाभरान् त्वरमा * * वश
	वशा सूर्य प्रत्य् अगृह्णाद् वशा यज्ञम् अधारयत् ।	* श्रय
	वशायाम् अन्तर् आविश[द्] ओदनो ब्रह्मणा सह ॥५॥	औद नो * *
	वशाम् एवाहुर् अमृत वशां मृत्युम् उपासते ।	* * अमत वशा मृत्युर् *
	वशाद् सर्वम् अभवद् देवा मनुष्या [अ]सुरा॰ पितर ऋषय ॥६॥	* * भाभवद * मनुष्यास्
	य एव विद्यात् स वशां प्रति गृह्णीयात् ।	गृह्णायत्
	तथा [हि] यज्ञस् सर्वपाद् दुह दात्रे ऽनपस्फुरन् ॥७॥	
	तिस्रो जिह्वा वरुणस्यान्तर् दीद्यत्य् आसनि ।	श्रिरित्य् आसिनि
	तासां या मध्ये राजति सा वशा दुष्प्रतिग्रहा ॥८॥	तुप्रतिग्रहम
	चतुर्धा रेतो ऽभवद् वशाया [आ]पस् तुरीयम् अमृत तुरीयम् ।	* रेतो भरद्
	यज्ञस् तुरीय पशवस् तुरीय य एव विद्यात् स वशां प्रति गृह्णीयात् ॥९॥	
	वशा द्यौर् वशा पृथिवी वशा विष्णु॰ प्रजापति ।	
	वशाया दुग्धम् अपिबन् साध्या वसवश् च ये ॥१०॥ ॥का ६॥	

शौ १० १० ३१–३४	१६ ११०	
	वशाया दुग्ध पीत्वा साध्या वसवश् च ये ।	
	इम ब्रध्नस्य विष्टपि पयो ऽस्या उपासते ॥१॥	
	सोमम् एनाम् एक दुह्रे घृतम् एक उपासते ।	मामवेनामक * * एकम् *
	य एव विदुषे वशां ददुष् टे गतास् त्रिदिव दिव॰ ॥२॥	
	वशा दत्त्वा ब्राह्मणेभ्यस् सर्वाल् लोकान् सम् अश्नुत ।	* * ब्रह्मणभ्यस ससम् अश्नत
	ऋतं ह्य् अस्याम् आहितम् अपि ब्रह्माथो तप ॥३॥	ऋतु ष्य ब्रह्म अपो तप
	वशां देवा उप जीवन्ति वशा मनुष्या उत ।	
	वशाद् सर्वम् अभवद् यावत् सूर्यो विपश्यति ॥४॥ ॥का ७॥ ॥अनु १७॥	

	१६ १११	
शौ ९ ६ १	यो वा एकं (ब्रह्मानुष्टा विद्यात् सद्य महद्वते ? ।	

	परूषि यस्य संभारा ऋचो [य]स्यानूक्यम् ॥१॥	स्यानूक्तम्
शौ २	छन्दांसि यस्य लोमानि परिस्तरणम् इद् धविर् यजुर् हृदयम् उच्यते ॥२॥	इछन्दास * * °स्तरणव् * * यदमु * *
शौ ३	यद् अतिथिपतिर् अतिथीन् प्रतिपश्यति देवयजनं प्रेक्षते ॥३॥	प्रेष्यते
शौ ४	यद् अभिवदति दीक्षाम् उपैति यद् उ[द]कं याचत्य् अपः प्र णयति ॥४॥	* * * उपैत् * * याचित्विपः * णयन्ति
शौ ५	या यज्ञ आपः प्रणीयन्त ता एव ताः ॥५॥	* यश थाप- प्रणयन्त्य् यता एना एवु ता
शौ ६	यत् तर्पणम् आहरन्ति य अग्नीषोमीयः पशुर् बध्यते स एव सः ॥६॥	* * आहरन्त्य यग्नीषोमीयु- पशुभिर् वद्ध्यते
शौ १२	यत् खादम् आहरन्ति पुरोडाशा एव तौ ॥७॥	* खातम् तो [स्येव *
शौ ७	यद् आवसथान् कल्पयन्ति [सदोहविर्धानान्य् एव तत् कल्पयन्ति] ॥८॥	* आवसता *
शौ ८	यत् परिस्तृणन्ति बर्हिर् एव तत् ॥९॥	* °स्तणयन्ति
शौ १०	यत् कशिपूपबर्हणान्य् आहरन्ति परिधय एव ते ॥१०॥	*°बर्हिणान्य् * परिध * *
शौ ९	यद् उपरिशयनम् आहरन्ति स्वर्गम् एव तेन लोकम् अ[व] रुन्द्धे ॥११॥	* पर्यनम् .
शौ ११	यद् अभ्यञ्जनम् आहरन्त्य् आज्यम् एव तत् ॥१२॥	
शौ १३	यद् अशनकृतं ह्वयन्ति हविष्कृतम् एव तद् ह्वयन्ति ॥१३॥	* * ह्वयेव भयन्ति
शौ १४	यद् व्रीहयो यद् यवा निरुप्यन्ते अंशव एव ते ऽनूप्यन्ते ॥१४॥ ॥का° १॥	* * * * नरुप्यन्ते

१६ ११२

शौ ९ ६ १५	उलूखलं मुसलं ग्रावाणः ॥१॥	* मुसुल ग्रावाणो
	शूर्पं पवित्रं तुषा ऋजीषा ॥२॥	* पवित् * रजीष
शौ १६,१७	स्रुग् दर्विर् नेक्षणम् आयवनम् आपो ऽभिषवणी ॥३॥	* दर्व्यं निरीक्षण °षवणे
	य[द्] द्रोणकलशः कुम्भी[य]म् एव कृष्णाजिनं वायव्यानि पात्राणि ॥४॥	
शौ १८	यजमानब्राह्मण वै यद् अतिथिपतिः कृणुते यद् आहार्याण्य् अवेक्षत इद भूया इदाम् इति ॥५॥	* वा * °पथि- यद * यदाम् *
शौ १९	यद् आह भूय उद् धरेति प्रजां चैव पशूंश् च वर्धयते । प्राणम् एव तेन वर्षीयांसं कृणुते ॥६॥	* * भूयोद् धराति वधयेते कृत्वाते
	यत् सपृच्छति कामम् एव तेनाव रुन्द्धे । कामो ह पृष्टो यजति ॥७॥	याजाति
	यद् उदकम् उपसिञ्चत्य् अप एव तेनाव रुन्द्धे ॥८॥	
शौ २०	यद् उपहरति हवींष्य् आ सादयति ॥९॥	
शौ २१	तेषाम् आसन्नानाम् अतिथिर् आत्मनि जुहोति ॥१०॥	* माशिवना ।ाम जुहति
शौ २२	स्रुक्कारेण वषट्कारेण स्रुचा हस्तेन प्राणे यूपे ॥११॥ ॥का° २॥	शुरकारेण * स्तन

१६ ११३

शौ ९ ६ २४	तस्मान् न द्विषन्न् अद्यान् न द्विषतो ऽन्नम् अद्यान् न मीमांसितस्य न मीमांसमानस्य ॥१॥	वेमांमितस्य ना। वेमास्यमानस्य
शौ २५	सर्वो वा एष जग्धपाप्मा यस्यान्नम् अश्नन्ति ॥२॥	
शौ २६	सर्वो वा एषो ऽजग्धपाप्मा यस्यान्नं नाश्नन्ति ॥३॥	सवा उपशा जग्धपाप्मान * अश्नन्ति
शौ २८	प्राजापत्यो वा एतस्यैष यज्ञो विततो य उपहरति ॥४॥	प्रजा° * * * * यू * [व्यततोध्वरो यू
शौ २७	सर्वदा वा एष सुतसोम आर्द्रपवित्र आहृतयज्ञक्रतुर् विततोऽध्वरो य उपहरति ॥५॥	* * * °मोमो आन्त्रिपवित्रा आरर्तीयक्रतुर्
शौ ३०	यो ऽतिथीनां स आहवनीयो यो ऽन्नकरणस् स दक्षिणाग्नि[र्] यो वेश्मनि स गार्हपत्य ॥६॥	* तिथना साहवर्णीयो * * यू * * * सु गाहपत्या
शौ ३१	इष्टं च वा एष पूर्तं चाश्नाति यः पूर्वो ऽतिथेर् अश्नाति ॥७॥	पर्वो थिनेर *
शौ ३४	प्रजां च वा एष पशूंश् चाश्नाति [यः पूर्वो ऽतिथेर् अश्नाति] ॥८॥	
शौ ३३	ऊर्जं च वा एष पयश् च गृहाणाम् अश्नाति यः पूर्वो ऽतिथेर् अश्नाति ॥९॥	थितर् *
शौ ३७	एष वा अतिथिर् यच् छ्रोत्रियस् तस्मात् पूर्वो नाश्नीयात् ॥१०॥	* * * यम् छ्रूत्रिय
शौ ३८	अशितावत्य् अश्नीयात् तद् व्रतम् । यज्ञस्याविच्छेदाय यज्ञस्य गुप्त्यै यज्ञस्य सात्मत्वाय ॥११॥ ॥का° ३॥	

१६ ११४

शौ ९ ६ ४०,४१	यत् क्षीरम् उपसिच्योपहरति यावद् अग्निष्टोमेन समृद्धेनेष्ट्वावरुन्द्धे तावद् एतेनाव रुन्द्ध ॥१॥	मपृद्धेनेष्ट्वा°
शौ ४२,४३	यत् सर्पिर् उपसिच्योपहरति यावत् साह्नेन समृद्धे[नेष्ट्वावरुन्द्धे तावद् एतेनाव रुन्द्धे] ॥२॥	
शौ ४४,४५	यन् मधूपसिच्योपहरति यावद् अतिरात्रेण समृद्धेने[ष्ट्वावरुन्द्धे तावद् एतेनाव रुन्द्धे] ॥३॥	समृद्धन
शौ ४६,४७	यन् मांसम् उपसिच्योपहरति यावद् द्वादशाहेन समृद्धेनेष्ट्वावरुन्द्ध तावद् एतेनाव रुन्द्ध ॥४॥	तावद् * *
शौ ४८,४९	यद् उदकम् उपसिच्योपहरति प्रजानां प्रजननाय ज्योग् जीवति सर्वम् आयुर् एति ।	शोग * *
	न पुनर् आ जरसः प्र मीयते य [एव वेद] ॥५॥ ॥का ४॥	य

१६ ११५

शौ ० ६ ५०-५२	तस्मै वा उषा हिङ् कृणोति सविता प्र स्तौति ।	* * भूषा * * सविता भूत्या * *
	बृहस्पतिर् ऊर्जोद् गायति त्वष्टा पुष्ट्या प्रति हरति विश्वे देवा निधनम् ।	* ऊर्जाद निधि-
	निधन भूत्याः प्रजायाः पशूना भवति य एव वेद ॥१॥	निधिन
शौ ५३-५४	तस्मा उद्यन् सूर्यो हिङ् कृणोति सगवः प्र स्तौति ।	तस्माद् उद्यत्
	मध्यंदिन उद् गायत्य् अपराह्ण[ः] प्रति हरत्य् अस्तयन् निधनम् ।	°ध्यान्दिनोः * * * * अपराह्ण पति हरत्य
	[निधन भूत्याः प्रजायाः पशूनां भवति य एव वेद] ॥२॥	[अस्तव्य *
शौ ५५-५६	तस्मा अभ्रो भ[वन्] हिङ् कृणोति विद्योतमानः प्र स्तौति ।	तस्मा द्रो * हि
	स्तनयन्न् उद् गायत्य् अपराह्णः प्रति हरत्य् अस्तयन् निधनम् ।	स्तनयिन्य् उद गायस्य् अपराह्ण अस्तव्य *
	[निधन भूत्याः प्रजायाः पशूना भवति य एव वेद] ॥३॥	
शौ ५७-५९	अतिथीन् प्रति पश्यति हिङ् कृणोत्य् अभि वदति प्र स्तौत्य् उदक याचत्य् उद् गायत्य् उप हरति प्रति हरत्य् उच्छिष्ट निधनम् ।	* उद गायत्य अपराह्ण * * * निधिन
	निधन भूत्या[ः] प्रजायाः पशूना भवति य एवं वेद ॥४॥ ॥का ५॥	

१६ ११६

शौ ९ ६ ७३	एते वै प्रियाश् चाप्रियाश् च ऋत्विजस् स्वर्ग लोक गमयन्ति यद् अतिथय ॥१॥	गमय नार् *
शौ ६०	यत् क्षत्तार ह्वयत्य् आ श्रावयति ॥२॥	यद् अक्ष तार
शौ ६१	यत् प्रतिशृणोति प्रत्य् आ श्रावयति ॥३॥	* पृष्ठोत्त * * *
शौ ६२	यत् परिवेष्टार आवसथान् प्रपद्यन्ते चमसाध्वर्य[व] एव ते ॥४॥	*°वष्टारावसना प्राभद्यन्ते
शौ ६३	तेषां वै [न] कश् चनाहोता ॥५॥	
	यत् प्रातर् उपहरति प्रातस्सवनम् एव तत् ॥६॥	
	यद् दिवोपहरति माध्यंदिनम् एव तत् सवनम् ॥७॥	* यवोपहर्ग ।
	यत् सायम् उपहरति तृतीयसवनम् एव तत् ॥८॥	
शौ ६४	यद् अतिथिपतिर् अतिथीन् परिविष्यायन याचते अवभृथम् एव तत् प्रा ह्वयन्ति ॥९॥	* * * प्रतिश्यायन
शौ ६५	यत् सभागयतु दक्षिणाम् एव तत् सभागयतु यद् अनुतिष्ठत्य् उदवस्यत्य् एव तत् ॥१०॥ ॥का° ६॥	यश दमागतु * * * समागेतु वश्यत्व * * ॥८॥ सोपहूतस्त समागेतु यदनुतिष्ठ- [त्युदवश्यत्येव तत् ॥६॥

१६ ११७

शौ ९ ६ ६६	स उपहूतः पृथिव्यां भक्षयत्य् उपहूतस् तस्मिन् यत् पृथिव्यां विश्वरूपम् ।	सोपहूत- * भक्षयित्य

शौ नास्ति	पृथिव्या तपति पृथिव्याम् आ भाति स्वर्गलोको भवति य एध वेद ॥१॥	* तत् * * * स्वर्गोलोको वदन्त्य् *
शौ ६७	[स] उपहूतो अन्तरिक्षे भक्षयत्य् उपहूतस् तस्मिन् यद् अन्तरिक्षे विश्वरूपम् ।	
शौ नास्ति	अन्तरिक्षे तपत्य् अन्तरिक्ष आ भाति [स्वर्गलोको भवति य एव वेद] ॥२॥	* पतत्य् अन्तरिक्षा *
शौ ६८	[स] उपहूतो दिवि भक्षयत्य् उपहूतस् तस्मिन् यद् दिवि विश्वरूपम् ।	
शौ नास्ति	दिवि तपति दिव्य् आ भाति [स्वर्गलोको भवति य एव वेद] ॥३॥	
शौ ६९	[स] उपहूतो देवेषु भक्षयत्य् उपहूतस् तस्मिन् यद् देवेषु विश्वरूपम् ।	
शौ नास्ति	देवेषु तपति देवेष्व् आ भाति [स्वर्गलोको भवति य एव वेद] ॥४॥	* पतति
शौ ७०	स उपहूतो लोकेषु भक्षयत्य् उपहूतस् तस्मिन् यल् लोकेषु विश्वरूपम् ।	सोपहूता देवेषु लोकेषु
शौ नास्ति	लोकेषु तपति लोकेष्व् [आ] भाति स्वर्गलोको भवति य एष वेद ॥५॥ ॥का° ७॥	* पतति लोकेषु * स्वर्गोलोका

१६ ११८

यत् प्राग् आसीनो निर्वपति यज्ञाय च दे[वे]भ्यश् चा वृश्चत ॥१॥	* प्राग
यद् दक्षिणाम् आसीनो निर्वपति यमाय च पितृभ्यश् चा वृश्चते ॥२॥	
यत् प्रत्यग् आसीनो निर्वपति वरुणायाप्सुषदाया वृश्चते ॥३॥	* प्रत्यङ
यद् उदग् आसीनो निर्वपति सोमाय च राज्ञे सप्तऋषिभ्यश् चा वृश्चते ॥४॥	उदङ च आ
यद् उपस्थ कृत्वासीनो निर्वपति भूमये चाग्नये चा [वृश्चते] ॥५॥	च
यद् ऊर्ध्वगीर् ? आसीनो निर्वपति वायव चान्तरिक्षाय चा [वृश्चते] ॥६॥	च
यद् ऊर्ध्वस् तिष्ठन् निर्वपति दिवे चादित्याय चा वृश्चते ॥७॥ ॥का ८॥	

१६ ११९

य कामयेत पापीयान् [निश्रयान् ?] आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन स्याद् इति तस्यैव निर् वपेत् । तस्यैव निरुप्यैवम् एवानु निर् वपेत् ।	गृहैर् * निरुप्यैवम् * * *
तद् एव स पापीयान् निशयान् ? आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन भवति ।	* * सु
इदमिद् कुर्यात् सा प्रायश्चित्ति ॥१॥	यदमिद प्रायाश्चित्ति
य कामयेत वसी[या]न् निश्रयान् ? आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन स्याद् इति तस्यैव निर् वपेत् । तस्यैव निरुप्यैवम् एवानु निर् वपेत् ।	निरुप्यवम् * * *
तद् एव स वसीयान् निश्रयान् ? आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन भवति ।	* * सु...
इदमिद् कुर्यात् सा प्रायश्चित्ति ॥२॥	प्रायाश्चित्ति
य कामयेत वसीयान् निश्रेयान् ? आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन स्याद् इति तस्यैव निर् वपेत् । तस्यैव निरुप्यैवम् एवानु निर् वपेत् ।	निरुप्येवएवम् * * *
तद् एव स न वसीयान् निश्रयान् ? आत्मना प्रजया पशुभिर् गृहैर् ध्वनेन भवति ।	* * सु
इदमिद् कुर्यात् सा प्रायश्चित्ति ॥३॥ ॥का° ९॥	

१६ १२०

यद् अवहन्यमानस्य तण्डुल[स्] स्कन्दति समाम्नमानस्य वर्षं प्रमायुको भवति ॥१॥	समाम्ममानस्य * *
यद् इष्ट्वा विवपति पितृदेवत्यं करोति ॥२॥	* तस्वा वपाप्ति * *
यद् विष्यन्दते गृहाणां च पशूनां च पयो वि ष्यन्दते ॥३॥	* विष्यान्दते ष्यन्दते
यद् उपसिञ्चति गृहाणा च पशूना च पय उप सिञ्चति ॥४॥	पयोप *
यद् आयवनं शीर्यते गृहपतिर् म्रियते ॥५॥	
यद् द्रुवय शीर्यते गृहपत्नी म्रियते ॥६॥	* द्रव्य
यत् कुम्भी विषमिता सर्वज्यानिर् दाता च प्रतिगृहीता च जीयते ॥७॥ ॥का° १०॥	* * विषमता

१६ १२१

यत् प्राञ्चम् उद्वर्तयति यज्ञाय च देवेभ्यश् चा वृश्चते ॥१॥
यद् दक्षिणाञ्चम् उद्वर्तयति यमाय च पितृभ्यश् चा वृश्चते ॥२॥ देवेभ्यश् * * । यद् दक्षिणाञ्चम् उद्वर्तयति
यत् प्रत्यञ्चम् उद्वर्तयति वरुणायाप्सुषदा[या] वृश्चते ॥३॥ * [यमाय च पितृभ्यश् चा वृश्चते
यद् उदञ्चम् उद्वर्तयाति सोमाय च राज्ञे सप्तऋषिभ्यश् चा वृश्चते ॥४॥
यद् अनुदवृत्तम् उद्धरति दिशोदिशो वा एन भयम् आ गच्छति ॥५॥ * अन° * * वेन * * *
॥का° ११॥

१६ १२२

यत् प्राचीन बर्हि[स्] स्तृणाति यज्ञाय च देवेभ्यश् चा वृश्चते ॥१॥ यमाय * पितृभ्यश् * *
यद् दक्षिणाचीन बर्हि[स्] स्तृणाति यमाय च पितृभ्यश् चा वृश्चते ॥२॥
यत् प्रतीचीनं बर्हि[स्] स्तृणाति वरुणायाप्सुषदाया वृश्चते ॥३॥
यद् उदीचीनं बर्हि[स्] स्तृणाति सोमाय च राज्ञे सप्तऋषिभ्यश् चा वृश्चते ॥४॥ ॥का° १२॥ * * * * यमाय * * * *

१६ १२३

यत् पुरस्तात् पात्रस्य छिद्रं ? करोत्य् अर्धः प्रतिग्रहीतुर मुखे जायते ॥१॥ य॰ * * * * * °गृहीत * *
यद् दक्षिणतः पात्रस्य छिद्र ? करोति यमाय च पितृभ्यश् चा वृश्चते ॥२॥
यत् पश्चात् पात्रस्य छिद्रं ? करोत्य् अकृतपूर्वं करोति ॥३॥
यद् उत्तरतः पात्रस्य छिद्र ? करोति सोमाय च राज्ञे सप्तऋषिभ्यश् चा वृश्चते ॥४॥ ॥का° १३॥

१६ १२४

यच् छुक्तो भवत्य् आदित्यानाम् एव प्रिय धामोपयति ।
स यच् छुक्त प्राश्नीयाद् आदित्यानां त्वा प्रियेण धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन प्राश्नीयात् । * * छुक पाश्णीयाद् एना
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नात्य् आदित्ये[भ्य] आ वृश्चते ॥१॥ आदित्येश चा *
यत् फलीकृतो भवति मरुताम् एव प्रिय [धामोपयति] ।
स यत् फलीकृ[त] प्राश्नीयान् मरुतां त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन प्राश्नीयात्] । * * फलक्र
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति मरुद्भ्य आ वृश्चते ॥२॥ * * * * प्राइना (अधस्तान् इनी एकपुस्तके)तु
यत् फलीकृतो भवति विश्वेषाम् एव देवाना प्रिय [धामोपयति] । * * * * * ववदेवाना * [मरुद्भ्यइच * *
स यत् फलीकृत प्राश्नीयाद् विश्वेषा त्वा देवाना प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन प्राश्नीयात्] ।
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति विश्वेभ्यो देवेभ्य आ वृश्चते ॥३॥ * * * * प्रइनाद् * देवेभ्यश चा *
यत् क्लिन्नो भवति पितृणाम् एव [प्रिय धामोपयति] । * क्लुन्नो
[स] यत् क्लिन्न प्राश्नीयात् पितृणां त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन प्राश्नीयात्] । * क्लुन्न
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति पितृभ्य आ वृश्चते ॥४॥ प्रइनातु * * *
यत् क्लिन्नो भवतीन्द्रस्येव [प्रिय धामोपयति] । * क्लुन्नो भवतीन्द्रस्येव
[स] यत् क्लिन्न प्राश्नीयाद् इन्द्रस्य त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन प्राश्नीयात्] । * क्लुन
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नातीन्द्राया वृश्चते ॥५॥ °न्द्राय *
यद् वक्ष्यामो ? भवत्य् अग्नेर् एव [प्रिय धामोपयति] ।
स यद् वक्ष्याम ? [प्राश्नीयाद् अग्नेस् त्वा प्रियेण धाम्ना प्राश्नामीत्य् एनम् प्राश्नीयात्] ।
[ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना] प्राश्नात्य् अग्नय आ वृश्चते ॥६॥ प्राइनात्य * * *

यद् अनवक्षामो ? भवति मित्रावरुणयोर् एव [प्रिय धामोपयति] ।	
स यद् अनवक्षाम ? प्राश्नीयान् मित्रावरुणयोस् त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्ना-	* योद्
मीत्य् एन प्राश्नीयात्] ।	
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति मित्रावरुणाभ्याम् आ वृश्चते ॥७॥	* * * * प्राश्नान्
यत् क्षुद्रो भवत्य् अपाम् एव [प्रिय धामोपयति] ।	
स यत् क्षुद्र प्राश्नीयाद् अपां त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन	* * * * अशन् * *
प्राश्नीयात्] ।	
तत[श्] चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नात्य् अद्भ्य आ वृश्चते ॥८॥	* येनम् * * * अद्भय् * *
यच् छिद्रो भवति दिशाम् एव [प्रिय धामोपयति] ।	
स यच् छिद्र प्राश्नीयाद् दिशां त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य् एन	* * * * दिशाना * *
प्राश्नीयात्] ।	
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति दिग्भ्य आ वृश्च[ते] ॥९॥	
यद् गलन्ती भवति प्रजापतेर् एव [प्रिय धामोपयति] ।	याद् गुलन्ती * प्रजापतिम् *
स यद् गलन्तिकां प्राश्नीयात् प्रजापतेस् त्वा प्रियेण [धाम्ना प्राश्नामीत्य्	* यो गुलन्तिखन्त * प्रजापतीष् ट्वा *
एन प्राश्नीयात्] ।	
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नाति प्रजापतय आ वृश्चते ॥१०॥	
यच् छुष्को भवत्य् ऊर्ध्वनभस एव प्रिय धामोपयति ।	* * * ऊर्ध्वानभसेव * * । स यश् छुष्को
स यच् छुष्क प्राश्नीयाद् ऊर्ध्वनभ[स]स् त्वा प्रियेण धाम्ना प्राश्नामीत्य्	[भवत्य् ऊर्ध्वानभसेव प्रियन् धामोपयति
एन प्राश्नीया[त्] ।	
ततश् चैनम् अन्येन धाम्ना प्राश्नात्य् ऊर्ध्वनभस आ वृश्चते ॥११॥	ऊर्ध्वेनभमा *
॥का° १४॥	

१६ १२५

यत् क्षीरम् उपसिच्य प्रथम प्राश्नाति किलासः प्रतिग्रहीतार हन्ति ॥१॥	प्रतिगृह्णीतार *
यत् सर्पिर् उपसिच्य प्रथमं प्राश्नाति शर्वः प्रतिग्रहीतार हन्ति ॥२॥	* मर्पेर् सर्वः प्रतिगृह्णीतार *
यन् मधूपसिच्य प्रथम प्राश्नाति महादेवः प्रतिग्रहीतार हन्ति ॥३॥	प्रतिगृह्णीतार *
यन् मांसम् उपसिच्य प्रथम प्राश्नातीशानः प्रतिग्रहीतारं हन्ति ॥४॥	* मांसम् प्राश्नाति ईशानः प्रतिगृह्णीतार *
यद् उदकम् उपसिच्य प्रथम प्राश्नाति तत् समृद्धम् ।	
ज्योग् जीवति सर्वम् आयुर् एति न पुरा जरसः प्र मीयते य	य.
[एव वेद] ॥५॥ ॥का° १५॥	

१६ १२६

यत् प्रशिष्य पुरस्ताद् अभिमृशति प्राङ् प्रतिग्रहीतुः प्राणः प्र क्रामति न	* * * अदमृशति * °गृहीतुः
दिवोत्थाय प्र व्रजति शिरस् तस्य रुदतीति ह्रादशीर् नाथ जीवत्य्	°योत्थाय
एन चैन प्राश्नन्तम् उपद्रष्टा गृह्णामि ॥१॥	येन
यत् प्रशिष्य दक्षिणतः प्रमृशति दक्षिणा प्रतिग्रहीतुः [प्राणः प्र क्रामति	* प्राशिष्यन् प्रतिगृह्णाच
न दिवोत्थाय प्र व्रजति शिरस् तस्य रुदतीति ह्रादशीर् नाथ जीवत्य्	
एन चैन प्राश्नन्तम् उपद्रष्टा गृह्णामि] ॥२॥	
[यत्] प्रशिष्यम उत्तरतः प्रमृशत्य् उदङ् प्रतिग्रहीतुः प्राणः प्र क्रामति	प्रशिष्यन्न् अत्तरतः प्रमृशति उतड् प्रतिगृह्णातु
न दिवोत्थाय प्र व्रजति शिरस् तस्य रुदती[ति] ह्रादशीर् नाथ जीवत्य्	* देवोत्क्राय [* * क्रमति
एन चन प्राश्नन्तम् उपद्रष्टा गृह्णामि ॥३॥	एन * प्राश्नातुम्
यत् प्रशिष्य पश्चात् प्राञ्चम् अभिमृशति शर्मणा चैवैन तद् वर्मणा चाभि	
मृशति शर्म चैवास्मै वर्म च भवति ।	
जयत्य् ओदनम् ओदनलोको भवति य एव वेद ॥४॥ ॥का° १६॥ ॥अनु° १८॥	॥आ यं एवं वेद॥

१६ १२७

शौ १० ५ १　इन्द्रस्यौज[स्] स्थेन्द्रस्य सह[स्] स्थेन्द्रस्य बल स्थेन्द्रस्य नृम्ण	इन्द्रस्योज नृण्ण
स्थेन्द्रस्य शुक्र स्थेन्द्रस्य वीर्य स्थ ।	
जिष्णवे योगायेन्द्रयोगैर् वो युनज्मि ।	* योगाया इन्द्रयोगैर् * *

शौ ६ उत्तरार्ध (एवम् उत्तरत्रापि)	जिष्णवे योगाय विश्वानि मा [रूपा]ण्य् उप तिष्ठन्ति युक्ता म आपस् स्थ ॥१॥	* * विश्वावि * न्न् * * * माप
शौ २	[इन्द्रस्यौजस् स्थेन्द्रस्य सहस् स्थेन्द्रस्य बल स्थेन्द्रस्य नृम्ण स्थेन्द्रस्य शुक्र स्थेन्द्रस्य वीर्य स्थ ।	
	[जिष्णवे] योगाय क्षत्रयोगैर् वो [युनज्मि ।	* * व
	[जिष्णवे योगाय विश्वानि मा रूपाण्य् उप तिष्ठन्ति युक्ता म आपस् स्थ ॥२॥	
	[इन्द्रस्यौजस् स्थेन्द्रस्य सहस् स्थेन्द्रस्य बल स्थेन्द्रस्य नृम्ण स्थेन्द्रस्य शुक्र स्थेन्द्रस्य वीर्य स्थ ।	
	[जिष्णवे] योगायाग्नयोगैर् वो [युनज्मि ।	* व
	[जिष्णवे योगाय विश्वानि मा रूपाण्य् उप तिष्ठन्ति युक्ता म आपस् स्थ ॥३॥	
शौ १	[इन्द्रस्यौजस् स्थेन्द्रस्य सहस स्थेन्द्रस्य बलं स्थेन्द्रस्य नृम्ण स्थेन्द्रस्य शुक्रं स्थेन्द्रस्य वीर्य स्थ ।	
	[जिष्णवे] योगाय ब्रह्मयोगैर् वो [युनज्मि ।	* * व
	[जिष्णवे योगाय विश्वानि मा रूपाण्य् उप तिष्ठन्ति युक्ता म आपस् स्थ] ॥४॥	
शौ ५	इन्द्रस्यौजस् स्थेन्द्रस्य सह[स्] स्थेन्द्रस्य बल स्थेन्द्रस्य नृम्णं स्थेन्द्रस्य शुक्र स्थेन्द्रस्य वीर्य स्थ ।	इन्द्रस्योज
	जिष्णव योगायापां योगैर् वो युनज्मि ।	जिणवे
	जिष्णव योगाय विश्वानि मा रूपाण्य् उप तिष्ठन्ति युक्ता म आपस् स्थ ॥५॥ ॥क॰ १॥	रूपन् * * * माप *

१६.१२८

शौ १० ५ ७	अग्नेर् भाग[स्] स्थ ।	* * स्थ
	अपा शुक्रं देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	दत्त
	प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये ॥१॥	
शौ ८	इन्द्रस्य भागस् [स्थ ।	* भाग (एवम् उत्तरत्र)
	[अपां शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥२॥	
शौ १०	वरुणस्य भागस् [स्थ ।	
	[अपा शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥३॥	
शौ ९	सोमस्य भागस् [स्थ ।	
	[अपां शुक्रं देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥४॥	
शौ १२	यमस्य भागस् [स्थ ।	
	[अपां शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥५॥	
शौ १३	पितृणां भागस् [स्थ ।	
	[अपा शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥६॥	
	बृहस्पतेर् भागस् [स्थ ।	
	[अपां शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥७॥	
	प्रजापतेर् भागस् [स्थ ।	
	[अपा शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	
	[प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये] ॥८॥	
शौ १४	देवस्य सवितुर् भागस् स्थ ।	* * भाग म
	अपां शुक्र देवीर् आपो वर्चो ऽस्मासु धत्त ।	* शुक्र धत्त
	प्रजापतेर् वो धाम्नास्मै लोकाय सादये ॥९॥ ॥क॰ २॥	साधय

१६ १२९

शौ १० ५ १५	यो [व] आपो अपां भागो [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्यो देवयजनः ।	यजुषो *

	इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	इदन् त्वा नतु सजामि तानु मात्यमनक्षि
	तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्म ॥१॥	तैस तुम् अत्यसृजामि * * * य च वयन् *
शौ १६	[यो व आपो] अपाम् ऊर्मिर् [अप्स्व् अन्तर् य]जुष्यो [देवयजन ।	* ऊर्मः जुष्य
	[इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	
	[तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म. ॥२॥	
	[यो व आपो] अपा बिन्दुर् [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्यो [देवयजन ।	यजुष्य
	[इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	
	[तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्मः ॥३॥	
	[यो व आपो] अपा वगो [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्यो [देवयजनः ।	यजुष्य
	[इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	
	[तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म. ॥४॥	
शौ १७	[यो व आपो] अपा वत्सो [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्यो [देवयजन. ।	यजुष्य
	[इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	
	[तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ॥५॥	
शौ १८	[या व आपो] अपा गावो [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्या [देवयजना ।	यजुष्य
	[इद ता अति सृजामि ता माभ्यवनिक्षि ।	
	[ताभिस् तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ॥६॥	
	[यो व आपो] अपां गर्भो [अप्स्व् अन्तर्] यजुष्यो [देवयजन ।	यजुष्य
	[इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	
	[तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म] ॥७॥	
शौ २०	यो [व] आपो [अपाम्] अश्मा पृश्निर् दिव्यो [अ]प्स्व् अन्तर् यजुष्यो [देवयजन] ।	अअश्मा यजुष्य
	इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	इदन् त्वान् ऋतु सृजामि तानुभ्यामनक्षि
	तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ॥८॥	तैम तम् अभ्यसृजामि यो स्मान् द्विष्टि यं वयन्
शौ २१	य [व] आपो [अपाम् अ]ग्न[यो अ]प्स्व् अन्तर् यजुष्या देवयजना. ।	या * गु [द्विष्म
	इद तान् अति सृजामि तान् माभ्यवनिक्षि ।	* त्वान् अतु * * उमायैमनक्षि
	तैस् तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ॥९॥	* * अभ्यसृजामि यो स्मान् द्वेष्टि यं वयं द्विष्म
शौ १०	यो व आपो [अपा] हिरण्यगर्भो [अ]प्स्व् अन्तर् यजुष्यो देवयजन ।	* वापो यजुषो °यजना
	इद तम् अति सृजामि त माभ्यवनिक्षि ।	* त्वान् अतु * तान् उमायमनक्षि [द्विष्म.
	तेन तम् अत्यासृजामि यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ॥१०॥ ॥का° १॥	तैम त्वम् अभ्यसृजामि या स्मान् द्वेष्टि यं वयन्

१६ १३०

शौ १० ५ २२	यद् अर्वाचीनम् एकहायना[द् अ]नृत किं चोदिम ।	* उर्वा°
	आपो मा तस्माद् एनसो दुरितात् पान्तु विश्वत. ॥१॥	पातु *
शौ २४	अरिप्रा [आ]पो [अप] रिप्रम् अस्मत् ।	* मो * अस्मात्
	प्रास्मद् एनो दुरित सुप्रतीका× प्र दुष्वप्न्य प्र मलं वहन्तु ॥२॥	* एन * सुप्रतीक * दुष्वप्नि
शौ २३	समुद्र वो [अ]प सृजामि स्वा योनिम् अपीतन ।	स्वाय * अपीहि
	अरिष्टाम् सर्वहायसो मा च न× किं चनाममत् ॥३॥ ॥का° ४॥	* सर्वायशो वा त * * *

१६ १३१

शौ १० ५ २५	विष्णो. क्रमो ऽसि सपत्नहा पृथिवीसशितो ऽग्नितेजा ।	°शमितो ग्निस्तेजा
	पृथिवीम् अनु वि क्रम ऽह पृथिव्या[स्] त निर् भजामो यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म. ।	* * * क्रम य यो स्मान् द्वेष्टि यं वयन् द्विष्म
	प्रथमजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे ८ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सपत्नहा ? ॥१॥	अपनुत्वम्
शौ २६	विष्णो× क्रमो ऽसि सपत्नहान्तरिक्षसशितो वायुतेजा[ ] ।	* * * सपत्नहावारिक्षसमंसिता *
	[अ]न्तरिक्षम् अनु वि क्रम ऽहम् अन्तरिक्षात् तं निर् भजामो यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म. ।	* * * क्रम यम् अन्तरिक्षम् यो स्मान् द्वेष्टि यं वयन् द्विष्म
	सहजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे ८ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सपत्नहा ? ॥२॥	अपनुत्वस्
शौ २७	विष्णो× क्रमो ऽसि सपत्नहा द्यौसशितस् सूर्यतेजाः ।	द्यौश्नैसिता सूर्यस्तेजा

	द्विवम् अनु वि क्रमे [ऽहं] द्विवस् त निर् भजामो	दिदिवम् * * क्रम
	यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्म. ।	यो स्मान् द्वेष्टि य वयन् द्विष्मं
	अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनापक्रामान्वपां अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥३॥	त्नहा·
शौ २८ मनस्तेजा	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नहा दिक्सशितो वायुतेजा. ।	सपत्ना दिग्रुशमितो वायुस्तेज
	द्विशो अनु वि क्रमे ऽह दिग्भ्यस् त [निर् भजामो	दिशो नु मनु वि क्रम यन् दिग्भिस् त्व
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥४॥	
शौ २९	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नहाशासशितो वरुणतेजा ।	सपत्नाशामशितो वरुणस्तेज
	आशा अनु वि क्रमे ऽहम् आशाभ्यस् त [निर् भजामो	आपो नु मनु वि क्रम यम् ऋग्भिस् *
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥५॥	
शौ ३०	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नह ऋक्सशितस् सामतेजा. ।	सपत्नहा ऋ्‌ग्दुशमितम् *
	ऋचो अनु वि क्रमे ऽहम् ऋग्भ्यस् त [निर् भजामो	* नु मनु वि क्रम यम् ऋग्भिस् *
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥६॥	
शौ ३१	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नहा यज्ञसशितो ब्रह्मतेजा· ।	* यज्ञश्चमितो ब्रह्मतेजा
	यज्ञम् अनु वि क्रमे ऽह यज्ञात् त [निर् भजामो	* * * क्रम य * *
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥७॥	
शौ ३२	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नहौषधीसशितस् सोमतेजा ।	सपत्ना ओषधाश्चमितम् *
	ओषधीर् अनु वि क्रमे ऽहम् ओषधीभ्यस् त [निर् भजामो	ओषधार * * क्रम यम् ओषधाम् त्व
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि यं वय द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ? ॥८॥	
शौ ३४	[विष्णो× क्रमो ऽसि] सपत्नहा कृषिसशित× पुरुषतेजा ।	सपत्ना कृतिश्शमित पुरुषतेजा·
	कृषिम् अनु वि क्रमे ऽहं कृष्यास् त [निर् भजामो	* * * क्रम य कृष्यात् *
	[यो ऽस्मान् द्वेष्टि य वय द्विष्म ।	
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपाम् अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ?] ॥९॥	
शौ ३५	विष्णो× क्रमो ऽसि सपत्नहा प्राणसशितो अन्नतेजा ।	प्राणश्शमितो *
	प्राणम् अनु वि क्रमे ऽहं प्राणात् त निर् भजामो	* * * क्रम य * * * *
	यो ऽस्मान् द्वेष्टि यं वय द्विष्म ।	यो स्मान् द्वेष्टि य वयं द्विष्मं
	[अपरजान् सपत्नान् अवैनान् बाधे $_6$ तेनाप्राक्रामान्वपा अपनुत्तस् सप-	
	त्नहा ?] ॥१०॥ ॥का° ५॥	

१६ १३२

शौ १० ५ ३६ ? ?	अगम स्वर् अगम ज्योतिर् अभ्य् अष्टा विश्वा× पृतना अरातीः ॥१॥	अगमो * * * नि ष्टवा * * रातीम्
शौ ३७	स्वभ्यावर्तये ? सूर्यस्यावर्तम् अन्वावर्ते दक्षिणाम् अन्व् आवृतम् ।	* °वृतम आनावृते * अनावृतम्
	[सा मे द्रविण यच्छतु सा मे ब्राह्मणवर्चसम्] ॥२॥	
शौ ३८	दिशो ज्योतिष्मतीर् अभि पर्यावर्ते ।	* ज्योतिष्मतर * पर्यावर्ते
	[ता मे द्रविणं यच्छन्तु ता मे ब्राह्मणवर्चसम्] ॥३॥	
शौ ३९	सप्तऋषीन् अभि पर्यावर्ते ।	
	[ते मे द्रविण यच्छन्तु ते मे ब्राह्मणवर्चसम्] ॥४॥	
शौ ४०	ब्रह्माभि पर्यावर्ते ।	
	[ते म द्रविण यच्छन्तु ते मे ब्राह्मणवर्चसम्] ॥५॥	

ब्राह्मणान् अभि पर्यावर्ते ।

शौ ४५ ते मे द्रविण [य]च्छन्तु ते मे ब्राह्मणवर्चसम् ॥६॥ * * मद्रविणे

यत् ते ऽन्न भुवस् पत आक्षियति पृथिवीम् अनु । * * * मोस * आक्षीत * *

शौ ४२ तस्य नस् त्वं भुवस् पते सम्प्रयच्छ प्रजापते ॥७॥ * * * भुवनस् * मप्रयछत् *

[ये वयं मृगयामहे त वधैस् स्तृणवामहै] ।

शौ ४३ व्यात्ते परमेष्ठिनो ब्रह्मणापीपदाम तम् ॥८॥ व्याते * ब्रह्मणोदीपदामृतम्

वैश्वानरस्य दंष्ट्राभ्या हेतिस् त सम् अधाद् अभि । त्व * उदाद् इभि

शौ ४४ इयं त रात्व् आहुतिस् समिद् देवी सहीयसी ॥९॥ य तश् छात्व्

राज्ञो वरुणस्य बन्धो ऽसि । * वरुणोसि * *

शौ ५० सो ऽमुम् आमुष्यायणम् अमुष्याः पुत्रम् अन्ने प्राणे बधान ॥१०॥ * मन् अमु° * पुतम् अह्ने * दधन

अपाम् अस्मै वज्रं प्र हरामि चतुर्भृष्टिं शीर्षभिद्याय विद्वान् । अपान् चतुर्भिष्च * *

शौ ७ ६ १ १ सो ऽस्य पर्वाणि प्र शृणातु सर्वा तन् मे देवा [अ]नु जानन्ति विश्वे ॥११॥ * * सर्वान् पृ श्रीणातु

यद् अग्ने तपसा तप उप प्रेक्षामहे वयम् ।

प्रिया[ः] श्रुतस्य भूयास्मायुष्मन्तस् सुमेधस. ॥१२॥ ॥का° ६॥

शौ ८ १० १-२३

१६ १३३

विराड् वा इदम् अग्र ऽजायत । * * यदम्

तस्या जाताया अबिभेत् सर्वम् इ[य]म् एवेद भविष्यति न वयम् इति ॥१॥ * * * बिभेक

[सोद् अक्रामत् सा गार्हपत्ये न्य् अक्रामत् ।

[गृहमेधी गृहपतिर् भवति य एव वेद ॥२॥

[सोद् अक्रामत् साहवनीये न्य् अक्रामत् ।

[यन्त्य् अस्य देवा देवहूतिं प्रियो देवानां भवति य एव वेद ॥३॥]

सोद् अक्रामत् सा दक्षिणाग्नौ न्य् अक्रामत् ।

यज्ञर्तो वासतेयो भवति य एवं वेद ॥४॥ यशन्तो वामतयो

[सोद् अक्रामत्] सा सभायां [न्य् अक्रामत्] । * सभायामि

[यन्त्य्] अस्य सभां सभ्यो भवति [य एव वेद] ॥५॥ यस्य * सत्यो

[सोद् अक्रामत्] सा समितौ न्य् अक्रामत् ।

[यन्त्य् अस्य समितिं सामित्यो भवति य एव वेद ॥६॥]

[सोद् अक्रामत्] सामन्त्रणे न्य् अक्रामत् ।

यन्त्य् अस्यामन्त्रणम् आमन्त्रणीयो भवति य एवं वेद ॥७॥ यशन्तो वामतयो भवति * * *

सोद् अक्रामत् सान्तरिक्षे चतुर्धा विक्रान्तातिष्ठत् । व्यकान्तातिष्ठत्

तां देवमनुष्या अब्रुवन्न् इयम् एव तद् वेदोभयं यद् उपजीवेमेमाम् उप ह्वयामहा इ[ति] ॥८॥ तन् * ब्रवन् यन्तर वेद उभयम् उपजीवेमेमाम् * ह्वयामाहि

ताम् उपाह्वयन्त ऊर्ज एहि स्वध एहि सूनृत एहीरावत्य् एहीति ॥९॥ * °ह्वयन्त ऊर्जयेहि स्वधेहि सुनृत्येहि ऐरवत्येहि

तस्या [अ]ग्निर् वत्स आसीद् गायत्र्य् अभिधान्य् अभ्रम् ऊध । * * वत्सामीत् गयत्री आभदान्य् अप्रम् ओद

तस्या बृहच् च र[थ]न्तर च द्वौ स्तनाव् आस्तां यज्ञायज्ञियं च वामदेव्यं च द्वौ ॥१०॥ द्रो स्तनपास्या यज्ञायज्ञ * *

ओषधीर् एव रथन्तरेण देवा अदुह्रन् व्यचो बृहता । * वे * * दुह * गृहत

अपो वामदेव्येन यज्ञ यज्ञायज्ञियेन ॥११॥ °यज्ञय

शौ नास्ति ये ते वै विराजः कामधुगास् स्तनाः कामकाम यजमान दोह्यन् ॥१२॥ कामधुगस्तना दुहय

॥का° ७॥

शौ ८ १० २४-३१

१६ १३४

[सोद् अक्रामत् । सा] वनस्पतीन् आगच्छत् । तां वनस्पतयो ऽघ्नत । सा संवत्सरे सम् अभवत् ।

तस्मात् संवत्सरे वनस्पतीनां वृक्णम् अपि रोहति वृश्चते ऽस्याप्रियो भ्रातृव्यो [य एव वेद ॥१॥ * * * वृक्णम् अवि रोहतु पत्यदस्याप्रिय भातृव्यम्

[सोद् अक्रामत् ।] सा पितॄन् आगच्छत् । तां पितरो ऽघ्नत । सा मासे सम् अभवत् । * पितुणा गइछत्

	तस्मान् मासे पितृभ्यो ददाति स्वधावान् पितृषु भवति [प्र] पितृयाण	* * * ददतस् पितृयाणं
	पन्था जानाति य [एव वेद] ॥२॥	* * व
	[सोद् अक्रामत्।] सा देवान् आगच्छत् । तां देवा [अ]घ्नत । सार्धमासे	•
	सम् अभवत् ।	
	तस्माद् अर्धमासे देवेभ्यो जुहोति जुहोत्य् अग्निहोत्रं प्र देवयानं पन्था	* * * जुहुति
	जानाति [य एव वेद] ॥३॥	जानाति
	[सोद् अक्रामत्।] सा मनुष्यान् आगच्छत् । ता मनुष्या [अ]घ्नत । सा	* मानुष्याण
	सद्यस् सम् अभवत् ।	
	तस्माद् उभयद्युर् मनुष्याणा[म्] उप हरन्त्य् उपास्य [गृहे] भवन्ति य	* उभयदुर् उपास्यो भवन्ति य
	[एवं वेद] ॥४॥ ॥का° ८॥	
	१६ १३०	
शौ ८ १० ३२–३५	[सोद् अक्रामत् ।] सासुरान् आगच्छत् । ताम् असुरा उपाह्वयन्त माय	मासुराण् * * असुराम् * मायो
	एहीति ।	हीति
	तस्या विरोचन× प्राह्रादिर् वत्स आसीद् अयस्पात्रं पात्रम् ।	तस्या वैरोचन प्रहरादुर् वत्मासीद् * *
	तां द्विमूर्धार्त्व्यो ऽधोक् तां मायाम् अधोक् ।	* द्विमूर्धादित्या
	तां मायाम् असुरा उप जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं वेद ॥१॥	
शौ ४०–४३	[सोद् अक्रामत्।] सा मनुष्यान् आगच्छत् । ता मनुष्या उपाह्वयन्तेरावत्य्	* मानुष्याण ×पाह्वयत्य् पेरावत्य्
	एहीति ।	
	तस्या मनुर् वैवस्वतो वत्स आसीत् पृथिवीपात्रं पात्रम् ।	* * * वत्सामीत् * *
	तां पृथी वैन्यो ऽधोक् तां कृषिं च सस्यं चाधोक् ।	* पृथुर्
	तां कृषिं च सस्यं च मनुष्या उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं	
	वेद ॥२॥	
शौ ३६–३९	[सोद् अक्रामत्।] सा पितॄन् आगच्छत् । ता पितर उपाह्वयन्त स्वध	} * पितृण * * पितरोमाह्वयन्त स्वधयेहिति
	एहीति ।	
	तस्या यमो वत्स आसीद् रजतपात्रं पात्रम् ।	* * वत्मासीद् * *
	ताम् अन्तको मार्त्यवो ऽधोक् तां स्वधाम् अधोक् ।	* अ तको आदित्यो
	तां स्वधां पितर उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं वेद ॥३॥	
शौ ४८–५१	[सोद् अक्रामत्।] सा देवान् आगच्छत् । ता देवा उपाह्वयन्तोर्ज एहीति ।	उयाह्वयन्त्य ऊजयेहीने
	तस्या इन्द्रो वत्स आसीद् दारुपात्रं पात्रम् ।	* * वत्मासीद * *
	तां सविताधोक् ताम् ऊर्जाम् [अधोक् ।	* * नम् ऊर्ज
	[ताम् ऊर्जां] देवा उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं वेद ॥४॥	* उपापा
शौ ४४–४७	[सोद् अक्रामत्।] सा सप्तऋषीन् आगच्छत् । ता सप्तऋषय उपाह्वयन्त	* सप्तऋषीण सप्तऋषयोपाह्वयन्त
	ब्रह्मण्वत्य् एहीति ।	
	तस्यास् सोमो वत्स आसीच् छन्द×पात्रं पात्रम् ।	* * वत्मासीत * *
	तां बृहस्पतिर् आ[ङ्गिर]सो ऽधोक् तां ब्रह्म च तपश् चाधोक् ।	* * भमा
	तद् ब्रह्म च तपश् च सप्तऋषय उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं	ता उपा
	वेद ॥५॥	
	[सोद् अक्रामत् ।] सा गन्धर्वाप्सरस आगच्छत् । तां गन्धर्वाप्सरस	* गन्धर्वाप्सरसान् * * °प्सरमा
	उपाह्वयन्त पुण्यगन्ध [ए]हीति ।	* पुण्यगन्ध *
	तस्या× कुबेरो वैश्रवणो वत्स आसीद् दारुपात्रं पात्रम् ।	* कौवेरो * वत्मासीद् * *
	तां रजतनाभि× काबेरको ऽधोक् तां पुण्यगन्धम् अधोक् ।	* तनाभि
	तं पुण्यगन्धं गन्धर्वाप्सरस उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं	ता * * °प्सरमा उपा
शौ ५२–५९	वेद ॥६॥	
	[सोद् अक्रामत्।] सा पुण्यजनान् आगच्छत् । ता पुण्यजना उपाह्वयन्[त]	
	तिरोध एहीति ।	तिरोधा यहीति
	तस्या चित्ररथस् सौर्यवर्चसो वत्स आसीत् पुष्करपर्णपात्रं पात्रम् ।	* वसुरुम सूर्यवचमो वत्मासीत् °पर्णपात्र *
	तां वसुरुचिस् सौर्यवर्चसो ऽधोक् तां तिरोधाम् अधोक् ।	* वसुतुम सूर्यवचमा
	तां तिरोधां पुण्यजना उप [जीवन्त्य् उपजीवनीयो भवति य एवं वेद] ॥७॥	* * * उपा

शौ ६०–६३	सोद् अक्रामत् । सा सर्पान् आगच्छत् । ता सर्पा उपाह्वयन्त विषवत्य् एहीति ।	
	तस्यास् तक्षको वैशालेयो वत्स आसीद् अलाबुपात्र [पात्रम्] ।	* * विषाभयो वत्सासीद् अलापुपात्र
	त धृतराष्ट्र ऐरावतो ऽधोक् तां विषम् अधोक् ।	ता धृतराष्ट्रैरावृतो । ता विषम् अधोक्
	तद् विष सर्पा उप जीवन्त्य् [उपजीवनीयो] भवति य एवं वेद ॥८॥	* * * उपाजीवन्त्यो
शौ ६४–६७	तस्माद् यस्या अलाबुनाभिषिञ्चेत् [प्रत्याहन्यात् ।	* यस्माद् अलाबुनाभिषिञ्चेन्
	[न च प्रत्याहन्यान्] मनसा त्वा प्रत्याहन्मीति प्रत्याहन्या[त्] ॥९॥	* * °हन्मीयतु *
	यत् प्रत्याहन्ति विष प्रत्याहन्ति तम् अनुप्रषिच्यते विषम् ।	* °हर्तु * °हर्तुमनु प्रसुजज्यते *
	अस्याप्रिय भ्रातृव्य हन्ति य एव वेद ॥१०॥ ॥का° ९॥ ॥अनु° १९॥	अस्य-प्रिय

१६ १३६

शौ १० ९ १	अघायताम् अपि नह्या मुखानि सपत्नेषु वज्रम् अर्पयैतम् ।	* * निध्या * सपत्नीषु * अर्पयीतुम्
	इन्द्रेण दत्ता प्रथमा शतौदना भ्रातृव्यघ्नी यजमानाय गातु ॥१॥	* दत्ताः भ्रातृव्याघ्नी * गातू
शौ २	वेदिस् ते चर्म भवति बर्हिर् लोमानि यानि ते ।	वेहिस्
	एषा त्वा रशनाग्रहीद् ग्रावा त्वैषो अधि नृत्यतु ॥२॥	* द्रा दशनागृहैर् ग्राव द्वेषो
शौ ३	बालास् ते प्रोक्षणी[स्] सन्तु जिह्वा स मार्ष्ट्य् अघ्न्ये ।	* * * यन्तु अघ्ने
	शुद्धा त्व यज्ञिया भूत्वा दिव प्रेहि शतौदने ॥३॥	
शौ ४	यश् शतौदनां पचति कामप्रेण स [क]ल्पते ।	स्य *
	प्रीता ह्य् अस्य ऋत्विजस् सर्वे यन्तु यथायथम् ॥४॥	
शौ ७	ये त देवि शमितारः पक्तारो ये च ते जनाः ।	५ * * * प्रोक्षयेरो च * *
	ते त्वा सर्वे गोप्स्यन्ति मैभ्यो भैषीश् शतौदने ॥५॥	* * * गस्मन्तु सखिभ्यो * शतोदने
शौ ५[१,२]	स स्वर्गम् आ रोहतु यत्रादस् त्रिदिव दिवः ।	सस त्रदिव *
शौ ६[३,४]	हिरण्यज्योतिष कृत्वा यो ददातु शतौदनाम् ॥६॥	
[१]शौ ६[१]	स ताल् लोकान् सम् आप्नोति येषु देवास् समासते ।	श ता
शौ ५[३,४]	अपूपनाभि कृत्वा यो द[दाति शतौद]नाम् ॥७॥	अपूपानाभि
शौ ८	वसवस् त्वा दक्षिणत उत्तरान् मरुतस् त्वा ।	मरुतास *
	आदित्याः पश्चाद् ? गोप्स्यन्ति साग्निष्टोमम् अति द्रव ॥८॥	* मत्रा गोप्सन्तु * अभि द्रवा
शौ ०	गन्धर्वाप्सरसो देवा रुद्राङ्गिरसश् च ये ।	* देव °ङ्गिरसस् त्वा
	ते त्वा सर्वे गोप्स्यन्ति सातिरात्रम् अति द्रव ॥९॥	* * मर्व गोप्सन्तु द्रवा
शौ १०	अन्तरिक्ष दिव भूमिम् आदित्या[न्] मरुतो दिश ।	
	लोकां[श्] च सर्वान् आप्नोति यो ददातु शतौदनाम् ॥१०॥ ॥का° १॥	

१६ १३७

शौ १० ० ११	घृत प्रोक्षन्ती सुभगा देवान् देवी गमिष्यति ।	
	पक्तारम् अघ्न्ये मा हिंसीर् दिव प्रेहि शतौदने ॥१॥	* अग्नि शतोदने
शौ १२	पितरो दिविषदो ऽन्तरिक्षसदश् च ये ये चेमे भूम्या[म्] अधि ।	चेमे * *
	तेभ्यस् त्व धुक्ष्व सर्वदा क्षीर सर्पिर् अथो मधु ॥२॥	* तन् दुक्ष
शौ १३–१४	यत् ते शिरो ये शृङ्गे यौ कर्णौ या च ते अक्ष्यौ ।	शृङ्गा अक्षो
	आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु ॥३॥	अहमिक्षा
	यत् ते मुख या जिह्वा ये दन्ता य च ते हनू ।	* * * ये * * * या
	[आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥४॥	
शौ १५	यत् ते क्लोमा य[द्] धृदय पुरीतत् सहकण्ठिका ।	
	[आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥५॥	
शौ १६	यत् ते [य]कृद् ये मतस्ने या[न्य् आ]न्त्राणि याश् च ते गुदाः ।	* * * दे वतस्ते य * * * गुदा
	[आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥६॥	
शौ १७ कोशेषु भूयिष्ठ पलाशि	यस् त प्लाशुर् यो वनिष्ठुर् यौ [कु]क्षी यच् चोदरम् ।	यत * पशुर् * वनयुर् यो * यश्च *
	[आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥७॥	
शौ १८	यत् ते मज्जा याश् अस्थीनि यन् मास यच् च लोहितम् ।	

	[आमिक्षां दुह्रतां दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥८॥	
शौ १९	यौ त बाहू यौ ते असौ ये दोषणी या च ते ककुत् ।	दुहन * * * *
	[आमिक्षां दुह्रता दात्र क्षीरं सर्पिर् अथो मधु] ॥९॥	
शौ २०	य ते स्कन्धा या ग्रीवा या× पृष्टीर् याश् च पर्शव ।	यत् * स्कन्दा * * यास् पर्षव,
	[आमिक्षा दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥१०॥ ॥का॑२॥	

१६ १३८

शौ १० ९ २१	यौ त ऊरू अष्ठीवन्तौ ये श्रोणी या च ते भसत् ।	* भूरू अष्ठि॑ * श्रुणा
	[आमिक्षां दुह्रतां दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥१॥	
शौ २२	यत् त पुच्छ ये [त] वाला [य]द् ऊधो ये च ते स्तना ।	* * * यो उग्ध यश् * * स्तना
	[आमिक्षां दुह्रतां दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥२॥	
शौ २३	यास् त जङ्घा या× कुष्ठिका ऋच्छरा य च त शफा ।	कुष्ठिका ह्रत्मरा * * * शफा
	[आमिक्षां दुह्रता दात्र क्षीर सर्पिर् अथो मधु] ॥३॥	
शौ २४	यत् त चर्म शतौदन यानि लोमान्य् अघ्न्य ।	अंघ्न
	आमिक्षां दुह्रता दात्र क्षीरं सर्पिर् अथो मधु ॥४॥	अहमिक्षार् दुहन नात्रे
	अय त शुनामिक्षाम् अय सर्पिर् अथो मधु ।	अय *
	अय ते सर्वकान् दुहां देवि शतौदन ॥५॥	* * मर्वाकान् दुफा * शतोदने
शौ २५	क्रोडौ त स्ता पुरोडाशाव आज्येनाभिघारितौ ।	क्रडो त हस्त * ॰घारते
	तौ पक्षौ देवि कृत्वा सा दातार दिव वह ॥६॥	* * दव दिव *
शौ २६	उलूखल मुसलं यश् च चर्मणि यो वा शूर्पे तण्डुल× कण ।	य * * तण्डुला॰ कणा
	य वा वातो मातरिश्वा ममाथाग्निष् टद् धोता सुहुत कृणोतु ॥७॥	यद् * * * ममाताग्निष ट्वद्
शौ २७	इमा अपो मधुमतीर् घृतश्चुतो ब्रह्मणां हस्तेषु प्रपृथक् सादयामि ।	* आपो * ॰श्चोतु ब्रह्मणा * * छादयामि
	यत्काम इदम् अभिषिञ्चामि वो ऽह तन् नो [सर्व स पद्यता]	यत्कामाभिम् * * * * *
	वय स्याम पतयो रयीणाम् ॥८॥ ॥का॑३॥	वयं स्याम् पतयो रयीणा

१६ १३९

शौ ९ ७ १	प्रजापतिश् च परमेष्ठी च शृङ्ग इन्द्रश् शिरो अग्निर् ललाट [यम× कृकाटम्] ॥१॥	प्रजापतिष् इन्द्रम मो अग्निन् लोलाट
शौ २	सोमो राजा मस्तिष्कस् सत्य चक्षुर् ऋतं श्रोत्रे प्राणापानौ नासिके	सोमामो इत * * नामिवते
	द्यौर् उत्तरहनु× पृथिव्य् अधर[हनु] ॥२॥	* उत्तरा × अनु * आधरा
शौ ३१	अग्निर् आस्य विद्युज् जिह्वा मरुतो दन्ता× पवमान× प्राण. ॥३॥	
शौ ४	विश्वं वायुस् स्वर्गो लोक× कृष्णद्र विधरणी निवेष्य ॥४॥	* * कण्ठस्स्वर्गो * कृष्णद्रव्यद्रिणी विवइव
शौ ३२	रेवती[र्] ग्रीवा॰ कृत्तिकास् स्कन्धा घर्मो वह ॥५॥	वश्
शौ ५१	श्येन× क्रोडो अन्तरिक्ष पाजस्यम् ॥६॥	श्येन
शौ ७,५२	मित्रश् च वरुणश् चासौ त्वष्टा चार्यमा च दोषणी ॥७॥	ना दोहनी
	महादेवो बाहू बृहस्पति× ककुद् बृहती× कीकसा ॥८॥	
शौ ६	देवाना पत्नी× पृष्ट्य उपसद× पर्शव ॥९॥	देवाना पत्नी पृष्टया * परिमव
शौ ९	ब्रह्म च क्षत्र च श्रोणी बलम् ऊरू ॥१०॥	ऊरौ
शौ १०	धाता च सविता चाष्ठीवन्तौ जङ्घा गन्धर्वा [अ]प्सरस× कुष्ठिका अदितिश् शफा. ॥११॥	ऋतश् शफा
शौ ११	चेतो हृदय [य]कृन् मेधा ; हरिमा पितु ? व्रत पुरीतत् ॥१२॥	
शौ १२	क्षुत् कुक्षिर् इरा वनिष्ठु× पर्वता× प्लाशय ॥१३॥	क्षुत कुक्ष तरा वनिष्ठ पवता प्राश
शौ १४	देवजना गुदा मनुष्या [आ]न्त्राण्य् अत्रा उदरम् ॥१४॥	दवयजना अत्रा *
शौ १७	इतरजना ऊबध्य रक्षांसि लोहितम् ॥१५॥	
शौ १३	क्रोधो वृक्कौ मन्युर् आण्डौ प्रजा शेप ॥१६॥	क्रुद्धो प्रजा *
शौ १४	समुद्रो वस्तिर् नदी सूत्री स्तनयित्नुर् ऊधो वर्षस्य पतय[स्] स्तना[ ] ॥१७॥	* वस्तिन् * अत्रा
शौ १५	विश्वव्यचाश् चर्मौषधयो रोमाणि नक्षत्राणि रूपम् ॥१८॥	विश्वव्यचश चर्म आषधयो
शौ १८	अस्थ पीवो मज्जा निधनम् ॥१९॥	* पवे
शौ २६	[ईशानो] भूत्या× प्रजाया× पशूनां भवति य एव वेद ॥२०॥	

शौ २०	इन्द्र× प्राङ् तिष्ठन् दक्षिणा तिष्ठन् यम ॥२१॥	इन्द्र प्री तिष्ठन्
शौ २१	प्रत्यङ् तिष्ठन् धातोदङ् तिष्ठन् सविता ॥२२॥	प्रत्यं * धातोदं
शौ २२	तृणानि प्राप्तस् सोमो राजा ॥२३॥	नृणान्
शौ २३	आवृत्त आनन्द ईक्षमाणौ मित्रावरुणौ ॥२४॥	वृतानन्द ईक्षमाणो °वरुणो
शौ २४	युज्यमानो वैश्वानरो युक्त× प्रजापतिर् विमुक्तस् सर्वम् ॥२५॥	
शौ २५	एतद् वै विश्वरूपम् ॥२६॥	* * वोरूपम्
शौ २६	उपैन रूपवन्त× पशवस् तिष्ठन्ति य एव वेद ॥२७॥ ॥का° ४॥ ॥अनु° १०॥	* रूपवतः * तिष्ठन्ति य एवं वेद

१६ १४०

		* * * * बिचृत्ये श्रुता
शौ १२ ५ १-६	श्रमेण तपसा सृष्टा ब्रह्मणा वित्त ऋते श्रिता ॥१॥	
	सत्येनावृता श्रिया प्रावृता यशसा परिवृता ॥२॥	
	स्वधया परिहिता श्रद्धया पर्यूढा दीक्षया गुप्ता यज्ञे प्रतिष्ठिता लोको निधनम् ॥३॥	क्षीक्षया * * * *
	छन्दांसि रूपम् अङ्गिरसस् सतापा ब्रह्म पदवायं ब्राह्मणो अधिपति॰ ॥४॥	
	ताम् आददानस्य ब्रह्मगवीं जिनतो ब्राह्मण क्षत्रियस्य ॥५॥	* आदधानस्य °गवी जिन्वतो * *
	अप क्रामतु सूनृता वीर्यं पुण्या लक्ष्मी॰ ॥६॥ ॥का° १॥	पुण्य *

१६ १४१

शौ १२ ५ ७-११	ओजश् च तेजश् च सहश् च बल च वाक् चेन्द्रिय च श्रीश् च धर्मश् च ॥१॥	
	ब्रह्म च क्षत्र च राष्ट्र च विशश् च त्विषिश् च यशश् च वर्च्चश् च द्रविण च ॥२॥	* * * * * * विशिश
	आयुश् च [रूप च नाम च कीर्त्तिश् च प्राणश् चापानश् च चक्षुश् च] श्रोत्र च ॥३॥	
	[पयश् च रसश् चान्नं चान्नाद्य च ऋत च सत्य चेष्ट च पूर्त च प्रजा च पशवश् च] ॥४॥	
	तानि सर्वाण्य् अप क्रामन्ति [ब्रह्मगवीम् आददानस्य जिनतो ब्राह्मण] क्षत्रियस्य ॥५॥ ॥का° २॥	

१६ १४२

शौ १२ ५ १२ कूल्बजम्	ब्रह्मगव्य् अघविषा कृत्या पूल्पाण्यज ? आवृता ॥१॥	* अधदविषा
शौ १३	सर्वाण्य् अस्यां घोराणि सर्वे च मृत्यव॰ ॥२॥	
शौ १४	सर्वे पुरुषवधा[ ] ॥३॥	
शौ १५	सा ब्रह्मज्य ब्रह्मगव्य् आनीयमाना मृत्यो× पड्वीश आ द्यति ॥४॥	* * * आनियमाना * पड्विषा दिनि
शौ १६	मनिश् शतवधा हि सा ब्रह्मज्यस्य क्षितिर् हि सा ॥५॥	मनश् * * * * क्षतुर् य शा
शौ १९^{१}	महादवो नापेक्षमाणा ॥६॥	* नपेक्षमाणा
शौ १८^{१},१९^{१},२०^{१}	वज्रो धावन्ती हतिश् शफा[न्] निरूहन्ती क्षुरपविर् ईक्षमाणा ॥७॥	* धावन्ति * * * निनृषन्ती क्षुरुपवद् *
शौ २१^{१},२०^{२}	मृत्युर् हिङ्कृण्वती वाश्यमानानु स्फूर्जयति ब्रह्मगवी ब्रह्मज्यम् ॥८॥ ॥का° ३॥	* अहकृण्वतों वाच्यमानान * * ब्रह्मज्यस्य

१६ १४३

शौ १२ ५ २१^{२}-२७	उग्रो देव× पुच्छ पर्यस्यन्ती ॥१॥	
	सर्वज्यानि× कर्णौ वरीवर्जयन्ती राजयक्ष्मो मेहन्ती ॥२॥	°ज्यानिषू कर्णैर विरीवर्जयन्ती * हिमन्ती
	मेनिर् दुह्यमाना शीर्षक्तिर् दुग्धा ॥३॥	मुनिर्
	सेदिर् उपतिष्ठन्ती मिथोयोध× परामृष्टा ॥४॥	म्वेदर्
	शरव्या मुखे ऽपिनह्यमान ऋतिर् हन्यमाना ॥५॥	शर्व्यो * पिनीयमानो ऋतुर् हन्यमानो
	गृध्रा हिताघविषा व्यथन्ती तमो निपतिता ॥६॥	गृध्र हिताघदविपा व्यतन्ती यतमो नुमतीत
	अनुगच्छन्ती प्राणान् उप दासयति ब्रह्मगवी ब्रह्मज्यस्य ॥७॥ ॥का° ४॥	ब्रह्मज्यम्

१६ १४४

शौ २८	वैरं विकृत्यमाना पौत्राद्यं विभाज्यमाना ॥१॥	पौत्राज्य विभज्यमानान्
शौ २९	देवहेतिर् ह्रियमाणामतिर् हिता निर्ऋतिर् निहिता ॥२॥	देवहेतु ह्रनह्रमानामतिर्
शौ ३०	पाप्मा निधीयमाना पारुष्यम् अवधीयमाना ॥३॥	पार्श्वम् अविधीयमाना
	घर्म× परिधीयमाना वैश्वानर× परिहिता ॥४॥	* पर्यधीयमाना * पयाहिता
शौ ३१	विष प्रयस्यन्ती तक्मा प्रयस्ता ॥५॥	* प्रयस्वन्ती * प्रयस्तान्
शौ ३३[१],३४[१]	मूलबर्हिणी पर्याक्रियमाणा सेवकमयक्षा ? गन्धेन ॥६॥	* पयाकीयनाणा
शौ ३२[१],३५[१]	अघ पच्यमाना पराभूतिर् उपहूता ॥७॥	उपरिताम्
शौ ३६	शर्व× क्रुद्ध× पिश्यमाना शिमिदा पिशिता ॥८॥	सर्वा× क्रथ- पिश्यमाणा ममिता पिशता
शौ ३७	अवर्तिर् अश्यमाना निर्ऋतिर् अशिता ॥९॥	आतिर् अस्यमाना वेकर्तु असिता
शौ ३८	अशिता लोकाच् छिनत्ति ब्रह्मचारी ब्रह्मज्यम् अस्माच् चामुष्माच् च ॥१०॥ ॥का° ५॥	सिनो लोकाश

१६ १४५

शौ १२ ५ ३९–५०

तस्या [आ]हनन कृत्या मेनिर् आशसनं बलगहनम् ऊबध्यम् ॥१॥	ऊवद्ध यर
अस्वगता मलिन्वता ? ॥२॥	अस्वगता *
[अ]ग्नि× क्रव्याद् भूत्वा ब्रह्मगवी ब्रह्मज्य प्रविश्यात्ति ॥३॥	* क्रव्याद प्रविश्याति
सर्वास्याङ्गा मूलानि वृश्चति ॥४॥	सर्वामागा * वृश्चिना
छिनत्त्व् अस्य पितृबन्धु परा भावयतु मातृबन्धु ॥५॥	दिछनतु स्य °बन्धु- * भवयतु *
विवाहान् ज्ञातीन् सर्वान् अपि क्षापयतु ब्रह्मगवी क्षत्रियस्यापुनर्दीयमाना ॥६॥	विवाति शाती सर्वम्
अवास्तुम् एनम् अस्वगम् अप्रजस करोत्य् अपरापरणो भवतु क्षीयते ॥७॥	वास्वम् * * अप्रविमड * °परिणो * *
य एवं विदुषो ब्राह्मणस्य क्षत्रियो गाम् आदत्ते ॥८॥	
क्षिप्र वै तस्याहनने गृध्रा× कुर्वत ऐलवम् ॥९॥	कुवतैलबम
[क्षिप्रं वै] तस्यादहनं परि नृत्यन्ति केशिनी. ।	
आघ्नाना× पाणिनोरसि कुर्वाणा× पापम् ऐलवम् ॥१०॥	आघ्नराधाणा पाणिनोरस
[क्षिप्र वै] तस्य वास्तुषु गङ्कन कुर्वत ऽपि वृका ॥११॥	प वृषात्
क्षिप्र वै तस्य पृच्छन्ति यत् तद् आसीद् इद नु ताद् [इति] ॥१२॥ ॥का° ६॥	* * * * एतद् आमादत नु दा

१६ १४६

शौ ५१	छिन्द्धय आ छिन्द्धि प्र छिन्द्धय् अपि क्षापयक्षापय ॥१॥	* * * * ंद्धिवप *
शौ ५२	आददानम् आङ्गिरसि ब्रह्मज्यम् अति दासय ॥२॥	* आङ्गिरस दाशय
शौ ५३	वैश्वदवी ह्य् उच्यसे कृत्या पूलपजाम् आवृता ॥३॥	* ध्यु उच्यम
शौ ५४	ओषन्ती समोषन्ती ब्रह्मणो वज्र[ ] ॥४॥	
शौ ५५	क्षुरपविर् मृत्युर् भूत्वा वि धाव त्वम् ॥५॥	क्षुरपवरिर * * विभावमु
शौ ५६	आ दत्से जिनतां वर्च इष्ट पूर्तं चाशिषः ॥६॥	* दत्स्वे दनता वर्ग * * चाशिषा
शौ ५७	आदाय जीत जीताय लोक अमुष्मिन् प्र यच्छसि ॥७॥	यश्छनि
शौ ५९	मेनिश् शरव्या भवाघाद् अघविषा भव ॥८॥	मेन शव्या भवाप्याद् अकहविषा *
शौ ६१	त्वया प्रवृक्ण रुजितम् अग्निर् दहतु दुष्कृतम् ॥९॥	नया प्रवृक्णो रुचितम्
शौ ६०[१]	दैवपीयुम् अराधसम् ॥१०॥	दैवपीयुनरादसम्
शौ ६२,६३	वृश्च प्र वृश्च छिन्ध्य् अधिप्रछिन्धि कृन्तापि कृन्त पिंश प्र पिंश ॥११॥	वृश्न * वृश्न कृन्तपि क्रिन्त * * *
	ओष सम् ओष दह प्र दह ब्रह्मज्य देव्य् अघ्न्य आ मूलाद् अनुसदह ॥१२॥ ॥का° ७॥	नध्यु अघ्नया * * * *

१६ १४७

यत् ते शीर्षणि दौर्भाग्य सक्वे ? केशेषु निहितं ललाटे ।	* * शीर्षाणि * भक्ते
अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु ॥१॥	
यत् ते भ्रुवोर् दौर्भाग्यं वाच्य् ओष्ठयो. ।	* * अभ्रुर्

[अयं तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥२॥
यत् ते दत्सु दौर्भाग्यं जिह्वाया चुबुक हितम् । उबुके
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥३॥
यत् त हन्वोर् दौर्भाग्य कण्ठ क्लोमसु विष्ठितम् । * * अह्नोर्
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥४॥
यत् ते स्कन्धषु ग्रीवासु दौर्भाग्य कीकसास्व् अनूक्ये । ग्रैवासु * कीकसासु नुक्ये
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥५॥
यत् त हन्वोर् दौर्भाग्यम् असयोर् उपपक्षयो । * * अह्नोर्
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥६॥
यत् त बाह्वोर् दौर्भाग्यम् अरत्न्योः कल्मुषीर् अनु । * * * * यमरत्न्योः * *
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥७॥
यत् ते हस्तयोर् दौर्भाग्य पाण्योर् अङ्गुलीर् अनु ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥८॥ ॥का° ८॥

१६ १४८

यत् त पृष्ठषु दौर्भाग्य जघने स्फिजोर् हितम् ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥१॥
यत् त उरसि दौर्भाग्य पार्श्वयोस् स्तनयोर् हितम् ।
[अयं तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥२॥
यत् ते हृदये दौर्भाग्य नाभ्या वक्षणा [अ]नु ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥३॥
यत् त प्रियन्ति ? दौर्भाग्य यद् वा यकनि वृक्कयो । वृक्णयो
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥४॥
यत् ते भसदि दौर्भाग्य यद् वा वशुक ? मुष्कयो । पुष्कयो
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥५॥
यत् ते वसति ? दौर्भाग्यम् ऊर्वोर् जानुनोर् हितम् ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥६॥
यत् त गुदास्व् अन्त्रेषु दौर्भाग्यम् उदर हितम् ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥७॥
यत् ते वस्तिषु दौर्भाग्य वनिष्ठौ प्लाशाव् आहितम् । वनिष्ठो * *
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥८॥
यत् ते श्रोण्योर् दौर्भाग्यम् अवचालूषयोर् ? हितम् ।
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥९॥
यत् त जङ्घयोर् दौर्भाग्य स्थूरयोः पार्श्वयोर् हितम् । पाष्ण्योर् *
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥१०॥ ॥का° ९॥

१६ १४९

यत् ते गुल्फयोर् दौर्भाग्य पादयोर् अङ्गुलीर् अनु । । यत् अनु (द्विरुक्तिः)
[अयं तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥१॥
यत् त किं चिद् दौर्भाग्यम् अङ्गेष्वङ्गषु प्रतिष्ठित यद् वा लोमसु विष्ठितम् । अङ्गमङ्गेषु
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥२॥
यत् त ऽक्षेषु दौर्भाग्य प्राहयाम् ? अधिदवन । अधि तेवने
[अयं तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥३॥
यत् त पार्श्वे दौर्भाग्य मासे ऽस्थिषु मज्जसु । * * पार्षि
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥४॥
यत् त पशुषु दौर्भाग्य कृष्याम् उषरे हितम् । उशने * । यात् ते हितम् (द्विरुक्ति)
[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥५॥

	या ते ऽलक्ष्मीर् भ्रूणहत्याथो या ते अपुत्रता ।	भ्रूणहत्याम् अथो * * *
	[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥६॥	
	या ते का च पापी लक्ष्मीर् अथो या ते अपत्यता ? ।	लक्ष्मी पथो * * इपतिता
	[अय तद् विश्वभेषजो अपामार्गो ऽप लुम्पतु] ॥७॥	
	यत् त ऽइष्ट पितृषधम् अथो या ते अपशुता ।	°यत् ते इपशुता
	अय तद् विश्वभेषजो [अ]पामार्गो ऽप लुम्पतु ॥८॥	अप *
	कण्ठलग्न ? महिमास्ति पूर्ण ? देवेभ्य× किल्बिष यद् बभूव ।	कण्ठग्ग्ना
	इमास् तद् आप× प्र वहन्तु रिप्रं पुनातु मा शतधार पवित्रम् ॥९॥	मा॰ा शतधारे *
	स्नाहि रिप्र शमलं च सर्व कृष्णे चले सादयित्वा पापम् ।	
	हित्वावर्तिं निर्ऋतिं मृत्युपाशान् सूर्यज्योतिर् अभ्य् एष्य् अग्निम् ॥१०॥	हित्वावर्त्ति
	यावन्तो ? [अ]स्मान् महतस् समुद्रान् मुच्यमानो अहस× पाप्मनश् च ।	
	पुनर् मन× पुनर् आयुर् न आगन् मा मा दभन् पणयो यातुधाना ॥११॥	* * * आयुन् नृ 'धानाम्
	अव रिप्रम् अनुक्ष्माद्य् ? अशास्तिम् अप्य् आत्मन ।	* निप्रम् * अशस्तुम्
	वर्च आ धीयता मयि तेज [आ] धीयता मयि ।	वचार्धीयताम धायाना *
	प्राणापानौ मा मा हासिष्ट सर्वम् आयुर् अशीय ॥१२॥ ॥का° १०॥ ॥अनु २१॥	

१६ १५०

पै ५ २ २,६ ११ १	ब्रह्म जज्ञान [प्रथमं पुरस्ताद् वि सीमतस् सुरुचो वेन आव ।	ब्रह्मा जज्ञानम् इत्य् एका
	[स बुध्न्या उपमा अस्य विष्ठास् सतश् च योनिम् असतश् च वि व] ॥१॥	
कौ ९७ ८	ब्रह्म भ्राजद् उद् अगाद् अन्तरिक्षं दिव च ब्रह्मावाधृष्टामृतेन मृत्युम् ।	ब्रह्मवाधृष्टा अमृतना *
	ब्रह्मोपद्रष्टा सुकृतस्य साक्षाद् ब्रह्मास्मद् अप हन्तु शमल तमश् च ॥२॥	* * * ब्रह्मास्मिद् * * * तपश *
	प्रतीचीर् आयता[स्] स्थिता वितता[×] पश्यामहि समुद्रं सूर्यायाहितास् सुराणाम् अस्मै ॥३॥	* * स्थत * पश्यामर्या * सूर्यायाहिता
शौ १९ ६५	हरिस् सुपर्णो दिवम् आरुहो अर्चिषा ये त्वा दिप्सन्ति दिवम् उत्पतन्तम् ।	* * * आरुरुहोम् * य उत्पतन्ताम
	अव तान् जहि [ह]रसा जातवेदो ऽबिभ्यद् उग्रो अर्चिषा दिवम् आ रोह सूर्य ॥४॥	बिभ्यम्
शौ ६६	अयोजाला [अ]सुरा मायिनो अयस्मयै× पाशैर् अङ्किनो य चरन्ति ।	* * मायना अयस्म पाशैर्
	तांस् त रन्धयामि हरसा जातवेदस् सहस्रभृष्टिस् सपत्नान् प्रमृणन् याहि वज्र• ॥५॥	* * रध्योमि हरम प्रमृण्यन् *
वे १४ १	देवानाम् अधिपा एतु घर्म ऋतेन भ्रा[जन्न्] अमृत वि चष्टे ।	* ाादिपा यतु * * त्वा अनृत * *
	हिरण्यवर्णो नभसो देव सूर्यो घर्मो भ्राजन् दिवो ऽन्तान् पर्य् ए[षि] विश्वत ॥६॥	* * * मव न्तो * *
	वि द्योतन्ते विद्युतो अग्निजिह्वा हिरण्यवर्णा [अ]मृता [अ]प्स्व् अन्तस् समुद्रे ।	
	रुद्रस्य क्षिपणोस् स्तनयित्नोर् विद्यु[त्] तस्य वैश्वानरस्य हति× परि णो वृणक्तु ॥७॥	* मप ा मनयित्ना
	विद्युता भ्राजन् हृदं यात्य् अग्निर् व्याघ्रा [अ]प्सुपदो यत्र भीमा[ ] ।	* भज हृ
	विष्णो× क्रमैस् स्तनयन्न् एति रुद्रो नुदन् शत्रून् विमृधो बाधमानो असपत्ना× प्रदिशो मे भवन्तु ॥८॥	* * तवयन यति * नुरा शतृन् ममत्नः प्रतिशो * *
	अपो वसानस् समेत्य् अन्तरिक्ष दिव च समिद्धो अग्निर् दिव्यस् तपो ऽधात् ।	* * समैन्य ि व्याम *
	वैश्वानरश् शमयश् शीतरूरे अपा सुपर्णो दिव एतु पृष्ठ ॥९॥	दिव्य * *
वै १४ १	वैश्वानरस् समुद्र पर्य् एति शुक्रो घर्मो भ्राजन् तेजसा रोचमान ।	
	नुदन् शत्रून् प्रदहन् मे सपत्नान् आदित्यो द्याम् अध्य् अरुक्षद् विपश्चित् ॥१०॥ ॥का° १॥	अनुरोश छतृन् * म * * याम * * विपश्यत्

१६ १५१

पै १६ १५० ९[१]	वैश्वानरस् समेत्य् अन्तरिक्ष दिवं च समिद्धो ऽग्निर् दिव्यस् तपो ऽधात् ।	वैश्वानर स्यैन न्तरिक्ष तमो जात्
°पै ६°	शिक्षन्त ? अस्मा [अ]भि पुण्वन्ति सोम ऋतन भ्राजन्न् अमृत वस्त तर्हि ॥१॥	मिक्षन्त्व भ्राजम * * अर्हि

	रञ्जयंते नीलयते शीतरूरे तन्वाव् अस्य भीम ।	* नेलयत स्थीतरूरी तन्वो * *
	रूपाण्य् एति बहुधा वसानो ब्रह्मा[न्] कृण्वानस् तन्व[×] परावे ॥२॥	कण्वानस् * *
ऋ १ १६४ ३ पै १६ ६७ ३	पञ्चारे चक्रे परिवर्तमाने तस्मिन्न् आ तस्थुर् भुवनानि विश्वा ।	* * परिवर्तमाने तस्मिन्न्
	तस्य नाक्षस् तप्यते भूरिभारस् सनाद् एव न छिद्यते सनाभि· ॥३॥	* नक्षाम् सनाद् * नेश् छिछ्यते सनाभिः
	पञ्चभिस् तमस् तपत्व् एष एतत् सहस्रधामान्य् अधि तिष्ठन्त्य् एनम् ।	* तपुत तपुव्
	सप्त त्वा सूर्य हरितो वहन्ति ब्रह्मणादित्य त्रिवृता सवने ॥४॥	* * * * नहन्ति ब्रह्मणादित्यस् * सुसुवने
	वि द्योतते द्योतन आ द्योतते चाप्स्व् अन्तर् अमृतो घर्म उद्यन् ।	* * द्योतता य द्योततेर् अस्त्व् * * घर्म दुग्धम्
	हन्ता वृत्रस्य हरिताम् अनीकम् अनाधृष्टास् तन्वस् सूर्यस्य ॥५॥	अनादिष्टा तेनम् *
	घर्म× पश्चाद् उत घर्म× पुरस्ताद् अयोदंष्ट्राय द्विषतो ऽपि दध्म ।	अयर्दष्टाय * * नध्म
वैता०सू० १४ १	वैश्वानरश् च शीतरूरे वसानस् सपत्नान् मे द्विषतो हन्तु सर्वान् ॥६॥	* * सयाशीतरूरे
	ऋतु[न्] ऋतुभिश् शमयति [ब्रह्मणैकवीरो घर्मश् शुचानस् समिधा समिद्ध ।	* निर्ऋतुभिश् *
	[ब्रह्म त्वा तपति] ब्रह्मणा तेजसा च ॥७॥	
	ब्रह्म जज्ञान प्रथमं समारभे तज् जायमान न बिभ्ये न तद् विदे ।	त्वज् * * बिभे * * *
	न[द्] रोहमाणं ८ वितर्या ह ततस्य नाड्या तता विततास् ततातता ? ॥८॥	
	अमर्त्येजा नस् स्वराज्यभारो गर्ये जजान स्वजासु भर्ता ।	अमर्त्योजा * स्वराज्यभार * जजानस् स्वजसु *
वे २५ ७-२४	प्रजापति× प्रजाभिस् संविदानस् त्रीणि ज्योतींषि दधते चापाक ॥९॥	तदाते चपाक-
शौ १० ८ १३[१]	प्रजापतिश् चरति गर्भे अन्तस् स्वजायमानो बहुधा वि जायते ।	* चरमि
	तस्य पदम् अभि पश्यन्ति वेधसस् तस्मिन्न् आर्पिता भुवनानि विश्वा ॥१०॥ ॥का॰२॥	* * * * वेदशस

१६ १५२

शौ १० ८ ३४	यस्मिन् देवा× पितरो मनुष्या[श् चा]रा नाभाव् इव श्रिता ।	* देवान् स्वत.
	अपां त्वा पुष्पं पृच्छामि यत्र तन् मायया हितम् ॥१॥	अपन् त पाया *
	यत्रापां पुष्पं निहितं मायाभिर् हितं गुहा न ।	यत्राप * * मायाति हत * र
[१]शौ १० ७ २४ । [४]शौ १० ८ २०[४]	यो वै तद् विद्यात् प्रत्यक्ष स विद्याद् ब्राह्मण महत् ॥२॥	* * तत्त
	मणिस् तु सूत्रे निहितस् स्वर्यद् ऊर्ध्व[स्] श्रियं विशतु प्रजानन् ।	* * सूत्रो निहतम
	स पुमान् पुसो अनयन् ८ ततन सर्वाम् अदन्तां अदछतु सधेष ? ॥३॥	
	सर्वा रात्रि सम् ओषत्व् आदित्यो जातवेदसा ।	* रात्रिय भद्दोषित्वादित्या *
	अग्नेर् अधि दिवम् आरोहम् आयुषा स पुनातु मां वर्चसा स सृजतु माम् ॥४॥	पुनन्तु मा * * सजातु
	घर्मस् साहस्रस् समिधा समिद्धो ऽसपत्ना× प्रदिशो मे भवन्तु ।	* महस्र समिधास् * सपत्न-
	सपत्नान् सर्वान् मे सूर्यो हन्तु वैश्वानरो हरि[.] ।	सूर्य
वे १४ ७	घर्मस् तप्त× प्र दहतु भ्रातृव्यान् द्विषतो वृषा ॥५॥	* तपतु वृषा
	उद्यन् मे शुक्र आदित्यो विमृधो वच्मि सूर्य[ः] ।	* * शुक्रादित्यो
	वैश्वानर× प्र दहतु भ्रातृव्यान् द्विषतो मम ॥६॥	
	आवन्ताश् ? शत्रून् आदित्य विमृधो हन्मि रक्षसा ।	* शतृन्
	शुक्र सुवर्ण हरिं ब्रह्म भ्राजिष्ठ ज्योतिर् दिवम् आ ततान ॥७॥	* * * * भ्राजस्त
	हरिस् सुवर्णस् सृजत्व् अभयकरो हिरण्यवर्णो दुरिता पाशु ? ।	* * सृजतु भयकरो
वे १४ ९	सपत्नान् सर्वान् मे सूर्यो हन्तु वैश्वानरो गृह्णन् ॥८॥	* * * सूर्य एतु * गृहम्
	महान्तम् अर्थ परिसर्पैत्य् अहोरात्र विततश् शुक्र उद्यन् ।	महन्तम् * सर्पैत्य् * * छुक्र उद्यम्
	सपत्नान् सर्वान् मे सूर्यो हन्तु वैश्वानरो गृह्णन् ॥९॥	सूर्य एतु * गृहम्
पै १० १० ७	उद्यन्न् अद्य मित्रमह[स् सपत्नान् मे अव जहि ।	उद्यन्न् अद्य मित्रमह इत्य् एका
	[दिव एनान् रश्मिभिस् सह रात्रीणां तमसा वधीस् त यन्त्व् अधमं तम] ॥१०॥	
	तेजस् तपांसि मुखतो बिभर्म्य् आनन्द भूत महसि प्रतिष्ठाम् ।	तेजास् त्वपांसि * बिभार्म्य् प्रतितिष्ठाम्
	पर्यूहमाणश् श्रय तेषु सर्वतो अमोघ सत्य यश उद्यत त ॥११॥ ॥का ३॥	

१६ १५३

शौ ११ ५ १	ब्रह्मचारीष्णंश् चरति रोदसी उभे अस्मिन् देवास् सुमनसो भवन्तु ।	ब्रह्मचारीष्णोश् * * * यस्मिन्मिन्

	स दाधार पृथिवीं द्याम् उतामूं स आचार्यं तपसा बिभर्ति ॥१॥	सम * * * * साचार्यं उपसा *
शौ ३	आचार्य उपनयमानो ब्रह्मचारिणं कृणुते गर्भम् अन्तः ।	* उपनेमाणो
	त रात्रीस् तिस्र उदरे बिभर्ति त जात द्रष्टुम् अभिसंयन्तु देवा. ॥२॥	स्व * * * * स्व * त्रिष्ठुम् अभीसीयन्तु देव-
शौ २	ब्रह्मचारिणं पितरो मनुष्या देवजना गन्धर्वा अनुसंयन्तु सर्वे ।	देवाजना गन्धर्वानुमन्यन्तु *
	त्रयस्त्रिंशत् त्रिशताष् षट्सहस्रास् सर्वान् स देवांस् तपसा बिभर्ति ॥३॥	त्रयस्त्रिंशत त्रिशता * सहस्रान्
शौ ४	[इ]य समित् पृथिवी द्यौ[र्] द्वितीयोतान्तरिक्षं समिधा पृणाति ।	ममिता पृणासि
	ब्रह्मचारी समिधा मेखलया श्रमेण लोकांस् तपसा बिभर्ति ॥४॥	। ओं श्रमेण लोकास् तपसा बिभर्ति
शौ ५	पूर्वो जातो ब्रह्मणो ब्रह्मचारी घर्मं वसानस् तपसोद् अतिष्ठत् ।	ओं पूर्वो तपसोधि तिष्ठत्
	तस्माज् जात ब्राह्मण ब्रह्म ज्येष्ठ देवाश् च सर्वे अमृतेन साकम् ॥५॥	
शौ ६	ब्रह्मचार्य् [एति] समिधा समिद्धः कार्ष्णं वसानो दीक्षितो दीर्घश्मश्रु ।	ब्रह्मचारी कार्ष्णि * * *
	स सद्य एति पूर्वाद् अपर समुद्र लोकान् संसद्य मुहुर् आचरिक्रत् ॥६॥	* सद्येत् पूवाद् * * लोका ससत्यसि हरा
शौ ७	ब्रह्मचारी जनयन् ब्रह्मापो लोक प्रजापतिं परमेष्ठिन विराजम् ।	लोका प्रजापती * निराजद [जरिक्रत्
	गर्भो भूत्वामृतस्य योनाव् इन्द्रो भूत्वासुरांस् ततर्ह ॥७॥	* * योनाम् * भूत्वामृतास तर्हे
शौ ९	इमां भूमिं पृथिवीं ब्रह्मचारी भिक्षाम् [आ] जभार प्रथमो दिव च ।	चभार प्रशमो * *
	ते ब्रह्म कृत्वा समिधाव् उपास्ते तयोर् आर्पिता भुवनानि विश्वा ॥८॥	त * * समिधासमिधा उपासत उतयोर् अर्पिता * *
शौ ८	आचार्यस् ततक्ष नभसी उभे [इमे] उर्वी गभीरे पृथिवीं दिव च ।	* तदक्ष
	ते ब्रह्मचारी तपसाभि रक्षतु तयोर् देवास् संमनसो भवन्ति ॥९॥	तो
शौ १०	अर्वाग् अन्यः परो अन्यो गुहा [निधी] निहितौ ब्राह्मणस्य ।	* * परान्या * निहतो ब्रह्मणस्य
	तौ ब्रह्मचारी तपसाभि रक्षतु तत् केवल कृणुते ब्रह्म विद्वान् ॥१०॥	निधाम्
	॥का° ४॥	

१६ १५४

शौ ११ ५ ११	अर्वाग् अन्यो दिवस् पृष्ठाद् इतो ऽन्यः पृथिव्या [अ]ग्नी समेतो नभसी अन्तरेमे ।	शमयतो *
	तयो[श्] श्रयन्ते रश्मयो अधि दृढास् तान् आ तिष्ठतु तपसा ब्रह्मचारी ॥१॥	* स्रयन्ते * अति * स्तान्
शौ १२	अभिक्रन्दन् स्तनयन्न् अरुणश् शितिङ्गो बृहच् छेपो अनु भूमौ जभार ।	* इरुणश् छातिंगो * * न भोनो *
	ब्रह्मचारी सिञ्चतु सानौ रेतः पृथिव्या तेन जीवन्ति प्रदिशश् चतस्र ॥२॥	* * माना
शौ १४	पर्जन्यो मृत्युर् वरुणस् सोम ओषधयः पय ।	
	जीमूता [आ]सन् सत्वानस् तैर् इद स्वर् आभरम् ॥३॥	* म * * अदा * *
शौ १३	अग्नौ सूर्ये चन्द्रमसि मातरिश्वन् ब्रह्मचार्य् अप्सु समिधम् आ दधाति ।	अग्नौ ददामि
	तेषाम् अर्चींषि पृथग् अभ्र अन्तस् तेषाम् आज्य पुरुषो वर्षम् अश्व[.] ॥४॥	* ऋत्युषि प्रति गर्भान् उन्तस * * * वर्षम् *
शौ १५	अमा घृतं कृणुत कवलम् आचार्यो भूत्वा वरुणो [य]द्यद् ऐच्छत् प्रजापतौ ।	आमा दिद वरुणो * ऐत्स
	स ब्रह्मचारी [प्रायच्छत् स्वान् मित्रो अध्य् आत्मन ॥५॥	
शौ १६	[आचार्यो ब्रह्मचारी] ब्रह्मचारी प्रजापति ।	
	प्रजापतिर् वि राजति विराड् इन्द्रो ऽभवद् वशी ॥६॥	* * * विराट * भरद् *
शौ १७	ब्रह्मचर्येण तपसा राजा राष्ट्रं वि रक्षति ।	रक्षेते
	आचार्यो ब्रह्मचर्येण ब्रह्मचारिणम् इच्छते ॥७॥	इइछति
शौ १८	ब्रह्मचर्येण कन्या युवान विन्दते पतिम् ।	विकते *
	अनड्वान् ब्रह्मचर्येणाश्वो घास जिहीर्षति ॥८॥	अनट्वाह ब्रह्मचयणाश्वे * जहिरुषति
शौ १९	ब्रह्मचर्येण तपसा देवा मृत्युम् उपाजयन् ।	उपाजयम्
	इन्द्रो ह ब्रह्मचर्येणामृत स्वर् आभरत् ॥९॥	
शौ २०	ओषधयो भूतभव्यम् अहोरात्रे वनस्पतय ।	* भूताभव्यम्
	संवत्सरस् सह ऋतुभिस् ते जाता ब्रह्मचारिण. ॥१०॥ ॥का° ५॥	मवत्सरस्य हतुभिम् * * ब्रह्मचारिणा

१६ १५५

शौ ११ ५ २१	पार्थिवा दिव्याः पशव आरण्या ग्राम्याश् च ये ।	
	अपक्षा[ः] पक्षिणश् च ये ते जाता ब्रह्मचारिणः ॥१॥	°चारिणा

शौ २२	पृथक् सर्वे प्राजापत्या[×] प्राणां आत्मसु बिभ्रति ।	आतुमसि बिभ्रती
	सर्वास् तान् ब्रह्म रक्षति ब्रह्मचारिण्य् आभृतम् ॥२॥	सवास् त्वा आभ्रत
शौ २४[११]	ब्रह्मचारी ब्रह्म भ्राजद् बिभर्त्य् अस्मिन् देवा अधि विश्वे समोता॰ ।	समेता
शौ २६[१४]	स स्नातो बभ्रु× पिङ्गल× पृथिव्यां बहु रोचते ॥३॥	
गो ब्रा १ २ ७ शौ २३[११]	देवानाम् एतत् पुरुहूतम् अनभ्यारूढं चरति रोचमानम् ।	मनुष्यारूढ * *
	तस्मिन् सर्वे पशवस् तत्र यज्ञास् तस्मिन्न् अन्न सह देवताभि ॥४॥	अन * *
शौ २४[१४],२५	प्राणापानौ जनयन्न् आद् व्यान चक्षुश् श्रोत्र जनयन् ब्रह्म मेधाम् ।	* * या
	वाच श्रेष्ठा यशो ऽस्मासु धत्तम्य् अथो रेतो लोहितम् उदरम् ॥५॥	अर्थो * * *
शौ २६[११]	तानि कल्पद् ब्रह्मचारी सलिलस्य पृष्ठे तपो ऽतिष्ठत् तप्यमानस् समुद्र ॥६॥ ॥का॰ ६॥ ॥अनु॰ २ २॥	* कल्पम् ॥ ॥ ओं तपो तिष्ठत तप्यमान-स्समुद्रे ॥ ॥ प्रतिकाण्डे पश्च पद द्वितीय द्वितीय लिखत् २ ॥न तु पूर्व लिखित्वा ॥ अवश्य जपेत् ॥ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे पैप्पलादशाखाया षोडश- काण्डस् समाप्त ॥

इत्यथर्वणिके पैप्पलादयश् शाखाया षोडश-[काण्डस् समाप्त ॥ ॥

१७ १

शौ १२ १ १	सत्यं बृहद् ऋतम् उग्र दीक्षा तपो ब्रह्म यज्ञ[×] पृथिवीं धारयन्ति ।	ओं अथ सप्तादशो काण्ड लिख्यत्वा ॥ ॥ ओं नमो गणेशाय । ओं नमो ज्वालाभगवत्यै । ओं नमस्तिलोत्तमायै ॥ ओं सत्य
	सा नो भूतस्य भव्यस्य पत्न्य् [उरु] लोक पृथिवी न× कृणोतु ॥१॥	* * भूतुस्य कव्यस्य पति
शौ २	असबाध बध्यतो मानवेषु यस्या उद्वत× प्रवतस् सम बहु ।	अस्या * * म बभून्
	नानावीर्या ओषधीर् या बिभर्ति पृथिवी न× प्रथता राध्यता न ॥२॥	...राध्यता ह्रास
शौ ३[१]	यस्यां समुद्र उत सिन्धुर् आपो यस्या देवा [अ]मृतम् अन्वविन्दन् ।	
शौ ४[३४]	या बिभर्ति बहुधा प्राणद् एजत् सा नो भूमिर् गोष्व् अश्वेषु पिन्वे ? कृणोतु ॥३॥	प्राणिन् एजक्क नो * * * *
शौ ५[११]	यस्या पूर्वे पूर्वजना विचक्रिरे यस्या देवा असुरान् अभ्यवर्तयन् ।	* * * नि॰ यस्ता
शौ ३[१४]	यस्याम् इद जीवति ? विश्वम् एजत् सा नो भूमि× पूर्वपेय दधातु ॥४॥	ऐजत् पूर्वपेय्ये *
शौ ४[११]	यस्या चतस्र× प्रदिश× पृथिव्या यस्याम अन्न कृष्टयस् सबभूवु॰ ।	गृष्टयस *
शौ ५[१४]	गवाम् अश्वाना वयसश् च विष्ठा भगं वर्च× पृथिवी नो दधातु ॥५॥	* * वयमस्य विष्ठा
शौ ६	विश्वभरा वसुधानी प्रतिष्ठा हिरण्यवक्षा जगतो निवेशनी ।	* वसुजना
	वैश्वानर बिभ्रती भूमिर् अग्निम् इन्द्रऋषभा द्रविणे नो दधातु ॥६॥	* * * अग्निर् मिदु .
शौ ९	यस्याम् आप× परिचरास् समानीर् अहोरात्र अ[प्र]माद क्षरन्ति ।	यस्यान् * ॰चरात् * ॰रात्र
	सा नो भूमिर् भूरिधारा पयो दुहाम् अथो उक्षतु वर्चसा ॥७॥	* * * ॰धाना * * अथा अक्षतु *
शौ ७	या रक्षन्त्य् [अ]स्वप्ना विश्वदानी देवा भूमिं पृथिवीम् अप्रमादम् ।	* रक्षन्तु स्वपुना अप्रमानम्
	सा नो मधु प्रिय दुहाम् अथो उक्षतु वर्चसा ॥८॥	अक्षतु *
शौ ८	यार्णवे अधि सलिलम् अग्र आसीद् या मायाभिर् अन्वचरन् मनीषिण ।	उग्र * यान् मायामभिर् अन्दजरन् *
	यस्या हृदय परम व्योमन् सत्यनावृतम् [अ]मृत पृथिव्या[ ] ।	मत्येनावतु * *
	सा नो भूमिस् त्विषिं बल राष्ट्र दधातूत्तमे ॥९॥	* नो नो भूमि स्वस्तिवषि बाल * *
शौ १०[११]	याम् अश्विनाव् अमिमाता विष्णुर् यस्यां विचक्रमे ॥१०॥ ॥का॰ १॥	* अश्विनाम् इममाता

शौ १२ १ १०[३]–१०

१७ २

	इन्द्रो या चक्र आत्मने ऽनमित्रां शचीपति ।	* * चक्रात्मने नमित्रांश् *
	सा नो भूमिर् वि सृजता माता पुत्राय न× पय ॥१॥	
	गिरयस् त पर्वता हिमवन्तो अरण्य ते पृथिवि स्योनम् अस्तु ।	गिरिस् . अस्तुनः

बभ्रु कृष्णां लोहिनीं विश्वरूपां ध्रुवां भूमिं पृथिवीम् इन्द्रगुप्ताम् ।
अजीतो अहतो अक्षतो अध्य् अष्ठा पृथिवीम् अहम् ॥२॥   अजीहतो हतो * अद्धि ष्ठा * *
यत् त मध्यं पृथिवि यच् च नभ्य यास् त ऊर्जस् तन्वस् संबभूवु. ।   * * * पृथिवी * * नाथा यास तद् * * *
तासु नो धेह्य् अभि न× पवस्व माता भूमि× पुत्रो ऽहं पृथिव्या. ।   नासि॒ पवस्वा
पर्जन्य× पिता स उ न× पिपर्तु ॥३॥   * * मौ * पिबन्तु
यस्यां वेदिं परिगृह्णन्तु भूम्यां यस्यां यज्ञ तन्वते विश्वकर्माण ।
यस्यां मीयन्ते स्वरव× पृथिव्याम् ऊर्ध्वाश् शुक्रा आहुत्या× पुरस्तात् ।   छुक्रा हुत्या *
सा नो भूमिर् वर्धयातु वर्धमाना ॥४॥   * * भूमि वधयातु वर्धयातु वधमानाम्
यो नो द्वेषत् पृथिवि य× पृतन्याद् यो ऽभिमन्याते मनसा वधन ।   * * * पृथिवी यत् धनेन
त नो भूमे रन्धय पूर्वकृत्वरि ॥५॥   तन् * भूय * °कृत्वने
त्वज् जातास् त्वयि चरन्तु मर्त्यास् त्व बिभर्षि द्विपदश् चतुष्पदः ।   त्व * र्वी जरन्तु
तवेमे पृथिवि पञ्च मानवा येभ्यो ज्योतिर् अमृत मर्त्येभ्य उद्यन् सूर्यो रश्मिभिर् आतनोति ॥६॥   तश्म पृथिवा
ता न× प्रजास् स दुह्रता समग्रा वाचो मधु पृथिवि धेहि मह्यम् ॥७॥   * * प्रजात् मिन् धूरता * * मपु * * महीयम्
विश्वस्व मातरम् ओषधीना ध्रुवा भूमिं पृथिवीं धर्मणा धृताम् ।   विश्वस्म
शिवा स्योनाम् अनु चरेम विश्वहा ॥८॥
महत् सधस्थ महती बभूविथ महान् वेग एजथुर् वेपथुष् टे ।   * सधस्त * बभूयथ * देवेभृयुर् गोपतिष्टे
महास् त्वेन्द्रो रक्षतु वीर्येण ।   महस्म तेश्न्द्रो * *
सा नो भूमे प्र रोचय हिरण्यस्येव संदृशि ॥९॥
[अग्निर् भूम्याम् ओषधीष्व् अग्निम् आपो बिभ्रत्य् अग्निर् अश्मसु ।]
अग्निर् अन्त× पुरुषेषु गोष्व् अश्वे[ष्व् अ]ग्नय. ॥१०॥ ॥का° २॥

शौ १२ १ २०–३०,४४

१७ ३

अग्निर् दिव आ तपत्य् अग्नेर् देवस्योर्व् अन्तरिक्षम् ।   * दिश्वा तपत्य्
अग्नि मर्तास इन्धते हव्यवाहं घृतप्रियम् ॥१॥
अग्निवासा× पृथिव्य् असितज्ञूस् त्विषीवन्त संशित मा कृणोतु ॥२॥   अग्निवास * असतज्ञस * शमितु * *
भूम्या देवेभ्यो जुह्वति यज्ञं हव्यम् अरङ्कृतम् ।   यज्ञा
भूम्यां मनुष्या जीवन्ति स्वधयान्नेन मर्त्या. ।   स्वधयान्दनु मर्त्या
सा नो भूमि× प्राणम् आयुर् दधातु जरदष्टिं मा पृथिवी कृणोतु ॥३॥
यस् त गन्ध× पृथिवि संबभूव य बिभ्रत्य् ओषधयो यम् आप. ।   यप् आष
य गन्धर्वा अप्सरसश् च भेजिर यस् त गाम् अश्वम् अर्हति ।
तनास्मान् सुरभीन् कृणु मा नो द्विक्षतु कश् चन ॥४॥   तयास्मान् सुरभीः द्वक्षतु
यस् त गन्ध× पुष्करम् आविवेश य संजभ्रुस् सूर्याया विवाहे ।   मचभ्रम * *
अमर्त्या× पृथिवि गन्धम् अग्र तनास्मान् सुरभीन् कृणु मा नो द्विक्षतु कश् चन ॥५॥   अमत्य॰ सुरभी॰ द्वक्षतु
यस् ते भूम पुरुषेषु स्त्रीषु पुंसु भगो रुचि ।   * * भाम * * पुसु * रुचुर्
यो वधूषु यो गोष्व् अश्वेषु यो मृगषूत हस्तिषु ।
कन्याया वर्चो यद् भूम तेनास्मा अभि सं सृज मा नो द्विक्षतु कश् चन ॥६॥   * वर्चा * भौमि तेनास्मा द्वक्षतु *
शिला भूमिर् अश्मा पांसुर् या भूमि[स्] संधृता धृता ।   * * अस्मा पास्वर * * स्नृता *
[तस्यै हिरण्यवक्षस पृथिव्या अकर नम] ॥७॥
यस्यां वृक्षा वानस्पत्या ध्रुवास् तिष्ठन्तु विश्वहा ।
भूमिं हिरण्यवक्षस धृताम् अच्छावदामसि ॥८॥   भूम्यां वक्षनि
उदीराणा उतासीनास् तिष्ठन्त× प्रक्रामन्त ।   तिष्ठन्तु प्रक्रामतः
पद्भ्या दक्षिणसव्याभ्या मा व्यथिष्महि भूम्याम् ॥९॥   * °सव्याभ्यम * वनिष्मे *
विमृग्वरीं पृथिवीम् आ वदामि क्षमां भूमिं ब्रह्मणा वावृधान ।   विमर्ग्वेय
ऊर्जं पुष्टिं बिभ्रतीम् अन्नभाग घृत त्वाभि नि षीदामि भूम ॥१०॥   * * * अन्वभाग * * नु * भौमे
शौ कोशेषु नाना स्वेदुः, स्येदुः, सेदु   शुद्धा म आपस् तन्वे क्षरन्ति यो मे सेदुर् ? अप्रिय त नि [द]ध्म. ।   * मापस् तन्व रक्षन्ति * * सेहार् * * वनि *
पवित्रेण पृथिवि मोत् पुनामि ॥११॥   * पृथिवी मुत् *

	निधिं बिभ्रती बहुधा गुहा वसु मणिं हिरण्यं पृथिवी ददातु न ।	निधिश मनियो * * दधातु *
	वसूनि नो वसुदा रासमाना देवी दधातु सुमनस्यमाना ॥१२॥ ॥का° ३॥	सुमनस्यमाना

१७४

शौ १२.१.३१	यास् ते प्राची[×] प्रदिशो या उदीचीर् यास् ते भूमे अधराद् याश् च पश्चात् ।	भौमे दधराद् * *
	स्योनास् ता मह्य चरते भवन्तु मा नि पप्तं भुवने शिश्रियाण. ॥१॥	* स्वा * तरते * * न पप्ति * शुश्रियाणे
शौ ३२	मा मा पश्चान् मा पुरस्तान् नुदिष्ठा [मोत्तराद् अधराद् उत] ।	सा * * * पुरस्ताद् अधिष्ठा
	स्वस्ति भूमे मे कृणु वरीयो यावया वध मा विदन् परिपन्थिन. ॥२॥	* भौमे * * वार्यो विध *
शौ ३३	यावत् ते [अ]भि विपश्यामि भूमे सूर्येण मेदिना ।	* * * वपश्यामि भौमे
	तावन् मे चक्षुर् मा मेष्टोत्तरामुत्तरां समाम् ॥३॥	* * चक्षुषूत्तरमुत्तरा *
शौ ३५	यत् ते भूमे विखनाम्य् ओष तद् अपि रोहतु ।	* * भौमे विखना योष तत् पु *
	मा ते मर्म विमृग्वरि मा ते हृदयम् अर्पिपम् ॥४॥	* * मन्म त्रिमर्ग्वरि
शौ ३४	यच् छयान× पर्यावर्ते दक्षिण सव्यम् अपि भूमे पार्श्वम् ।	भौमे *
	उत्तानास् त्वा प्रतीचीं पृष्ट्या यद् अधिशेमहे ।	उत्तानस् * * पृष्टवा अद्दशेमहे
	मा हिंसीस तत्र नो भूमे सर्वस्य प्रतिशीवरि ॥५॥	भौमे * *
शौ ३६	ग्रीष्मस् ते भूमे वर्षाणि शरद् धेमन्तश् शिशिरो वसन्त. ।	* * भौमे
	ऋतवस् ते विहिता हायना [अ]होरात्रे पृथिवि नो दुहाताम् ॥६॥	* * वीत
शौ ३७ विजमाना	याप सर्प यतमाना ? विमृग्वरी यस्याम् आसन्न् अग्नयो ऽप्स्व् अन्त. ।	यआपस मपन् * विमर्ग्वरि यास्याम्..
	परा दस्यून् ददती देवपीयून् इन्द्र वृणाना पृथिवी न वृत्रम् ।	* * दधता °पार्यून्
	शक्राय दध्रे वृषभाय वृष्णे ॥७॥	
शौ ४०	सा नो भूमि[र्] आ दिशातु यद् धन कामयामहे ।	
	भगो अनुप्रयुङ्क्ताम् इन्द्रो यातु पुरोगव ॥८॥	* नपुयुक्ताम्
शौ ३८[३-५]	ब्रह्माणो यस्याम् अर्चन्त्य् ऋग्भिस् साम्ना यजुर्विद ।	
	युज्यन्ते [य]स्याम् ऋत्विजस् सोमम् इन्द्राय पातवे ।	* * ऋत्यवस
	सा नो भूमि[र्] दक्षिणाया सुशेवा यज्ञ दधातु सुमनस्यमाना ॥९॥	सुशवा
शौ ३९	यस्यां पूर्वे भूतकृत ऋषयो गा उद् आनृचु ।	आनात्
	सप्त सत्त्रेण वेधसो यज्ञेन पयसा सह ।	* * वेदसो
	सा न× पशून् विश्वरूपान् दधातु जरदष्टिं मा पृथिवी कृणोतु ॥१०॥	
शौ ४२	यस्याम् अन्न व्रीहियवा यत्रमा× पञ्च कृष्टय ।	* * व्रीहयवौ गृष्टय
	भूम्यै पर्जन्यपत्न्यै नमो ऽस्तु वर्षमेदसे ॥११॥ ॥का° ४॥	भूमी °पत्नी * * °मेधमे

१७५

शौ १२.१.४१	यस्या गायन्ति नृत्यन्ति जना मर्त्या व्यैलबा. ।	ब्रैलबा
	युध्यन्ते [य]स्याम् आक्रन्दो यस्यां वदतु दुन्दुभि ।	युज्यन्ते
	सा नो भूमि× प्र णुदताम् सपत्नान् यो नो द्वेष्टय् अधर त कृणोतु ॥१॥	* * * * दधना मपत्नीं * * दुष्टय
शौ ४३	यस्या पुरो देवकृता× क्षेत्रे यस्या विकुर्वते ।	
	प्रजापति× पृथिवीं विश्वगर्भाम् आशामाशा रण्या न× कृणोतु ॥२॥	* * * आशामामा रण्यान् निष्टणातु
शौ ४५	जन बिभ्रती बहुधा [विवा]चस नानाधर्माण पृथिवी यथौकसम् ।	जनय यतौकमम्
	सहस्रं धारा द्रविणस्य नो दुहां ध्रुवव धेनुर् अनपस्फुरन्ती ॥३॥	महसन् * * * * दुहव
शौ ४६	यस् त सर्पो वृश्चिकस् तृष्टदंशमा हेमन्तजब्धो भृमलो गुहा शये ।	वृश्चकस् * °लब्धा भ्रमलो * शे
	क्रिमिर् जिन्वत् पृथिवि प्रावृषि यद् एजति तन् नस् सर्पन् मोप सृपद् यच् छिव तेन नो मृड ॥४॥	क्रमिन् लिस पृथिव्ये प्रावर्षी * * त * मर्पै * सृपद्य छिवस्तेनन् * *
शौ ४७	ये त पन्थानो बहुधा जनायना रथस्य वर्त्मानसश् च यातवे ।	जनायवा * वर्णमनमश् * *
	यैभिश् चरन्त्य् उभये भद्रपापास् त पन्थान जयेमानमित्रम् अतस्कर [यच् छिव तेन नो मृड] ॥५॥	* चरत्य * °पापस उतस्करम्
शौ ४८	सर्पं बिभ्रती सुरभिर् भद्रपापस्य निधन तितिक्षु ।	* * * भद्र पापाश्च * तदिक्षु

	सूकरेण पृथिवी सविदाना वराहाय वि जिहीते मृगाय ॥६॥	* पृथिवि सविधाना * * जीयत *
शौ ४९	ये त आरण्या× पशवो मृगा वने हितास् सिंहा व्याघ्रा× पुरुषादश् चरन्ति ।	य तारण्या॰ पुरुषादुश
	उलं वृक पृथिवि दुच्छुनाम् इत ऋक्षीकां रक्षो ऽप बाधयास्मत् ॥७॥	* * पृथिवो * पत रक्षीका * * बाधामत्
शौ ५०	ये गन्धर्वा [अ]प्सरसो ये चारायाः किमीदिन॰ ।	
	पिशाचान् सर्वा रक्षांसि तान् अस्मद् भूमे यावय ॥८॥	पिशाचन् अस्मन् भौमे यावयः
शौ ५१	यां द्विपद× पक्षिणस् सपतन्ति हंसास् सुपर्णाश् शकुना वयांसि ।	* * * सपदन्ति
	यस्यां वात [ई]यते मातरिश्वा रजांसि कृण्वंश् च्यावयंश् च वृक्षा[न्] ।	रर्जांसि कृण्वाश चावयाश * *
	वातस्य प्रवाम् [उपवाम्] अनु वात्य् अर्चि ॥९॥	अर्चिषे
शौ ५२	यस्यां कृष्णम् अरुण च सभृते [अ]होरात्रे विहिते भूम्याम् अधि ।	* गृष्टमगृष्टम् अरुण * * * विहते * *
	वर्षेण भूमि× पृथिवी वृतावृता सा नो दधातु भद्रया प्रि[ये] धाम्नि-धाम्नि ॥१०॥ ॥का॰५॥	* * * वृतावृधा म
		* ॥१०॥ फइच ५ ॥

१७ ६

शौ १२ १ ५३	द्यौश् च म इद पृथिवी चान्तरिक्ष च मे व्यच ।	* * मेद
	अग्निस् सूर्य आपो मेधां विश्वे देवाश् च स ददु ॥१॥	* सूर्याये मेधा दधौ
शौ ५४	अहम् अस्मि सहमान उत्तरो नाम भूम्याम् ।	* * महमानाम्
	अभीषाड् अस्मि विश्वाषाड् आशामाशां विषासहि[ ] ॥२॥	अभाषद् उस्मि विश्वषान् आशामामा *
शौ ५५	यद् अदो देवि प्रथमाना पुरस्ताद् देवैस् सृष्टा व्यसर्पो महित्वम् ।	× × दो * * * देवी * विसल्पो *
	आ त्वा सुभूतम् अविशत् तदानीम् अकल्पयथा[×] प्रदिशश् चतस्र ॥३॥	* वाम् अभूतम् अविम त्वदाना * * *
शौ ५६	ये ग्रामा यान्य् अरण्यानि यास् सभा अधि भूम्याम् ।	* ग्राम्या * * यात् ममाद् *
	तेष्व् अह देवि पृथिवि भ्यास ? मधुमद् वच ॥४॥	* * * पृथ्विवि * मधुमत्वन
शौ ५८	यद् वदामि मधुमत् तद् वदामि [य]द् ईक्षे तद् वनन्तु माम् ।	वदन्तु *
	त्विषीमान् अस्मि जूतिमान् अवान्यान् हन्मि दोधत[ ] ॥५॥	* * उमतिमान् अवान्यानि * *
शौ ५७	अश्व इव रजो दुधुवे तान् जनान् आक्षियन् पृथिवीं याद् अजायत ।	अश्वाव रदा ददुहे त जनिमा क्षिया पृथ्विम्
	मन्द्राग्रेत्वरी भुवनस्य गोपा वनस्पतीनां गृभिर् ओषधीनाम् ॥६॥	मन्दार्पार भूवनस्य [आद् *
शौ ५९	शन्तिवा सुरभि[स्] स्योना कीलालोध्नी पयस्वती ।	मान्तिवा * * कालालामध्नी *
	भूमिर् नो ऽधि ब्रवीतु पृथिवी पयसा सह ॥७॥	
शौ ६३	भूमे मातर् नि धहि मा भद्रया सुप्रतिष्ठितम् ।	भूमि
	सविदाना दिवा त्व श्रियां मा धहि भूत्याम् ॥८॥	रमा * *
शौ ६०	याम् अन्वैच्छद् धविषा विश्वकर्मा यस्याम् आसन्न् अग्नयो ऽप्स्व् अन्त ।	* अन्वैदछद्
	भुजिष्य पात्र निहित गुहा यद् आविर् भोग अभवन् मातृमद्भ्य ॥९॥	* पात्र * * हैर् * भोर् अभवर् मात्रमद्भि
शौ ६१	त्वम् अस्य् आवपनी जनानाम् अदिति× कामदुघा विश्वरूपा ।	विमइयावपनी * * कामधुगा *
	यत् त ऊन तत् त आ पूरयाति प्रजापति× प्रजाभिस् सविदान ॥१०॥	* तौनन्नत्ता * * * सविदानाम् ॥१०॥
	॥का॰६॥ ॥अनु॰१॥	[फइच का ६॥
		इत्यथर्वणिके सप्तादश काण्डे प्रथमो नुवाक ॥

१७ ७

शौ १० ७ ?	कस्मिन्न् अङ्गे तपो ऽस्याधि तिष्ठति कस्मिन्न् अङ्ग ऋतम् अस्याध्य् आहितम् ।	तिष्ठत
	क्व व्रत क्व श्रद्धास्य तिष्ठति कस्मिन्न् अङ्गे सत्यम् अस्य प्रतिष्ठितम् ॥१॥	* * क्व * तिष्ठत
	क्व ब्रह्म क्व तिष्ठन्त्य् आप× कस्मिन्न् अङ्गे दिशो ऽस्य प्रतिष्ठिता. ।	प्रतिष्ठता
	कतमद् अङ्गम् अनु सचरेत अहोरात्रे सविदाने समानम् ॥२॥	
शौ ३	कस्मिन्न् अङ्गे तिष्ठति भूमिर् अस्य कस्मिन्न् अङ्गे तिष्ठत्य् अन्तरिक्षम् ।	तस्मिन्न्
	कस्मिन्न् अङ्गे तिष्ठत्य् आहिता द्यौ× कस्मिन्न् अङ्गे तिष्ठत्य् उत्तर दिवः ॥३॥	तस्मिन्न्.
शौ २	कस्माद् अङ्गाद् दीप्यते अग्निर् अस्य कस्माद् अङ्गात् पवते मातरिश्वा ।	
	कस्माद् अङ्गाद् वि मिमीते ऽधि चन्द्रमा[स्] स्कम्भस्य महद् विमिमानो अङ्गम् ॥४॥	* * र दिमिमानो
		अङ्ग
शौ ४	क्व प्रेप्सन् दीप्यत ऊर्ध्वो ऽग्नि× क्व प्रेप्सन् पवते मातरिश्वा ।	* प्रीप्म दीप्यर्ध्वो सि * प्रेप्स * *

	यत्र प्रेप्सन्तीर् अभियन्त्य् आवृत[स्] स्कम्भ [तं ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स] ॥५॥	* प्रीप्मन्तीर्...
शौ ६	क प्रप्सन्ती युवती विरूपे अहोरात्रे द्रवतस् सविदाने ।	* प्रीप्सन्ती * वरूपे * द्रवितस् *
	यत्र प्रेप्सन्तीर् अभियन्त्य् आपस् स्कम्भं [तं ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स.] ॥६॥	* प्रीप्मन्तीर्
शौ ५	कार्धमासा× क यन्ति मासास् संवत्सरेण सह सविदाना ।	* कव सा *
	यत्र यन्त्य् ऋतवो यत्रार्तवा[स्] स्कम्भ [त ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स]॥७॥	
शौ ७	यस्मिन् स्तब्ध्वा प्रजापतिर् लोकान् सर्वान् अधारयत् ।	अस्मियो स्कप्वा
	स्कम्भ त ब्रूहि कतम[स्] स्विद् एव सः ॥८॥	स्वद् * *
शौ ८	यत् परमम् अवम यच् च मध्यम प्रजापतिस् ससृजे विश्वरूपम् ।	मध्य
	कियता स्कम्भ[×] प्र विवेश तत्र यन् न प्राविशत् कियत् तद् [ब]भूव ॥९॥	कीतास् * * * * यत्र च * कुतद् वद् *
शौ ९	कियता स्कम्भ[×] प्र विवेश भूत कियद् भविष्यद् अन्व् आशय ऽस्य ।	आशे *
	एक यद् अङ्गम् अकृणोत् सहस्रधा कियता स्कम्भ[×] प्र विवेश तत्र ॥१०॥ ॥का॰१॥	* ॥१०॥ फडश्य का १॥

१७ ८

शौ १० ७ १०	यत्र लोकांश् च कोशाश् च[ापो] ब्रह्म [जना विदु ।	
	[असच् च यत्र सच् चान्तस् स्कम्भ त ब्रूहि] कतम[स्] स्विद् एव स ॥१॥	* स्वद् * *
शौ ११	यत्र तप× पराक्रम्य ऋतम् धारयत्य् उत्तरम् ।	
	व्रतं च यत्र श्रद्धा च प्रह्मापस् समाहिता[स्] स्कम्भं [न ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स] ॥२॥	
शौ १२	यस्मिन् भूमिर् अन्तरिक्षं द्यौर् यस्मिन् अध्य् आहिता ।	अस्मि अस्मि च् *
	यत्राग्निश् चन्द्रमास् सूर्यो वातस् तिष्ठन्त्य् आर्पितास् [स्कम्भ त ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स.] ॥३॥	
शौ १३	यस्य त्रयस्त्रिंशद् देवा [अ]ङ्ग सर्वे समाहिता ।	
	स्कम्भ [न ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स] ॥४॥	
शौ १४	यत्र ऋषयो भूतकृत ऋचस् साम यजुर् मही ।	
	एकऋषिर् यस्मिन्न् आर्पितस् स्कम्भ [त ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स.] ॥५॥	एकऋषिर्यषिर् * * *
शौ १६	यस्य चतस्र× प्रदिशो नाड्यस् तिष्ठन्तु प्रथमा ।	नाडयास * प्रप्यश
	यज्ञो [य]स्मिन् पराक्रान्तस् [स्कम्भ त ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स] ॥६॥	
शौ १५	यत्रामृत च मृत्युश् च पुरुषश् च समाहिता ।	* * मृत्युर् यम * * *
	समुद्रो यस्य नाड्यस् स्कम्भ त ब्रूहि कतम[स्] स्विद् एव स ॥७॥	* यश्च नाड्यास स्वद् * *
शौ १७	ये पुरुषे ब्रह्म विदुस् ते स्कम्भम् अनुसंविदु ।	अरसविदु
	यो वेद परमेष्ठिन यश् च वेद प्रजापतिम् ।	प्रजापतीं
	ज्येष्ठ ये ब्राह्मण विदुस् ते स्क[म्भ]म् अनुसंविदु ॥८॥	अरसविदु
शौ १८	यस्य शिरो वैश्वानरश् चक्षुर् अङ्गिरसो ऽभवन् ।	भुवम्
	अङ्गानि यस्य ऋतवस् स्कम्भ त ब्रूहि कतम[स्] स्विद् एव स ॥९॥	* यस्यानव स्वद् * *
शौ १९	यस्य ब्रह्म मुखम् आहुर् जिह्वां मधुकशाम् उत ।	
	विराज यस्योध आहुस् स्कम्भ [न ब्रूहि कतमस् स्विद् एव स] ॥२०॥ ॥का॰२॥	* यस्योधाहुस * ॥१०॥ फ २ ॥

शौ १० ७ २०–२१	१७ ९	

	यस्माद् ऋचो अपातक्षन यजुर् यस्माद् अपाकषन् ।	अपाकषम्
	छन्दांसि यस्य लोमानि स्कम्भ त ब्रूहि कतम[स्] स्विद् एव स ॥१॥	छन्दास स्वद् * *
	असच्छाखां प्रतिष्ठन्तीं परमम् इव जना विदु. ।	
	उतो सन् मन्यन्ते ऽवरे यस्य शाखाम् उपासते ॥२॥	* म
	यत्रादित्याश् च रुद्राश् च वसवश् च समाहिता ।	
	स्कम्भ त ब्रूहि कतमस् स्विद् एव सः ॥३॥	मद् * *

	यस्य त्रयस्त्रिंशद् देवा निधिं रक्षन्तु सर्वदा ।	* * * विधीय * *
	निधिं तम् अद्य को वेद य देवा अभि रक्षथ ॥४॥	नियन्तु मध्य गा वेदाभि रक्षत
	यत्र देवा ब्रह्मविदो ब्रह्म ज्येष्ठम् उपासते ।	* * मह्म विदुर् * * *
	यो वै तद् ब्रह्मणो वेद त वै ब्रह्मविदो विदु· ॥५॥	
	बृहन्तो नाम ते देवा [ये] ऽसत× परि जज्ञिरे ।	सितस् * *
	एक तद् अङ्ग स्कम्भस्यासद् आहु× परो जनाः ॥६॥	पुरो जनः
	यत्र स्कम्भ× प्रजनयन् पुराण व्यवर्तयत् ।	* स्कम्भ प्रजनय * विवर्तयत
	एकं तद् अङ्ग स्कम्भस्य पुराणम् अनुसंविदु ॥७॥	अरसविदु
	यस्य त्रयस्त्रिंशद् देवा [अ]ङ्गे गात्राणि भेजिरे ।	
	तान् वै त्रयस्त्रिंशद् देवान् एक ब्रह्म[विदो] विदु· ॥८॥	तानि
	[हिरण्यगर्भं परमम् अनत्युद्य जना विदु ।]	
	स्कम्भस् तद् अग्रे प्रासिञ्चद् धिरण्य लोकम् अन्तरा ॥९॥	
	स्कम्भे लोकास् स्कम्भे तपस् स्कम्भे ऽध्य् ऋतम् आहितम् ।	* लोकस् षु रुदितम् *
	स्कम्भ त्वा विद्म प्रत्यक्षम् इन्द्रे सर्वं समाहितम् ॥१०॥ ॥का° ३॥	* ता

१७ १०

शौ १० ७ ३०	इन्द्रे लोका इन्द्रे तप इन्द्रे ऽध्य् ऋतम् आहितम् ।	उरुन्ति नम् *
	इन्द्रं त्वा विद्म प्रत्यक्ष स्कम्भे सर्वं समाहितम् ॥१॥	
शौ ३१	नाम नाम्ना जोहवीमि पुरा सूर्यात् पुरोषस ।	नात्म नात्मा * पुराव्
	यद् अज× प्रथम सबभूव स ह [त]त् स्वराज्य जगाम यस्मा[न्] न परम् अस्तु भूतम् ॥२॥	इद् अदः * * सा भ भूतिम्
शौ ३२	यस्य भूमि× प्रमान्तरिक्षम् उतोदरम् ।	* * प्रवान्तरिक्षम् उतोद्वरम्
	दिवं यश् चक्रे मूर्धानं तस्मै ज्येष्ठाय ब्रह्मणे नम· ॥३॥	
शौ ३३	यस्य सूर्यश् चक्षुश् चन्द्रमा× पुनर्णव ।	पुननव
	अग्निं [यश्] चक्र आस्यं तस्मै ज्येष्ठाय ब्रह्मणे नम ॥४॥	अग्ने चक्रास्य
शौ ३४	यस्य वात× प्राणापानौ चक्षुर् अङ्गिरसो ऽभवन् ।	इनक्षुर्भिर् * भुवम्
	दिवं यश् चक्रे मूर्धान तस्मै ज्येष्ठाय ब्रह्मणे नम ॥५॥	
शौ ३६	य[श् श्र]मात् तपसो जातो लोकान् सर्वान् समानशे ।	
	सोम यश् चक्रे केवल तस्मै ज्येष्ठाय ब्रह्मणे नम ॥६॥	
शौ ३५	स्कम्भो दाधार पृथिवीं द्याम् उतामूं स्कम्भो दाधारोर्व् अन्तरिक्षम् ।	दाधाराव्य् *
	स्कम्भो दाधार प्रदिशष् षड् उर्वीस् स्कम्भ इद विश्व भुवनम् आ विवेश ॥७॥	स्कम्भेद * * *
शौ ३७	[कथ वातो] नेलयति कथं न रमते मन ।	
	किम् आपस् सत्य प्रेप्सन्ती× प्र चक्रमति ? सर्वदा ॥८॥	प्रयप्मन्ती
शौ ३८	महद् यक्ष भुवनस्य मध्ये तपसि क्रान्त सलिलस्य पृष्ठे ।	त्वमसि क्रान्ति * *
	यस्मिन् श्रयन्ते य के च देवा वृक्षस्य स्कन्ध× परित इव शाखा· ॥९॥	स्कम्भ परितेव शाखा
शौ ३९	यस्मै देवास् सदा बलिं प्रयच्छन्ति मिते ऽमितम् ।	अस्मै देवास् * * प्रयप्मन्ती * निता
	स्कम्भ त ब्रूहि कतम[स्] स्विद् एव स ॥१०॥ ॥का ४॥	स्कम्भ न * * स्वद * *

१७ ११

शौ १० ७ ४०	अप तस्य तमो हतं व्यावृत्तस् स पाप्मना ।	* नस्व य पाप्माना
	सर्वाणि तस्मिन् ज्योतींषि यानि त्रीणि प्रजापतौ ॥१॥	
शौ ४१	यो वतस हिरण्यय तिष्ठन्त सलिले वेद ।	* वेदम वेद
	स वै गुह्यप्रजापतिः ॥२॥	* वे *
	८ न प्रजापतिम् अभ्य् एति परमेष्ठिनौ उतैत तत्र नो ब्रूत य[ज्] ज्येष्ठ पदो न्ययत् ? ॥३॥	
	अस्ति वै तत् परो भूमेर् अस्ति वै तत् परो दिव ।	भौमेर्
	लोका वै तस्मिन् सप्रोता[स् त]स्मिन् ह्योता प्रजा इमा[ ] ॥४॥ ॥का°५॥ ॥अनु°२॥	

सुदुर्गमम् एतत् सूक्तम्	**१७ १२**	
[दुर्णिहितैषिणीम्		
शौ ११ ९ १५[३४] * * रिशां	अन्त×पात्रे रेरिहतीं दुश्चित निहितैषिणीम् ।	* रेरिहति दुश्चेतुन् नहितेषिणी
शौ १६[१२] खहुरे * खर्विकां	दुरण्डं अधिसक्रूक्रमा वक्षमुख वस्तवासिनीम् ॥१॥	* अचडक्रम
[खर्वेवासिनीम्	सर्वासां भण्वावत् साक नामधेयानि विद्मसि ।	नामयेयानि *
शौ २ १४ ५[३४]	यानि जातानि दस्युभ्यो नश्यतेतस् सदान्वा[ ] ॥२॥	* * वस्वभि
	कर्णाहश प्रतामह उलुकीं केशिनीं ककुम् ।	
	षडुरिमं बार्हेष्यं नाशयामस् सदान्वा[.] ॥३॥	॥ ओँ नाशयामस्सदान्वा ॥
	पण्डुगिर्या पालजतीम् असौसूक्ता निगारिणी ।	ओँ पण्डुगिर्यां
	आमातास् सर्वा वो ब्रूमो नश्यतेतस् सदान्वा[ ] ॥४॥	
	या [आ]मनं जम्भयन्त नक्तम् इच्छन्त्य् आतुरम् ।	इच्छन्ति यातुरम्
	अथोदनस्य सस्तस्य सुखहस्ता नि प्र लीयन्ते ।	लीयन्ति
	तत् सद् उदकम् अनोहितास् ता इतो नाशयामसि ॥५॥	
	अपदन्नीर् वक्षणाना वस्तगन्धास् सदान्वा[.] ।	
	भण्वासि न हनो इच्छामि तीक्ष्णशृङ्ग इव ऋषभ ॥६॥	°शृङ्गव *
	सदान्वास् सादान्वेया स्त्रीपुंसान् उभयान् सह ।	°पुमां उभया *
	अथो सहस्वान् सासह विमृधो हन्मि रक्षस ॥७॥	मामह विमृदो * रक्षसा
शौ ११ ९ १७[१२]	चतुर्दंष्ट्रान् कुम्भमुष्कान् दीर्घकेशान् असृङ्मुखान् ।	चतुर्दौष्टान् असुन्मुखाम्
	अलाबुगन्धीन् असुरान् दुर्णाम्नो नाशयामसि ॥८॥	अलबु° अन्सुरान् दुर्नाम्नो *
	स्तम्भे जाता धिपालेर् ओदाका रुहन्तीं यस्त्वत् ।	
	दुर्णाम्नीस् सर्वास् सर्वोका नाशयामस् सदान्वा[ ] ।	दुनाम्नीस्
	यासा जातानि क्रोशन्ति इश्छ तजु जले ज्वलद् उप वृक्षेषु मेरते ॥९॥	* * क्रोषन्ति * तृज
	या वातान्नद् उत्पन्ति ते च त्वा वर्षेण विद्युता ।	
	शालायाम् अन्तस् सत्वर दुर्णाम्नीस् सर्वास् सन्तोका नाशयामस् सदा- न्वा[ ] ॥१०॥ ॥का° १॥	शालाय सन्तिश छत्वर दुर्नाम्नास् * * नाशयनस् *
सुदुर्गमम् एतत् सूक्तम्	**१७ १३**	
	या धान्यात् संभवन्ति क्षेत्रात् पिङ्गाद् व् मार्पिताः ।	* * * * पिनास्वर्पिता
	कृताद् अपि प्राग्या नश्यनेतस् सदान्वा[.] ॥१॥	
	या× परुषा× पापग × × × × कुक्षा विसर्पती ।	
	ता वज्रेण स्मर्पयन् तिरो ऽजनथ् शचीपते ॥२॥	* * * तिर * *
कौ ११६ ७	उत् तिष्ठत नि[र्] द्रवत न व इहास्तु न्यञ्जनम् ।	ह्यारत्व इन्विपञ्जनम्
	इन्द्रो वस् सर्वासां साक गर्भान् आण्डानि भेत्स्यति ॥३॥	भइत्मि
	इन्द्र जहि स्थूरशङ्क मृणीहि दुश्चिशीक कुहम् ।	मृणाह
	गाय शकधूम्य नाशया[म]स् सदान्वा[ ] ॥४॥	
	किमा सुनाध्वश्निकम् अजम् आयु च निघ्नती[.] ।	
	विटिटिक्का× प्रलोदिनीं नाशयामस् सदान्वा[ ] ॥५॥	
	यस्या सुरभ धयद् ध्येयु यभण्वास् सदान्वा[.] ।	
	त्रिष्ठ कृणुता दुर यभारसेन तृप्यताम् असुरापवमं हिना ॥६॥	
	यस्या× पीडावमन्य[ते] ऽथो शीर्षक्त्याशय ।	
	एताम्न दूषर्णी नाशयामस् सदान्वा[ ] ॥७॥	
	अपा गेगान् शकधूमान् वृक्षाणां यान्ति सत्वरम् ।	* रोगा °धूमा
	अथो दुहार्दसो गृह प्र विशन्त्व् अराया ॥८॥	* द्रुहादमा * प्रा * अगय्या
	ता[स्] सामिकात्मवृका शकावङ्कावनत्रपुरुहांशनीका कनिक्रदा ।	
	सर्वांसा भण्डावत् साक नामधेयानि विद्मसि ।	विध्मसि
	यानि जातानि दस्युभ्यो नश्यंततस् सदान्वाः ॥९॥	यदि * नस्यति पश्यतेत सदन्वा
	सहसिर्ना प्र हरामि मांशालां विषासहिम् ।	महस्वीरी °महीम्
	सदान्वाघ्नीम् ओषधीं जेत्रायाच्छावदामसि ॥१०॥ ॥का २॥	

सुदुर्गमम् एतत् सूक्तम्	१७ १४	
	यथ् शङ्काशो भीमचक्षोरद् अग्ने भण्वे सहान्वे ।	
	भ्राजिं त्विषिं शुचिम् अग्निम् अरायि किम् इहेक्षसे ।	भ्राजिन् त्विष्य
	धूमम् आभि प्र गाय् अनिस्तृषामि महोन्वे ॥१॥	॰
	कङ्क एका॰ पृषद् एका॰ किम् उच् छूयन्त्य् अभिभिया ।	कङ्कका॰ प्रिषदैका॰ अभिइछया
	चरन्ति नक्तं दुर्णाम्नो रायी सूनकीष्यस् ता इतो नाशयामसि ॥२॥	* * दुम्नम्नो त यितो *
	अपक्राताम् अभिश्रयाम् आनृत्यन्तीं कुतूहलम् ।	
	कुशूलिय रसभञ्जनीं खलाज् जातास् त्रिमूकयस् ता इतो नाशयामसि ॥३॥	यितो *
	या दुचिसा वपनं शुष्क खदन्ति वष्मुषाम् ।	
	वडवा गर्दभीर् इव नाशयामस् सदान्वा ॥४॥	सदन्वा
	या॰ पुरुष दह्यमानं शून्यम् अग्नौ जिघत्सन्ति ।	य॰ जिघत्सवन्ति
	भण्डान॰ कुष्ठनामासि मुष्टाग्रेण सदान्वास् ता इतो नाशयामसि ॥५॥	यितो *
	या विकेशीर् उन्मृत्योरना घोरचक्षव ।	
	शीर्षाण्य् आन्यान्य् आसा वितावन्तीर् इवासते ।	
	सदान्वा ब्रह्मणस् पते पदो भ्रूणान्य् अर्पय ॥६॥	सदन्वा
	यासां गन्धो नानारूप॰ परैतु पुरुष प्रति ।	
	ता [अ]ग्निस् सहताम् इतो जातवेदास् सदान्वास् ता इतो नाशयामसि ॥७॥	यितो *
	गर्भान् एक॰ प्रतिमृशन् व्यावर्ति सदान्वा[ ] ।	* * ॰मृश
	उक्षितस् तन्वो स्त्रिया गाव आ रोहिणीर् इव ता इतो नाशयामसि ॥८॥	.. रोहिणिर् इवा * यितो *
	या॰ पिङ्यात् सभवन्तीन्द्रजा नस् सदान्वा[॰] ।	
	अप मृत्युम् इवाहन्तुं पुनस् त्वा प्रति दध्मसि ॥९॥	* * ॰हतु
	आमादिनीश् छुरादिनीर् अनग्निदग्धादिनी ।	* * अनग्निगन्ध्यादिनी
	अमु परेभ्यो हुत शवम् अत्त सदान्वा॰ ।	स्वदान्वा
	शव॰ केवल आचार॰ किम् उ शालास्य् उच्छ्रित ॥१०॥ ॥का॰३॥	* केवलाचार . उच्छ्रितः ॥१०॥ फइच ॥३॥
सुदुर्गमम् एतत् सूक्तम्	१७.१५	
	या॰ कुमारीर् यास् त्व् अवीरा युवतीर् यास् सदान्वा[ ] ।	अविरा
	सर्वा यन्तु कुरूदुनी[॰] कुलीना धेनु[स्] सर्पतु रायी रपिभा हिता ॥१॥	
	ताभ्यो रुद्रो वि सृजत्व् अमघमध्य् अघघात्विनी ।	
	तास् त्वा हन्तु विद्युता वज्रेणानपराधिना ।	॰नपराधिना
	तासान्त शक्र मोच्छिषम् इन्द्र भण्धा॰ फलीकुरु ॥२॥	
	कुमारान् एका स्थविरान् या [अ]दन्ति प्रघातिनी[ ] ।	
	ता इन्द्रो हन्तु वृत्रहा यो देवो विश्वाद् रक्षांसि संधतु ॥३॥	तान्
	याश् च दासीर् असुराणां मनुष्यभ्यश् च या॰ कृता॰ ।	
	उभयीस् ता॰ परा यन्ति परा यन्ति परावतो नवतिं नाव्या [अ]ति ॥४॥	उभेइस् परावतिं * * *
	या निशां यथास्थामाद् रात्री यक्षाणि प्रेरत ।	
	अग्निष् टा सर्वा सन्तोका विश्वाद् रक्षांसि सेधतु ॥५॥	* टवा * मन्त्यो * * सीधतु
	या रक्षीक॰ कलिलान्ता [अ]प्सु जाता॰ पुरीकया ।	
	गोपा [आ]साम् एको यद् यतो जातास् सदान्वास् ता इतो नाशयामसि ॥६॥	जातस् * * यितो *
	यासां घोषास् सगता वृकाणाम् इव गञ्जण ।	. वृकानाम् * *
	मृच कशाम् अयिवार प्रयच्छन्तीं प्रतिग्रहा नाशयामस् सदान्वा[ ] ॥७॥	नाशयामस् *
	गुरुच्छाया मूलदाय शिशुमाकां प्रतिश्रुका ।	
	अति दुह्या व्यतरन्तीं व्यतुलिमाम् ।	
	सर्वाश् चण्डसनप्त्यो नाशयामस् सदान्वा[ ] ॥८॥	
	यावन्तीं नामहुकां त्व स्तनीकां वृन्धपतीम् ।	
	उद्भिदन्तीम् अनामिका नाशयामस् सदान्वा[.] ॥९॥	नाशयाम्रस *
	वावदाकाम् अदभगासां विजमां चवू वमुम् ।	
	रायीं वातमेजयान् नाशयामस् सदान्वा[ ] ॥१०॥ ॥का॰४॥ ॥अनु॰३॥	॥१०॥ फइच ॥४॥

१७ १६

शौ १२ ४ १	ददामीत्य् एव ब्रूयाद् अनु चैनाम् अभुत्सत ।	अबुत्सत
	वशां ब्रह्मभ्यो याचद्भ्यस् तत् प्रजावद् अपत्यवत् ॥१॥	* * यादमद्भ्यस् * * *
शौ २	प्रजया स वि क्री[णी]ते पशुभिश् चोप दस्यति ।	प्रजय सु
	य आर्षेयभ्यो याचद्भ्यो देवानां गा न दित्सति ॥२॥	* * याचमद्भ्यो * * नि दइछति
शौ ३	कूटयास्य स शीर्यन्ते श्रोणया काटम् अर्दति ।	
	वण्डया दह्यन्त गृहाः काणया दीयत स्वम् ॥३॥	ववन्सुया * स्तहा * जीयते *
शौ ४	विलोहितो अधिष्ठानाच् छक्नो विन्दति गोपतिम् ।	छकुनो * *
	तथा वशायास् संविद्य दुरदभ्ना ह्य् उच्यसे ॥४॥	* * वाविषु दुरितभ्राश्रमे
शौ ६	यो ऽस्याः कर्णाव् आस्कुनोत्य् आ स देवेषु वृश्चते ।	* * कलाव् आस्कनोन्य् आन्या * * *
	लक्ष्म कुर्व इति मन्यत कनीयः कृणोति स्वम् ॥५॥	लक्ष्मीः कुर्वीत मस्यते कतियुः * *
शौ ५	पदोर् अस्या [अ]धिष्ठानाद् विक्लिन्दुर् नाम विन्दति ।	पदोद् * * विकुर्लाद्दन् * *
	अनामनात् स शीर्यन्त या मुखेनोपजिघ्रति ॥६॥	अनाम्नात् * * आह *
शौ ८[१ २]	यद् अस्या गोपतौ सत्या लोम ध्वाङ्क्षो अजीहिडत् ।	मत्वा * * अजीहडत्
शौ ७[३ ४]	ततः किशोरा म्रियन्त वत्साश् च घातुको वृक ॥७॥	* कुशोरा घाको वृका
शौ ७[१ २]	यद् अस्याः कस्मै चिद् भोगाय बालान् कश् चित् प्रकृन्तति ।	
शौ ८[३ ४]	ततः कुमारा म्रियन्ते यक्ष्मश् चरत्य् अनामनात् ॥८॥	* * मृयन्ते यक्ष्माश् चरत् सत्यवाम्न
शौ ९	यद् अस्याः पल्पूलन शकृद् दवी समस्यति ।	* अस्य प्लुप्लुलनाय मकृद् * *
	ततो ऽपरूप जायते तस्माद् अव्येष्यद् एनस ॥९॥	* पिरूप * * द्व्येष्वलेनमा
शौ १०	जायमानाभि जायते देवान् सब्राह्मणान् वशा ।	जायमानोअभि * * * पचसा
	तस्माद् ब्रह्मभ्यो देयैषा तद् आहुस् स्वस्य गोपनम् ॥१०॥ ॥का॰१॥	* * देयीषा सस्य *

१७ १७

शौ १२ ४ ११	य एनां वनिम् आयन्ति तेषां देवकृता वशा ।	आयान्ति
	ब्रह्मज्येयं तद् अब्रुवन् य एना नु प्रियायते ॥१॥	°ज्येयन्
शौ १२	यो देवानां [गा] याचद्भ्य आर्षेयभ्यो न दित्सति ।	य एना याचमध्य * नि दइछति
	आ स देवेषु वृश्चते ब्राह्मणाना च मन्यव ॥२॥	वृश्चन्ते
शौ १३	यस्यान्य[स्] स्याद् वशाभोगो ऽन्याम् इच्छेत तर्हि सः ।	इइछेतु बर्हि ष
	हिंस्राणिधत्स्वा ? गोपतिं याचिता च न दित्सति ॥३॥	
शौ १४	यथा शेवधिर् निहितो ब्राह्मणाना तथा वशा ।	ददद् *
	ताम् एतद् आयन्ति यस्मिन् कस्मिंश् च जायते ॥४॥	
शौ १५	स्वम् एतद् आयन्ति यद् वशां ब्राह्मणा अभि ।	मम् * * यदद * ब्राह्मणाभि
	यथैनान् अन्यज् जिनीयाद् एवास्या [अ]धिरोहणम् ॥५॥	* यन्यज जवियाद् एवस्या *
शौ १६	चरेद् एवा त्रैहायणाद् अविज्ञातगदा सती ।	अविज्ञावकदा सति
	वशां च विद्यान् नारद ब्राह्मणास् तर्ह्य् एष्या ॥६॥	तर्हि ष्या
शौ १७	य एनाम् अवशाम् आह देवानां निहितं निधिम् ।	अह * नहित *
	उभौ तस्मै भवाशर्वौ परिक्रम्येषुम् अस्यत ॥७॥	परिक्रमेष मस्यत्त
शौ १०	दुरदभ्नैनम् आ शये याचिता च न दित्सति ।	दुरितवी । पाशये धावताम्नु दिइछति
	नास्मै कामास् सम् ऋध्यन्ते याम् अदत्त्वा चिकीर्षति ॥८॥	* कामम * ऋद्धते यम्
शौ १८	यो ऽस्या ऊधो न वेद यो ऽस्या[स्] स्तनान् उत ।	* * दुधो न् वेश * * * उभा
	उभयेनैवास्मै दुहे दातु चेद् अशकद् वशाम् ॥९॥	उभनेवैना * * * अशविद् *
शौ २०	देवा वशा याचन्ति मुखं कृत्वा ब्राह्मणम् ।	
	तेषां च सर्वेषाम् अददद् धेड न्य् एति मानुषः ॥१०॥ ॥का॰२॥	* * * अनदध्येड नयति मानुषा ॥१०॥ [फप्रच ॥२॥

१७ १८

शौ १२ ४ २१	हेड पशूना न्य् एति ब्राह्मणेभ्यो ऽददद् वशाम् ।	* * नयति * * *
	देवाना निहित भाग मर्त्यश् चेन् नु प्रियायते ॥१॥	* * भाग मृता मे * *

शौ २२	यद् अन्ये शतं याचेयुर् ब्राह्मणा गोपतिं वशा[म्] ।	इद मे शते
	अथैतां देवा [अ]ब्रुवन्न् एवं ह विदुषो वशा ॥२॥	* * * तेवो * विदुशो *
शौ २३	य एव विदुषे ऽदत्त्वाथान्यस्मै ददद् वशा[म्] ।	* * * दत्त्वायथान्यशे * *
	दुर्गा तस्मा [अ]धिष्ठाने पृथिवी सहदेवता ॥३॥	पृथिवीस् *
शौ २४	देवा वशाम् अयाचन् यस्मिन्न् अग्रे अजायत ।	* ॅ अयाजं अस्मिन्न् * अजायते
	ताम् एता विद्यान् नारदस् सह देवैर् उद् आजत ॥४॥	* * विधा नरदस् * देवैर् * आमिता
शौ २५	अनपत्यम् अल्पपशुं वशा कृणोतु पूरुषम् ।	पौरुषम्
	ब्राह्मणैश् च याचिताम् [अथैनां] नु प्रियायते ॥५॥	प्रियायत
शौ २६	अग्नीषोमाभ्या कामाय मित्राय वरुणाय च ।	* * मिता * *
	येभ्यो याचन्ति ब्राह्मणास् तेभ्य आ वृश्चते ऽददत् ॥६॥	* * * तेभ्या * दधत्
शौ २७	यावद् अस्या गोपतिर् नोपशृणुयाद् ऋचस् स्वयम् ।	* अस्या * नोपष्णुयाद् ऋज *
	चरेद् अस्य तावद् गोषु नास्य श्रुत्वा गृहे स्यात् ? ॥७॥	तेर तस्व श्रुता * स्य
शौ २८	यो ऽस्या ऋच उपश्रुत्याथ गोष्व् अचीचरत् ।	* * रुचोपश्रुत्याथ
	आयुश् च तस्य शुभ च देवा वृश्चन्तु हेडिता ॥८॥	* * * इछभ * * वृश्चन्त हेडता
शौ २९	वशा चरन्ती बहुधा देवाना निहितो निधि ।	देवता * *
	आविष् कृणुष्व रूपाणि यथा स्थाम जिघांसति ॥९॥	
शौ ३०	[आविर् आत्मान कृणुते यथा स्थाम जिघांसति] ।	
	उतो ह ब्रह्मभ्यो वशा याच्ञ्याय कृणुते मन ॥१०॥ ॥का ३॥	* * ब्राह्मभ्यो वशाय । अह्नाय कृणुते नम [॥१०॥फश्च३॥
शौ १२ ४ ३१–४०	१७ १९.	
	मनसा स कल्पयति तद् देवान् अपि गच्छति ।	
	ततो ह ब्रह्माणो वशाम् उपप्रयन्ति याचितुम् ॥१॥	* * ब्राह्मणो * °यन्ती *
	स्वधाकारेण पितृभ्यो यज्ञेन देवेभ्य ।	
	दानेन राजन्यो वशाया मातुर् हेड न गच्छति ॥२॥	* राजक्यो * * हेडनम् अगछति
	वशा राजन्य ते माता तथा सभूतम् अग्रश ।	वंशा राजन्य ते माता स्तथा * अकृश.
	तस्या [आ]हुर् अनर्पणं यद् ब्रह्मभ्यः प्रदीयते ॥३॥	
	यद् आज्य प्रतिजग्राहम् ? आलुम्पेत् स्रुचो अग्नये ।	स्रुजो *
	ततो ऽब्राह्मणो वशाम् अग्नय वृश्चते ऽददत् ॥४॥	* ब्रह्मणो * अग्नेये * दधत
	पुरोडाशवत्सा सुदुघा लोके ऽस्योप तिष्ठति ।	* मदुधा
	तस्मै सर्वान् कामान् दुहे वशा प्रददुषे दुहे ॥५॥	महस्मै * * दुहे * प्रोतिडहे *
	सर्वान् कामान् यमराज्ये वशा प्रददुषे दुहे ।	प्रतिदुहे *
	तथाहुर् नारक त्व् एक निरुन्धानस्य याचिताम् ॥६॥	निरुद्धानिश्च *
	प्रवीयमाना चरति क्रुद्धा गोपतये वशा ।	प्रवीयमाना
	वेहत मा मन्यमानो मृत्योः पाशेषु बध्यताम् ॥७॥	मृता- * बद्ध्यनाम्
	यो वेहत मन्यमानो गृहेषु पचते वशाम् ।	
	अप्य् अस्य पुत्रान् पौत्रांश् [च] चातयते बृहस्पति ॥८॥	अस्य स्व
	महद् एषाव तपति चरन्ती गोषु गौर् अपि ।	महाद् एशा चर्वतनि * * गोर् *
	ततो गोपतये वशाददुषे विष दुहे ॥९॥	विषहन् *
	प्रिय पशूनां भवति यद् ब्रह्मभ्यः प्रदीयते ।	प्रिया
	अथो वशायास् तत् प्रिय यद् देवत्रा हविर् अस्या. ॥१०॥ ॥का ४॥	देवता * अस्य ॥ फश्च४ ॥
शौ १२ ४ ४१–५३	१७ २०	
	या वशा उद् अकल्पयन् देवा यज्ञाद् उदेत्य ।	* वशाद् * अवल्पय * यज्ञान् *
	तासां विलिप्त्यं भीमाम् उदाकुरुत नारदः ॥१॥	* बिलपतिं * उदाःकुरुत नारदा
	तां देवा [अ]मीमासन्त वशेयाम् अवशाति ।	वशेयान्त वशेति
	ताम् अब्रवीन् नारद एषा वशानां वशतमा ॥२॥	तान् आब्रवी * येषा वशावा *
	कति नु वशा नारद यास् त्व वेत्थ मनुष्यजा[ः] ।	कत न * * * त * *
	कतमासां भीमतमा कस्या नाश्नीयाद् अब्राह्मणः ॥३॥	कतिमामा .नाश्नीयाथ ब्राह्मणा

विलिप्त्या बृहस्पते या च सूतवशा वशा ।
तास्या नाश्नीयाद् अब्राह्मणो य आशंसेत भूत्याम् ॥४॥
नमस् ते ऽस्तु नारदानुष्ठु विदुषे वशा ।
कतमासां भीमतमा याम् अदत्त्वा पराभवे[त्] ॥५॥
विलिप्ती [या] बृहस्पते या च सूतवशा वशा ।
तास्या नाश्नीयाद् अब्राह्मणो य आशंसेत भूत्याम् ॥६॥
त्रीणि वै वशाजातानि विलिप्ती सूतवशा वशा ।
ता× प्र यच्छेद् ब्रह्मभ्यस् सो ऽनाव्रस्क× प्रजापतौ ॥७॥
एतद् वो ब्राह्मणा हविर् इति मन्वीत याचित. ।
वशां चेद् एन याचेयुर् या भीमाददुषो गृहे ॥८॥
देवा वशाम् उपावदन् स नो राजत ? हडिता[ ] ।
एताभिर् ऋग्भिर् भेदस्य तस्माद् वै स पराभवत् ॥९॥
उतैतां भेदो नाददाद् वशाम् इन्द्रेण याचित. ।
तस्मा[त्] त देवा एनसो वृष्टिभाद् ? अहमुत्तरे ॥१०॥
ये वशाया [अ]दानाय वदन्ति परिरापिण ।
इन्द्रस्य मन्यवे जाल्मा [आ] वृश्चन्ते ऽचित्त्या ॥११॥
ये गोपतिं पराणीयाथाहुर् मा ददा इति ।
रुद्रस्यास्तां हेतिं ते परि यन्त्य् अचेतस ॥१२॥
यदि हुतां यद्य् अहुताम् अमा वा पचत वशाम् ।
देवान् सब्राह्मणान् ऋत्वा जिह्मो लोकान् निर् ऋच्छति ॥१३॥ ॥का° ५॥
॥अनु° ४॥

[1]शौ * * अदद् इति हीडिता
शौ अवृश्चन्

विलुप्त्या सूतवशा *
* नाश्नीयाच् * याश् शसेद *
* * * नारदानिष्ठ * वशा
विलुप्ति बृहस्पतये * * मूतावशा *
* नाश्नीयाथ ब्राह्मणो यश् शमदे *
विलुप्तीस् * *
ब्राह्मभ्यस् स्यो नाद्रस्क *
* अबो * * इत * याजित
* * एना यादेयुर्
एताभि रिग्भिर्
* * नारदाद्
* त्व * यनाशो * अहनुत्तरे
* वासाया * * °रापृणा:
यो * पराणोयायथाहुर् * दजा यति
पर् यन्ति चेतस
समा व * *
निरू रुइछति ॥ १० ॥ फइच ५ ॥
इत्यथर्वणिक पैप्पलादशाखाया सप्तादश काण्डे
[चतुर्थो नुवाक.

१७ २१

असृक् मांस त्वच पेष्ट्र सभरणम् असान् शरीरम् अग्नि× क्रव्याद् अत्त्व् अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्रस्य ॥१॥
प्रातर्यावद्भ्यो देवेभ्यस् सायंयावद्भ्यो देवेभ्यो विश्वदानीयावद्भ्यो देवेभ्यो अमुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि ॥२॥
वैश्वानराय क्षिप्रधन्वने अमुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि ॥३॥
क्षिप्रधन्वन् क्षिप्रहस्तामुम् आमुष्यायणम् अमुष्या. पुत्र (हद अकृन् न तस्थ प्रवृद्भ्या ? ॥४॥
इन्द्राग्निभ्यां प्रजापतये परमेष्ठिने सोमाय राज्ञे वरुणाय राज्ञे पूष्णे धात्रे सवित्रे त्वष्ट्रे अमुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि ॥५॥
उषसे अह्ने रात्र्यै सूर्यायामुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥६॥
वीरुद्भ्य ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्यो वानस्पत्येभ्यो अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥७॥
इदावत्सराय परिवत्सराय संवत्सराय बृहते विश्वरूपायामुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥८॥
अद्भ्यस् संवत्सरायामुम [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥९॥
॥का° १॥

. पेष्ट सम्तृण ससा
आ° पुत्रस्या
* * सायवद्भ्या
देवेभ्य * आमुष्यायेणम्
आमुष्यायेणम् अनुष्य. * *
°धन्व °हस्ता अमुम् * * पुत्रस्य * *
. पौष्णो *
आमुष्यायेणम् अनुष्या * * *
* * रात्रे *
वीरुद्भ्या
यदावत्सराय
आद्भ्रिस * ॥ फइच १ ॥

१७ २२

दिग्भ्यो अन्तर्देशेभ्य आशाभ्य आशापालेभ्यो अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥१॥
ऋतुभ्य आर्तवेभ्यो अधिपतिभ्य आधिपत्येभ्यो अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥२॥
वसुभ्यो रुद्रेभ्यस् साध्येभ्य आसेभ्यो अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥३॥
ऋषिभ्य आर्षेयेभ्यो ऽङ्गिरोभ्य आङ्गिरसेभ्यो अमुम् [आमुष्यायणम्

* °देशेभ्यासाभ्याशापालेभ्यो *
ऋतुभ्यान्तवेभ्यो °पतिभ्याम् अधि° *
वसोभ्या
ऋषिभ्यार्षेभ्यायेभ्यो ङ्गिरोभ्याङ्गिरसेभ्यो *

	अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥४॥	
	मरुद्भ्यो अश्विभ्यां ब्रह्मणे ब्रह्मणस् पतये अमुम् आमुष्यायणम्	पते * आमुष्यायेणम्
	अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि ॥५॥	
	ये [अ]म्भश् चक्रुर् ये ऽम्बरजिष्णवस् तेभ्यस् स्वकृद्भ्यस् स्वकारेभ्यो	म्बरजिष्णुम * स्वकतुभ्यम् स्वककालेभ्यो
	अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥६॥	
	ते स्वकृतस् स्वकारा अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रं परा भाव-	तेभ्यस् स्वऽकतुभ्यस् स्व-कारा *
	यन्तु] ॥७॥	
	ये तपश् चक्रुर् ये तपोजिष्णवस् त[भ्यस्] तपस्कृद्भ्यस् तपस्कारेभ्यो	तपोजिष्णुम * तपस्कृत्यस् *
	अमुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि] ॥८॥	
	ते तपस्कृतस् तपस्कारा [अ]मुम् [आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्र परा	* तपस्कृद्भ्यस् * *
	भावन्यतु] ॥९॥	
	ये ब्रह्म चक्रुर् ये ब्रह्मजिष्णवस् तेभ्यो ब्र[ह्म]कृद्भ्यो ब्रह्मकारेभ्यो अमुम्	ब्रह्मजिष्णुम
	आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आ वृश्चामि ॥१०॥	आमुष्यायेणम्
	ते ब्रह्मकृतो ब्रह्मकारा अमुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्र परा भाव-	* * * मम् आमुष्यायेणम्
	यन्तु ॥११॥	
	अघारिणीम् अमूम् अघविद्धां विकशीम् उप प्रतिमा सोकन् ? देवमनुष्या×	* * * विकेश्रीभ्
	पश्यन्तु ॥१२॥	
	वयांसि शकुनयो ऽमुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्र [परा भाव-	* शकुनयो * आमुष्यायेणम्
	यन्तु] ॥१३॥	
	रुदुषीर् अलिक्लुशाका गृध्रा× कङ्कास् सुवर्णाश् श्वापदा× पतत्रिणो	रुदुषीन् अलिक्लुमाक
	वयांसि शकुनयो [अ]मुम् आमुष्यायणम् अमुष्या× पुत्रम् आदहने	आमुष्यायेणम् * पुत्रस्यादहने
	चरन्तु ॥१४॥ ॥का २॥	* ॥फक्ष २॥
	१७ २३	
शौ ७ ८९ ३[१]	[ए]तद् आप× प्र वहताघद्यं च मल च यत्।	वाहताअवभ्य
	यद् वा दुष्वप्न्यम् आरिमा यद् ८ ऋजा अर्षेन ? मूलम् ॥१॥	* न स्वप्निम् मूलिम
शौ ७ ११२ १[२४],२[१]	आपस् सप्त [सु]स्रवन्तीस् ता नो मुञ्चन्त्व् अंहस ।	
	मुञ्चन्तु मा शपथ्याद् अथो वारुण्याद् उत ॥२॥	
शौ २[३४],२ १० १	अथो यमस्य पड्बीशाद् विश्वस्मा[द्] देवकिल्बिषात्।	* * पड्विषाद् * °किल्विषात्
	जामिशसाद् दुष्वप्न्याद् द्रुह्वो मा मुञ्चन्तु वरुणस्य पाशात् ॥३॥	जद्यमिशसाद् * द्रुहे
	मह्यम् इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिस् सविता वर्चो दधन्।	वर्चे ऽध
	८ भ्रातृव्य सौ सपत्नास सो म भ्रातृव्य सौ सपत्न·।	
	त हन्मि त दुष्वनेन विध्यामि तम् उना इष्टायाधन विध्यामि त	त * * * विधति
	क्षीतायधेन विध्यामि तम् अधराञ्चं मृत्युम् अथनत्य ? पुरोडाशी ॥४॥	अथनभ्य (उपरि त्य) पुरादामी ॥ फ ३ ॥
	॥का ३॥	
	१७ २४	
	विद्म त स्वप्न जनित्र पाप्मन× पुत्रो ऽस्य् अभूत्या [अ]धिजातो यमस्य	* * स्वप्न
	करण ।	
	त त्वा स्वप्न तथा विद्म।	विद्मा
	यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त द्विषत प्र हिणम ॥१॥	
	तम् अस्मै गमयामस् तेनैन विध्यामो ऽभूत्यैन विध्यामो निर्भूत्यैन विध्याम×	विद्ध्यनो निभूत्यैनम विधाम×
	पराभूत्यैनं विध्यामो ग्राह्यैन विध्यामस् तमसैन विध्यामो अग्निनैनं	* विधामो ग्राह्येन विद्यामश चमश्चैन विधामो
	क्रव्यादा वृश्चाम· ॥२॥	क्रव्याधा * [अमेद
	देवानाम् एन घोरै× क्रूरै× प्रषैर् अपि प्रेष्यामो वैश्वानरस्यैन दंष्ट्रयोर् ऽपि	प्रेष्याद् * पेष्यामो * दष्ट्योर् *
	दध्म[·] ॥३॥	
	[विद्म त स्वप्न] जनित्रं ग्राह्या× पुत्रो ऽसि निर्ऋत्या [अ]धि[जातो यमस्य	स निरित्या *
	करण ।	
	[तं त्वा स्वप्न तथा विद्म।	

[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् तं ह्विषंते प्र हिण्म] ॥४॥
[विद्म त स्वप्न] जनित्र वरुणस्य पुत्रो ऽसि वरुणान्या [अ]धि[जातो यमस्य करण. । * वरुण
[न त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषंत प्र हिण्म] ॥५॥
[विद्म ते स्वप्न] जनित्र साम्न× पुत्रो ऽसि राव्या [अ]धि[जातो यमस्य करण. । * मह^ .
[न त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषते प्र हिण्म] ॥६॥
[विद्म ते स्वप्न] जनित्र दिवस् पुत्रो ऽसि भूम्या [अ]धि[जातो यमस्य करण. ।
[त त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषंत प्र हिण्म] ॥७॥
[विद्म ते स्वप्न] जनित्र वानस्पत्याना पुत्रो ऽस्य् ओषधीभ्यो [अधिजातो यमस्य करण. ।
[त त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषते प्र हिण्म] ॥८॥
[विद्म ते स्वप्न] जनित्रम् इन्द्रस्य पुत्रो ऽसि ऋणया ? [अ]धिजातो यमस्य करण । * इान्द्रय:
[त त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषते प्र हिण्म] ॥९॥
[विद्म ते स्वप्न] जनित्र रक्षसां पुत्रो ऽस्य् शग्रधेभ्यो ? [अ]धि[जातो यमस्य करण. । * * प्रभृते
[न त्वा स्वप्न तथा विद्म ।
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषते प्र हिण्म] ॥१०॥
विद्म ते स्वप्न जनित्र गन्धर्वाणां पुत्रो ऽस्य् अप्सरोभ्यो [अ]धिजातो यमस्य करण । विध्मह अप्सरोवो * * कररण
त त्वा स्वप्न तथा विद्म । * * स्वप्ने तु त्रीणि
[यो ऽभद्रस् स्वप्नस् स्वप्नमय× पापस् त ह्विषंत प्र हिण्म] ॥११॥ ॥का ४॥ ॥फइन ४॥

१७ २५

द्यावापृथिवी अहोरात्रे नक्षत्रपयस ? ।
शौ १६ ७ ८ इदम् अहम् अमुष्मिन्न् आमुष्यायणे अमुष्या× पुत्र दुष्वप्न्यं मृजे ॥१॥ यदम् * * आमुष्यायेणे अमुष्य- पुत्रेण दुष्व- [प्नि म्रजेत्
८ यद् अस्मास्युत्या अष्टादशाकी ? ।
ऋ १० ५७ १ शौ १३ १ ५९ मा प्र गाम पथो वय मा यज्ञाद् इन्द्र सोमिन. । * * मथो * मा * इन्द्रा मोमेन
मान्तस् स्थुर् नो अरातय ॥२॥ मातस्थो * *
ऋ २ शौ ६० यो यज्ञस्य प्रसाधनस् तन्तुर् देवेष्व् आ[त]त ।
तम् आहुतम् अशीमहि ॥३॥
ऋ १० ३७ १ नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे महो [दे]वाय तद् ऋतम् सपर्यत ।
दूरेदृश देवजाताय केतवे दि[व]स् पुत्राय सूर्याय शंसत ॥४॥ दूरेद्विशे
ऋ २ [सा मा सत्योक्ति× परि पातु विश्वतो] द्यावा च यत्र ततनन्न् अहानि च । * * तनृ ततन वहानि ज
[विश्वम् अन्यन् नि विशते यद् एजति विश्वाहापो विश्वाहोद् एति सूर्य] ॥५॥
ऋ ३ न ते ऽदेव× प्रदिवो नि वासति यद् एतशेभि× पतरै रथर्यसि । नि तोय * प्रतियो * * * ईतशेभि- प्रतरैर्
प्राचीनम् अन्यद् अनु वर्तते रज उद् अन्येन ज्योतिषा याहि सूर्य ॥६॥ * * * * रथ * अत्येन [यथर्यसि
ऋ ४ उद्वियर्षि येन सूर्य ज्योतिषा बाधसे तमो जगच् च विश्वम् अद्यनृषि ? भानुना ।
तेनास्मद् विश्वाम् अनिराम् अनाहुतिम् अपामीवाम् अप दुष्वप्न्य सुव ॥७॥ तेनास्माद् * अजराम् अनाहुतम् अपामेवाम्
विश्वाम् अनिराम् अपामीवाम् अनाहुतिम् आमुष्यायणायामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म ॥८॥ ॥का ५॥ * * अनमीवाम् * अमुष्यायेणावामुष्या× ॥फ ५॥

१७ २६

द्यावापृथिवी वहत दुष्वप्न्यं परा वहत दुष्वप्न्यम् । * * दुस्स्वप्नि * * दुष्वप्निम्

अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म ॥१॥ — अमुष्यामुष्येणस्या॰ * * हिरण्म
वातापवमानौ वहतं [दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥२॥
इन्द्राग्नी वहत [दुष्वप्न्य परा वहतं दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥३॥
मित्रावरुणौ वहत [दुष्वप्न्य परा वहतं दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥४॥
भवाशर्वौ वहत [दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥५॥
देवाश्विना वहत दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् । — * * दुष्वप्नि * * दुष्वप्नि
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥६॥
देवा मरुतो वहत दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् । — देव मारुतो वहतु दुष्वप्नि * वहत दुष्वप्नि
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥७॥
देवा× पितरो वहत दुष्वप्न्यं परा वहत दुष्वप्न्यम् । — देव * वहन्तु दुष्वप्नि * वहत् दुष्वप्नि
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥८॥
देव सूर्य वह दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् । — * * वहद् दुष्वप्नि * वहद् दुष्वप्नि
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥९॥
देव चन्द्रमो वह दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् । — * * वहद् दुष्वप्नि * वहद् दुष्वप्नि
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१०॥
देवा नक्षत्राणि वहत दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् । — * * वहत दुष्वप्नि * वहत दुष्वप्निम्
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥११॥
देवीर् आपो वहत दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् । — * * वहत दुष्वप्नि * वहत दुष्वप्निम्
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१२॥
देव विष्णो वह दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१३॥
देव पूषन् वह [दुष्वप्न्यं परा वह दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१४॥
देव त्वष्टर् वह [दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् । — * त्वष्टुर् *
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१५॥
देव धातर् वह [दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् । — * धातुर् *
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१६॥
देव सवितर् वह [दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् । — * सवितुर् *
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१७॥
देव बृहस्पते वह [दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१८॥
देव प्रजापते वह [दुष्वप्न्य परा वह दुष्वप्न्यम् ।
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥१९॥
देव परमेष्ठिन् वह दुष्वप्न्यं परा वह दुष्वप्न्यम् । — * * * दुष्वप्नि । * वहद् दुष्वप्निम्
[अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म] ॥२०॥
अहोरात्रे वहत दुष्वप्न्य परा वहत दुष्वप्न्यम् । — * * दुष्वप्निम् * * दुष्वप्निम्
अमुष्यामुष्यायणस्यामुष्या× पुत्राय प्र हिण्म ॥२१॥ ॥का॰६॥ ॥अनु॰५॥ — अमुष्यामुष्यायिणायामुष्या॰ * * * ॥फइच ६॥

इति सप्तादशकाण्डे पञ्चमो नुवाकस् समाप्त ॥

१७ २७

इन्द्रो वज्रम् असिञ्चत वृत्राय हन्तवे ॥१॥
त्वष्टा वज्रम् असिञ्चत वृत्राय हन्तवे ॥२॥
यो वज्रो वैश्वानरो यत् ते अग्नेर् वीर्यं स विश्वासाह यद् धारमाण ? स वैश्वानर ॥३॥ — * वज्र * * * अग्निर् * स
एतद् वा इद सर्वयाजे तानि रसा ? त्रीणि विश्वानरो वैश्वानरो विश्वाषाद् ।
सर्वाण्य् एव पुण्य एव पुण्यान् लोकान् अथ रुन्द्ध सर्वाश् च देवता [य] एव विद्वान् अनडुहो व्रत बिभर्ति ॥४॥ ॥का १॥ — * * पुण्येव; एक * अडाहो * * ॥फइन १॥

दुर्गमम् एतत् सूक्तम्

१७ २८

तम् आ दत्त व तम् उदीशयत् तम् उपाम् उपैति प्र भराणीति । सोम्यहस्ताद् अमुच्यत । दैवो वज्र× क्षुरपविस् सहस्रपृष्टिर् दिवस्पृश[ं] । स ससिञ्च तिष्ठद् धरुत्तरा भवन्यत ऋश्छ । स समुद्र चाविशत् समाव्धद् उ सदहत् । तस्मात् समुद्रो दुर्गर् अपि व वैश्वानरेणैव दग्ध ॥१॥

स शक्र उद् अक्रामत् । सो ऽध्य् आयतु दिशो वज्रै[र्] आसुरैस् सपद्यद् एवासुक्षु व्रत चराणीति ॥२॥

स व्रतम् अचरत् । सो ऽनुकृशो भवति । तस्माद् अनुकृशो व्रतचारी भवत्य् अवड्डुयि । कृशो भूत्वेन्द्रो असुरान् उपावृक्त ॥३॥

स गृहपतिम् उपाकर स्तवत् । स परमेष्ठिनम् उपाधावत् । स प्रजापतिम् उपाधावत् । स विराजम् उपाधावत् । स सम्राजम् उपाधायत् । सो ऽहोरात्र उपाधावत् । सो ऽर्धमासान् उपाधावत् । स मासान् उपाधावत् । स ऋतून् उपाधावत् । स आर्तवान् उपाधावत् । स ऋषीन् उपाधावत् । स आर्षेयान् उपाधावत् । सो ऽङ्गिरसम् उपाधावत् । स आङ्गिरसान् उपाधावत् । सो अथर्वणम् उपाधावत् । स आथर्वणान् उपाधावत् ॥४॥

विश्वान् देवा[न्] मरुद्गणान् तमन्दसान् व्व स्तोम प्रथमम् । अथेन्द्राग्नी तम् उपामन्त्रयेते पुण्यया वाचा क्रूरया वाचा हहिष्या [वाचा] । स सावित्यन् । अथैषा मोपचामे निष्यसीति । स उपशाम्यत् । तस्माद् यो ब्रह्म वेदोतापस् स त शमयति दोह देवानाम् ॥५॥

तम् ऋक्साम अथान्यम् आ दत्त यजुषा यज्ञेन गायत्रेण वामेन वामदेव्येन च ॥६॥

एतद् वा इदम् अथर्वाङ्ग शम् एताव् इन्द्रस्य बाहू ।
तम् आ दत्त तबष्व् आ धत्ते । प्रजा वै समृद्धिम् अक्षति पशव× परूषि ।
प्रजाम् एव समृद्धिम् अक्षतिम् अव रुन्द्धे य [एव वेद] ॥७॥ ॥का॰२॥

उपेति * *
क्षुरपवरिस् * *
* * * * तस्मास
* शक्रोद्
एवासुक्षुवत *
* * अचारत् * नुकृश * * अननुकृशो * *
* कृषो * * °वृडक्ता
परमेष्ठिवम् उपाणवत् * *
* सा विरापाम् * * सुराज स सम्राजेम् * *
मासिन् *
* * ऋतोन् * सान्तवान् * * *
* * आक्षयान्
साथर्वाणान्
* * °गणास्
* °मन्त्रयन्ते .
* अथेषा * * सोबशाम्यत् *
* * * मि त * * दवैनाम्
* *ऋसामाथान्यम् वामण *
* * * अक्षति पशव× परूषि (द्विरुक्ति)
* * * * * * य ॥ फइन २ ॥

दुर्गमम् एतत् सूक्तम्

१७ २९

स दिक्षु प्रत्य् अतिष्ठत् । दिश एव प्रति तिष्ठति य [एवं वेद] ॥१॥

स विश्वामात्र् अक्रमत ।
एष वै विश्वाषाद् सौरे वामौ इतव् अपययौ देवयानान् यत् सूर्यस्य रश्मय । स पथिषु देवयानेषु श्रीयते प्र पथो देवयानान् जानाति य [एव वेद] ॥२॥

स विश्वानर ऽक्रमत ।
एष वै वैश्वानर उद्यन् पवमान. ।
एते वै सर्वानुप्रसारो दुह्यते । स नाधारयत् । भ्रियन्ते ऽस्मिन् प्रा य [एव वेद] ॥३॥

स वृत्र ऽक्रमत ।
[त]स्य वृत्रस्याङ्गा पर्वाणि शरीराण्य् अभिद्यन्त । शतानि वै वृत्रस्याङ्गा पर्वाणि शरीराणि यदीपि पर्वतामस यत्र हृदा मनसा कामयेति ॥४॥

इह स राध्यते । तस्मै राध्यते । अस्याम् एव प्रतिष्ठाम् आयतनं विन्दते य [एव वेद] ॥५॥

स देवान् आगच्छत् । त देवा अब्रुवन् आश सामेत्कन्मेति व्रतम् । आ हिरण्येषु पशुषु ग्राम्यष्व् अश्व[ष्व् ए]ति ।

सो ऽनड्वाहम् उपाधावत् । तम् अनड्वान् अब्रवीत् किं मे प्रतीयाहो भविष्यसीति ॥६॥

स वरम् अवृणीत बुध्नलोको ऽसानि बुध्नस्य विष्टपे श्रिया इति । षोडशो वा [अ]यद् ऊर्ध्वो लोको ऽयद् बुध्नो [लोको] ऽयद् बुध्नस्य विष्टपे श्रीयते य [एव वेद] ॥७॥

* * * * * एवा * तिष्ठती य
* * विश्वपात् अपययो °याना * *
वश्मयत् स पतिषु जानाती
य
* * वेश्वानरोदय *
य
सु * *
अभिज्यन्त * * *
य
* नड्वान् * * अनुडवान्
* * अववृणीत मभ्रलोको * मभ्रस्य विष्टप
मभ्रो * मभ्रस्य विष्टपश्
श्रेयन्ते य

अथाहीन आश्वत्थाद् अब्रवीत् । ऋचा ब्राह्मण मिथानि आदेनम्	यथाहीनाश्वत्थाद्
अभ्यृणुन् ये जुष्टपूतेनं व्यभवानीति ।	
कृता वा एषा मनुष्येषु तरति येनानड्वान् येन नडद्वतीन् ॥८॥	येनुनड्वान् येव *
याव् अस्य पूर्वपादौ तौ पूर्वपक्षौ याव् अ[पर]पादौ ताव् अपरपक्षौ यौ	* * पूर्व॰ पादौ तो . यो
स्येक्षे तौ पुरोडाशौ ये नासिके तौ स्रुचौ याव् अस्याक्षी तौ	चो स्यौक्षे *
सूर्याचन्द्रमसौ यो निमेषस् ताव् अहोरात्र यास् सूर्यस्य रश्मयस् स	* या यस् * * *
द्रोणकलश[श्] शिरस् सोमो राजा मस्तिष्कः ।	
ये ऽस्य शृङ्गे तद् ऋत सत्यम् । ध्रुव वा ऋत सत्यम् । तस्माद् एते ध्रुवे ।	रित * * * *
ध्रुवम् एव त सत्यम् अनु प्रति तिष्ठति य [एवं वेद] ॥९॥	* * स्वा य॰
यास्य दक्षिणा हनुस् सा जुहूर् या दर्व्यासम् । या सव्या सो बभुन्	
य× कण्ठ[स्] सा ध्रुवा ।	* * स्वा ध्रुवः
अग्निर् आस्य विद्युज् जिह्वा मरुतो दन्ता× पवमा[न]× प्राणः ।	
एषा वै मायाम् आहुर् वसोर् धारेति यद् अन्त्रगुदम् । वसोर् एव धारां	
समृद्धिम् अक्षतिम् अव रुन्द्धे य [एव वेद] ॥१०॥	समृद्धम् य
यद् अस्य चर्म तद् अभ्र यानि लोमानि तानि नक्षत्राणि ।	
स्वे धर्षम् ऊष्माणि ह्वारो यद् ओषधयश् च वनस्पतयश् चोध्यम् ।	* * ऊष्मानि
यो ऽस्य जघनार्धस् तौ शैशिरौ मासौ य× पूर्वार्धस् तौ वासन्तौ । यत्	
पृष्ठ तौ ग्रैष्मौ मासौ यन् मध्य तौ वार्षिकौ । यो ऽस्य जघनस् तौ	* * ग्रोष्मौ
शारदौ मासौ यो ऽस्य वक्षस् तौ हैमन्तौ ।	य * * * हेमन्तौ
सवत्सरो वा एष सभृतो येनानड्वा[न्] येन नडद्वतीन् ।	
अस्याम् एव प्रतिष्ठाम् आयतन विन्दते य [एव वेद] ॥११॥	यस्याम् य
याव् अस्य कर्णौ सा श्रद्धा । नीथो भवति य [एव वेद] ॥१२॥	नायो * य
तपश् च वरश् च महश् च यशश् च यद् अस्मिन्न् अन्तर् ऋचम	अन्तर *
सामानि यजूंषि ब्राह्मण ब्रह्म चैव लोकं चाव रुन्द्धे ब्रह्मवर्चसी	
भवति य [एवं वेद] ॥१३॥	भवती य.
यथेद् अस्मिन्न् अन्तश् शतम् अग्निष्टोमाश् शतं द्वादशाहाश् शत षोड-	* * यन्नश्
शिनश् शतं सर्वपृष्ठा[श्] शत श्राद्धाश् शत दीक्षा[श्] शत यज्ञाश्	* * मर्वपृष्ठयश् * श्रद्धा..
शत दक्षिणाश् शत भूतयश् शतम् अभूतयश् शत निर्भूतयश् शत	
पराभूतयश् शत समृद्धयः ।	
ज्योग् जीवति सर्वम् आयुर् एति न पुरा जरस× प्र मीयते य [एवं	* * मवमर्वम् य
वेद] ॥१४॥	
यथेद् अस्मिन्न् अन्तश् शतम् अर्धमासाश् शत मासाश् शतम् ऋतवश्	* * यन्तश्
शतम् आर्तवाश् शतम् इदावत्सराश् शतम् अनुवत्सराश् शत परिव	
त्सराश् शत सवत्सराश् शतं ब्रह्माणि शत कर्माणि शत ज्योतींषि	
शतम् अमृतानि शत सिन्ध्यानि शतम् अभ्रणानि शत तमांसि	* * शत
शत रुधिराणि ।	
ज्योग् जीवति सर्वम् आयुर् एति न पुरा जरस× प्र मीयते य [एव	य
वेद] ॥१५॥	
यथेदम् अस्मिन्न् अन्तश् शतं रथन्तराश् शत साह्नाश् शत त्रिरात्राश्	* * यन्तश् * रथिन्त्राश * सहस्राश् * *
शतम् अतिरात्राश् शत प्राणाश् शतम् अपानाश् शत व्यानाश् शत	
समानाश् शत राजसूयाश् शत वाजपेयाश् शत कामप्रास् सहस्र	
सत्त्रायणानि ।	
एष वा [अ]नड्वान् सर्वाङ्गस् सर्वात्मा सर्वपरुस् सर्वपान् मध्यतु	
प्रतिष्ठातु । ऋक्सामभ्याम् आ धत्ते ततृतो यज्ञन गायत्रेण ब्रह्मणा	
प्रथत उपरिष्टात् प्रथते प्रजया पशुभिर् गृहैर् धनेन य [एव वेद] ॥१६॥	प्रतत
इन्द्रो बलेनास्य परमेष्ठी व्रतेन येन गौस् तेन वैश्वदेव ।	
यो ऽस्मान् द्वेष्टि य च वय द्विष्मस् तस्य प्राणान् स वर्ह तस्य प्राणान्	इम * * *
वि वर्ह ।	
इन्द्रो ऽसीन्द्रस्य रूपम् असि प्रजापतिर् असि परमेष्ठिर् असि स्वर् असि	प्रप्रजापतिर्
स्वरो ऽसि स्वर्गो लोको ऽसि स्वर्ग मा लोकं गमय ।	स्मा * *

	येनासि वहस् तन यज्ञो येन बृहस्पति[स्] तन लोको येनेद् गमयति तेन विश्वो येनेद् गमयति तेन सर्व. ।	
	य ऽस्य पादास् सा प्रतिष्ठा । प्रथते प्रजया पशुभिर् गृहैर् धनेन य एवं	* स्या पादात्
	विद्वान् अनडुहो व्रत बिभर्ति ॥१७॥ ॥का° ३॥ ॥अनु° ६॥	* अनडवाहो
		इति सप्तदशकाण्डे षष्ठो नुवाक ॥

१७ ३०

शौ १२ २ १	नडम् आ रोह न ते ऽत्र लोक इद् सीस भागधेय त एहि ।	
	यो गोषु यक्ष्म× पुरुषेषु यक्ष्मस् तेन त्व साक अधराङ् परेहि ॥१॥	
शौ २	अघशास[दुश्शसाभ्यां] करणानुकरेण च ।	अघशंसो करणानुकरेण *
	मृत्यूश् च सर्वास् तनेतो यक्ष्माश् च निर् अजामसि ॥२॥	मृत्युश् * सवास् तेनैतो यक्ष्माश * * अतामसि
शौ ३	निर् इतो मृत्यु नैर्ऋतान् निर् उ यक्ष्मम् अजामसि ।	* अतो * * * अ * *
	यो नो द्वेष्टि तम् अद्धय अग्न ऽक्रव्याद् य द्विष्मस् त ते प्र सुवाम. ॥३॥	क्रव्याद (उपरि क्रव्याद) यक्ष्मस् * * * *
शौ ४	यद्य अग्नि× क्रव्याद् यदि वा व्याघ्र इम गोष्ठम् अन्योका विवेश ।	
	त माषाज्य कृत्वा प्र हिणोमि दूर स गच्छत्व् अप्सुषदो ऽप्य् अग्नीन् ॥४॥	घस्सत्व् * त्व् अग्नीम्
शौ ५	य[त्] त्वा क्रुद्धा प्रचक्रुर् मन्युना पुरुषे मृत ।	उ * कृत्वा मिते
	सुकल्पम् अग्न तत् त्वया पुनस् त्वो[द्] दीपयामसि ॥५॥	* * च
शौ ६	पुनस् त्वादित्या रुद्रा वसव× पुनर् ब्रह्माणो ? वसुनीतिर् अग्न ।	वसुनातुर् *
	पुनस् त्वा ब्रह्मणस् पतिर् आधाद् दीर्घायुत्वाय शतशारदाय ॥६॥	* * ब्रह्मण× प्रतिर्
शौ ७	यो ऽग्नि× क्रव्यात् प्रविवेश नो गृहम् इम पश्यन्न् इतरं जातवेदसम् ।	* * * प्रविवेशो गृहम्
	त हरामि पितृयज्ञाय दूर स घर्मम् इन्धां परमे सधस्थे ॥७॥	त्व * पितुर्यज्ञाय दुहू मे घर्म विन्दत् * *
शौ ९	क्रव्यादम् अग्निम् इषितो हरामि जना[न्] दृहन्त वज्रेण मृत्युम् ।	क्रव्याधम् * इषत * * द्रुहन्त * *
	नि त शास्मि गार्हपत्यन विद्वान् पितृणा लोक ? परमो यो ऽत्र ॥८॥	जि * महस्मि गार्हगाहपत्येन
शौ ८	क्रव्यादम् अग्नि प्र हिणोमि दूर यमराज्ञो गच्छतु रिप्रवाह ।	क्रव्याधम् यमरज्ञो * *
	इहैवायम् इतरो जातवेदा देवो देवेभ्यो हव्य वहतु प्रजानन् ॥९॥	* * * देव
शौ १०	क्रव्यादम् अग्नि शशमानम् अग्नि प्र हिणोमि पथिभि× पितृयानै ।	* * शिशुमानम् पतिभि× पित्रायाणे
	मा देवयान× पथिभिर् आ गा [अ]त्रैवैधि पितृषु जागृहि त्वम् ॥१०॥ ॥का° १॥	* * पतिभिर् चागृहि *

१७ ३१

शौ १२ २ ११	सम् इन्धते संकुसिक स्वस्तये शुद्धा भवन्तु शुचय× पावका ।	
	जहाति रिप्रम् अत्य् एन एति समिद्धो ऽग्निस् सुपुना पुनाति ॥१॥	जहति * * एनेति समिधा * स्वप्ना *
शौ १२	देवो ऽग्निस् सकुसिको दिवस् पृष्ठान्य् आरुहत् ।	
	मुच्यमानो निर् एनसो ऽमोग् अस्मां अशस्त्या[ ] ॥२॥	* * उहसो मोघस्माम् *
शौ १३	अस्मिन् वय सकुसिके अग्ना रिप्राणि मृज्महे ।	अग्न
	अभूम यज्ञियाश् शुद्धा× प्र ण आयूंषि तारिष[त्] ॥३॥	अभूमि * * प्रायोषि *
शौ १४	सकुसिको विकुसिको निर्ऋथो यश् च निस्वर ।	* विकसुको (एव शौ) निर्ऋतो * * नस्स्वर.
	त त [य]क्ष्म सुवधसो दूराद् दूरम् उचिश्यवो ? ॥४॥	
शौ १६	अज्ञात पुरुषभ्यो गोभ्यो अश्वभ्यस् त्वा ।	अज्ञाना
	क्रव्याद निर् णुदामस्य् अग्नि जीवितयोपनम् ॥५॥	* * नदामस्याग्नि जीवतयोपमम्
शौ १५	यो नो ऽश्वषु वीरेषु यो गोषु यो ऽजाविषु ।	
	क्रव्याद निर् णुदामस्य् अग्निर् यो जनयोपन. ॥६॥	* * नुदामस्याग्नि * जनयोपपाम्
शौ १८	समिद्धो ऽग्न आहुत स नो माभ्यपक्रमी ।	* ग्नि आहुतस् * * माभ्युपक्रमीन्
	अत्रैव दीदिहि द्यवि ज्योक् च सूर्य दृशे ॥७॥	* दीदिह ज्यवोक् * * *
शौ १७	यस्मिन् देवा अमृजत यस्मिन् मनुष्या उत ।	* * सृजत * मनुषा *
	तस्मिन् घृतस्तावो मृष्ट्वा त्वम् अग्न दिव रुह ॥८॥	* घृतस्यावो मृष्टा नह
शौ १९	सीस मृड्ढ्व नड मृड्ढ्वम् अग्निस् सकुसिकश् च य. ।	सकुसिवश् * *
	अथो अव्यां रामाया शीर्षक्तिम् उपबर्हणं ॥९॥	अतोध्व्यां * मिषक्तिम् *
शौ २०	सीस मल सादयित्वा शीर्षक्तिम् उपबर्हणे ।	* पल
	अव्याम् असिक्न्या पिष्ट्वा शुद्धा भवन्ति यज्ञिया. ॥१०॥ ॥का° २॥	अभ्याशिशक्नीया पिष्ट्व * * यज्ञेया:

१७ ३२

शौ १२ २ २१	परं मृत्यो अनु परेहि पन्थां यस् त एष इतरो देवयानात् ।	* मृत्योर् * * * * तेष्टितरो देवयानां
	चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमीहीमे वीरा बहवो भवन्तु ॥१॥	ब्रवीमिहमे * * *
शौ २२	इमे जीवा वि मृतैर् आववृत्रन्न् अभूद् भद्रा देवहूतिर् नो ऽद्य ।	* *र * आववृत्र नुमौतु * * वो च.
	प्राञ्चो अगाम नृतये हसाय सुवीरासो विदथम् आ वदेम ॥२॥	* राम मृते बशाय * वदथम् * *
शौ २३	इम जीवेभ्य× परिधिं दधामि मैषां नु गाद् अपरो अ[र्थ]म् एतम् ।	ददामि मेषा * गद् * * एतुम्
	ज्योग् जीवन्तश् शरद× पुरूचीस् तिरो मृत्यु दधता पर्वतेन ॥३॥	थिरो * * *
शौ २५	यथाहान्य् [अ]नुपूर्वं भवन्तु यथ ऋतव ऋतुभिर् यन्तु साकम् ।	* * भवन्त् * * दतुभिर् * *
	यथा न पूर्वम् अपरो जहात्य् एवा धातर् आयूंषि कल्पयैषाम् ॥४॥	* * पूर्वो न परन्न् अजरहाद् * न्वाष्ठायुषि *
शौ २४	आ रोहतायुर् जरसं वृणाना [अ]नुपूर्वं यजमाना ये च स्थ ।	य * *
	तान् वस् त्वष्टा सुजनिमा सजोषा सर्वम् आयुर् नयतु जीवनाय ॥५॥	* न * सजनिमा
शौ २६	अश्मन्वती रीयते स रभध्व [वीरयध्व] प्र तरता सखाय ।	
	अत्रा जहीत ये असन् दुरेवा अनमीवान् उत् तरेमाभि वाजान् ॥६॥	* जहातेसन्नु देवानुमीवा नुत्तुरेमाभि *
शौ २७	उत् तिष्ठता प्र तरता सखायो अश्मन्वती रीयते स रभध्वम् ।	
	अत्रा जहीत ये असन्न् अशिवाश् शिवान् स्योनान् उत् तरेमाभि वाजान् ॥७॥	
शौ २८	वैश्वदेवीं सूनृताम् आ रभध्व शुद्धा भवन्तश् शुचय× पावका ।	वैश्वदेव्य भवन्तु * *
	अतिक्रामन्तो दुरितानि विश्वा शतं हिमास् सर्ववीरा मदेम ॥८॥	अभिक्रामन्तो वारो मदेमा
शौ २९	उदीचीनै× पथिभिर् वायुमद्भिर् अपक्रामन्तो दुरितान् परेभिः ।	* पद्भिर् वायमद्भिर * दुरिता परेहि
	त्रिस् सप्त कृत्व ऋषय× परेता मृत्यु प्रत्य् औहन् पदयोपनेन ॥९॥	* * कृद् ऋशय- अह *
शौ ३०	मृत्यो× पद योपयन्त एत द्राघीय आयु× प्रतिरं दधाना ।	* * या प्रय न
	आसीना मृत्यु नुदता सधस्थे अथ जीवा[सो] विदथम् आ वदेम ॥१०॥	* * नदत्ता

॥का॰ ३॥

१७ ३३

शौ १२ २ ३१	इमा नारीर् अविधवास् सुपत्नीर् आञ्जनेन सर्पिषा सं विशन्तु ।	आञ्जनी सदर्पिषा * *
	अनश्रवो अनमीवास् सुरत्ना [आ] रोहन्तु जनयो योनिम् अग्रे ॥१॥	* अनमिवा योनिर् अग्रे
	इमे वीरा अविधवास् सुजानय आञ्जनेन सर्पिषा सं स्पृशन्ताम् ।	* * रविधवा सुनानयानर् * * * स्पृशन्तम्
	अनश्रवो अनमीवास् सुरत्ना[स्] स्योनाद् योनेर् अधि तल्प रुहयु ॥२॥	* अनमिवास वृहेयु
शौ ३२	व्याकरोमि हविषाहम एतौ तौ ब्रह्मणा व्य् अहं कल्पयामि ।	याकरोमि ब्राह्मणा वि ह *
	स्वधां पितृभ्यो अमृत दुहानां दीर्घेणायुषा सम् इमा[न्] दिहीमाम् ? ॥३॥	सुधा
शौ ३३	यो नो ऽग्नि× पितरो हृत्स्व अन्तर् आविवेशामर्त्यो मर्त्येषु ।	
	मय्य् अहं तं प्रति गृह्णामि देव मा सो ऽस्मा[न्] द्विक्षतु मा वय तम् ॥४॥	मह् य वा * * द्वक्षतु
शौ ३४	अपावृत्याग्निं गार्हपत्य क्रव्यादा प्रेत दक्षिणा ।	अपाव त्याग्नि * * प्येतु *
	प्रिय पितृभ्य आत्मने ब्रह्मणे कृणुत प्रियम् ॥५॥	* पितृभ्यास ो ब्राह्मणे * *
शौ ३५	द्विभागधनम् आदाय प्र क्षिणात्य् अवर्त्या ।	विभागधनाम् * प क्षिणाभ्य् *
	अग्नि× पुत्रस्य ज्येष्ठस्य य× क्रव्याद् अनिराहित ॥६॥	अनिराहिता
शौ ३७	अयज्ञियो हतवर्चा भवति नैनेन हविर् अत्तवे ।	येअग्नयो
	छिनत्ति कृषिं गां धनं य क्रव्याद् अनुवर्तते ॥७॥	* अकृशि
एव शौ ३८	मुहुर् गृध्यै× प्र वदत्य् आर्तिं मर्त्यो नीत्य ।	बहु क्रुधा- प्र दवन्त्य् आन्ति तमैतोन्वेति च
	क्रव्याद् यान् अग्निर् अन्तिकाद् अनुविद्वान् वितावति ॥८॥	क्रव्यादम् अग्निर् * अनविद्वान् विभावति
शौ ३९	ग्राह्या गृहास् स सृज्यन्ते यत् स्त्रिया म्रियते पति ।	य स्त्रीया मृयते *
	ब्रह्मैव विद्वान् एष्यो य× क्रव्याद् निरादधत् ॥९॥ ।का॰ ४।	* * एषो * क्रव्यादन् युरादधत्

१७ ३४

शौ १२ २ ४०	यद् रिप्रं दुरितं चकृम यच् च दुष्कृतम् ।	चकृमा
	आपो मा तस्माच् छुन्धन्त्व् अग्नेस् सङ्कुसिकाच् च यत् ॥१॥	* * तावा शुन्धन्त्व् अग्निस सकुमिकश् * व
शौ ४१	ता [अ]धराद् उदीचीर् आववृत्रन् प्रजानती× पथिभिर् देवयानैः ।	

	पर्वतस्य ऋषभस्याधि पृष्ठे नवाश् चरन्ति सरित× पुराणी॰ ॥२॥	* ऋषभस्याध सरथः पुराणेः
शौ ४२	अग्ने अक्रव्यान् निष् क्रव्यादं नुदा देवयजन वह ॥३॥	अग्नेः क्रव्या * क्रव्याद ऽधेरा देवयजमान *
शौ ४३	इम क्रव्यात् प्र विवेशाय क्रव्यादम् अन्व् अगात् ।	* * प्रवेशादि सन्त्रव्यादन् * *
	व्याघ्रौ कृत्वा नानान त हरामि शिवापरम् ॥४॥	* कृण्वा नानाहन्.
शौ ४४	अन्तर्धिर् देवाना परिधिर् मनुष्याणाम् ।	अन्तर्धे मनोष्याणाम्
	अग्निर् गार्हपत्य उभयान् अन्तरा श्रित ॥५॥	* गार्हपत्योभयाद् * श्रुत
शौ ४५	जीवानाम् अग्ने प्र तिर दीर्घम् आयु× पितृणां लोक (परमो यो ऽत्र ? ।	* अग्नेः * तद्
	सुगार्हपत्यां वितपन्न् अरातीर् उषामुषा श्रेयान् श्रेयसीं दधत् ॥६॥	उषामुषा श्रय श्रयसिय *
शौ ४६	सर्वान् अग्ने सहमानस् सपत्नान् पेषाम् ऊर्जं रयिम् अस्मासु धेहि ॥७॥	* * * * अदृषाम् ऊर्जे
शौ ४७	इमम् इन्द्र वह्निं पप्रिम अन्वारभध्वं स यो विद्वान् विजहाति मृत्युम् ।	* * * पप्लम्
	तेनाप हत शरुम् आपतन्त तेन रुद्रस्य परि पातास्ताम् ॥८॥	* हाति शमापतन्तु * * * *
एव शौ ४९	अहोरात्रे अन्व् एषि बिभ्र[त्] क्षेम्यस् तिष्ठन् प्रतरणस् सुवीर॰ ।	
	अनातुरान् सुमन[स]स् तल्प बिभ्रज् ज्योग् एव न× पुरुषगन्धिर् एधि ॥९॥	अनातुरा * * बिभ्रम् योग् एवि ण्धि
शौ ५०[१,१]	ते देवेभ्य आ वृश्चन्ते पाप जीवन्ति सर्वदा ।	* देवभ्व्
शौ ५२[३,४]	क्रव्याद् यान् अग्निर् अन्तिकाद् अनुविद्वान् वितावति ॥१०॥	* यम् * * ग्निविद्वान् *
शौ ५२[१,१]	प्रेव मनसा पतति मुहुर् आ वर्तत पुनः ।	प्रेयव * पचति
शौ ५०[३,४]	क्रव्याद् यान् अग्निर् अन्तिकाद् अश्व इवानुवपते नडम् ॥११॥ ॥का॰५॥	क्रव्याद्व्यान् * * अश्वीवान वपते *

१७ ३५

शौ १२ २ ५१	ये ऽश्रद्धया धनकाम्या× क्रव्यादा समासते ।	
	ते वा [अ]न्येषां कुम्भीं पर्यादधति सर्वदा ॥१॥	* ना पर्वता
शौ ५४ तिल्पिञ्ज	इषीकां जरतीं इष्ट्वा तिल्पिञ्ज ? दण्ड[न] नडम् ।	* चनती व्यत्वा त्रिपञ्ज * *
	तान् इन्द्र इध्म कृत्वा यमस्याग्निं निरादधौ ॥२॥	* इन्द्रेध्म
शौ ५३	अवि× कृष्णा भागधेय पशूनां सीसं क्रव्याद् उत चन्द्र त आहु ।	हविष्
	माषा× पिष्टा भागधेय हव्य त [अर]ण्यान्या गह्वर सचस्व ॥३॥	माषास पष्ट्वा * * * नाम्या जह सतस्व
शौ ५५	प्रत्यञ्चम् अर्क प्रत्यर्पयित्वा प्रविद्वान् पन्था वि ह्य् आ चकार ।	पन्थाइ उ * * *
	प्र वा अमीषाम् असून् [दि]देश दीर्घेणायुषा सम् इमा[न्] दधामि ॥४॥	* * स्रीषाम् अइछन्य दिहोमाम्
शौ ४८	अनड्वाह प्लवम् अन्वारभध्व स वो निर् वह[द्] दुरिताद् अवद्यात् ।	अनुडनाह पप्ल * * यों
	आ रोहत सवितुर् नावं हिरण्यय षड्भिर् उर्वीभिर् अमतिं तरम ॥५॥	* रोहतु * नास हिरण * ऊर्मिभिर् अभितित
ऋ १० ४२ १० शौ ७ १० ७	गोभिष् टरेमामतिं दुरेवां यवन क्षुध पुरुहूत विश्वाम् ।	क्षुय * विद्वान् [तिरेम
	वय राजान× प्रथमा धनानाम् अरिष्टासो वृजनीभिस् तरम ॥६॥	अरिष्टास् वजुनाभिस् *
शौ ३ १२ ८	पूर्णं नारि प्र हराभि कुम्भम् अपां रसम् ओषधीना घृतस्य ।	पूर्णा नाभि रिप्र हरावि * * रसन् न्रोषधी-
	इमान् पातॄन् अमृतैर् आ सम् अङ्ग्धि स्थिरा वीरास् सुमनसो भवन्तु ॥७॥	इमा पात्रेर् अग्ध [नान् *
	॥रा ६॥ ॥अनु॰७॥	
		इति सप्तादशकाण्डे सप्तमो नुवाकस् समाप्त ॥

१७ ३६

शौ ११ ३ १	पुमान् पुंसो अधि तिष्ठ चर्म तत्र ह्वयस्व यतमा प्रिया ते ।	
	यावन्ताव् अग्र प्रथम समेयथुस् तद् वां वयो यमराज्ये समानम् ॥१॥	यवन्त्वाव * * मभेउ
शौ २	तावद् वा तेजस् तति वीर्याणि तावच् चक्षुस् ततिधा वाजिनानि ।	ताविद् * * तद् तदिदा *
	अग्निश् शरीर सचते यदैधो अधा पक्वेन मिथुना स भवाथ[ ] ॥२॥	अग्नि * सजते
शौ ३	सम् अस्मिन् लोके सम् उ देवयाने स स्मा समेत यमराज्ये[षु] ।	सो * स्मेते *
	पूतौ पवित्रैर् उप तद् ध्वयेथा यद्यद् रेतो अधि वां सबभूव ॥३॥	पूतः * अपि * वयषा * एतो यदि * *
शौ ४	आप× पुत्रासो अभि स विशध्वम् इम जीव जीवधन्यास् समेत्य ।	जीवधत्यात् समेता [पचति वो जनित्री ॥
	तासा भजध्वम् अमृत यम् आहुर् यम् ओदनं पचति वो जनित्री ॥४॥	* * * यद् जनित्रीम् । औ यम् ओदनं
शौ ५	य व× पिता पचति य च माता रिप्रान् निरमुमुग्धी ? शमला[च्] च वाच[ ] ।	औ उ व- * * * * * अरिप्रा
	स ओदनश् शतधारस् स्वर्ग उभे व्य् आप नभसी महित्वा ॥५॥	* होदनश् * * दुभ * आपि नभासी *

शौ ६ चक्षनाम् अभिजिताः	उभे नभसी उभयांश् च लोकान् ये ¿अर्जुनान् अभ्य् अन्वितास्? स्वर्गाः ।	* * उभयोश् भाम् अवितस् *
	तेषां ज्योतिष्मान् मधुमान् यो [अ]ग्रे तस्मिन् पुत्रैर् जरसि सं श्रयेथाम् ॥६॥	जरासि * अयथाम्
शौ ७ सचन्ते	प्राचीं-प्राचीं प्रदिशम् आ रभेथाम् एतं लोकं श्रद्दधानास् सृजन्ते? ।	* प्रदिशिम् * रभेता सेतं * श्रद्धाना *
शौ नास्ति	मिमाथां पात्र तद् वां पूर्णम् अस्तु स वां पक्व× पितृयाण एतु आमो यः ॥७॥	* पात्र * * * * शि वां * पित्र्याणेत्यामयद्
शौ ८	दक्षिणां दिशम् अभि नक्षमाणौ पर्यावर्तेथाम् अभि पात्रम् एतत् ।	* दिशिम् °माणो पर्यापर्यावर्तयताम् अभि * *
	तस्मै वां यम× पितृभिस् सविदान× पक्वाय शर्म बहुलं नि यच्छात् ॥८॥	* वा न्यप×
शौ ९	प्रतीची दिशाम् इयम् इद् वरं यस्यां सोमो अ[धि]पा मृडिता च ।	* * इद मुद्गला * * * मृडता च
	तस्यां मिमाथा सुकृतस् सचेथाम् अधा पक्वेन सह सं सुवेम ॥९॥	तस्य * सुकृतस्य चेता धा * * स *
शौ १०	उत्तर राष्ट्रं प्रजयोत्तरावद् दिशाम् उदीची कृणवन् नो अग्रम् ।	* * प्रजयमुत्तरावद् * उदी×
	पङ्क्तिश् छन्द× पुरुषो बभूव विश्वैर् विश्वाङ्गैस् सह स भवेम ॥१०॥	
	॥का° १॥	

शौ १२ १ ११ २०	१७.३७	
शौ ध्रुवेव विराण्	ध्रुवा विराण् नमो वा अस्त्व् अस्यै शिवा पुत्रेभ्य उत मह्यम् अस्तु ।	ध्रुव ऊ नमो वस्त्व अस्मै * पुत्रेभ्यम् त * *
	सा नो देव्य् अदिते विश्ववार इर्य इव गोपा [अ]भि रक्ष पक्वम् ॥१॥	मा * देव्य् * * यदाव * * * *
	पितेव पुत्राँ अभि स स्वजस्व नश् शिवा नो वाता इह वान्तु शग्माः ।	* * * तं मदइव वायन्तु शग्मा
शौ वेतु	यम् ओदन पचतो देवते इह त नस् तप उत सत्य च वित्ताम् ? ॥२॥	* * पचन देवतो वित्त
शौ स्सरन् विषक्त	यद्-यत् कृष्णश् शकुन एह गत्वा ¿त्सरन्? नन्तु? बिल आससाद ।	यद्वत् * शकुनेह बलामिमाद
	दासी वा यद् आर्द्रहस्ता समङ्क्त उलूखल मुसल शुन्धतापः ॥३॥	* * * आरद्रहस्ताश छमगत * मुसुल *
	अय ग्रावा पृथुबुध्नो वयोधा× पूत× पवित्रैर् अप हन्तु रक्ष. ।	वय ग्रावा× प्रति×प्रतिबध्नो * पूता× .
	आ रोह चर्म महि शर्म यच्छ मा दम्पती पौत्रम् अघ नि गाताम् ॥४॥	अग * गाथाम्
	वनस्पतिस् सह देवैर् न आगन् रक्ष× पिशाचाँ अपबाधमान. ।	आग रक्षा× पिशाचाम् *
	स उच्छ्रयातै प्र वदाति वाच तेन लोकाँ अभि सर्वान् जयेम ॥५॥	मोदछायाते× लोक अपि * जयेम
	सप्त मेधान् पशव× पर्य् [अ]गृह्णन् य एषां मेधस्वान् उत यश् चकर्श ।	* मेधा× * परि मेधस्वान् उभ * *
	त्रयस्त्रिंशद् देवतास् तान् सजन्त स नस् स्वर्गम् अभि नेषि लोकम् ॥६॥	* * त सृजन्ते
	स्वर्गं लोकम् अभि नो नयासि स जायया सह पुत्रैस् स्याम ।	म राजावास * * *
	गृह्णामि हस्तम् अन्व् एत्व् अत्र मा नस् तारी[न्] निर्ऋतिर् मो अराति. ॥७॥	* * * अथि तत्र नो रातिः
	ग्राहिं पाप्मानम् अति ताँ अयाम तमो व्य् अस्य प्र वदासि वल्गु ।	* * अथि ता * * घृ स्य * वरामि वल्गुर्
	वानस्पत्यस् सभृत उस्रियाभिर् मा तण्डुलं वि शरैर् देवयन्तम् ॥८॥	* * उभियाभीर्
	विश्वव्यचा घृतपृष्ठो भविष्यन् सयोनिर् लोकम् उप याहि विद्वा[न्] ।	* घृतपृष्ठो भविष्य मयोनिल्
	वर्षवृद्धम् उप यच्छ शूर्प तुष पलावान् अप तद् विनक्तु ॥९॥	* * * शूर्पे द्विष बलावाप नद् वनक्तु×क
	त्रयो लोकास् समिता ब्राह्मणेन द्यौर् एवासौ पृथिव्य् अन्तरिक्षम् ।	* * मामितो ब्राह्मणेनन * एवामो पृथिव्याम् *
	अंशून् गृभीत्वानु सरभेथाम् आ प्यायन्तो पुनर् आ यन्तु शूर्पम् ॥१०॥	* गृभीतान्मन मैरभेताम् अ शीर्पं.
	॥का° २॥	

	१७ ३८	
शौ १२ ३ २'	पृथग् रूपाणि बहुधा पशूनाम् एकरूपो भवति स समृद्ध्या ।	समृद्धयाम्
	एता त्वच लोहिनीं ता नुदेत ग्रावा शुन्धाति मलग इव वस्त्रा ॥१॥	नुदेता ग्र्यावा * मलगेव वस्त्रा
शौ २१	जनित्रीव प्रति रण्यासि सूनु स त्वा दधामि पृथिवीं पृथिव्या ।	* * हिरण्यासि सूनू पृथिव्या
	उखा× कुम्भीर् वेद्या सं चरन्तां यज्ञायुधैर् आज्येनातिषक्ता ॥२॥	उषा× कुम्भी वेण्य * * °वधीर् आजयनाभिषक्ता
शौ २२	भूम्यां भूमिम् अधि धारयामि तनूस् समाना विकृता त एषा ।	समाना * * *
	यद्-यद् द्युत लिखितम् अर्पण च तेन मा सुस्रोर् अप तद् वपामि ॥३॥	* युक्तत शुश्रोर् * * विपामि
शौ २४	अग्नि× पचन् रक्षतु त्वा पुरस्ताद् इन्द्रो रक्षाद् दक्षिणतो मरुत्वा[न्] ।	* पद्म [ददाते
	सोमस् त्वा दंहाद् धरणे प्रतीच्या उत्तरात् त्वा वरुणस् स दशातै ॥४॥	* * दुहा * प्रतीच्यां उत्तराम् * वरुणस्या
शौ २६	आ यन्ति दिव× पृथिवीं सजन्त भूम्या[स्] सजन्त अध्य् अन्तरिक्षम् ।	अ यन्तु * पृथिव्य सृजन्ते * मृजन्ते यरस्व *
	शुद्धास् सतीस् ता उ शुन्धन्त्य् एव ता नस् स्वर्गम् अभि लोक नयन्ति ॥५॥	शुद्धा * ता शुन्धन्त्य. . नयन्ती
शौ २५	पूता× पवित्रै× पवन्त अभ्राद् दिव च यन्ति पृथिवीं च धर्मणा ।	* * * अभ्रा * * यच पृथिव्यञ् [अन्ध्याम्
	ता जीवला जीवधन्यास् समेता× पात्र आसिक्ता× पर्य् अग्निर् इन्धाम् ॥६॥	* * जीवधान्याद् समेता पात्रामिक्तात् * *

	उतेव प्रभ्वीर् उत समितास उत शुक्रा[ङ्] शुचयश् चामृतासः ।	* प्रभ्ववीर् * सम्यञ्चात चामृताच
शौ पचता	ता ओदन दंपतिभ्यां प्रशिष्टा आपश् शिक्षन्ती× प्रपता? सुनाथा ॥७॥	* दपतिभ्य प्रतिष्टापस मिक्षन्तो * सुनाथ
शौ २९	उद् योधन्त्य् अभि वल्गन्ति तप्ता× फेनम् अस्यन्ति बहुल च बिन्दुम् ।	तप्रा * अस्यच्च * * *
	योषेव दृष्ट्वा पतिम् ऋत्वियायैतैस् तण्डुलैर् भवता सम् आप[ः] ॥८॥	ऋत्वियावैस्तैम्
शौ १०आत्मानम् अभि स स्पृ-	उत्थापय सीदतो बुध्न एना[न् अ]द्भिर् आत्मानम् अभिजित सजन्ताम् ।	उत्थापयस् सृजन्ताम्
[शन्ताम्	अमासि पात्रैर् उदक यद् एतन् मितास् तण्डुला× प्रदिशो यदीमा ॥९॥	आमासि पात्रम् * * इतपिता * * यतैमाम्
	॥का° ३॥	

१७ ३९

शौ १२ ३ ३१ ३३,३५,३४,	प्र यच्छ पर्शु त्वरया हरन्त्व? अहिंसन्त ओषधीर दान्तु पर्वन् ।	* * सर्पं * * अहिंसत्व् ओषीर् षातु सर्वम्
[३६-४०	सोमो यासा परि राज्य बभूवामन्युता वीरुधो मे भवन्तु ॥१॥	बभुवामन्वता वोरामेधा *
	नव बर्हिर् ओदनाय स्तृणीत प्रिय हृदश् चक्षुषो वल्ग्व् अस्तु ।	. स्तृर्णाहतत् * हृदयश् * वल्गुव् *
	तत्र देवास् सह दैवीर् विशन्त्व् इम प्राश्नन्तु दक्षिणतो निषद्य ॥२॥	* देवैस् * देवैर् विशन्तु मिम ...
	वनस्पते स्तीर्णम् आ सीद बर्हिर् अग्निष्टोमैस् समितो देवताभि ।	सम्यतो *
	त्वष्ट्रेव रूप सुकृत स्वधित्यैना एहा× परि पात्रे ददृश्याम् ॥३॥	त्वष्टेव * * सुदत्तैना ग्रा× * * *
	धर्ता ध्रियस्व धरुणं पृथिव्या अच्युत त्वा देवताश् च्यावयन्तु ।	* ध्रियस्य च्युत * * चावयन्तु
	त दपती जीवन्तौ जीवपुत्रा[व्] उद् वासयात× पर्य अग्निधानात् ॥४॥	* * जीरन्तौ * * वासयाथ× * °धानाम्
	षष्ट्या शरद्भि× परि दध्म एन स्व× पक्वनाभ्य अभ्रवातै ।	षष्टा शरद्भ्य× * दध्मा * म× * अश्नताते
	उपैन पुत्रा× पितरश् च सीदान् इमं स्वर्गं गमयान्तम् अग्ने· ॥५॥	* पुत्रान् * * सीदाम् * * गमयान्तम् अग्ने
शौ कामास् समतीतृपस तान्	सर्वान् समागा अभिजित्य लोकान् यावन्त× कामास् समितौ? पुरस्तात् ।	* समागान् अभिचित्वय * * कामान्...
	वि गाहेथाम् आयवन च दर्व्य एकस्मिन् पात्रे ऽध्य उद् धरैनम् ॥६॥	* गावथाम् * * न्द्राथ * * त्य * धरेनम्
	उप स्तृणीहि प्रथया पुरस्ताद् घृतेन पात्रम् अभि घारयेदम् ।	* स्तृणाहि
	वाश्रेवोस्रा तरुण स्तनस्युम् इमं देवासो अभिहिंकराथ ॥७॥	अवासेवो अस्रुग दरुण स्तवरस्वर् * * वीहिंकराथ
	उपास्तरीर् अकरो लोकम् एतम् उरु× पृथुश् चासमस् स्वर्ग· ।	अपारकरेर् पृथुम स्वाममस् *
	तस्मिन् सुपर्णो महिषश् श्रयातै देवा एनं देवताभ्य× प्र यच्छान् ॥८॥	* सुपर्णो * * देव यान * * यच्छात्
	यद्-यज् जाया पचति त्वत् पर×-पर× पतिर् वा जाये त्वत् तिर· ।	* * * तत्· जाय उत त्वत् *
	स तत् सृजेथा सह वां तद् अस्तु सराधयन्तौ सह लोकम् एतम् ॥९॥	* * सृजेता [पर्ये मम्बभुवुः
	यावन्तो अस्या पृथिवीं सजन्ते अस्मत् पुत्रा× परि ये सबभूवु· ।	यावन्तो स्मात् पृथिव्या सृज्यन्त स्मात् पुत्रात्
	सर्वास् तान् उप पात्र ह्वयेथा नाभि जानानाश शिशवस् समायान् ॥१०॥	सर्वाम् वान् * * हूयेथा * चनानाश चमि-
	॥का° ४॥	[नस्व मायम्

१७ ४०

शौ१२ ३ ४१-४६ ४८,४७,४९,५०		
शौ अमृतस्य नाभय	वसोर् या धारा मधुना समक्ता घृतेन मिश्रा अमृतस्य धासय× ।	सुमक्ता * मिस्त्रा * धामय·
	सर्वास् ता [अ] व रुन्धे स्वर्गष् षष्ट्यां शरत्सु निधिपा अभीच्छात् ॥१॥	षष्ट्या शरच्छ निधिता भयच्छात्
	निधिं निधिपा अभ्य् एनम् इच्छाद् अनीश्वरा अभ्रतास् सन्त्व अन्ये ।	* * न्नी नम् इच्छाद् अनास्रा भ्रत स्वत्व् *
	अस्माभिर् दत्तो निहितस् स्वर्गस् त्रिभि× काण्डैस् त्रीन् स्वर्गान् अरुक्षत् ॥२॥	* दत्त त्रिय * उरुवक्षत्
	अग्ने रक्षस् तप यद् विदवं क्रव्यात् पिशाच इह मा प्र पास्त ?	वदेव क्रव्या× पिशाचा * सात् * षपाय·
	नुदाम एनम् अव रुन्धो [अ]स्मद् आदित्या नो अङ्गिरसस् सचन्ताम् ॥३॥	नुदम् एषिम् अवि रूपमा
	आदित्येभ्यो अङ्गिरोभ्यो मध्व् इव घृतेन मिश्र प्रति वेदयाम· ।	* ङ्गिरेभ्या मध्य त * विदव * *
	शुद्धहस्तौ ब्राह्मणस्यानिहत्यैत स्वर्ग सुकृताव् अपीतम् ॥४॥	* हत्यद * * अपीथम्
	इद काण्डम् उत्तम प्रापम् अस्य यस्माल् लोकात् परमष्ठी समाप ।	* * * * अस्या स्माल लकात् * *
	आ सिञ्च सर्पिर् घृतवत् सम् अङ्ग्ध्य् एष भागो [अ]ङ्गिरसो नो [अ]त्र ॥५॥	* * * * * अवभ्री येष भगो
	सत्याय च तपसे देवताभ्यो निधिं शेवधिं परि दध्म एतम् ।	निधिय * * * एनाच [सृजता परा पत् ।
	मा नो द्यूते अव गान् मा समित्यां मा स्मान्यस्मा उत् सृजता पुरा मत् ॥६॥	* * धुवते व गात् मा तरिश्वा मा स्तान्य
	न किल्बिषम् अत्र नाधारो [अ]स्तु न यन् मित्रैस् स[म]ममान एति ।	* किल्बिषम् र्धि
	पक्वारं पक्व× पुनर् आ विशास्य् अनूनं पात्र निहित नो अस्तु ॥७॥	* पक * * विपास्य् * * निहत
शौ ·रोशिषेत्कत्र वदामि	अह पचाम्य् अहम् उ ददामि ममेद् उ कर्मन् करुणे ऽपि जाया ।	* * * उद् वदामि * अ वर्म * * आयः
	कौमारो लोको [अ]जनिष्ट पुत्रो अन्वारभेतां वय उत्तरावत् ॥८॥	. उत्तरावत्
	प्रिय प्रियाणा कृणवाम एषत् तमस् ते यन्तु यतमे द्विषन्ति ।	.. यत्रमे *

शौ वयोवय आयद् एव

शौ १२ ३ ५१ ६०

धेनुर् अनड्वान् वयोवद्न्यात्? पौरुषेयम् अप मृत्युं नुदन्तु ॥९॥
सम् अग्नयो विदुर् अन्यो अन्य य ओषधीस् सृजते यश् च सिन्धुम्।
यावन्तो देवा दिव्य् आतपन्ति हिरण्यं ज्योतिर् दधतो बभूव ॥१०॥ ॥का॰५॥

१७ ४१

एषा त्वचां पुरुषे सं बभूवानग्नास् सर्वे पशवो ये [अ]न्ये।
क्षत्रेणात्मान परि धापयेथो अमोत वासो मुखम् ओदनस्य ॥१॥
यद् अक्षेषु वदसि यत् समित्या यद् वा धने अनृत वित्तकाम्या।
समान तन्तु सह सवसानौ तस्मिन् सर्व शमल सादयाथः ॥२॥
वर्ष वनुष्वापि गच्छ देवांस् ततो धूम पर्य् उत् पातयासि।
विश्वव्यचा विश्वकर्मा स्वर्गस् सयोनिर लोकम् उप याह्य् एतम् ॥३॥
तस्य स्वर्गो बहुधा वि चक्रे यथा विद् आत्मन्न् अन्यवर्णाम्।
अपाजेत् कृष्णा रुशतीं पुनानो या लोहिनी तां ते अग्नौ जुहोमि ॥४॥
प्राच्यै दिशे अग्नये ऽधिपतये ऽसिताय रक्षित्र आदित्यायेषुमत एतं परि दध्मः।
त नो गोपायतास्माकम् ऐतो.।
दिष्ट नो अत्र जरस नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
अधा पक्वेन सह सं भवेम ॥५॥
दक्षिणायै दिश इन्द्रायाधिपतये तिरश्चिराजये रक्षित्रे वसुभ्य इषुमद्भ्य एतं
[परि दध्म.।
[त नो गोपायतास्माकम् ऐतो।
[दिष्टं नो अत्र जरसे नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
[अधा पक्वेन सह सं भवेम] ॥६॥
प्रतीच्यै दिशे वरुणायाधिपतये पृदाकवे रक्षित्रे मित्रायेषुमत एतं [परि दध्म.।
[त नो गोपायतास्माकम् ऐतोः।
[दिष्टं नो अत्र जरसे नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
[अधा पक्वेन सह स भवेम] ॥७॥
उदीच्यै दिशे सोमायाधिपतये स्वजाय रक्षित्रे वातायेषुमत एतं [परि दध्म.।
[त नो गोपायतास्माकम् एतो.।
[दिष्ट नो अत्र जरसे नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
[अधा पक्वेन सह स भवेम] ॥८॥
ध्रुवायै दिशे विष्णवे ऽधिपतये कल्माषग्रीवाय रक्षित्रे वीरुद्भ्य इषुमद्भ्य
एत [परि दध्मः।
[त नो गोपायतास्माकम् एतो.।
[दिष्टं नो अत्र जरसे नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
[अधा पक्वेन सह स भवेम] ॥९॥
ऊर्ध्वायै दिशे बृहस्पतये ऽधिपतये श्वित्राय रक्षित्रे अशनिभ्य इषुमतीभ्य
एत परि दध्म।
तं नो गोपायतास्माकम् ऐतोः।
दिष्ट नो [अ]त्र जरसं नि नेषज् जरा मृत्यवे परि णो दधातु।
अधा पक्वेन सह स भवेम ॥१०॥ ॥का॰६॥ ॥अनु॰८॥

इत्यथर्ववेदे पैप्पलादशाखायां सप्तदशः काण्डम समाप्तः ॥

अम * *
तम् * विदुन् नियो नि यो * * * * *
दधतु *

बैभूव अनग्नास्
क्षे॰ * धापयेत्। आमोत

मवमानस् सादयात.
पातयामि
एकम्
तत्रम् * * * चक्रिरे * विरात्म मन्य न्यवर्णा
अपाजहितु * रुषती पुमानो .
रक्षत्रे आदित्यायुष्मत येत * दध्म
तन् * गोपायन्तास्माकम् एनोर्
मृष्ट नो त्व *। न एषत * * * * *

दक्षिणाया दिशे इन्द्रायेधिपतये तिरसराजे
[न्वक्षत्रे * इषुमभ्य *

प्रतीची प्रजाकवे रक्षत्रे मित्रायुष्मत येतम्

रक्षत्रे वातायुष्मत येतम्

कुल्माषग्रीवा रक्षत्रे * इषुमभ्ये

रक्षत्रे अशनभ्य *
* * दध्म
गोपायन्तास्साकम् एतो
मृष्ट न नेषत् * मृत्ये * * दधान्त्
* * * * भवेन। तेन ब्रह्मणा तेन छन्दसा
तयाङ्गिरसा ध्रुवाम् सिदतु ॥ ॥ ओं अधा
पक्केन सह सम्भवेम ॥
इत्यथर्वणिकपप्पलादशाखाय सप्तदशकाण्डस् * ॥

		अथाष्टादश लिख्यते। ओं नमो गणेशाय। ओं नमो ज्वालाभगवत्यै। ओं नमस् तिलोत्तमायै। ओं
शौ १४ १ १ ११	१८ १	
	सत्येनोत्तभिता भूमिस् सूर्येणोत्तभिता द्यौः।	
	ऋतेनादित्यास् तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः ॥१॥	
	सोमेनादित्या बलिनस् सोमेन पृथिवी मही।	
	अथो नक्षत्राणाम् एषाम् उपस्थे सोम आहित[.] ॥२॥	
	सोमं मन्यते पपिवान् यत् सपिंषन्त्य् ओषधिम्।	* * पापिवान् * सपिंशन्त्य् *
	सोमं यं ब्रह्माणो विदुर् न तस्याश्नाति पार्थिवः ॥३॥	तस्यारनाति तार्थिवा
	[यत् त्वा सोम प्रपिबन्ति तत आ प्यायसे पुनः।	
	[वायुस् सोमस्य रक्षिता समानां मास आकृति ॥४॥]	
	आच्छद्विधानैर् गुपितो बार्हतैस् सोम रक्षितः।	°विधानैर गुपितो बार्हतैस सोम रक्षितः
	ग्राव्णाम् इच् छृण्वन् तिष्ठसि न ते अश्नाति पार्थिव ॥५॥	* * * * * अ ते नश्नाति *
	चित्तिर् आ उपबर्हणं चक्षुर् आवद् ? अभ्यञ्जनम्।	* बावोपबर्हणे * * अभ्यञ्जनं
	द्यौर् भूमिः कोश आसीद् यद् अयात् सूर्या पतिम् ॥६॥	* * कोश आमीद्
	रैभ्य् आसीद् अनुदेयी नाराशंसी न्योचनी।	
	सूर्याया भद्रम् इद् वासो गाथयैतु परिष्कृता ॥७॥	* * मिद् वासो गाथयैतु परिष्कृतः
	स्तोमा आसन् परिधयः कुरीरं छन्द ओपशः।	कुवीर * उपशः
	सूर्याया अश्विना वराग्निर् आसीत् पुरोगवः ॥८॥	* * वरादग्निर् * *
	सोमो वधूयुर् अभवद् अश्विनास्ताम् उभा वरा।	वरा
	सूर्यां यत् पत्ये शंसन्तीं मनसा सवितादद्दात् ॥९॥	°ददात्
	मनो अस्या अन आसीद् द्यौर् आसीद् उत च्छदिः।	* * अन आसीद्
	शुक्राव् अनड्वाहाव् आस्तां यद् अयात् सूर्या पतिम् ॥१०॥	* * अस्ताम् * * सूर्याद् *
	ऋक्सामाभ्याम् उपहितौ गावौ ते सामनाव् ऐताम्।	ऋक्सामाभ्याम् उपहितौ * * सामनाव ऐताम्
	श्रोत्रे ते चक्रे आस्तां दिवि पन्थाश् चराचरः ॥११॥ ॥का॰१॥	श्रोत्र ति * आस्था * पन्था चराचरः ॥१॥
	१८.२	
शौ १४ १ १२	शुची ते चक्रे यात्या व्यानो अक्ष आहतः।	* * चक्रे * * अक्ष *
	अनो मनस्मयं सूर्यारोहत् प्रयती पतिम् ॥१॥	प्रयति पतिम्
शौ " १३	सूर्याया वहतुः प्रागात् सविता यम् अवासृजत्।	* वहतुः प्रगात् * * अवसृजत्
	मघासु हन्यन्ते गावः फाल्गुनीषु वि वह्यते ? ॥२॥	अघासु हन्यन्ते * * वि हव्यते
शौ १४	यद् अश्विना पृच्छमानाव् अयात त्रिचक्रेण वहतुं सूर्यायाः।	
	क्वैकं चक्रं वाम् आसीत् क्व देष्ट्राय तस्थथुः ॥३॥	तस्स्वथुः
शौ १५	यद् अयातं शुभस् पती वरेयं सूर्याम् उप।	यद् * * * वदेयं * *
	विश्वे देवा अनु तद् वाम् अजानन् पुत्रः पितराव् अवृणीत पूषा ॥४॥	अजान
शौ १६	द्वे ते चक्रे सूर्ये ब्रह्माण ऋतुथा विदुः।	सूर्ये ब्रह्मणा * *
	अथैकं चक्रं यद् गुहा तद् अद्धातय इद् विदुः ॥५॥	अथोतवा * विदुः

शौ ५८	प्र त्वा मुञ्चामि वरुणस्य पाशाद् येन त्वाबध्नात् सविता सुशेवाः ।	* * मुञ्चामि वरुणस्य सुशेव
	उरुं लोकं सुगम् अत्र पन्थां कृणोमि तुभ्यं सहपत्न्यै वधु ॥६॥	* * * इम * * * सहपत्नी वधूः
शौ १७	अर्यमणं यजामहे सुगन्धिं पतिवेदनम् ।	अरिम्णं यजामहे * पतिविदनम्
	उर्वारुकम् इव बन्धनात् प्रेतो मुञ्चामि मामुतः ॥७॥	उर्वारुकम् * बन्धनाद् यतो मुञ्च मामुतः
शौ १८	प्रेतो मुञ्चति मामुतस् सुबद्धाम् अमुतस् करत् ।	* मुञ्चत * सुबद्धाम् * *
	यथेयम् इन्द्र मीढ्वस् सुपुत्रा सुभगासति ॥८॥	यथेयम् * मीढ्वः सुपुत्रा *
शौ २०	भगस् त्वेतो नयतु [हस्त]गृह्याश्विना त्वा प्र वहतां रथेन ।	गृह्याश्विना * * वहतां रथेन
	गृहान् गच्छ गृहपत्नी यथासो वशिनी त्वं विदथम् आ वदासि ॥९॥	. यथासो
शौ २१	इह प्रियं प्रजायै ते सम् ऋध्यताम् अस्मिन् गृहे गार्हपत्याय जागृहि ।	* प्रिय प्रजाया गार्हपत्याय जागृवि
	एना पत्या तन्वं सं स्पृशस्वाथा जिर्विर् विदथम् आ वदासि ॥१०॥ ॥का°२॥	* पत्या तन्वं स स्पृशस्वाम् अथा * * *
		[वदासी ॥२॥
शौ १४ १ २२-३१	१८ ३	
	इहैव स्तं मा वि यौष्ट दीर्घम् आयुर् व्य् अश्नुतम् ।	* * * वि यौष्ट
	क्रीडन्तौ पुत्रैर् नप्तृभिर् मोद[मा]नौ स्वे गृहे ॥१॥	नप्तृभिर्...
शौ परि यातो ऽर्णवम्	पूर्वापरं चरतो माययैतौ शिशू क्रीडन्तौ परि यातो अध्वरम् ।	शिशु * परि जातो अध्वरम्
	विश्वान्य् अन्यो भुवना विचष्ट ऋतूंर् अन्यो विदधज् जायते पुनः ॥२॥	विश्वान्यन्यो भुवना * ऋतुर् अन्यो * जायते
	नवो-नवो भवति जायमानो ऽह्नां केतुर् उषसाम् एत्य् अग्रम् ।	[पुनः
	भागं देवेभ्यो वि दधात्य् आयन् प्र चन्द्रमास् तिरते दीर्घम् आयुः ॥३॥	प्र चन्द्रमास् विरते * *
	परा देहि शामुल्यं ब्रह्मभ्यो वि भजा वसु ।	* देहि शामुल्य ब्रह्मभ्यो
	कृत्यैषा पद्वती भूत्वा जाया विशते पतिम् ॥४॥	कृत्यैषा
	नीललोहितं भवति कृत्यासक्तिर् व्य् अज्यते ।	नीललोहित भवति अज्यते
	एधन्ते अस्या ज्ञातयः पतिर् बन्धेषु बध्यते ॥५॥	* * ज्ञातयः
	अश्रीरा तनूर् भवति रुशती पापयामुया ।	अश्रीरा
शौ पतिर् यद् वध्वो वासस	पतिर् यद् अच्छ वध्वो वाससस् स्वम् अङ्गम् अभ्यूर्णुते ॥६॥	पतिर् य ऋच्छ वध्वो अभ्यूर्णुते
	आशसनं विशसनम् अथो अधिविकर्तनम् ।	आशासन व्यशसनम् .
	सूर्यायाः पश्य रूपाणि तानि ब्रह्मोत शुम्भति ॥७॥	* पश्य ब्रह्मोय शुम्भती
	तृष्टम् एतत् कटुकम् एतद् अपाष्ठवद् विषवन् नैतद् अत्तवे ।	* * कटुकम् * अपाष्ठवद् विषव नैषदत्तवे
	सूर्यां यो ब्रह्मा वेद स इद् वाधूयम् अर्हति ॥८॥	. वेद * * वधूयम् अर्हति
	स वै तत् स्योनो हरति ब्रह्मा वाससु सुमङ्गलम् ।	* * त * * ब्रह्म * सुमङ्गलो
	प्रायश्चित्तं यो [अ]ध्येति येन जाया न रिष्यति ॥९॥	नाया * रिष्यती
शौ ऋतोद्येषु	युवं भगं सं भरथस् समृद्धम् ऋत वदन्ताव् ऋतोद्येन ।	* * * भरन्तम् समृद्धम् * वदन्ताम् ऋत्योद्येन
शौ संभलो	ब्रह्मणस् पते पतिम् अस्यै रोचयामुं चारु शुम्भलो ? वदतु वाचम् एताम् ॥१०॥	॥३॥
	॥का°३॥	
	१८ ४	
शौ १४ १ ३१	इहेद् असाथ न परो गमाथेमं गावः प्रजया वर्धयाथ ।	अहेद् असाथ * * गमाथेमं

	शुभ यतीर् उस्रियास् सोमवर्चसो विश्वे देवा× क्रन्न् इह वो मनांसि ॥१॥	* यती दुसयाम् किन्न् * य *
शौ ३३	इम गाव× प्रजया स विशाथम् अय देवानां न मिनाति भागम् ।	इम * इ मनाति *
	अस्मै व× पूषा मरुतश्च च सर्वे अस्मै वो धाता सविता सुवाति ॥२॥	* व दाता * *
शौ ३४	अनृक्षरा ऋजवस् सन्तु पन्थानो येभिस् सखायो यन्ति नो वरेयम् ।	अनृक्षरा ऋजवस् सन्तु न्था ये नो येभिम्****
	सं भगेन सम् अर्यम्णा सं धाता सृजतु वर्चसा न. ॥३॥	अर्यम्णा
शौ ३६ महानग्न्या	येन महानग्न्या जघनम् अश्विना येन वा सुरा ।	यन् मानमा जघ्नम्
	येनाक्षा [अ]भ्यषिच्यन्त तेनमां वर्चसावतम् ॥४॥	येनाख्या * तेनमा *
शौ ३५	यद् वर्चो अक्षेषु सुराया च यद् आहितम् ।	यद * हेषु
	यद् गोष्व् अश्विना वर्चस् तेनमा वर्चसावतम् ॥५॥	यद
शौ ३७	यो [अ]निध्मो दीदायाप्स्व् अन्तर् यं विप्रास ईडते अध्वरेषु ।	
	अपा नपान् मधुमतीर् अपो दा याभिर् इन्द्रो वावृधे वीर्यावा[न्] ॥६॥	
शौ ३८	इदम् अह रुशन्त ग्राभ तनूदूषिम अपि नुदामि ।	यदम् तनूदूषिम् अधि *
	यत् शिवो भद्रो रोचनस् तेन त्यम अपि नुदामि ॥७॥	त्याम् * *
शौ ३९	आस्ये हरन्तु स्नपनीर ब्राह्मणा [अ]वीरघ्नीर् उद् अजन्त्व् आपः ।	आश्री * स्न[?]पन ब्रह्मणा * उद् * *
	अर्यम्णो [अ]ग्निं पर्य् एति क्षिप्र प्रतीक्षन्त श्वशुरा देवरश् च ॥८॥	अर्यम्णो प्रदीक्षन्ते * दीवरश् *
शौ ४०	शं ते हिरण्य शम् उ सन्त्व आपश् शं त मेथिर् भवति शं युगस्य ? तर्म ? ।	शान् शान् * मेनिर् * सा युक्तस्य तरुतम.
	शं त आपश् शतपवित्रा भवन्तु शं पत्या तन्वं सं स्पृशस्व ॥९॥	* तापश् शत° * स * * * स्प्रशस्व
शौ ४३	यथा सिन्धुर् नदीनां साम्राज्य सुषुवे वृषा ।	साम्राज्य * वृषात्
	एवा त्व सम्राज्ञ्य् एधि पत्युर् अस्तं परेत्य ॥१०॥ ॥का°४॥	यावा त मराजी वि पश्यद् अस्त्व * ॥४॥
	१८५	
शौ १४ १ ४४	सम्राज्ञ्य् एधि श्वशुरेषु सम्राज्ञ्य् उत श्वश्रुवाम् ।	सेरी * * मराज्ञ उश् *
	ननान्दुस सम्राज्ञ्य् एधि सम्राज्ञ्य् उत देवृषु ॥१॥	जनान्तु सराजेधि सेराज्य् उद तेवृषा
शौ ४५	या अकृन्तन्न् अवयन् याश् च तत्निरे या देवीर् अन्ताँ अभितो ऽददन्त ।	या क्रन्त नव यश् ददन्त
	तास् त्वा जरसे स व्ययन्त्व् आयुष्मतीद परि धत्स्व वासः ॥२॥	
शौ ४६	जीव रुदन्ति वि नयन्त्य् अध्वर दीर्घाम् अनु प्रसितिं दीधियुर् नर. ।	जीवो
	वाम पितृभ्यो य इदं समीरिरे मय× पतिभ्यो जनये परिष्वजे ॥३॥	समेरिरे जनय× *
शौ४७ स्योन ध्रुव प्रजायै धारयामि	ध्रुव स्योन प्रजायते धारयाम[स् त अ]श्मान देव्या× पृथिव्या उपस्थे ।	पथिव्याम् *
	तम् आ रोहानुमाद्या सुवीरा दीर्घ त आयुस सविता कृणोतु ॥४॥	दीर्घ न्त्वायुम् * *
शौ ४९	देवस ते सविता हस्तं गृह्णातु सोमो राजा सुप्रजस कृणोतु ।	
	अग्निस् सुभगा जातवेदा× पत्य पत्नीं जरदष्टिं कृणोतु ॥५॥	पत्या× * * *
शौ ५०	गृह्णामि ते सौभगत्वाय हस्त मया पत्या जरदष्टिर् यथासः ।	यथास
	भगो अर्यमा सविता पुरंधिर् मह्य त्वादुर् गार्हपत्याय देवाः ॥६॥	पुरन्धिर् मह्यन्त्वादुर् * देवा·
शौ ४८	येनाग्निर् अस्या भूम्या हस्त जग्राह दक्षिणम् ।	रक्षणम्
	तन गृह्णामि ते हस्त मा व्यधिष्ठा मया सह ॥७॥	
शौ ५१	धाता ते हस्तम् अग्रहीत् सविता ते हस्तम् अग्रहीत् ।	
	भगस् ते हस्तम् अग्रहीद् अर्यमा ते हस्तम् अग्रहीत् ।	
	पत्नी त्वम् असि धर्मणाह गृहपतिस् तव ॥८॥	
शौ ५२	ममेय[म् अ]स्तु पोष्या मह्य त्वाददाद् बृहस्पति. ।	
	मया पत्या प्रजावति सं जीव शरदश् शतम् ॥९॥	* * प्रजावती * जीर
शौ ५३	त्वष्टा वासो व्य् अदधाच् छुभे क बृहस्पते× प्रशिषा कवीनाम् ।	छुभे
	तेनेमा नारीं सविता भगश् च सूर्याम् इव परि धत्तां प्रजया ॥१०॥ ॥का°५॥	* नार्यं प्रजायै ॥५॥
	१८६	
शौ नास्ति	ध्रुहस् ? त्वा प्रोर्णुवन्तु वर्चसा भगेन ज्योतिष्मतीद प्रति मुञ्च प्रवृषपु. ? ।	
	उषा इव सूर्यस्य संदृशि ॥१॥	* षव * सन्दृशी

शौ ५४	इन्द्राग्नी द्यावापृथिवी य[म×] पूषा मित्रावरुणा भगो अश्विनोभा ।	अश्विनोभा
	बृहस्पतिर् मरुतो ब्रह्म सोम इमां नारीं प्रजया वर्धयन्तु ॥२॥	सोमम् * नार्य
शौ ५५	बृहस्पतिस् स प्रथमस् सूर्याया[श्] शीर्षे कशाँ अकल्पयत् ।	केशां *
	तेनेमाम् अश्विना नारीं पत्ये स शोभयामसि ॥३॥	* * नार्य पत्या श्रे ? सोर्यथामसि
शौ ५६	इद तद् रूप यद् अवस्त योषा जायां जिज्ञासे मनसा चरन्तीम् ।	इम * * * अवम * * जज्ञासे * चरन्तीस्
	ताम् अन्व् अर्तिष्ये सखिभिर् नवग्वै× क इम विद्वान् वि चचर्त पाशम् ॥४॥	* अन्नन्तिष्ये सगभि नविग्वै×
शौ ५७	अहं वि ष्यामि मयि रूपम् अस्या वेदद् इत् पश्यन् मनस× कुलायम् ।	* * * * * * वेदुरक पश्य मनसिङ् *
	न स्तेयम् अद्मि मनसोद् अमुच्य स्वयं श्रथ्नानो वरुणस्य पाशम् ॥५॥	मन * अम्रि स्नष्ठानो * *
शौ ५८	इम वि ष्यामि वरुणस्य पाशं तन त्वाबध्नात् सविता सुशवाः ।	इमां सुशेव.
	ऋतस्य योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं ते अस्तु सहपत्न्यै वधु ॥६॥	सुकृतस्यं * स्योनन्त स्तु संह पत्नी वधू
शौ ५९	उद् यच्छध्वम् अप रक्षो हनाथेमां नारीं सुकृते दधात ।	* यत्स्यध्वम् * रक्ष हणाये इमा नार्य * नदाप
	धाता विपश्चित् पतिम् अस्यै विवेद भगो राजा पुर एतु प्रजा[न]न् ॥७॥	* विपश्यत् * अस्ये पुरं
शौ ६०	भगस् ततक्ष चतुर× पदो भगस् ततक्ष चत्वार्य् उष्पलानि ? ।	अ×पदानि
	त्वष्टा पिपेष मध्यतो [अनु] वर्ध्रान् सा नो [अ]स्तु सुमङ्गली ॥८॥	* पिवेष * वग्ध्रा
शौ नास्ति	येनाज्येन हविषा प्रजायै स वरेण्यम् ।	
	पशुभ्यश् चक्षुषे च कंसम् अस्य सम् इधीमहि ॥९॥	
शौ ६१	सुकिंशुक वहतु विश्वरूप हिरण्यवर्णं सुवृतं सुचक्रम् ।	शुकिंशुक
	आ रोह सूर्ये सुकृतस्य लोक स्योन पतिभ्यो वहतुं कृणु त्वम् ॥१०॥	
शौ ६३	मा हिंसिष्ट कुमार्य स्थूणे देवकृते पथि ।	मा सिष्टा कुमार्यां
	शालाया देव्या द्वारं स्योनं कृण्मो वधूपथम् ॥११॥	कृण्वो *
शौ ६४	ब्रह्मापरं युज्यतां ब्रह्म पूर्व ब्रह्मान्ततो मध्यतो ब्रह्म सर्वत. ।	* युज्यन्तां
	अनव्याधा देवपुरां प्रपद्य शिवा स्योना पतिलोके वि राज ॥१२॥ ॥का° ६॥	अनास्याधां स्या ता× ॥६॥
	॥ अनु° १ ॥	इत्यष्टादशकाण्डे प्रथमो नुवाक. ॥

१८ ७

शौ १४ २ १	तुभ्यम् अग्ने पर्य् अवहन् सूर्यां वहतुना सह ।	ओं * * * अवहत्
	स नः पतिभ्यो जायां दा अग्ने प्रजया सह ॥१॥	पु नः * जायन् * अग्ने
शौ २	पुन× पत्नीम् अग्निर् अदाद् आयुषा सह वर्चसा ।	अयषा * *
	दीर्घायुर् अस्या य× पतिर् जीयातु शरदश् शतम् ॥२॥	* अस्या
शौ ३	सोमस्य जाया प्रथमं गन्धर्वस् ते अपर पति. ।	प्रथम गन्धर्वास्
	तृतीयो अग्निष् टे पतिस् तुरीयस् ते मनुष्यजा. ॥३॥	मनुष्यजं
शौ ४	सोमो ददद् गन्धर्वाय गन्धर्वो द[द]द् अग्नये ।	गन्धर्वो * अग्नये
	रयिं च पुत्रांश् चादाद् अग्निर् मह्यम् अथो इमाम् ॥४॥	पुत्रांश इमम्
शौ ५	आ वाम् अगन् सुमतिर् वाजिनीवसू न्य् अश्विना हृत्सु कामा अरंसत ।	यामीं अर्यमन
	अभूत गोपा मिथुना शुभस् पती प्रिया अर्यम्णो दुर्यां अशीमहि ॥५॥	शुभूत
शौ ६	सा मन्दमाना मनसा शिवेन रयिं धेहि सर्ववीर वचस्यम् ।	* मुञ्जमाना * * रहि
	सुग तीर्थं सुप्रपाण शुभस् पती स्थाणुं पथिष्ठाम् अप दुर्मतिं हतम् ॥६॥	* * सप्रपाण
शौ नास्ति	अप रक्षांस्य् अप दुर्मतिं हत शुभस् पती वातो अर्यातो ? अस्मात् ।	
	पुरोगवो अजय रक्षांस्य् अग्ने क्षेत्रात् ? पूर्वो वि मृधो नुदस्व ॥७॥	* * * * क्षेत्रवत्
शौ ७	या ओषधयो या नद्यो यानि क्षेत्राणि या वना ।	नाद्यो
	तास् त्वा वधु प्रजावतीं पत्ये रक्षन्तु रक्षस ॥८॥	ते * मधु * प्रत्ये
शौ ८ एमं पन्थाम् अरुक्षाम	? य इमं पन्थाम् अगात् ? सुग स्वस्तिवाहनम् ।	अगात् स्वग *
	यत्र वीरो न रिष्यत्य अन्येषां विन्दत वसु ॥९॥	विन्दते विन्दते (द्विर्वचन) *
शौ ९	इद सु मे नरश श्रणुत ययाशिषा दंपती वामम् अश्नुतः ।	इद * वे नर ? ष्णुत याशिषा * * *

	ये गन्धर्वा [अ]प्सरसश् च देवीर् एषु वानस्पत्येषु ये ऽधि तस्थु.।	एष वानस्यत्येष्वा ग्धा दि *
	स्योनास् त अस्यै वध्वै भवन्तु मा हिंसिषुर् वहतुम् उह्यमानम् ॥१०॥ ॥का°१॥	* थी * वध्वी ॥ १ ॥
	१८८	
शौ १०	ये वध्वश् चन्द्रं वहतुं यक्ष्मा यन्तु जनाँ अनु ।	यक्ष्म
	पुनस् तान् यज्ञिया देवा नयन्तु यत आगताः ॥१॥	पुरस्
शौ ११ परिपन्थिनो	मा विदन् पर्यायणो ? य आसीदन्ति दंपती ।	य आसीदंती *
	सुगेन दुर्गम् अतीताम् अप द्रान्त्व् अरातय ॥२॥	* दुर्गं पीतद्दिताम् * * *
शौ १२	स काशयामि वहतु ब्रह्मणा गृहैर् अघोरेण चक्षुषा मैत्रेण ।	
	पर्याणद्ध विश्वरूप यद् अस्ति स्योन पतिभ्यस् सविता कृणोतु तत् ॥३॥	* * यस्मिन् स्योन
शौ १३ अस्यै दिदेश	शिवा नारीयम् अस्तम् आगन्न् इम धाता लोकम् अस्यै विवेद ।	* नार्यम् अस्तुम् आगम्
	ताम् अर्यमा भगो अश्विनोभा प्रजापतिः प्रजया वर्धयन्तु ॥४॥	अश्विनोभाः . [वपन्त * अस्याः
शौ १४	आत्मन्वत्य् उर्वरा नारीयम् आगन् यस्यां नरो वपत बीजम् अस्याम् ।	म ? ता न्व ? त्य वे ' रा नार्यम् आग * *
शौ दुग्धम् ऋषभस्य रेतः	सा वः प्रजां जनयद् वक्षणाभ्यो बिभ्रती ६ दुग्धम् ऋषदुर्वेवन्द्रः ?	इछा * * जनयाद्
शौ १५	[प्रति तिष्ठ विराड् असि विष्णुर् इवेह सरस्वति।	
	[सिनीवालि] प्र जायतां भगस्य सुमताव् असत् ॥६॥	* * जयना
शौ १६ उद् व ऊर्मि.	उद् वातीद् ? ऊर्मिश् शम्य हन्त्व् आपो योक्त्राणि मुञ्चन्तु ।	* * ऊर्मृ ष्यमे * * योप्राणि मुञ्चतु
	मा दुष्कृतौ व्येनसाव् अघ्न्याव् अशुनम् आरताम् ॥७॥	मु दुष्कृतौ व्येनमाघ्न्यौ शुनम् *
शौ १७[१ २]	अघोरचक्षुर् अपतिघ्न्य् एधि स्योना शग्मा सुशेवा सुयमा गृहेषु ।	शग्मा सशेवा
शौ १८[३ ४]	प्रजावती वीरसूर् देवृकामेमम् अग्निं गार्हपत्य सपर्य ॥८॥	प्रजावती वीरसौर् देवृकामेमम् * गार्हपत्य सपर्यं
शौ १८[१ २]	अदेवृघ्न्य् अपतिघ्न्य् एधि स्योना पशुभ्यस् सुमना सुवीरा ।	अदेवरघ्न पतिरघ्न्य * स्योनः पशुभ्यम्
शौ १७[३ ४]	वीरसूर् देवकामा सं त्वयैधिषीमहि सुमनस्यमाना ॥९॥	वीरसूद् * स्योनान् त्वेधिषीमहि * [सुमनम सुवीर
शौ १०	उत्तिष्ठतः ? किम् इच्छन्तीदम् आगा अहं त्वेडे अभिभूस् स्याद् गृहात् ।	उत्तिष्ठादः * इच्छन्त्वेदम् * इन् त्वेदे * त्वाद् गृहा
	शून्यैषी निर्ऋते याजगन्धोत्तिष्ठाराते प्र पत मेह रंस्था ॥१०॥ ॥का°२॥	अशून्येषा निर्ऋती मरिव रस्था ॥२॥
	१८९	
शौ १४ २ २०	यदा गार्हपत्यम् असपर्यैत् पूर्वम् अग्निं वधूर् इयम् ।	* गार्हपत्याम् अमिपर्यैयेः
	अधा सरस्वत्यै नारि पितृभ्यश् च नमस् कुरु ॥१॥	पितुभ्यश
शौ २१	शर्म वर्मैतद् आ हरास्यै नार्या उपस्तरं ।	उपास्थिरे
	सिनीवालि प्र जायतां भगस्य सुमताव् असत् ॥२॥	
शौ २३	उप स्तृणीहि बल्बजम् अधि चर्मणि रोहिते ।	* स्तृणीह रोहते
	तत्रोपविश्य सुप्रजा इमम् अग्निं सपर्यतु ॥३॥	* * इम ग्न्य *
शौ २२	[य] बल्बज न्यस्य[थ] चर्म चोपस्तृणीथन ।	णोपस्तृणीथिनः
	तद् आ रोहतु सुप्रजा या कन्या विन्दते पतिम् ॥४॥	
शौ २४[१ २]	आ रोह चर्मोपसीदाग्निम् एष देवो हन्तु रक्षांसि सर्वा ।	देव * * *
शौ २५[३ ४]	सुमङ्गल्य् उप सीदेमम् अग्निं सपत्नी प्रति भूषेह देवान् ॥५॥	देवाम्
शौ २५[१ २]	प्र जायन्तां मातुर् अस्या उपस्थान् नानारूपाः पशवो जायमाना[ ] ।	* * मातु रस्या दुस्था...
शौ २४[३ ४] जनय	इह प्रजां सजनो ? पत्य ऽस्मै सुज्यैष्ठ्यो भवतु त पुत्र एष ॥६॥	* प्रजा सुज्येष्ठा
शौ २६	सुमङ्गली प्रतरणी गृहाणां सुशेवा पत्ये श्वशुराय शम्भू ।	. सम्भुम्
	स्योना श्वश्र्वै प्र गृहान् विशेमान् प्रजावती जरदष्टिर् यथासत् ॥७॥	* स्वश्रुषी * * विशेमां
शौ २८	सुमङ्गलीर् इय वधूर् इमां समेत पश्यत ।	संमङ्गलीर् * * इमां
	सौभाग्यम् अस्यै दत्त्वा दौर्भाग्येन परेतना ॥८॥	सौभाग्यम् अस्यै
शौ २९	या दुर्हार्दो युवतयो याश् चेह जरतीर् अपि ।	* दुर्हार्दो * यश * चरतिर् *
	वर्चो न्व् अस्यै सदस्वायाथास्तं वि परेतन ॥९॥	सन्दत्वायथास्त व्य *
शौ ३०	रुक्मप्रस्तरणं वह्यं विश्वा रूपाणि बिभ्रतम् ।	
	आरोह[त्] सूर्या सावित्री बृहते सौभगाय कम् ॥१०॥ ॥का°३॥	बृहती * * ॥३॥

१८ १०

शौ १४ २.११	आ रोह तल्पं सुमनस्यमानेह प्रजां जनय पत्ये अस्मै ।	* * * ॰मानेइह * जनै * *
	इन्द्राणीव सुसा बुध्यमाना ज्योतिरग्रा उषस× प्रति जागर॰ ॥१॥	ज्योतिरग्रा * पति चाकरः
शौ १२	देवा अग्रे न्य् अपद्यन्त पत्नी[स्] स वृ अस्पृशन्त तन्वस् तनूभि॰ ।	देवाग्रेन्य् * * * * अस्पृशन्ति * *
	सूर्येव नारि विश्वरूपा महित्वा प्रजावती पत्या स भवासि ॥२॥	पत्ये * भवामिर
शौ १३ ऋ १० ८५ २१	उद् ईर्ष्वात× पतिवती ह्य् एषा विश्वावसु नमसा गीर्भिर् ईडे ।	* * पती * ण्षां
	जामिम् इच्छ पितृषद् न्यक्तां स ते भागो जनुषा तस्य विद्धि ॥३॥	* * पितृषुध न्वक्ता
शौ १४	या [अ]प्सरसस् सधमाद मदन्त्य् अन्तरा हविर्धान सूर्य च ।	* * * पदन्य
	तास् ते जनित्रम् अभि ता× परेहि नमस् ते गन्धर्वर्तुना कृणोमि ॥४॥	गन्धर्वतमना *
शौ १५	नमो गन्धर्वस्य मनसे ? नमो भामाय चक्षुष च कृण्मः ।	* * मनमो * भामाय कृण्व
	विश्वावसो नमो ब्रह्मणा ते कृणोम्य् अभि जाया अप्सरस× परेहि ॥५॥	ब्रह्माणान् * * * चर्याप्सरम *
शौ १६	राया वय सुमनस[स्] स्यामोद् इतो गन्धर्वम् आवीवृताम ।	आयीवृताम्
शौ यत्र	अगन् स देव× परम सधस्थम् अगन्म वयं ? प्रतिरन्त आयु॰ ॥६॥	अग्रन्
शौ १७	स पितराव् ऋत्विये सृजेथां पिता माता च रेतसो भवाथ[ः] ।	* * कृद्ये सृजेता * * त
	मर इव योषाम् अधि रोहयैनां प्रजां कृण्वाथाम् इह मोदमानौ ॥७॥	वरीव योषामाम् * रोहयेना * कृण्वायाम् *
शौ ४०	आ वां प्रजां जनयतु प्रजापतिर् अहोरात्राभ्यां सम् अनक्त्व् अर्यमा ।	[रोदमानौ
	अदुर्मङ्गली× पतिलोकम् आ विश श नो अस्तु द्विपदे श चतुष्पदे ॥८॥	
शौ ३८	तां पूषञ् छिवतमाम् एरयस्व यस्यां बीज मनुष्या वपन्ति ।	
	या न ऊरू उशती विश्रयाते यस्याम् उशन्त× प्रहरेम शेपः ॥९॥	उषता * * उपन्त×
शौ ३९	आ रोहोरुम् उप धत्स्व हस्त परि ष्वजस्व जायां सुमनस्यमान॰ ।	दत्स्व
	प्रजां कृण्वाथाम् इह पुष्यतं रयिं दीर्घं त आयुस् सविता कृणोतु ॥१०॥	पुष्यतुनो * * स्वायुम * कृणुतु ॥४॥
	॥का॰४॥	

१८ ११

शौ १४ २ ४२ य मे दत्तो	य नो दिनि? ब्रह्मभाग वधूयोर् [वाधूय] वासो वध्वश च वस्त्रम् ।	यन्
	युव ब्रह्मण इद् मन्यमानौ बृहस्पत साकम् इन्द्रश च दत्तम ॥१॥	* ब्रह्मणद मन्यमानो * * * * धत्ताम्
शौ ४१	देवैर् दत्त मनुना साकम् एतद् वाधूय वध्वो वासो ऽस्या ।	* * वनुना * ण्ताद् * बद्धो
	यो ब्रह्मणे चिकितुषे ददाति स इद् रक्षांसि तल्प्यानि हन्ति ॥२॥	ये * * * * यद * तप्यानि *
शौ ४३	स्योनाद् योनेर् अधि बुध्यमानौ हसामुदौ महसा मोदमानौ ।	हसारौ * *
	शुभौ सुपुत्रौ सुकृतौ चराथो जीवाव् उषसो विभाती[ः] ॥३॥	सुभौ * * चरातौ चरातो जीवा * *
शौ ४४	नव वसानस् सुरभिस् सुवासा उदागां जीव उषसो विभाती[ः] ।	नवासो गधा जीव * *
	आण्डात् पतत्रीवामुक्षि विश्वस्माद् एनसस् परि ॥४॥	विश्वस्मा चैनमम *
शौ ४५	शुम्भनी द्यावापृथिवी अन्तिसुम्ने महिव्रते ।	* * यन्तुसुम्ने *
	आपस् सप्त स्रवन्तीस् ता नो मुञ्चन्त्व् अहस ॥५॥	
शौ ४६	सूर्यायै देवेभ्यो मित्राय वरुणाय च ।	
	ये भूतस्य प्रचेतसस् तेभ्यो ऽहम् अकर नम॰ ॥६॥	
शौ ४७ ऋ ८ १ १२	यद् ऋते चिद् अभिश्रिष× पुरा जत्रुभ्य आतृद ।	* इते जद् दुर्भिरश्रप× * * आददः
	सधाता संधि मघवा पुरोवसु[र्] निष्कर्ता विह्रुत पुन॰ ॥७॥	मधोता
शौ ४८	अपास्मत् तम उच्छतु नील पिशङ्गम् उत लोहित यत् ।	अपास्मद् अमतमद उच्छ
शौ निर्दहनी या पृषातकी	निर्दहनी या प्रघातक्य् अस्मिन् तां स्थाणाव् अध्य् आ सृजामि ॥८॥	निर्दहनि त्य पघानक वस्मिन् ता स्थानाव
शौ ४९ उपवासने	यावती× कृत्या पश्वाचाने? यावन्तो राज्ञो वरुणस्य पाशा॰ ।	पाशात् (एव कश्चिच्च शौनक-कोशो ऽपि)
	व्यृद्धयो या असमृद्धयश च या अस्मिन् ता[स्] स्थाणौ मुञ्चामि सर्वा॰॥९॥	ऋद्धयो यम समृद्धयाश् चावस्मिन् * स्तानो *
शौ ५१	ये [अ]न्ता यावती[स्] सि[चो य ओ]तवो ये च तन्तव॰ ।	* * * भिदवो * * * [सर्वाम्
शौ तत्र: स्योनम् उप स्पृशात्	वासो यत् पत्नीभिर् उत तन्त्रा स्योनम् उप स्पृश ॥१०॥ ॥का॰५॥	* * पत्नीभूत * * * * ॥५॥

१८ १२

शौ १४ २ ५२	उशती× कन्यला इमा× पितृलोकात् पतिं यती ।	उंशती× कन्यल * पितृलोकात् पतिं यती
	अव दीक्षाम् असृक्षत स्वाहा ॥१॥	अंव दांक्षम् अभिरक्षतस् *

शौ ५३	बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अधारयन् ।	बृहस्पतिनावसृष्टा * * अधारयीम्
	वर्चो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥२॥	सं सृजामसि
शौ ५४	बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अधारयन् ।	अधारयीम्
	तेजो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥३॥	सं सृजामसि
शौ ५७	बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अधारयन् ।	अधारयीम्
	[प]यो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥४॥	यो * प्रविष्टा
शौ ५६	बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अधारयन् ।	अधारयीम्
	यशो गोषु प्रविष्टं यत् तेनेमां सं सृजामसि ॥५॥	स सृजा°
शौ ५५	बृहस्पतिनावसृष्टां विश्वे देवा अधारयन् ।	अधारयीम्
	भगो गोषु प्रविष्टो यस् तेनेमां सं सृजामसि ॥६॥	स सृजा°
शौ ६०	यद् असौ दुहिता तव विकेश्य् अरुदद् बहु रोदेन कृण्वत्य् अघम् ।	यदामी * * विकेष्व् अरुनत् * रोषेन कृणुत्य् *
	अग्निष् ट्वा तस्माद् एनसस् सविता च प्र मुञ्चताम् ॥७॥	* वात्
शौ ५९	यद् अमी कशिनो जना गृहे ते समनर्तिषू रोदेन कृण्वन्तो ऽघम् ।	यदसी (उपरि यदामी) * * * * समनृत्येषु
	[अग्निष् ट्वा तस्माद् एनसस् सविता च प्र मुञ्चताम्] ॥८॥	[* कृण्वतीर् *
शौ ६१	यज् जामयो यद् युवतयो गृहे ते समनर्तिषू रोदेन कृण्वतीर् अघम् ।	समनृत्यषु * कृण्वतो *
	[अग्निष् ट्वा तस्माद् एनसस् सविता च प्र मुञ्चताम्] ॥९॥	
शौ नास्ति	यद् अमू दम्पती उभौ विवाहे अघम् आरुतो रोदेन कृण्वन्ताव् अघम् ।	* अमू * उभे कृणुताव् * ॥६॥
	[अग्निष् ट्वा तस्माद् एनसस् सविता च प्र मुञ्चताम्] ॥१०॥ ॥का ६॥	

१८ १३

शौ १४ २ ६२	यत् ते प्रजाया पशुषु यद् वा गृहे निष्ठितम् अघकृद्भिर् अघं कृतम् ।	निष्ठितुर् * * *
	अग्निष् ट्वा तस्माद् एनसस् सविता च प्र मुञ्चताम् ॥१॥	
शौ ६३	[इ]य नारिर् उप ब्रूत पूल्याण्य् ? आवपन्तिका ।	
	दीर्घायुर् अस्तु मे पतिर् एधन्तां पितरो मम ॥२॥	
शौ ६४	इहेमाव् इन्द्र स नुद चक्रवाकेव दम्पती ।	एहमाव्
	प्रजावन्तौ स्वस्तकौ दीर्घम् आयुर् व्य् अश्नुताम् ॥३॥	
शौ ६५	यद् आसन्द्याम् उ[प]धाने यद् वोपवासने कृतम् ।	* आमन्ध्या
	विवाहे कृत्यां यां चक्रुर् आस्नाने तां नि दध्मसि ॥४॥	.. त * *
शौ ६६	यद् दुष्कृतं यच् छमलं विवाहे वहतौ च यत् ।	विविवाहे वदतो * *
शौ सभलस्य	तत् सभलस्य कम्बले मृज्महे दुरितं वयम् ॥५॥	[सादयित्वा कम्बले दुरित वयम्
शौ ६७	सभले मल सादयित्वा कम्बले दुरित वयम् ।	सम्बले * * * मृज्महे दुरित वयम् । सम्बले मल
	अभूम यज्ञियाश् शुद्धाः प्र ण आयूंषि तारिषत् ॥६॥	अभूमि यज्ञेयाश् * पाणायांषि तारिषम्
शौ ५०	या मे प्रियतमा तनू[स्] सा मे बिभाय वाससः ।	विभाय *
	तस्याग्रे त्वं वनस्पते नीविं कृणुष्व मा वय रिषाम ॥७॥	नीव रुशाम
शौ ६८ कण्टक., कटक , ककत	कृत्रिमः कङ्कतश् शतदन् य एष ।	* * * येष
[इति पाठाः	अपास्याः केश्य मलम् अप शीर्षण्य लिखा[त्] ॥८॥	अपाश्यात् केश * उप * *
शौ ६९ वय दध्मनि	अङ्गाद् अङ्गाद् यूयम् अस्या अप यक्ष्म नि धत्तन ।	* योयम् * मुप
	तन् मा प्रापत् पृथिवीं मोत देवान् दिवं मा प्रापद् उर्व् अन्तरिक्षम् ।	* * * * * * इम मा पापम् उव्यान्तरिक्षम्
	अपो मा प्रापन् मलम् एतद् अग्ने यमं मा प्रापत् पितॄंश् च सर्वान् ॥९॥	* * प्राण बलम् ओन्द् * निम
शौ ७०	सं त्वा नह्यामि पयसा पृथिव्यास् सं त्वा नह्यामि पयसौषधीनाम् ।	* त्व बाह्यामि पयसोषधीनाम्
	सं त्वा नह्यामि प्रजया धनेन सा संनद्धा सनुहि वाजम् एमम् ॥१०॥ ॥का ७॥	वाजन् *

१८ १४

शौ १४ २.७१	अमो ऽहम् अस्मि सा त्वं द्यौर् अहं पृथि[वी त्व] मनो ऽहम् अस्मि वाक् त्वम् ।	मन् * * त्यम्
	ताव् इह सं भवाव प्रजाम् आ जनयावहै ॥१॥	°वही

शौ ७२	ज[नि]यन्ति नाव् अग्रव× पुत्रि[य]न्तु सुदानव· ।	* नो मुवपिव- पिस्यन्तु मदानुग
	अरिष्टासस् सचेमहि बृहते वाजसातये ॥२॥	अरिष्टाम स्यनेमहि
शौ ७३	ये पितरो वधूदर्शा इम वहतुम् आगमन् ।	* * °दर्षा निम वहतुन् आगमम्
	ते अस्यै वध्वै संपत्न्यै प्रजावच् छर्म यच्छन्तु ॥३॥	त स्यै वध्वा सपत्नी * चम यच्छतु
शौ ७४	यद् पूर्वागन् रशनायमाना प्रजाम् अस्यै द्रविण चेह धत्त्वा ।	इद पूर्वांग धत्ताम्
	तां वहन्त्व् अगतस्याभि पन्था विराड् इय सुप्रजा अत्य् अजैषीत् ॥४॥	त्वा * अक्तस्याभि त्व् अजीषी
शौ ७५	प्र बुध्यस्व सुवक्षा बुध्यमाना दीर्घायुत्वाय शतशारदाय ।	* * सुवक्ष
	गृहान् प्रेहि सुमनस्यमाना दीर्घं त आयुस् सविता कृणोतु ॥५॥	* प्रीहि °मानो * तायुम * *
शौ ७ ७८ १११	वि ते मुञ्चामि रशनां वि रश्मीन् [वि] योक्त्राणि परिचर्तनानि च ।	वि ते * रश ।। वि रश्मीन् योक्त्राणि * *
	अरिष्टास्मिन् ज्योतिषि शिवा गृहपत्नी भव ॥६॥	* ज्योतिष
शौ १४ २ २७	स्योना भव श्वशुरेभ्यस् स्योना पत्य गृहेभ्यः ।	
	स्योनास्यै सर्वस्यै विश स्योनापत्यायैषां भव ॥७॥ ॥का° ८॥ ॥अनु° २॥	* * * स्योनापत्यायेषा * ॥८॥ इत्यथर्वणिके
शौ १३ १ १-१०	१८ १५	पैप्पलादयाश शाखायाम् अष्टादश-
		काण्डे द्वितीयो नुवाक. ॥ ॥
	उद् एहि वाजिन् यो [अ]प्स्व् अन्तर् इद राष्ट्रं प्र विश सूनृतावत् ।	* ईहि विमि *
	यो रोहितो विश्वम् इद जजान स त्वा राष्ट्राय सुभृतं पिपर्तु ॥१॥	ययो * विश्व भून
	उद् वाज [आ]गन् यो [अ]प्स्व् अन्तर् विश आ रोह त्वद्योनयो या· ।	विपा राह तुषो ।यो या
	सोम दधानो ऽप ओषधीर् गाश् चतुष्पदो द्विपद आ वेशयेह ॥२॥	*दधाना।पोपधार * चतुष्पा‍ा द्विपदा वेशयेह
	यूयम् उग्रा मरुत× पृश्निमातर इन्द्रे[ण] युजा प्र मृणीत शत्रून् ।	ओं यूयम् * * प्रिश्न शत्रून्
	आ वो रोहितश् शृणवत् सुदानवस् त्रिषप्ता सो मरुतस् स्वादुसंमुद ॥३॥	त्रिपुप्ता * स्वादुमनुद·
	रुहो रुरोह रोहितो रुरोह गर्भो जनीनां जनुषाम् उपस्थम् ।	मानिनाम् *
	ताभिस् संरब्धो अन्व् अविन्दत् षड उर्वी[र्] गातु प्रपश्यन्न् इह राष्ट्रम् आहा ॥४॥	तातामिम आह
	आ ते राष्ट्रम् इह रोहितो ऽहा[र्] मृधो व्य् अस्थाद् अभय ते अभूत् ।	या आस्थद् अभयत् * हभू
	तस्मै ते द्यावापृथिवी रेवतीभि× काम दुहाताम् इह शक्वरीभि· ॥५॥	
	रोहितो द्यावापृथिवी जजान तत्र तन्तु परमेष्ठी ततान ।	त * * *
	तत्र शिश्रिय अज एकपा[द् अ]दृंहद् [द्यावापृथिवी बलेन ॥६॥	* सश्रिय
	[रोहितो द्यावापृथिवी अदृंहत्] तन स्व[स्] स्तभित तेन नाक ।	नाहा.
	तेनान्तरिक्ष विमिता रजांसि तेन देवा [अ]मृतम् अन्व् अविन्दन् ॥७॥	* विमता रक्षांसि
	वि रोहितो [अ]मृशद् विश्वरूप समाकुर्वान× प्ररुहो रुहश् च ।	पररुहो * *
	दिव रूढ्वा महता महिम्ना स ते राष्ट्रम् अनक्तु पयसा घृतेन ॥८॥	
	यास् ते [रुह×] प्ररुहो यास् त आरुहो याभिर् आपृणासि दिवम् अन्तरिक्षम् ।	यम * * रुहार याम ।न्हो
	तासां ब्रह्मणा पयसा वावृधानो विशि राष्ट्रे जागृहि रोहितस्य ॥९॥	वावृधा ॥ विष * जागृह *
	यास् ते विशस् तपसस् संबभूवुर् वत्स गायत्रीम् अनु ता इहागु· ।	* * विषम् गायत्राम् * * यागु
	तास् त्वा विशन्तु मनसा शिवेन समाता वत्सो [अ]भ्य् एतु रोहित ॥१०॥	एत राहिता ॥१॥
	॥का° १॥	
शौ १३ १ ११-२०	१८ १६	
	ऊर्ध्वो रोहितो [अ]धि नाके अस्थाद् विश्वा रूपाणि जनयन् युवा कवि· ।	
	तिग्मेनाग्नि[र्] ज्योतिषा वि भाति तृतीये चक्रे रजसि प्रियाणि ॥१॥	भामि * चक्रे * * [सुवीरा
	सहस्रशृङ्गो वृषभो जातवेदा घृताहुतिस् सोमपृष्ठस् सुवीर· ।	सहस्रशृङ्गो वृषभा जानवेदा घृताहु'तम सोमपृष्ठम
	मा मा हासीन् नाथितो नेत् त्वा जहानि गोपोष च मे वीरपोष च धेहि ॥२॥	गा म हिसान् * न त्वा नहाजि
	रोहितो यज्ञस्य जनिता मुख च रोहिताय वाचा श्रोत्रेण मनसा जुहोमि ।	रोहितया
	रोहित देवा यन्तु सुमनस्यमाना[स्] स मा रोहैस् सामित्यै रोहयाति ॥३॥	सामित्ये *
	रोहितो यज्ञ व्य् अदधाद् विश्वकर्मणे तस्मात् तेजांस्य् उप मेमान्य् आगु· ।	* * वि दधाद्
	वोचेय ते नाभि भुवनस्याधि मज्मनि ॥४॥	वोचयत्
	आ त्वा रुरोह बृहत्य् उत पङ्क्तिर् आ ककुद् वर्चसा विश्ववेद ।	अद् * आड ककुड् * *
	आ त्वा रुरोह रोहिताक्षर [आ त्वा रुरोह] रोहितो रेतसा सह ॥५॥	रोहिताक्ष रोहिताहितो * *
	अय वस्ते गर्भं पृथिव्या दिव वस्ते ऽयम् अन्तरिक्षम् ।	
	अय ब्रध्नस्य विष्टपस् स्वर् लोकान् सम् आनशे ॥६॥	अयं ब्रध्नस्य विष्टास * * सम् आनशे

	वाचस् पते पृथिवी नस् स्योना स्योना योनिस् तल्पा नस् सुशेवा ।	वाचस्पते पृथिवी न स्याना योनिस्तल्पा सुशेवा
	इहैव प्राणस् सख्ये नो [अ]स्तु त त्वा परमेष्ठि[न्] पर्यु अह वर्चसा दधामि ॥७॥	अवह * *
	वाचस् पत ऋतव× पञ्च [ये नौ] वैश्वकर्मणा[×] परि ये [स]बभूवु. ।	पद् * *
	[इहैव प्राणस् सख्ये नो अस्तु तं त्वा परमेष्ठिन्] परि रोहितो वर्चसा दधातु॥८॥	पर * * *
शौ जनय योनिषु प्रजा	वाचस् पते सौमनस मनश् च गोष्ठे नो गा रम[य] योनिषु प्रजाम् ।	
	इहैव प्राणस् सख्ये नो [अ]स्तु त त्वा परमेष्ठिन् पर्यु अह वर्चसा दधामि ॥९॥	परमेष्ठि * अवह * दधातु
	परि त्वा धात् सविता देवो [अ]ग्निर् वर्चसा मित्रावरुणाव् अभि त्वा ।	
	सर्वा [अ]रातीर् अपक्रामन्न् एहीद राष्ट्रं कृणुहि सूनृतावत् ॥१०॥ ॥का २॥	* * * उदहिद ष्ट्र * * ॥२॥
शौ १३ १ २१-२९, ३१	**१८ १७**	
शौ प्रष्टिर् वहति	य त्वा पृषती रथे पृश्निर् वहति रोहित ।	ओ यन् * पृशती रोहितः
	शुभा यासि रिणन्न् अप. ।	मभा यास्य रणि नम.
शौ १९ २४ १¹	तेनेम ब्रह्मणस् पते रोह रोहयोत्तमम् ॥१॥	. रुह *
	अनुव्रता रोहिणी रोहितस्य सूरिस् सुवर्णा बृहती सुवर्चा. ।	सूर्यस् * बृहस्पता *
	तया वाजान् विश्वरूपान् जयेम तया विश्वा× पृतना अभि ष्याम ॥२॥	मया वा रा रूा * * िष्याद * भि स्यम
	इदं सदो रोहिणी रोहितस्यासौ पन्था× पृषती येन याति ।	पपन्थास् पृशता * *
	ता गन्धर्वा× कश्यपा उन् नयन्तु तां रक्षन्तु कवयो ऽप्रमादम् ॥३॥	तद् * * युन् * रा रहन्तु * *
	सूर्यस्याश्वा हरय× केतुमन्तस् सदा वहन्त्य् अमृतास् सुख रथम् ।	
	घृतपावा रोहितो भ्राजमानो दिव देव× पृषतीम् आ विवेश ॥४॥	वाजमानो * देवा× पृशतीम् * *
	यो रोहितो वृषभस् तिग्मशृङ्ग× पर्यु अग्नि परि सूर्य बभूव ।	अय अग्नि * * *
	यो विष्टभ्नाति पृथिवीं दिव च तस्माद् देवा अधि सृष्टीस् सृजन्ते ॥५॥	अयो * पृथिवी ति * *
	रोहितो दिवम् आरुहन् महत× पर्यु अर्णवा[त्] ।	अ रुह * * *
	सर्वा रुरोह रोहितो रुह ॥६॥	रुहा
	वि मिमीष्व पयस्वती घृताची देवानां धेनुर् अनपस्पृग् एषा ।	* मिमोढ्वा * * देवानां धेनाना * * एषाम्
	इन्द्रस् सो[म पिबतु क्षे]मो [अ]स्त्व् अग्नि× प्र स्तौतु वि मृधो नुदस्व ॥७॥	अग्नि प्र ष्णात * * *
	समिद्धो [अ]ग्निस् समिधानो घृतवृद्धो घृताहुत. ।	
	अभीषाड् विश्वाषाड् अग्निस् सपत्नान् हन्तु ये मम ॥८॥	अभीषाडसि विश्वाड * * हन्त्व् प *
	हन्त्व् एनान् प्र दहत्व् अग्निर् यो न× पृतन्यतु ।	...दहन्त्व * * । ा पृतन्यतु
	क्रव्यादाग्निना वयं सपत्नान् प्र दहामसि ॥९॥	क्रव्यादग्निना
	अग्ने सपत्नम् अधर पादयास्मद् व्यथया सजातम् उत्पिपान बृहस्पते ।	* * उधर पारयास्मद् * सुजातम् उ ापिदान *
	इन्द्राग्नी मित्रावरुणाव् अधरे पद्यन्ताम् अप्रतिमन्यूयमाना ॥१०॥ ॥का३॥	इन्द्राग्नी मित्रावरुणा अ ातमा यूयमाना ॥३॥
शौ १३ १ ३०,३२-४०	**१८ १८**	
	अवाचीनान् अव जहीन्द्र वज्रेण बाहुमा[न्] ।	
	अधा सपत्नान् मामकान् अग्नस् तेजोभिर् आ दधे ॥१॥	
	उद्यस् त्व देव सूर्य सपत्नान् अव [मे] जहि ।	उद्यन् त * * सपत्नान् मे
	दिवैनान् रश्मिभिर् जहि रात्र्यैनान् तपसा वधीस् ते यन्त्व् अधमं तम ॥२॥	दिवैना * जुहि रात्राणा * * तं हन्त्व् अन्धमन् [तमा
	वत्सो विराजो वृषभो मतीनाम् आ रुरोह शुक्रपृष्ठो ऽन्तरिक्षम् ।	
	घृतेनार्कम् अभ्य् अर्चन्ति वत्स ब्रह्म सन्त ब्रह्मणा वर्धयन्तु ॥३॥	
	दिव च रोह पृथिवीं च रोह राष्ट्र च रोह द्रविण च रोह ।	
	प्रजां च रोहामृत च रोह रोहितेन तन्व सं स्पृशस्व ॥४॥	
	य देवा राष्ट्रभृतो ऽभितो यन्तु सूर्यस्य ।	
	तभिष् टे रोहितस् सविदानो राष्ट्र दधातु सुमनस्यमान ॥५॥	मविदाना * * °माना
शौ वहन्त्य् अध्वगतो हरय	उ[त्] त्वा यज्ञा ब्रह्मपूता वहन्त्य् अभ्य् अकु? हरयस् त्वा वहन्ति ।	
	तिरस् समुद्रम् अति रोचस अर्णवम् ॥६॥	
	रोहिते द्यावापृथिवी अधि श्रित वसुजिति गोजिति सधनाजिति ।	रोहिते श्रुते । वसुजिद् गाजित् गधनाजिति
	सहस्र यस्य द्रविणानि सप्ततिर् वोचय ते नाभि भुवनस्याधि मज्मनि॥७॥	वोचयन्
	यशा यासि प्रदिशो [अ]नु यशा× पशूनाम् उत चर्षणीनाम् ।	* * प्रदिशादिशो * * * * *
	यशा× पृथिव्या [अ]दित्या उपस्थे असि सवितेव चारु ॥८॥	यशः

	अमुत्र सन्न् इह वेत्थेतस् संस् तानि पश्यति ।	अमित्र * * वेयथे मन् नान *
	इत× पश्यन्ति रोचनं दिवि सूर्य विपश्चितम् ॥९॥	यत- * * दिव * विपश्यन्तम्
	देवो देवान् मर्चयत्य् अन्तश् चरत्य् अर्णवे ।	* देव..
	समानम् अग्निम् इन्धते तं विदु× कवय× परे ॥१०॥ ॥का॰४॥	* अग्निस * स्व ॥४॥
शौ १३ १.४१-५१	१८ १९	
पै १६.६७.७	अव× परेण पर [एनावरेण पदा वत्सं बिभ्रती गौर् उद् अस्थात् ।	अय× परेण पर इत्येका
	[सा कद्रीची क स्विद् अर्ध परागात् क स्वित् सूते नहि यूथे अस्मिन्]॥१॥	
	एकपदी द्विपदी सा चतुष्पद्य् अष्टापदी नवपदी बभूवुषी ।	
	सहस्राक्षरा भुवनस्य पङ्क्तिस् तस्यास् समुद्रा अधि वि क्षरन्ति ॥२॥	* भुवनस्य पंङिक्तम तस्यास्
	आरोहन् द्याम् अमृत× प्राव मे वचः ।	अमृतत् * प वदा
	उ[त्] त्वा यज्ञा ब्रह्मपूता वहन्ति घृतं पिबन्तं हरयस् त्वा वहन्ति ॥३॥	* * यह
	येत् [त]त् ते अमर्त्य यत् त [आ]क्रमण दिवि ।	* * * यमत्ति * ते
	यत् त सधस्थ परम व्योमन् ॥४॥	
	सूर्यो द्यां सूर्य× पृथिवीं सूर्य आपो ऽति पश्यति ।	त *
	सूर्यो भूतस्यैक चक्षुर् आ रुरोह दिव महीम्[म्] ॥५॥	
	उर्वीर् आसन् परिधयो वेदिर् भूमिर् अकल्पत ।	* आम
	तत्रैताव् अग्नी आधत्त हिम घ्रंस च रोहित ॥६॥	* अह्नि आधन्त * घ्रम * रहिता
	हिम घ्रंस चाधाय यूपान् कृत्वा पर्वतान् ।	* घ्नस राधाय * कृत्या पर्वताम्
	वर्षाज्याव् अग्नी [ई]जाते रोहितस्य स्वर्विद ॥७॥	
	स्वर्विदो रोहितस्य ब्रह्मणाग्निस् समाहित ।	स्ववंदो
	तस्माद् घ्रंसस् तस्माद् धिमस् तस्माद् यज्ञो अजायत ॥८॥	* घ्रशंप * यमम् तस्माधज्ञो अजायुत
	ब्रह्मणाग्नी सविदाना ब्रह्मवृद्धौ ब्रह्माहुतौ ।	ब्रह्मणाग्निं सविदा तो ब्रह्मवृद्धो ब्राह्माहुतः
	ब्रह्मेद्धाव् अग्नी [ई]जाते रोहितस्य स्वर्विदः ॥९॥	
	अप्स्व् अन्यस् समाहितस् सत्य अन्यस् समाहित ।	अद्भिन *
	[ब्रह्मेद्धाव् अग्नी ईजाते रोहितस्य स्वर्विद.] ॥१०॥	
	य वात× परिशुम्भति यम् इन्द्रो ब्रह्मणस् पति ।	इयम् * * *
	ब्रह्मेद्धाव् अग्नी [ई]जाते रोहितस्य स्वर्विदः ॥११॥ ॥का ५॥ ॥अनु॰ ३॥	॥५॥ इत्य अथर्वणिके पैप्पलादशाखाया [अष्टादशकाण्डे तृतीयो नुवाक ॥
शौ १३ १ ५२-५५,१३ २ १-६	१८ २०	
	वेदिं भूमिं कल्पयित्वा दिव कृत्वा दक्षिणा[म्] ।	
	घ्रंस तद् अग्निं कृत्वा चकार विश्वम् आत्मन्वद् वर्षेणाज्येन रोहित ॥१॥	घ्रशन् रोहिता
	वर्षम् आज्य घ्रंसो [अ]ग्निर् वेदिर् भूमिर् अकल्पत ।	घ्रशो
	तत्रैता[न्] पर्वतान् अग्निर् गीर्भिर् ऊर्ध्वाँ अकल्पयत् ॥२॥	* मर्वतान्
	गीर्भिर् ऊर्ध्वान् कल्पयित्वा रोहितो भूमिम् अब्रवीत् ।	
	तद् इद सर्व जायतां यद् भूतं यच् च भव्यम् ॥३॥	* पद * * यद् * * च भव्यम्
	स यज्ञ× प्रथमो भूतो भव्यो अजायत ।	
	तस्माद् ध जज्ञ इद सर्व यत् किं चेद विरोचते रोहितेन ऋषिणाभृतम् ॥४॥	तस्मा ध्व जयशेद विरोहिते * रिषणाभृतम्
	उद् अस्य केतवो दिवि शुक्रा भ्राजन्त ईरते ।	
	आदित्यस्य नृचक्षसो महिव्रतस्य मीढुष ॥५॥	मही॰ मोढुषा
शौ प्रज्ञानां स्वरयन्तम् (कोशेषु [प्रज्ञान अपि)	दिशा प्रज्ञान स्वरयन्तो अर्चिषा सुपक्षम् आशुं पतयन्तम् अर्णवे ।	यशा * स्वदयन्तो * स्वपक्षम् आरत * *
	स्तवाम सूर्य भुवनस्य गोपां यो रश्मिभिर् दिश आभाति सर्वा ॥६॥	दिशाभाति सर्वा
	यत् प्राङ् प्रत्यङ् स्वधया यासि शीभ नानारूपे अहनी कर्षि मा[य]या ।	* * * * यादि शीभिन् * * कर्ष *
	तद् आदित्य महि तत् ते महि श्रवो यद् एको विश्व परि भूम जायसे ॥७॥	* * मे * त मर्या स्रवो द को विद्रा * भूमि*
	विपश्चित तरणिं भ्राजमानं वहन्ति य हरितस् सप्त बह्वी ।	
	श्रुताद् यम् अत्रिर् दिवम् उन्निनाय त त्वा पश्येम परियान्तम् आजिम् ॥८॥	* दिवम् अत्ति * अन्य ।ाय * * * पर्यन्तिम् *
	मा त्वा दभन् परियान्तम् आजिं सुगन दुर्गम् अति याहि शीभम् ।	.. दभ पयन्तम् आजी शीभाम्
	दिवं च सूर्य पृथिवीं च देवी[म्] अहोरात्र विमिमानो यद् एषि ॥९॥	* * सूर्ये पृथिव्य

	स्वस्ति ते सूर्य चरतो रथस्य येनोभाव् अन्तौ परियासि सद्यः ।	रथासि * अन्तो पर्यामि *
	य ते वहन्ति हरितो वहिष्ठास् तम् आ रोह सुखम् आ स्वश्व्यम् ॥१०॥ ॥का° १॥	स्वश्वम् ॥१॥

१८२१

शौ १३ २ ७-१५	सुखं सूर्य रथम् अंशुमन्तं स्योनं सुवह्निम् अधि तिष्ठ वाजिनम् ।	सुख सूर्य रथम् अशुमन्त स्योनो स्ववह्निम् अधि [तिष्ठ वाजिनम्
	यं त वहन्ति हरितो वहिष्ठाश् शतम् अश्वा यदि वा सप्त बह्वीः ॥१॥	हरितो वहिष्ठश शतम् अश्वा यदि वा * बह्वीः सप्त शूरो हरिष्ठाश शतम् अश्वा यदि वस सप्त बह्वी [युक्त.
	सप्त सूर्यो हरितो यातवे रथे हिरण्यत्वचसो बृहतीर् अयुक्त ।	सप्त शूरो हरितो * रथो हिरण्यत्वचसो बृहतीर्
	अमोचि शुक्रो रजसस् परस्ताद् विधूय देवस् तमो दिवम् आरुहत् ॥२॥	अमोति सक्रो रजसिस् परस्ताद् वधूय
	उत् केतुना बृहता देव आगन्न् अपावृक् तमो अभि ज्योतिर् अश्रैत् ।	उत केतुना बृहता * आगन्न अपायवन् तुभ विभ * अश्रै.
शौ स वीरो	दिव्यस् सुपर्णस् स्थविरो ? ध्य् अख्यद् अदित्याः पुत्रं नाथकामो ऽभि यामि भीतं ॥३॥	* * * व्यक्षन्न् आदित्याः * नाथगाम भ याम सीता
	उद्यन् रश्मीन् आ तनुषे प्रजास् सर्वा वि पश्यसि ।	उद्य रश्मिन् * तनुष प्रजाम * * पश्यति
	उभा समुद्रौ क्रतुना वि भासि सर्वाल् लोकान् परिभूर् भ्राजमान ॥४॥	
	[पूर्वापरं चरतो माययैतौ] शिशू क्रीडन्तौ परि यातो अध्वरम् ।	शिशूस् कुन्दना पर्यातो अध्वरम्
	विश्वान्य् अन्यो भुवना [विचष्ट अन्यो] हैरण्यैर् हरितो वहन्ति ॥५॥	हिरण्यौ हरितो वहन्ति
	दिवि त्वात्रिर् अधारयत् सूर्या मासाय कर्तवे ।	* त्वा उ धारयत् * मामाय कर्तव्ये
	स एक[स्] सुधृतस् तपन् सर्वा भूतावचाकशत् ॥६॥	* एक * * स्वर् भूताविनाकाशत
	उभाव् अन्तौ सम् अर्षति वत्सस् समातरम् इव ।	* अन्तौ * आरषति * सम्मातरम् *
	नन्व एतद् इतस् पुरा ब्रह्म देवा अमी विदुः ॥७॥	* एत कतवस् * * देव्या अमा विदु
	यत् समुद्रम् अधि श्रितं तत् सिषासति सूर्य. ।	श्रत * मिव्यसुत सूय
	अध्वास्य विततो महान् पूर्वश् चापरश् च यः ॥८॥	मध्वश्च चपरश् च य
	तं सम् आप्नोति जूतिभिस् तस्मान् नाप चिकित्सति ।	तं सम् आप्नोऽयो जुतिमिस तस्मात् माप
	तेनामृतस्य भक्षण देवानां नाव रुन्धते ॥९॥ ॥का° २॥	तेनामृतस्य [जिगित्सति

१८२२

शौ १३ २ १६	उद् उ त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतव ।	
	दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥१॥	
शौ १७	अप त्ये तायवो यथा नक्षत्रा यन्त्य् अक्तुभि ।	. नक्षत्रा यन्त्य् उक्तुभि
	सूराय विश्वचक्षसे ॥२॥	
शौ १८	अदृश्रन्न् अस्य केतवो वि रश्मयो जनाँ अनु ।	अदृश्यन्न्
	भ्राजन्तो अग्नयो यथा ॥३॥	
शौ १९	तरणिर् विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृद् असि सूर्य ।	
	विश्वम् आ भासि रोचन ॥४॥	* * भासि रोचना

शौ १०	प्रत्यङ् देवानां विश× प्रत्यङ्ङ् उद् एषि मानुषी[:] ।	प्रत्यन् प्रत्यं उद् * *
	प्रत्यङ् विश्वं स्वर् दृशे ॥५॥	प्रत्यं * स्वर् *
शौ २१	येना पावक चक्षसा भुरण्यन्तं जनाँ अनु ।	भुरण्यन्त * *
	त्वं वरुण पश्यसि ॥६॥	
शौ २२	वि द्याम् एषि रजस् पृथ्व् अहा मिमानो अक्तुभि· ।	
	पश्यन् जन्मानि सूर्य ॥७॥	
शौ २३	सप्त त्वा हरितो रथे वहन्ति देव सूर्य ।	मप्त सूय । मप्त सूर्य (द्विवचनम्)
	शोचिष्केशं विचक्षण ॥८॥	
शौ २४	अयुक्त सप्त शुन्ध्युवस् सूरो रथस्य नप्त्य ।	* सप्त रथस्य नप्त्य
	ताभिर् याति स्वयुक्तिभि· ॥९॥	
शौ २० ४८ १	अभि मा वर्चसा ? गिरस् सिञ्चन्तीर् आचरण्यव ? ।	* सा आचरण्यत.
	अभि वत्सं न धेनव ॥१०॥	* वत्स
शौ २	ता अर्षन्तु शुभ्रिय× पृञ्चन्ती[र्] वर्चसा प्रियः ।	* कर्षन्तु वर्चसा प्रिय.
	जातं जात्रीर् यथा हृदा ॥११॥ ॥का° ३॥	जात जातीर् यथा हृदा ॥३॥

१८ २३

शौ २० ४८ ३	वज्रपवसाध्वीय× ? कीर्तिं श्रयमाणम् ? आ वहान् ।	* कीन्त्यं वहाम्
	मह्यम् आयुर घृतं पयः ॥१॥	* आरु घृत प्रिय
शौ १३ २ २५	रोहितो [दिवम् आरुहत् तपसा तपस्वी ।	
	[स यो]निम् एति स उ जायते पुनस् स देवानाम् अधिपतिर् बभूव ॥२॥	[ ]गाधितस्यो जायते नमम स देवानाम् अधि° *
शौ २६	यो विश्वचर्षणिर उत विश्वतोमुखो विश्वतोबाहुर् उत विश्वतस्पात् ।	विश्वतोबाहुर्
	सं बाहुभ्यां धमति सं पतत्रैर् द्यावाभूमी जनयन् देव एक ॥३॥	पतत्रैर् द्यावाभूमी
शौ २७	एकपद् द्विपदो भूयो वि चक्रमे [द्विपात् त्रिपादम् अभ्य् एति पश्चात् ।	
	[द्विपाद् ध षट्पदो भूयो वि चक्रमे] त एकपदस तन्वं सम् आसते ॥४॥	तत्वो * *
शौ २८	अतन्द्रो यास्यन् हरितो यद् आस्थाद् दिवि रूप कृणुते रोचमान ।	कृणुषे *
	केतुमान् उद्यन् सहमानो रजांसि विश्वा आदित्य प्रवतो वि भासि ॥५॥	केतुमा रुभ्य * * विश्वादित्य× * * भावमि
शौ २९	वण् महाँ असि सूर्य वड् आदित्य महाँ असि ।	
	महांस् ते महतो महिमा त्वम् आदित्य महाँ असि ॥६॥	महम * * महीमाम
शौ ३०	रोचसे दिवि रोचसे [अन्तरिक्षे पतङ्ग पृथिव्यां] रोचसे रोचस [अ]प्स्व् अन्त· ।	
	उभा समुद्रौ रुचा व्य् आपिथ देवो देवासि महिष[स्] स्वर्जित् ॥७॥	* समुद्रो रुचा * आपित
शौ ३१	अर्वाङ् परस्तात् प्रयतो ? व्यध्व आशुर् विपश्चित् पतयन् पतङ्ग· ।	अवाक * वचो विद्वाशुर् * * *
	विष्णुर् विचित्तश् शवसाधितिष्ठन् प्र केतुना सहते विश्वम् एजत् ॥८॥	* * शवमेसाधितिष्ठ
शौ ३३	तिग्मो विभ्राजन् तन्व शिशानो ऽरंगमास× प्रवतो रराण ।	* पिभ्राज तन्वश् * रुङ्गमासुन् प्रवतो रराणा.
	ज्योतिष्मान् पक्षी महिषो वयोधा विश्वा आस्थात् प्रदिश× कल्पमान ॥९॥	* पङ्क्षी स्था× पदिश× *
शौ ३२	चित्रश् चिकित्वान् महिषस् सुपर्ण आरोचयन् रोदसी अन्तरिक्षम् ।	सुपर्णारोचयन् नोदसीम् अन्तरिक्षम्
	अहोरात्रे परि सूर्य वसाने प्रास्य विश्वा तिरतो वीर्याणि ॥१०॥ ॥का° ४॥	°रात्री * * वमान प्राप्य विश्वाम * * ॥४॥

१८ २४

शौ १३ २ ३४	चित्र देवाना केतुर् अनीक ज्योतिष्मान् प्रदिशस् सूर्य उद्यन् ।	चित्रंन् देवानाम्...उद्यम्
	दिवाकरो ऽति द्युम्नैस् तमांसि विश्वातारीद् दुरितानि शुक्र ॥१॥	* तु * * विश्वातार्य * शुक्रा
शौ ३५	चित्रं देवानाम् उद् अगाद् अनीक चक्षुर् मित्रस्य वरुणस्याग्ने ।	
	आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा जगतस् तस्थुषश् च ॥२॥	
शौ ३६	उग्रा पत[न्त]म् अरुण सुपर्ण मध्ये दिवस् तरणिं भ्रा[जमा]नम ।	
	पश्यम त्वा सवितार यम् आहुर् अजस्र ज्योतिर् यद् अविन्दद् अत्रि. ॥३॥	इवंन्द् अत्रि
शौ ३७	दिवस् पृष्ठ धावमान सुपर्णम् अदित्या॰ पुत्रं नाथकामो ऽभि यामि भीत. ।	नादित्या× * नाथगाम भयाम भीता
	स नस् सूर्य प्र तिर दीर्घम् आयुर् मा रिषाम सुमतौ ते स्याम ॥४॥	* ना सूर× * तद्
शौ नास्ति	अहोरात्राणि विदधत् कृण्वान× पार्थिवं रज. ।	* विददाथि * पार्थिवी *
	नव नव सखीभवन् कृणुष देव सूर्य ॥५॥	*°भव * दवे *
शौ ३८	सहस्राह्ण्य युनाव् अस्य पक्षौ हरेर् हसस्य हरतस् स्वर्गम् ।	सहस्राहु योनावृस्य * * * हारतम् *
शौ उरस्युपदध	स विश्वान् देवान्॰ तिनस् समथुस्? सपश्यन् याति भुवनानि विश्वा ॥६॥	सपशन्
शौ ३९	रोहित× कालो ऽभवद् रोहितो ऽग्र प्रजापति ।	रोहितो लोको भ॰भू
	रोहितो यज्ञाना मुखं रोहितो ज्योतिर् उच्यते ॥७॥	उन्यसे
शौ ४०	रोहितो भूतो ऽभवद् [रोहितो ऽत्य् अतपद् दिवम] ।	
	रोहितो रश्मिभिर् भूमिं समुद्रम् अनु स चर[त्] ॥८॥	* * भूम्य
शौ ४१	सर्वा दिशस् स चरति रोहितो अधिपतिर् दिव॰ ।	
	दिव समुद्रम् आद् भूमिं सर्वाल् लोकान् वि रक्षति ॥९॥ ॥का ५॥	* * * भूम्य रक्षति ॥५॥

१८ २५

संहितासु क्वापि नास्ति	वितस्यन्त ? प्रति मुञ्चते स्रजो मुहूर्ते रश्मीन् अंश बृहन्तम् ।	वि॰न्यस्त * * सृज मुहूते
	दिवाकर× पश्यति यत् परात् पर ॰ परात्ता प्रवृष्मणाद् विश्वम् आप्राद् हिरण्मय हरित॰ केतुर् उद्यन् ॥१॥	} अमा हिरण्मय * * उद्यम्
शौ १३ २ ४२	आरोहन शुक्रो बृहतीर् युक्तोर्? अमर्त्य॰ कृणुषे वीर्याणि ।	आरोहा शक्रा अमत्या× * *
	दिव्यस सुपर्णा महिषो वातरंहा य[स्] सर्वाल् लोकां अभि यद् विभाति ॥२॥	महिष येद् *
शौ ४३	अभ्य् अन्यद् एति सन्तो ऽय वत्सावम ? अहोरात्राभ्यां महिष× कल्पमान ।	महिषात् *
	सूर्य वय रजासि क्षियन्त गातुविद् हवामहे नाधमाना ॥३॥	* वयं * क्षियन्त नाथमाना
शौ ४४	पृथिवीप्रो महिषो नाथमानस्य गातुर् अदब्धचक्षु॰ परि सर्वं बभूव ।	प्रिथिविप्रो * बाध ॥नासु * अदुभुताक्षु-
	विश्व सपश्यन् सुविदत्रो यजत्रश् शिवाया नस् तन्वा[श] शर्म यच्छात् ॥४॥	यजत्रि
शौ ४५ १	पर्य् अस्य महिमा पृथिवी समुद्र ज्योतिषा विभ्राजन् परि द्याम् अन्तरिक्षम् ।	पृथिव्या पय * *
	अहोरात्राभ्या सह सवसाना उग्रा नीयु॰ प्रतरद् आविष्टम् ॥५॥	अविष्टम् [यनीम् *
शौ ४६	अबोध्य् अग्निस् समिधा जनाना प्रति धेनुम इवायतीम उषासम् ।	अंबोध्यग्निम समिधा ज॰ाना प्रति धेनुमिवा-
	यह्वा इव प्र वयाम् उज्जिहाना॰ प्र भानवस् सिस्रते नाकम् अच्छ ॥६॥	ससृजे नारम् अ॰त्व
ऋ ५ २ १	कुमार माता युवतिर् गर्भम् अन्तर् गुहा दधाति न ददाति पित्र ।	ददाति * * *
	अनीकम् अस्य न मिनज् जनास× पुर× पश्यन्ति निहितम् अरतौ ॥७॥	अ॰िकम्
ऋ २ कमेत त्व युवते	तम् एत त्व युवति× कुमार पर्षी बिभर्षि महिषी जजान ।	* * त्व
	पूर्वीर् हि गर्भश् शरदो ववर्धापश्य जात यद् असूत माता ॥८॥	पूर्वान् दि
संहितासु क्वापि नास्ति	यस्य तिस्रो व नु न ए क धा त्म तो ? ऽस्मै बलिं देवजना हरन्ति ।	
	यस्यासा द्या॰ पृथिव्य् अन्तरिक्ष गुहा प्र तिष्ठन्ति मधुनासक्ता[ ] ॥९॥	तिष्ठति *
संहितासु क्वापि नास्ति	नव दिवो देवजनन गुता नवान्तरिक्षाणि नव भूमय इमा ।	भूमयेमा
वैतानसूत्रे २८ १२	यस्मिन्न् इद सर्वम् ओत प्रोत यस्माद् अन्यन् न पर किं चनास्ति ॥१०॥ ॥का° ६॥	* * * ओत ॥६॥

१८ २६

क्वापि न दृश्यते	न तस्मात पूर्वं न पर त्व अस्ति न भूत नोत भव्य यम् आसीत् ।	नोत * * *
	सहस्रपाद् व एकमूर्धा व्यात्मा स एवैकम् आ वरीवर्ति भूतम् ॥१॥	एवेकम् आ वरिवर्ति भूतिम्